

Universitetsbiblioteket i Bergen
Det historisk-filosofiske fakultetsbibliotek
Spesialsamlingene

Manuskriptliste: Numrene 1 til og med 704

Nettpublisert versjon 02.11.06. av NEMN

**Anthon M. Wiesener: *Katalog over Bergen Museums
manuskriptsamling*. Bergens Museums Aarbok 1913. Nr. 5.**

Ms. 1

Skiftebrev efter Ingeborg Margareta Ekhoff, f. Jensen, beg. Bergen 22/11 1816, slut. 12/6 1817. Fol. 46 blader. H.

Ms. 2

Jardarskrá stadarins at Munklifi. Fortegnelse over Munkelivs klostres jordegods i sidste halvdel av 14-tallet. Avskrevet 1843 for Bergens museum av Chr. Lange efter originalen i Arnamagnæanske manuskriptsamling nr. 99.4to. 20 blader. H.

Ms. 3

Jardarskrá stadarins at Munklifi. Kopi av Langes avskrift. Tilhørt W. F. K. Christie. Fol. 20 blader. H.

Ms. 4

J. Neumann: Opuscula. En samling optegnelser av biskop Neumann av historisk-antikvarisk indhold, vedkommende: Skjøngehulen. – Graven paa Bjellandstangen. – Kirken paa Kind. – Rudera paa Selløe. – Strøbemærkninger over kirker, kirkeskikke, lærde mænd og institutioner opsamlede paa en reise i udlandet 1829. – Oushougen. – Oldtidsminder i Gloppen. – Gildestuen i Kinservig. – Vigerøen. – Kong Valders grav. – Supplementer til mine i Budstikken aftrykte bemærkninger paa reiser i Sogn og Søndfjord: Umland. Leirdal. Lyster. Hafsloe. Sogndal. Leganger. Viig. Ladvig. Indre Holmedal. Yttre Holmedal. Førde. Jølster. Askevold. Fol. 43 beskrevne blade. H.

Ms. 5

A J. Neumann: Reise-Bemærkninger. En samling optegnelser av historisk-antikvarisk indhold, som: Anmærkninger paa min visitatreise 1832 i Haranger og 1834 i Sogn. – Do. i Søndfjord og Nordfjord 1835. – Do. paa Voss 1836. – Do. paa Søndmør 1837. – Do. i Søndhordland 1838. – Do. paa reisen i 1840. – Do. paa reisen i 1841. – Do. paa

visitatreise i Søndmørs provstie 1843. – Do. I Hardanger i 1845. – Do. paa reise til Trondhjem i 1846. Fol. 19 beskrevne blader. H.

- B J. Neumann: Lystvandringer – tildels Antikvariske- i Thrøndelagen 1846. I parentes staar: NB. Senere omarbeidet. Paa et vedlagt løst blad findes en reiserute i indtrøndelagen med bemerkninger. Fol. 14 beskrevne blader paa løse ark, hvorav side 25-30 mangler. L.

Ms. 6.

Det kongelige Norske Videnskabers – Selskabs Antiquitets Fortegnelse med Alphabetisk Register. Indhold: Fortegmelse over oldsagerne i det kgl.norske videnskabsselskabs samling, 199 nr.; old- og kunstsager i Hammers samling, 21 nr. Tillæg. Register. Skrevet i første halvdel av 18-tallet. Fol. 28 beskrevne blader. H.

Ms. 7.

En Avskriftsamling. (Bogen uten titel). Inneholder avskrifter væsentlig av historisk og literært indhold fra 16- og 17-tallet. Den begynner med kong Carl d. 9des utfordring til Christian d. 4de samt dennes svar. Enddel brever fra kurfyrst Carl Ludvig av Phaltz og kurfyrstinde Charlotta angaaende skilsmisse og kurfyrstens nye egteskab med Maria Sussana Degenfeld.- Digt og gravskrifter, hvoraf endel er forfattet av I. Worm og Kingo.- Omtrent alr er skrevet med sammne haand.- Paa bindets indre side staar med blyant: Caspar Jordan, Nyborg 12te junij 1761.- et par vedlagte løse ark inneholder en beretning om den store doktorpromotioni Kjøbenhavn 1675. Fol. 289 beskrevne sider, hvorav side 279 – 282 mangler.

Ms. 8.

Wn. Davidson's Bloody Journal, ³/₁₂ -1788 – ⁶/₉ 1789. Inneholder "A Journall of a Priveteer", hvorom der oplyses: "The following journal was found in the Chest of Wm. Davidson a seaman who deserted from H.M. ship the Niger, when under my command in the year 1793. Journalen er beretningen om et sjørøvertogt i middelhavet. Indbunden i smukt skindbind med indskutte rene blader, der er fabrikkert 1824 – 27. Fol. 12 beskrevne blader. B.

Ms. 9.

Afskrift af Det Norske Selskabs Verseprotokol. Fol: 68 beskrevne blader. B.

Ms. 10.

Bergens Byes og Det Hanse-Stædiske Contoirs samt Eendeel Bergens Byes Privilegier, Barber- Laughs Articler og Trundhiems med Bergens byes om de 4re Søelehnes Handel Passerede ældgamle Domme og Previlegier fra Anno 1592. (1579 – 1724). Manuskriptet skrevet ca. 1725. Register bak i boken. Har tilhørt H.I. Frøchen. Fol. 132 beskrevne blader. B.

Ms. 11.

Privilegier og Forordninger for Bergens By og de Kontorske fra 1285 – 1607.
Haandskriften fra 2den halvdel av 17-tallet. Fol. 132 beskrevne blader.

Ms. 12.

a Bergenhus Garnisons Justitsprotokol, 1667 – 1671. Paa bindets forside paatrykt Johan Caspar v. Cicignons navn og vaabe. 2 løse dokumenter indlagt. (Tidl.K.Nr. 13).
Pergamentsbind. Fol. 232 nummererte blader, hvorav side 3 – 138 beskrevne. B.

b Do. se s. 187. 1671 – 1720 Ms. 12 a + b ble overført til Statsarkivet i Bergen den 27 aug. 1996.

Ms. 13.

Bergenhus Garnisons Justitsprotokol, 1681 – 1690. Pergamentsbind. Fol. 185 nummererte blader, hvorav side 1 – 182 beskrevne. B. 13 se Nr. 555

Ms. 14.

Bergenhus Granisons Justitsprotokol, 1721 – 1734. Paa bindets forside staar:
”Bergenhuusches Guarnisons Protocoll, Anno 1721. ” (Tidl. K. Nr. 12).
Pergamentsbind. Fol 283 nummererte blader, hvorav side 1 – 150 beskrevne. B.

Ms. 15.

Bergenhus Garnisons Justitsprotokol, 1734 – 1746. Folio. 286 nummererte blader, hvorav 285 beskrevne. B. Ms. 13 – 15 ble overført til Statsarkivet i Bergen den 27 aug. 1996.

Ms. 16.

Justitz-Protocol for Breds-Gaards-Retten paa Handels-Contoiret i Bergen. 1787 – 1830.
Indlagt 2 løse blader fra 1795.

Ms. 17.

Grundebog over alle Grunder i Bergen med forklaring hos de som Nogen sig for Odel og Eye eller Pro Officio tilholder de Øvrige følger Manufactur Huuset Efter hans kongelig Mayest's Allernaadigste Brev. Grundebogen er en avskrift av en av de grundebøger vedkommende Manufacturhuset i Bergen, der opbevares paa kærnerkontoret. Avskriften er antagelig skrevet i begyndelsen av 17-tallet. Paa første side er paategnet: ”Dette Manuskript er af mig kjøbt paa Stiftsprovst Marcus F. Irgens Auction. – W. F. K. Christie.” Pergamentsbind. Dobbelt Fol. 159 beskrevne blader. B.

Ms. 18.

Protocol For Det Bergenske Skydeselskab, 1790-1824. Indeholder referater av Skydeselskabets sammenkomster fra 1790 til 1821. Paa titelbladet staar aarstallet 1788. Bak i boken er regnskapene for samme tidsrum. Indlagt et bilag med 4 løse blader. Pergamentsbind. Fol. 121 beskrevne blader. B.

Ms. 19.

Journal og Beskrivelse over Hans Kongl. Mayest: Kong Christian den VI til Dannemarck og Norge etc. etc. og Dronning Sophia Magdalena med Frue Moder Margrevide Sophia Christiana deres foretagende Reise til Kongeriget Norge Ao. 1733. En avskrift av Jonas Kierulfs Journal. Den er illustreret med farvelagte tegninger. Har tilhørt Elling Ellingsen Solberg. De sidste par blader bortrevet. Fol. 85 beskrevne blader. B.

Ms. 20.

Holger Jacobæus: Registratur over Det kgl. Kunst og Raritets-Kammer i Kjøbenhavn, 1689. Registreringen er utført av Jacobæus paa kongens befaling av 7/5 1688. Signert med hans egenhændige underskrift, dat. Kjøbh. 11/12 1689. Paa bindet Christian Vs kronede navneziffer. Fol. 85 beskrevne blader. B.

Ms. 21.

Etatsraad Martfeld: Afhandling om de Danske Kornlove især vedkommende Norge med authetique dertil hørende documenter. Kjøbenhavn 1775. Avhandlingens overskrift er: "Om Statens Kornhandels-Planer i det sidste Aarhundred med Betænkning over den nærværende, og Grunden til en naturlig Korn-Plan for Rigerne efter deres indvortes physiske og udvortes politiske Tilstand." Den er foræret stiftamtmand Christie. Bilagene bestaar av en række tabeller over Norges ind- og udførsel i aarene 1765-72; en "Specification over alle udi Norge hjemmehørende Skibe, hvor de er bygte samt Dræktigheden og alder" fra 1741; nogle betænkninger fra det Vestindisk-Guinesiske rente- og general-toldkammer og det Norske kammers circulære af 41/10-1772 om fremmede kornvarers indførelse til Norge; tolder Langes svar paa det spørgsmaal: Af hvad aarsag de norske skibe ikke kan seile for lige saa lave fragter som andre nationer; m. m. Fol. 21 beskrevne blader foruten bilagene. L. Inneholder løse blader og bilag, til sammen 42 numre.

Ms. 22

- a. Relation anlangende Findlappernis, saavel i Nordlandene og Findmarken, som udi Nummedahlen, Snaasen og Selboe, deris Af-Guderier og Sathans dyrckelser, som af Guds Naade, ved Lector udi Trundhiem Herr Thomas von Westen, og de av Hannem beskikkede missionarier ... ere udforskede. Paa det løse papirbinds indvendige side staar trykt: Bergis Norvegorum die 28 januarii M.D.C.C.LXXVIII. (1778) Erasmus Finde Co.(rtin), Seminarii Lector etc -.Fol. 22 beskrevne blader. H.
- b. Relation anlangende Findlappernis, saavel i Nordlandene og Findmarken, som udi Nummedahlen, Snaasen og Selboe, deris Af-Guderier og Sathans dyrckelser, som af Guds Naade, ved Lector udi Trundhiem Herr Thomas von Westen, og de af Hannem

beskikkede Missionarier ... er udforskede. Avskrift med 2 tegninger av en runeboom. Skrevet i sidste halvdel av 17-tallet. 4to. 63 beskrevne blader. B.

Ms. 23.

Besigtigelsesforretning over Bergens domkirke i anledning av v. Cicignons forslag til reparation og ombygning av pulpiturer m. m. med tegninger, 1755. (Mangler i 1910) (Mangler i 1931).

Ms. 24.

Contract for Major og Stadts-Hauptmand Christian Friele og Medinteressentere paa Bergens Byes Consumption udi 3 de Aar fra 1765-1767 omod Aarlig Afgift 15000 Rigsd. Courant. (Kopie). Vedlagt en general ballance regning over consumption og fisketiende for 1765. Fol. 8 beskrevne blader. H.

Ms. 25.

Kort Relation om de Søfarendes Fattighuus udi Bergen tilligemed den derved indrettede Nye Stiftelse. Skrevet i anledning af kgl. Rescript 3/11 1763 af Henrik Dediken, p. t. forstander for de Søfarendes Fattighus og Bradbænken." Dat. Bergen 6/2 1754. Vedheftet en trykt plakat av 3/11 1753. Fol. 8 beskrevne blader. H.

Ms. 26

- a. Oluf Næve: Forestilling om de Norske Nordlandes og Finmarkens bedre Opkomst og Fremtarv, samt hvorledes de kongelige indkomster derved kan blive forøged og ellers i Almindelighed til Landalmuens og de Handlendes gavn og Fordeel udi Begge Rigerne. Forfattet og indgivet fra Christiania, d. 25/7 1752. Indsendt til Commerce-Collegiet. Den skildrer fiskerierne nordpaa og fremhæver, at der bør oprettes en kjøbstad i Nordland, da handelen paa Bergen ikke gavner nordlænderne. Fol. 32 beskrevne blader. H.
- b. Kort Besvarelse paa Oluf Næves Project om en nye Kjøbstæd i Nordlandene. Skrivelsen er undertegnet av: Gerdt von der Ohe, Lyder Schultz, Jaen Frøchen, Diderich Jans. Fasmer, Friedrich Ehlers, Christian Friele, Lambert von der Ohe, D. v. Erpecom sr., Henrich Sem, Anders Dischingthun, Johan Stoltz, dat. Bergen 9/6 1753. (Antagelig de 16 eligerede mænd). Fol. 29 ubeskrevne blader. H.

Ms. 27.

Protokoller over Jurykjendelser ved Fiskeriudstillingen i Bergen 1865.

- a. Protokol for juryens 1ste klasse, 2ste afd. (Fangst og præpareringsredskaber). Fol. 11 beskrevne blader. B.
- b. Protokol for juryens 1ste klasse 2den afd. (Baade, fartøier, modeller og tegninger). Fol. 11 beskrevne blader. B.

- c. Protokol for juryens 1ste klasse, 3die afd. (Haandværker og fabrikarbeide). Fol. 9 beskrevne blader. B.
- d. Protokol for juryens 2den klasse, 1ste afd. (Produkter) Fol. 2b beskrevne blader. B.
- e. Protokol for juryens 2den klasse, 2den afd. (Produkter) Fol. 7 beskrevne blader. B.
- f. Protokol for juryen, udskuds-comiteen nr. 1. Fol. 3 beskrevne blader. B.
- g. Protokol for juryen, udskuds-comiteen nr. 2. Fol. 6 beskrevne blader. B. 7 protokoller i 1. pakke. (De øvrige arkivsaker vedkommende fiskeriudstillingen i 1865 er i Stadsport-arkivet).

Ms. 28.

*Hieronimus Pergamentcodex. "Ieronymi commentariorum super Mathæum liber". Skrevet av diakonen Ulbaldus Ao. 1200. Skrevet paa pergament med illuminerte initialer. Udmerket vedlikeholdt.

Paa første blad staar:

"In hoc volumine continentur hec opuscula sancti iheronimi prebyteri super mathæum libri quatuor super Marcum liber unus super epistolam ad philemonem liber unus super epistolam ad galathas libri tres super epistolam ad ephesios libri tres super epistolam ad titumliber unus"

Paa sidste blad staar:

"Anno milleno ducentenque peracto Ulbaldus librum leutis scripserat istum Pro quo detur ei diuine lux faciei Et cum iheronemi doctore suo societur, amen."

I oversættelse: "Da aaret et tusen og to hundrede var tilendebragt, havde diakonen Ulbaldus skrevet denne bog, for hvilken gid ham gives det guddommelig aasyns lys og at forenes med hans lærer Hieronimus, amen.

Stipendiat O. Kolsrud har velvillig medelt at manuskriptet indeholder:

"Hieronymi kommentarer over: Mathæusevangeliet lib. 1-4. Marcusevangeliet lib. 1. Brevet til Philemon lib. 1. Brevet til Galaterne lib. 1-3. Brevet til Epheserne. 1-3. Brevet til Titus lib. 1.

Paaskrift paa bl. 1. r: Liber sancte Marie de Cambrone. Paaskrift paa s. 7. 15. 17. o.s.v.: De Cambrone. Jeg kan ikke si, hvor Mariaklosteret "de Cambrone" ligger". Fol. 165 beskrevne blader. B.

*Se: Paul Lehmann: Skandinavische Reisefrüchte, (s. 33) hvor beskrevet, (i NTBB 24, 1937, f. 155-56). Boken har tilhørt Cistercienserklosteret Cambron pris d'Ath i Belgien. Ifølge brev fra Christie til Konow dat. 30/11-1834. Trykket i Bergen historiske forening. Skrifter nr. 44. 1938, s. 227.

Ms. 29.

Quaderno de Las Cartas de Necorrecciones de Registros que vienen a este Tribunal de otras Inqq. y empieza en 10 de henero de 1722. Brevet til inkquisitionstribunalet i Barcelona, 1722. Indeholder: Brevet fra forskjellige inkvisitionsdomstoler i Spanien og Portugal til inkvisitionsdomstolen i Barcelona fra 10 Januar til 28 novbr. 1722. – Foræret til Bergens museum av en i Spanien bosat tysk officer, Franz Voitel, oberstløytnant ved 1ste schweitzer-regiment i spansk tjeneste. Hans følgeskrivelse, dat. Barcelona ¹/₆ 1826, er blandt bilagene til nr. 205. (Bilag nr. 6). Fol. 116 Beskrevne blader. Sammenheftet.

Ms. 30.

All' inclita soavia potente e valorosa nazione danese le sequenti iscrizioni greche e latine trascritte da' marmi sepolcrali; e da semplici pietre disotterrati e scoperte in Velia in provincia di Salerno nel regno di Napoli in Marzo dell' anno 1828. Tiberio Testa dilucidatore. Indskrifter fra Salerno samt 3 sonetter. Foruten de i titelen omtale indskrifter fra Salerno indeholder heftet 3 sonetter til CARL Johan, Sverige og Danmark. Fol. 8 beskrevne blader. H.

Ms. 31.

Extract af Jahrbücher für Wissenschaftliche Kritik, März 1837, (Nr.49, 50 og 51).

Utgarget omhandler tysk archæologi og er undertegnet Lisch. Fol.) beskrevne blader. H.

Ms. 32.

Protokoller og Dokumenter vedk. det første bergenske Dampskib, neml. "Oscar".

- a. En pakke dokumenter vedkommende selskabets stiftelse. Bl. a. den trykte indbydelse fra 1825. Love 1826, m. m.
- b. Forhandlings-protokol for dampbaads-commissionen, 1825 – 29. Fol. 78 beskrevne blader. B.
- c. Forhandlings-protokol for dampsk. "Oscar", 1829 – 34 Fol. 15 beskrevne blader. B.
- d. Regnskabsbog for dampsk. "Oscar", 1826 – 34. Fol. 27 beskrevne blader. B.
- e. Fortegnelse over passgerer og pakker fra Kristiania 1828. Fol 59 beskrevne blader. B.
- f. Regnskabs-protokol (hovedbog), 1826- 1834. Fol. 60 beskrevne blader. B.
- g. Regnskabs-protokol ført i Kristiania, 1828. Fol. 12 beskrevne blader. B.
- h. Veier & kvitteringsbog, 1828. Fol. 10 beskrevne blader. B.
- i. En pakke dokumenter. (brevr, utkast m.m.).
- j. Journalsager nr. 1-494 for aarene 1825-29.

k. Diverse dokumenter.

(Tidligere katalog-nr.321 utgaar. Er indlagt i 32j).

Ms. 33.

Protokoller og dokumenter vedk. Realskolen i Bergen. 1806 – 1851.

- a. Brev – bog. fra $^{26}/_6$ 1806 – $^{16}/_9$ 1850. –Fol. 80 beskrevne blader. B.
- b. Deliberations – protocol, fra $^2/_5$ 1810 – $^{27}/_{11}$ 1849 – Fol. 57 beskrevne blader. B.
- c. Regnskabs – bog, fra $^4/_8$ 1806 – $^{16}/_9$ 1851. –Fol. 124 beskrevne blader. B.
- d. En pakke dokumenter vedkommende Realskolen.

Ms. 34.

St. Mariæ Kirkes Regnskaber, Bergen, fra Aar 1794b – 1816. Hvert aars regnskap særskilt indbundet. Fol. 23 hefter.

Ms. 35.

Hans Hansen Lillieskiolds Journal ført paa en Reise fra Bergen til Rom 1668 – 1670.

Journalen er nitid utført, ledsaget av mange kolorerte tegningern samt register.

Sogneprest til Vardø, Ludvig Paus, har antagelig renskrevet den. Paa de første blader staar nemlig en latinsk dedikation fra han til: Johannis Lillieskiold de Hop et Sletten, Præfectura Wardehuusiensis Gubernatoris o.s.v. Dat. Vardø $^{27}/_3$ 1695. Journalen ses at ha tilhørt Bendix Lillieskiold og senere Elias Hjortdal, der forærte Bergen museum den. Reise – journalens 2det bindt (fra Rom og tilbake) skal være i slegten Lillieskiold eie i Dammark. (Se D. Biogr. Lex. B. 10, s. 292 – 93). Fol. 280 beskrevne blader. B.

Ms. 36.

Kong Christian den femtes danske Lov. Haandskreven med portræt av C. 5, indledning og register samt bevidnelse av avskriftens rigtighet, dat. 1685. Fol. 559 beskreevne blader. B. NB. (Efterfølgende nr. 37 – 43 er av generalprokurør Christian Magnus Falsens efterlatte manuskripter).

Ms. 37

a – f. Christian Magnus Falsen: Excerpta Historiam mundi illustrantia. 6 hefter merket Vol. I – VI. Vol. IV datert $^{18}/_3$ 1813. Vol. V datert $^6/_5$ 1813. Vol. VI datert $^{20}/_8$ 1813. Fol. 1327 beskrevne sider. B.

g. Christian Magnus Falsen: Supplementum Historie. Merket: Vol. VII. – Fol. 199 beskrevne sider. B.

Ms. 38.

Christian Magnus Falsen: Excerpta.

Indeholdende geografiske og historiske oplysninger. 2 hefter. Litr.A og B. Fol. A indeholder 25 beskrevne blader, B 28 beskrevne blader med register. B.

Ms. 39

a. Christian magnus Falsen: Historiske Antegnelser.

Indeholder nogle historiske anekdoter, hvortil der er tilføjet med en anden haandskrift: ”to probate Øienmidler” og ”Probat Husmiddel mod Stensmerter.” Fol. 3 beskrevne blader. B.

b. Christian Magnus Falsen: Kronologiske antegnelser. Fol. 15 beskrevne blader. B.

Ms. 40

Christian Magnus Falsen: Moses eller Hebræerne til deres Tilbagekomst til Canaan.

En historiske Skizze. Skrevet med Falsens haand paa konseptpapir. Fol. 50 beskrevne sammenheftede blader. H.

Ms. 41.

Christian Magnus Falsen: Haandbog i den gamle Historie fra de ældste Tider til den store Folkevandring.”Efter J.A. Remers tydske original,oversat og med andre skribenters bemærkninger samt egne tillæg forøget og forandret af C.M.Falsen. 1ste deel.” – Fortalen dat. Bergen 3 april 1817. Alt skrevet med Falsens egen haand. Fol. 264 beskrevne blader. B.

Ms. 42.

Christian Magnus Falsen: Kronologisk register over historiske Begivenheder fra Aar 2300 før Chr. til ca. 1800 efter Chr. Fol. 59 beskr. bl. B.

Ms. 43.

Christian Magnus Falsens Copiebog fra Febr. 1808 til 29/10 1829. Indeholder kopier av brever, der i tiden 1808-14 for det meste er av embedsmæssig art, fra 1815-29 av mer privat natur. Alt skrevet med Falsens egen haand. Fra 1808-14 alfabetisk register. Fol. 210 beskrevne blader foruten register. B.

Ms. 44.

Christian Magnus Falsen: Om de høye Rigsebeder Drost, Marsk, Kantsler, Hofmester, Admiral og Skatmester. (Tidligere katalog-nr. 178 g). 4to. 8 beskrevne blader. H.

Ms. 45.

Christian Magnus Falsen: Om den sande og falske Handelsaad. Et foredrag holdt 1812. (Tidligere katalog-nr. 178 h). 4to. 18 beskrevne blader. H.

Ms. 46.

Rektor F. C. H. Arentz: Theologia Naturalis. Avskrevet (antagelig til skolebruk) av Edvard Christie, dat. Bergen 4 juli 1791. Har ogsaa tilhørt Werner H. Christie 2/2 1803. 4to. 44 beskrevne blader. H.

Ms. 47.

Rektor F. C. H. Arentz: Theologia Revelata. Bærer aastallet 1794 og har tilhørt Otto Thott Fritzner. Slutten mangler. Vedlagt er et defekt eksemplar av samme bok fra side 7-54. 4to. 150 beskrevne blader. H.

Ms. 48

- a. Lorentz Diderich Klüver, major: Antiquariske Iagtagelser paa en Reise gjennem Dele af det norden- og søndenfjeldske Norge i Aaret 1823. Avskrift efter originalens 1-3 hefte i Videnskabernes Selskab i Trondhjem foretaget for W. F. K. Christie i Bergen 1838. Med mange tegninger. (2 særtrykk av Vestfold-Minne 1967 vedlagt). 4to. 142 beskrevne blader. B.
- b. Lorentz Diderich Klüver, major: Antiquariske Iagtagelser paa en Reise gjennem Dele af det norden- og søndenfjeldske Norge i Aaret 1823. Biskop Neumanns avskrift av samme vedk. det søndenfjeldske Norge. I avskriftens side 21 oplyser Neumann, at han i 1847 har avskrevet det efter assessor Schwachs avskrift av Klüver. Skrevet paa konseppapir. Fol. 11 beskrevne blader. L.

Ms. 49.

Christiane Korens ("Mor Koren") Oversættelser:

- a. Thekla von Thurn eller Scener af Trediveaarskrigen. Oversat efter den i Leipzig 1788 udkomne Udgave. 2 Dele. 2den del signert 1807. H. 4to. 197 beskrevne blader.
- b. Eudocia, Theodosius den Andens Gemahlinde. En tildragelse fra det femte Aarhundrede. Af forfatterinden til Walther von Montbarry, Thekla von Thurn m. m. 2 dele. 4to. 169 beskrevne blader. H.
- c. Ferdinand Warner den arme Fløytespiller. Af A. G. Eberhard. Oversat af Christiane Koren. I 2 deler. 1ste del dat. Hovind 1811. Vedlagt er et brev fra

Christiane Koren til boktrykker Andreas Seidelin i Kjøbenhavn, hvori hun meddeler ham oversendelsen av "Ferdinand Warner", dat. Hovind 2/5 1812. 4to. 154 beskrevne blader. H.

Ms. 50.

Religiøse Excerpter af Severinus Christierni Norwegus, Bergensis. 1592.

Skrevet paa latin i hexameter. Indeholder først citater fra bibelen om guddommen. Dernæst citater fra "sacris literis" og "doctorum Ecclesiae Dei", der opmuntrer til studium av biblen m. m. Derpaa følger en kort gjengivelse paa heksameter over indholdet av det gamle og nye testamente. Ifølge det kronologiske register, som er anbragt mellem det gamle og nye testamente, sees at boken er skrevet i aaret 1592. Av registeret til Lampes "Bergens Stifts Biskopper og Præster" kan sees, at der allene var en prest av dette navn paa den tid, nemlig Søren Christensen, der fra ca. 1576-1607 var sogneprest til Askevold. Skrevet med rødt og sort blæk. Indbunden i smukt renæssanse skindbind. (Bindet omtales i A. Scholdager: Bokbind og bokbindere i Norge indtil 1850, s. 67, og fotografi s. 215. Bindet omtales også av Mattias Tveitane: Gamle bøker og bokbind fra Bergen, NTBB 1970). 4to. 255 beskrevne blader. B.

Ms. 51.

Tanker ved Tilfælde om De nu værende Feudes eller Lehn-godser i det Kongerige Danmark, Den sig paa Rættens grundede Arvegang i dem tilligemed 2de Species Facti A et B, hvorved bliver viiset imod Prætendentene, den uimotsigelige Rætt, som Majorinde von Giedde har til Baroniet Wintersborg hvor hos findes ogsaa Erections Patent paa Baroniet Wintersborg. Skrevet ca. 1750. Har tilhørt A. Konow. 4to. 61 beskrevne blader. B.

Ms. 52.

Absalon Pedersøns Norske Beskrivelse om Norges Alder, Vælde, Opkomst og Tilstand. +Kopi av et manuskript, som blev solgt paa auktionen efter statsraad Carsten Anker i Kristiania aar 1823 og kjøpt av professor Rathje. Avskrevet i 1824 for W. F. K. Christie. 4to. 69 beskrevne blader. B.

Ms. 53.

Edvard Edwardsen: Bergens Beskrivelse.

Bokens titel lyder: Den wit-berømte, i fordom Dage kongelige Residentzis, oc endnu Høy-privilegerede kjøb- oc Handels-Stad B e r g e n udi Norrige. Hendis fuldkommeligste Beskriffvelsis eller Histories første Part. Indeholdende Hendis fundation, dessen Aarsage, Leylighed, Tid oc Tiltagelse: Hendis store Nafnkundighed: Situation oc Bebyggelse: Hvor tijt den er opbrændt oc igien opbygget: Hendis Regentere affbegyndelse oc til denne Dag :Dens Politie oc Previlegier: Sampt Hvad Indbyggere der haffver været saa vel egne, som fremmede oc vis did henhører. Aff adschlilige Bøger oc manuscripter med allerstørste flid sammen skræffvet oc sancket. Aff Ed: Ed: Norv. Berg. Schol: Bergen : ConRect : Anno 1672. Omfatter kun 1ste part av Edwardsens Bergens beskrivelse: Den er inddelt

paa følgende vis: I bog, Cap. 1 – 9. Cap. 1: Om Bergens Byes Navn o.s.v. – II bog, Cap. 1 – 13. Cap.1: Om Bergens Situation o.s.v. – III bog, Cap.1 – 11. CAp. 1: Huad Regimente der er holdet i Bergen o.s.v. – IV bog. Cap. 1 – 20. Cap. 1: Om bergens Byes Inwaanere. – Fortalen er datert Bergen 8 mars 1674. Skrevet for det meste med samme haand. Det er tilføiet i teksten og margen endel notater. Tilføielserne i margen angir kildestedene og er skrevet med samme haand som teksten. Skriften fra sidste havdel av 16- tallet. Ender med 4de bok 20de kapitel. Sidste blader endel defekt. [Angående det følgende er det tilføyet ”Nei!” i katalogens marg:] Ved sammenligning med universitetsbibliotekets manusk. nr.508 in 4°, der av Nicolaysen anses for at være Edwardsen originale manuskript, fremgaar det tydelig, at museets eksemplar er Edwardsens egenhædinge koncept til verket og at universitets bibliotekets eksemplar er renskrevet efter dette. (Se ogsaa herom Bergens Stifstidende 1849, nr 89). 4°. 210 beskrevne blader. B.

Ms. 54.

Edvard Edwardsen: Bergens Beskrivelse.

Avskrift. Fra 17-tallet. Indeholder baade første parts 4 bøker, undtagen 4de boks 20de kapitel, og 2den parts 3 bøker, som mangler i nr. 53. Paa sidste Blad staar tilføiet: ”Denne Bog er Otto Ocken af mig foræret i Bergen d. 11 Junij 1747. Anna sal. Berent Gundersens.” Senere ses den at ha tilhørt løjtnant E. Egebert (Kristiania). 4°. 227 beskrevne blader. B.

Ms. 55.

Præliminair Discours over Lovens første Bog. Forfatted af den wittige og velbekiendte Proessor Iuris Etats-Raad Høyer til Deris nytte, som paa Hans Collegium gick under informationen. Bergen dend 28de May 1741. S. I. Saxe. Med register og nogle blader juridiske notater. Registeret avsluttes med et digt. Boken sees at ha tilhørt: Halvor Rasmussen 1791. Paa bindets ryg staar: ”Høyers Prælimin: Over Loven”. 4°. 358 beskrevne sider. B.

Ms. 56.

En bok indeholdende:

I Om ”Verdens Forvandlinger” og andre religiøse betragtninger. -18 beskrevne blader.

II. Beretning om havlfangsten i Sartors skibrede. – 33 beskrevne blader.

III. Kort underretning for folk paa landet, sær for bønder, angaaende sundheden. -10 beskrevne blader. Antagelig skrevet av Andreas Christie, der i tiden 1774 – 1786 var kapellan paa Sund. 4°. 61 beskrevne blader. B.

Ms. 57.

Om Anders Madtsen der med sin Hustrue Karen Olsdatter var Stamme Fader til endeel af de fornemste Familier her i Norge i det forrige Seculo. Trykt i Personalh. Tidskr. 2 R.

III B. s. 26 ff. Antages at være en afskrift efter optegnelser nedskreven av kammeraad Jens Gerner efter notiser fra hans far prost Henrik Gerner i Tønsberg. Fra begyndelsen av 18 tallet. 4⁰. 4 sammenheftede beskrevne blader. H.

Ms. 58.

Gamla Göthiska Sagor.

En samling avskrifter av norrøne sagaer tildels i oversættelse og udrag. Den har tilhørt professor Olof Rudbeck den ældre. Avskriften besørgedes av hans søstersøn Petter Salan, fra hvem der findes breve til Rudbeck indheftet paa side 617 og 664. Paa bindet staar med Christies haandskrift: "Givet til Bergen Musæum af Kong Carl Johan !840." – Indholdsfortegnelsen staar foran sammen med en Modus legendi Abbreviaturas Sveo-Göthicas. Paa dennes første side staar: "Denne Samling har tilhørt Profesor Olof Rudbeck den ældre, som synes af hans i kanterna gjorda anmärkningar, ehuruvæl i den af Jon Salan til Hickersio (?) sände förteknning på Rudbeckska mss. i sidsta delen af dess Thesauro desse sagor intet finnes omtalte. Ex libris Christoph. Heinr. Braad. Holmie in novemb. 1745." 4⁰. 350 beskrevne blader. B.

Ms 58: se Anders Grape: "Bröderna Salan och dens handskriftsamling" i NTBB 1, 1914, Desmond Slag: The manuscripts of Hrolfs saga Kraka (Bibliotheca Arnamagndana 24) s. 126 – 129, Godbiter fra samlingene. no. 30, 1965.

Ms. 59.

Afskrift af Bergens Capitels Skind-Bog (Bergens kalvskind).

Avskrift foranstaltet av W.F.K. Christie efter originalen i Arnamagn. samling i Kjøbenhavn. Avskriften dat. Kjøbenhavn 1826. Se nr. 578

Ms. 60.

Catalog over Det Norske Videnskabers Selskabs Pergament-Breve og andre Papiir Documenter. 1819. 4⁰. 30 beskrevne blader. B.

Ms. 61.

Lægebog, af Henrick Smid i Malmø. 1557.

Avskrift av Henrick Smids lægebøker. Avskriften er av samme indhold som den i Kjøbenhavn 1577 trykte utgave. Skrevet i Bergen av Erick Hyld. Endt den 4 novbr. 1713. Den begynder med: Mange skønne oc vdvalde Lægedoms stycker, for atskillige Siugdomme, offuer det ganske Legeme osv.," og ender med: Om atskillige Urter som her vdi Riget vaaxe, hvorledis de til lægedom skulle brugis osv." – Side 1 – 24, 265 – 272, 393 – 398, 423 – 424 mangler. Bindet delvis borte og enkelte blader er løsnet. 4⁰. 323 beskrevne blader. B.

Ms. 62

- a. Den Nordske Hirsakraa eller Gaards-Rætt. Avskrevet av Mathias Rennord 1651 efter Arild Huitfeldts trykte udgave av 1594. -70 beskrevne blader.
- b. Tordt Degens (Thor Degn) Forklaring offuer den Judske Lough, Samtöcht och Stadfest aff kong Waldemar och danmarkis Riges raad, vdi en almindelig Herredage, som da holtis vdi Nyborgh."Vdsat paa Danske effter den Latinsk Text oc huer artickel herr refereret til lougen oc tuert igiennem lougen och till Thor degen." - 20 beskrevne blader. 4°. Ialt 90 beskrevne blader. B.

Ms. 63

Gulathingsloven.

Avskrift Paa bindet har professor Gustav Storm skrevet: "Afskrift af Gulaathingsloven fra circa 1600 af den sædvanlige Oversættelse fra 1ste Halvdel af 16 Aarh." Paa 1ste blad staar: Ao 1601 den 8 aprillis ist en duidt(?) boeck von Erbelinck Schröder voreret tho ewiger gedencknisse vndt freundschoff. Denne haandskrift ligner avskriverens. Endvidere ses, at den i 1605 er bortgit av Joen Lindt borger i Bergen. I 1684 har den tilhørt Enoch Maansøn. 4°. 181 beskrevne blader. B.

Ms. 64.

Poema in serenissimi & potentissimi Svecorum Regis Caroli Gustavi transitum Maris Balthici d. 7 Febr. 1658. Quod juxta præviam invitationen Societatis jam sub auspiciis Smæ Sveciæ Reginæ nuper institutæ examini humillime & devotissime subjicit Will. Boller luxdorff. Med oversættelse til dansk av Math. Dyrhoff. –Det er en avskrift av det digt hvormed etats- senere geheimeraad Willum Bolle L. i aaret 1755 vandt det nylig stiftede svenske Vitterhedsakademi's utsatte præmie for det bedstø latinske digt om Carl Gustavs tog over Bæltet.-Sml. nr. 115. –Haandskriften fra slutten av 17 –tallet. 13 beskrevne blader. H.

Ms. 65.

Norgis Loug. (Gulatingsloven). Effter stormechtigste høgborne Førdis og herris, her Friderich, II. Danmarcks, Norgis, Vendis och Gottis Konning, Hertug vdi Slesuig, Holsten, Stormarn oc Dytersken, Greffue i Oldenborg och Delmenhorst, hans befalning. Anno Christi M.D.LXXII (1572) Richteligen sammensat och fordanskeett. Boken indeholder desuten følgende kapitler; Norgis konningers Naffn. –Om Thiende.- Huad den Eed betyder som suergis, och kallis Bokar eed paa Norske Maal. Dette effteskrevne er den Eed som Herritz Schriffuerne vdi Aggershus Lheen haffue forelagt, huilcken de och suorit haffue, da de ere bleffne herritz schriffuere begyndt vdi Junio Anno 1592. – Arffue Thafflen. – Arffuetal. – vdi Norske Loug og Rætt. –Rettebøder (til 1598) med register. –Om Landskylden og den taxt og værdiansættelse, der blev foretaget af de kgl. Commissarier, som var forsamlede paa Aggershus 1628 – 1629. Boken er skrevet med samme haand til og med avsnittet om rettebøder. Efter avsnittet om tienden staar: Hanns Pederssen i Sogen, Notar, Egenn Haand. 1636. Boken har i 1817 tilhørt M. Beyer Roggen og er av assessor Lasse foræret Christie. 4°. 144 beskrevne blader. B.

Ms. 66.

Graduale paa papir fra protestantisk tid (15-tallet). Øiensynlig skrevet og brukt i Norge. Paa et av de sidste blader staar:

(a) med samme haand som boken er skreven med: (1) Michel Olai (2) verissimus huius libri posessor (!) est Michael Olai (b) overstryker (a) (2) og skriver over dette: Chrestiernus tomæ samt tilføier nedenunder: Verissimus possessor huius libri est Chrestiernus Tomæ l(c) tilføier fortløpende: j nunc autem verissimus possessor est Johannes Jacobellus. Julstrensis. 1622. Johannes Jacobellus Julstrensis turde være søn av Jakob Hanssøn, sogneprest i Jølster († 1628); Lampe II, 131. Paa sidste blad staar et brudstykke av en kalender (for 21 april – 8 mai); heri bl.a.: 2c[= 2 mai]Hemellfartt ny mane. altsaa maa paaskedag være 24 mars. Efter reformationen faldt paaskedag paa 24 mars første gang i 1611, anden gang i 1695. Boken maa saaledes være skrevet nogen tid før 1611. Om nymaane fladt paa 2 mai i 1611, har jeg ikke kunnet beregne. Med en lit senere haand staar paa samme blad: At lyusze for Ecteschab første gang for hansz Arne søn paa Hamer (? 6 / 3 .47) synnuvff Herluffs dotter paa aaresetter. I ryggen 2 smaa biter pergament av en middelalderlig musikkodex fra ca. 1300. 4°. 139 beskrevne blader. B.

Ms 66

Beskrevet av Arne J. Solhaug: "Et norsk graduale håndskrift i Bergen universitetsbiblioteket" i (Sandvold, Arild) Festskrift til 80 års dagens Oslo 1975, s.129 – 155

Ms. 67

A Copier og oversættelser af gamle Pergaments – Breve, samlede Aar 1824 af W.F.K. Christie.

Indeholder:

1. Fæsteseddel paa en Munkelivs kloster tilhørende grund, av aar 1495.
2. Skjøte paa gaarden Tvilde paa Voss, 1449.
3. Do. 1461.
4. Do. 1534.
5. Delebrev og skjøte paa endel jordegods i Tvilde, Mule og Istad paa Voss, 1585.
6. Dokument ang. huser paa gaarden Rogne paa Voss.
7. Indberetning til kong Magnus Smek om et drap i Bergen 1348.
8. Delegangsforretning mellem Øvre og Nedre Aas i Østre Bærum, Akershus stift, 1411
9. Dom av laugmanden i Oslo ang. markesjel imellem Øvre og Nedre Aas.1411.
10. Skjøte fra kong Fredrik III til G. Marselius paa Finde hovedgaard med tih. gods paa Voss, av 1657.

11. Fæsteseddel fra Bergens magistrat til borgerm. Michel Jenssen paa en grund ved Nøstet, 1609.

12 .Fæsteseddel fra Bergens magistrat til Trine Jacobsdtr. paa en grund nedenfor Pratebommen. 1618.

13 Skjøte fra laugmand Peder Rafn til Peder Kundsens paa et hus i Bergen 1639.

14. Grundebrev fra Capitlet i Stavanger til Mogens Jonssøn paa en grund smsts. 1581. (Iversen)

15. Skjøte paa gaarden Steensletten og et laxeverp paa Møklebostad. 1314.

Avskrifterne er ledsaget av anmerkninger og tegninger av de segl der var paa originalbrevet.⁴ 41 beskrevne blader. H.

b. Avskrifter av diplomer og historiske kjeldeskrifter fra middelalderen; de fleste tatt av major Nils Griis Alstrup Dahl (1777-1834), noen av hans fetter, prost Nils Griis Alstrup Dahl (1779-1852), enkelte nr. muligens av andre.

1 Avskrift og oversettelse av diplom, datert 1265, uten sted = Diplomatarium Norvegicum II, 12.

2 Avskr. og overs. av diplom [1265, Nidaros ?] = DN I. 60.

3 Avskr. og overs. av diplom, 29. juni 1293, Bergen, DN II. 34.

4 Avskr. og overs. av diplom, 12 april 1308, uten sted = DN II. 90.

5 Avskr. og overs. av diplom, 25. nov. 1297, Bergen = DN I. 87.

6 Avskr. og overs. av diplom, 29. aug. 1297, Bergen = DN II, 41.

7 Avskr. og overs. av diplom, 21 juni 1320, Bergen = DN II, 137.

8 Avskr. og overs. av diplom, 12. aug. 1328, Nidaros = DN VIII, 126.

9 Avskr. og overs. av diplom, 27 febr. 1349, Oslo = DN II, 299.

10 Avskr. og overs. av diplom, 23. sept. 1366, Nidaros = DN II, 388.

11 Se Diplomsamlingen: 9. juli 1442, Oslo = DN XIII, 108. Avskrift ved major N. A. G. Dahl.

12 Avskr. og overs. av diplom, 24. nov. 1449, Nidaros = DN V, 762.

13-14 Se Diplomsamlingen: 2. juli 1455, Elfsborg = DN XI, 200, og 23 juli 1483, Nidaros = DN VI, 592.

15. Se Diplomsamlingen: 28. juli 1514, Oslo = DN XIII, 175.

16. Christian III. S kvittering for sølv fra kirker og klostre i Trundhiems Stift, 1540. af Schönings Beskrivelse over Trondhjems Domkirke” (Anhang, s. 84-85).

17, 18, 20”Af Schnabels Beskrivelse over Hardanger. Afskrift af endeel gamle Breve, hvorpaa man i Beskrivelsen har beraabt sig”.

- a. Kopi ved ukjent avskriver: brev nr. A, B, C, D.
- b. Kopi visstnok ved prost Nils Griis Alstrup Dahl: nr. A, B, og D.
- c. ”Oversættelse af Documentet Lit. A som Bilag til M. Schnabels Beskrivelse over Hardanger” (ved major Nils Griis Alstrup Dahl).
- d. ”Oversættelse av Documentet Lit. B + Anmærkninger – bemærkninger over Dokumentet lit. C. – Bemærkninger over dokumentet Lit. D. – Oversættelse af dokumentet Lit. E + Anmærkninger”. Undertegnet Niels Dahl (prost N. G. A. Dahl).

a-c tidligere katalogisert som Ms 1032/17-18.20, d som Ms 1032/3.

19. ”Gildes-Skraa for Ste Olafs Gilde i Hardanger, af Schnabel tilført Miltzows Presbyterologia”. Avskrift og oversettelse ved major Nils Griis Astrup Dahl. Teksten trykt (etter et middelalderhandskrift fra 1394, Ny kgl. samling 326 8vo) i Norges Gamle Love V, s. 11-13.

21-23. Avskr. og overs. av 3 brev i diplomsamlingen, UB Bergen: 10. juli [1380], Ullensvang = DN IV, 519; 2. mai 1430, Undredal = DN IV, 244, og 13. april 1348, Bergen = DN IV, 330. Avskrifter ved prost N. A. G. Dahl.

24. Avskr. og overs. av diplom i UBB, datert 1439 uten dag, Vossevangen = DN IV, 875, ved major N. A. G. Dahl.

25. Se Diplomsamlingen: 14. oktober 1447, Voss – utrykt.)

26. Se Diplomsamlingen: 9. april 1455, Vossevangen – utrykt.)

27. Se Diplomsamlingen: 1459 uten dag, Gjøstein, Voss – utrykt.)

28. To avskrifter, + oversettelse, av diplom i UBB, datert 21. februar 1314 = DN VIII, 47. I oversettelsen notat av W.F.K. Christie. (Christies egen avskrift av samme dokument ligger i Ms 67a.)

29. Se Diplomsamlingen: 6. okt. 1342, Bergen – utrykt.)

30. Mangler?)

31. Se diplomsamlingen: 15. febr. 1439, Seim, Kvinnherad – utrykt.)

32. Avskr. og overs. av diplom i UBB, 7. aug. 1348 = DN II, 295.

33. Oversettelse av diplom, 29. sept. 1225, [Nidaros] = DN I, 8.

34. ”Af Christopher Frimanns Skrift, angaaende Stiftelser og Gavebreve i Bergens Stift, Aar 1774”. Avskrift ved major N.G.A. Dahl av en del diplomer, nå trykt i Diplomatarium Norvegicum.

35. "Noget om Norges og Danmarks Forening". Avskrift etter Edvard Edvardsen: Bergens Beskrivelse (jfr. Edvardsen: Bergen. I, sl. 121-22), av diplom fra 1450, også trykt i DN VIII, 345.
36. Mangler?)
37. Se Diplomsamlingen: 24. juni 1452 [1552?], Lande i Fjellberg = DN X, 207.)
38. a. Se Diplomsamlingen: 31. mars 1508, Nidaros = DN VIII 471).
38. b. Se Diplomsamlingen: 18. juli 1508, København = DN VIII, 473.)
39. Se Diplomsamlingen: 2. sept. 1568, Bergen = Gullsmedenes laugsbrev.)
40. Se Diplomsamlingen: 24. aug. 1581, Bergen = tillegg til foregående.)
41. Avskrift av inskripsjonene på antemensalet fra Nedstryn, i Historisk Museum (Bergen). Jfr. transkripsjon ved Marius Hægstad (med faksimile) i hans *Vestnorske maalföre fyre 1350*, I, chra. 1907, s. 155 og plansje II.
42. "Fortælling om en Hestekamp i Bergen i Kong Hage Hagensens Tid." Avskrift etter P.E. Müllers oversettelse: "Brustykke af Aron Hjørleifssons Saga", i Det Skandinaviske Litteraturselskabs *Skrifter X*, 1814, s. 16-19.
43. Egil Skallagrimssons *Hofudlausn*, avskrevet etter Ole Worms *Runir...*, 1636, 2. 227 ff.
44. "Fortegnelse over Apostel- og Helgendage, som findes paa gamle Primstave og i Calendere fra den catholske Tidsalder..." (ved prost Nils Alstrup Dahl).
- 45 a. Mangler.)
- 45 b Oversettelse av UBs diplom, dat. 13. des. 1455, Suldal = DN VI, 550
46. Om erkebiskop Eysteins alter i Nidaros. Avskrift etter Schönings *Beskrivelse over Dom-Kirken i Trondhjem* (1762).
47. Mangler.)
48. Abskrift av UBs diplom, dat. 26. mai 1293, Aga = DN IV, 6.
- 49-50. Mangler.)
51. Avskrift av UBs diplom, dat. Voss 1556, uten dag = DN VI, 787.
52. "Adelige Familier, der eiede Jordegods i Norge Aar 1625". Avskrift (utdrag) av J. Chr. Bergs artikkel i *Budstikken* 1823, s. 89-104.
53. Utdrag av Absalon Pederssøn Beyers *Dagbok*.
54. Utdrag av Gert Miltzows *Presbyterologia...*, oversatt til dansk av prost Dahl.
55. "Noget om Gravhöie og hva deri findes" (etter Rasmus Nyerup).
56. "Om de Dödes Begravelse i Fortiden her i Norden" (etter samme).

57. "Af Suhms *Samlinger til den danske Historie*, 2det Bind". [Om gravhauger og bautasteiner på Vestlandet, etter ms. av biskop Niels Paaske.]
58. Slekten Benkestokk. 2 påbegynte stamtavler.
59. Utdrag a Gert Miltzows Prebyterologia... "angaaende endeel gamle Monumenter eller Liigstene i Hardanger".
60. "Nogle gamle Retterböder, der findes indförte i Kong Frederik den 2dens Norske Lov".
61. Utdrag av Frederik den annens Norske Lov, 1572, "Landverne-Balcken"
62. Utdrag av Kong Magnus Lagaböters Hirdlaug: "Huorledis Kongen skal Hirdmænd /:Hofmand:/ gjöre".
63. Overført til Diplomsamlingen: 1381, 26. juni).
64. Mangler.)
65. Overført til Diplomsamlingen: 1446, 18. oktober).
66. Avskrift av diplom, [1207-17, Oslo], fra Philipus baglerkonge til Mossedølene = DN I, 3.
67. Avskrift av diplom, 7. juni 1482, Bergen = DN V, 918.
68. Avskrift av diplom datert 1540, uten dag, Hatteberg = DN I, 1096, vidisse datert 7. september 1565, Bergen, og diplom datert 17. august 1557, Bergen = DN I, 1120.
69. Overført til Diplomsamlingen: 1398, 21. april).
70. Overført til Diplomsamlingen: 1379, 15. februar, Voss).
71. Avskrift av diplom, datert 18. juli 1347, Bergen = DN IV, 316.
72. Utdrag av Absalon Pederssøn Beyers Norges Beskrivelse, etter *Suhms Samlinger* II.1.1.
73. "Nogle af de Fyneske Biskoppers Synodalia, 1550 til 1587". Avskrift (kjelde?)
74. Hafthor Jonsens og hans hustru Agnes descendenter.
75. Stamtavle over Losneslegten
76. Avskrift av et diplom, datert Lille Rein 5/6 1623 ang. søskendeskiye mellem afd. Lauritz Dall's børn.
77. Offe Dal's paa Sandvigen jordebog av 1624. Avskrift av originalen.
79. Avskrift av diplom, dat. Bergen 1496 ang. jordebytte.
80. Avskrift av Suhms saml. 2 b. 3 h. ang. gamle antiquitates" i Bergens stift.
81. Avskrift av et diplom , dat. Prestegjældet Slijdra 1433 fra Broder Olaus til Thorkiel Thorkildsen.

82. Avskrift av et diplom i Arnamag. Saml., dat. Bergen 1392, ang. de morgegaver som Haakon Sigurdsøn gav sin hustru Sigrid Erlandsdatter.
83. Avskrift av diplom fra den Arnamag. Saml. Brev til kongen fra Jørgen Hansen paa Bergenhus ang. Olaf Skriver som Jon Bottolfsen kom at skade. Brev dat. 1520.
88. Register over en del pergaments og andre gamle brever eller dokumenter.
89. Utdrag af Strøms: Søndmørs beskrivelse
- 74
- a. Utdrag ”af Holbergs Danmarks Riges Historie”.
- b. ”Hr. Hafthor Jonsens og hans Hustru Agnes’s Descendentere”. Stamtavle.
75. Stamtavle over Losne-slægten.
76. Overført til Diplomsamlingen: 1623, 5. juni, Lillerein, Stadsbygd).
77. Avskrift av jordeboka til Ove Dahl på Sandvik i Kvinnherad, dat. 21. nov. 1624. Etter original i Riksarkivet.
78. Mangler).
79. Avskrift av diplom, dat. 11. august 1496, Bergen = DN III, 999, med vidisse av brev dat. 25. august 1479, Bergen = DN III, 928. NB: Avskriften er iflg. påskrift tatt av diplom ”af den Arna-Magnæanske Samling”; men i DN er brevene trykt ”efter Original hos Capt. Munthe paa Kroken”.
80. ”Antiquitates eller Fortegnelse oc Afritzning paa huis gamle Monumenter som nu kunde findes udi Bergens Stift anno 1626”. Avskrift etter *Sums Samlinger* II.35.
- 81 Avskrift av diplom, dat. 24. august 1433, Slidre = DN II, 716.
82. Avskrift av diplom, dat. (1391-92, Bergen) = DN I, 537.
83. Avskrift av diplom, dat. 27. februar 1520, Bergen = DN II, 1064.
84. Mangler).
- 85.
- a. Avskrift (utdrag) av ”det danske Myntværk”.
- b. Utdrag av Holbergs Danmarks og Norges Beskrivelse.
- 86
- a.. Avskrift av ”Contract og Forrening” mellom sekondmajor Valentin Beyer, sekondlöytnant Hans J. Knagenhjelm og serjant Niels Dahl, dat. Bergen 24. september 1756.
- b. Avskrift av brev i UBs diplomsamling fra Jens Bjelke til Nils Opdal, dat. 10. mai 1639, Lustveit i Kvinnherad.
87. Mangler.)

88. Extract af endeel gamle Pergaments – og andre gamle Breve eller Documenter. Ved major Nils Griis ALstrup Dahl.)
89. Utdrag av Hans Ströms Söndmörs Beskrivelse ” angaaende Gidsköe i Borgunds Præstegield”.
90. Opplysinger til stamtavlene i nr. 74 b (Havtor Jonssons slekt.)
91. Mangler).
92. Avskrift av diplom dat. 9.april 1436, Måge i Ullensvang = DN I, 753 samt oversettelse og Anmærninger ved prost Nils Dhal.
93. Beskrivelse av UBs diplom, (ca. 1320, Vikör), = DN VIII, 69. Ligger i diplomsalngen, sammen med diplommet.)
- 94.95. Avskrifter og oversettelser av samme diplom. Ligger i diplomsamlingen.)
96. Oversettelse av brev dat. 19. okt. 1322, Odensland = DN II, 147.
97. Utdrag av Marcus Schnabels Beskrivelse over Hardanger, ”noget angaaende Laugmanden Sigurd Brynjolfsen paa Aga”. I kvartark + 1 folioark, ”ad no. 97”.
- 98 Af Christopher Frimanns Skrift angaaende Stiftelser og Gavebreve i Bergen. aar 1774. (Utdrag).
- 99 Notat om historien til ”Losnegaard” (Losna i Gulen).
- 100 Om en innskrift på ”et Bræt eller Stok” fra Torsnes i Strandebarm, nå i Historisk Museum, Bergen: ”Lot Peder Melb mure dette fehus anno d (omini) Mdiiij”.
- 101 Avskrift av 5 gamle diplom, nå i Riksarkivet, Oslo.

MS 67 b. Proveniens:

Nr. 1-10, 12, 21-23, 24, 32,,33, 41-45, 86, 87, 98-100 har i lang tid tilhørt Antikvarisk avdeling, Historisk museum, og er overført til biblioteket (nå UB Bergen) visstnok omkring 1945. Denne delen av major Dahls avskrifter ble da katalogisert under Ms 920 (jfr. ny kataloginnførsel under dette nummer).

Nr. 13-20, 25-29, 31, 34, 35, 37-40, 45 a og 101 ble i 1953 katalogisert som Ms 1032 (se katalogen under dette nummer).

De tidliggere Ms 1032/2.4.5 og 8 har visstnok ikke noe med Alstrup Dahl avskrifter å gjøre og er nå bare registrert i Diplomsamlingen, under de diplom de hører sammen med.

Enkelte nummere er satt i ( ); de er enten som primærkjelder eller av andre grunner overført til Diplomsamlingen og registrert der. Siste halvpart av samlingen, nr. 46 – 97 (med enkelte huller)har tilhørt biblioteket (Ms 67 b) fra et tidlig tidspunkt (jfr. Wieseners trykte katalog). Også herfra er en del nummere overført til Diplomsamlingen, og satt i ( ) her.

Enkelte nummere som nå mangler (nr. 30, 47, 49 – 50, 64, 78, 84 og 91) vil antakelig kunne finnes i Diplomsamlingen, sammen med originaldiplom de hører sammen med. Jfr. nr. 93-95, som er vedlagt vårt diplom fra [ca.1320, Vikör].

Ms 67 b. Proveniens:

Nr. 1 – 45, 86 – 87 og 98 – 100 har i lang tid tilhørt Antikvarisk avdeling, Historisk Museum, og er overført til biblioteket (nå UB Bergen), visstnok omkring 1945. Denne delen av major Dahls avskrifter ble i første omgang innlagt i vårt Ms 920 (jfr. ny kataloginnførsel under dette nummer), men er nå ført sammen med de øvrige avskriftene. Nummerne 46 til 97 har fra et tidlig tidspunkt tilhørt biblioteket.

Enkelte av avskriftene er nå primærkjelder, idet de er tatt etter diplom som nå synes å være bortkommet. Disse (nr. 63, 65, 69 og 70) er nå overført til Diplomsamlingen, under de respektive datoer.

Storparten av de manglende nummerne i rekken angår visstnok diplomer som nå finnes i vår diplomsamling, og er vedlagt originalene. Det gjelder f.eks. det manglende nr. 94 (etter Wieseners katalog), som sammen med nr. 93 og 95 er vedlagt diplom fra Vikör, [ca. 1320].

67

- c. Fortegnelse over endel gl. Dokumenter og Breve. opbevarede paa Gaarden Aadland i Stordøens Prestegjeld. Fol. 2 beskrevne blader. H.
- d. Afskrift af Dokumenter paa Aadland. Indeholder 6 beskrevne blader. Desuten 7 beskrevne blader indeholdende avskrifter uten fælles titel. Angaar samme gaard som i nr. 67 c. Fol. 13 beskrevne blader. H.

Ms. 68.

W.F.K. Christie: Etymologicon eller Uddrag af ældre og nyere Skrifter om adskillige Personers, Rigers, Landes, Stæders, Havnes, Floders, etc. Navne i ældre Tider, og sammes saavel som endel Ords Etymologie, hvortil er føyet egne Bemærkninger og Formeninge, især om indenrigske Steder Navne. Med Register. Begyndt 1824. Christie gjort i en kort fortale paa omslaget opmærksom paa, at boken egentlig er en annotations og excerpt bok, hvorav han hadde tænkt at ta materialer til en avhandling, som han agtet at skrive om: Norske steds – navnes oprindelse. Indlagt et brev. [Se nr. 180]. 4°. 272 beskrevne blader. H

Ms. 69.

Clavis Diplomatica efter Danielis Eberhardi Baringii: Alphabetica varia.

Avskrift der har tilhørt W.F.K. Christie. Indeholder desuten et par optegnelser efter forskjellige kilder av middelalderlig skriftarter. 4°. 9 beskrevne blader. H.

Ms. 70

- a. Korte Betragtninger om handelen. Tilegnet det nyttige Selskab av Cancelliraad og Borgermester Meyer 1775. 1ste Hæfte. Med fortale dat. Bergen $7/2$ 1775 samt indholdsfortegnelse. 4⁰. 58 beskrevne blader. B.
- b. Do. – Do. – Do. 2 det Hæfte. Med fortale dat $8/5$ 1775 samt indholdsfortegnelse. 4⁰. 81 beskrevne blader. B.
- c. Do. – Do. – Do. 3die Hæfte. Med fortale dat. $7/2$ 1776 samt indholsfortegnelse. 4⁰. 76 beskrevne blader. B.

Alle 3 hefter har indskutte rene blader mellem hvert beskrevet.

Ms. 71.

Norsk Ordbog, som indeholder en Samling af norske Ord, som især bruges i Sillejord og flere Steder i Norge. Af Hans Jacob Wille, Sogneprest til Grytten. Under titelen staar i parentes: ”Meddelt mig af han selv i Mpt.” Det er antagelig en av Christie tagen avskrift. Hver anden side beskrevet. Den er ikke komplet. Side 95 – 102 mangler, og den slutter midt i bokstavet S. 4⁰. 57 beskrevet blader. H.

Ms. 72.

Jordebog over Hr. Vincentius Lunges Gods i Norge omtr. 1535.

”Efter originalen i Lunds Universitets-bibliothek. 4⁰. Nr. 24. Afskrevet af kopist W.F.C. Bøgh.” - Med en fortale av Bøgh, dat. Oslo novbr. 1847. ifølge paategning av Christie har foræret han boken.. 4⁰. 35 beskrevne blader. B.

Ms. 73.

Den Pligt ret at benytte sig av vor Tidsalders Aand.

”Betragte i en tale, forfattet av S.T. hr. conrector Kisbye, men declameret av And. L. Schram, d 31 martij 1803.” 4⁰. 45 beskrevne blader. H.

Ms. 74.

Geistliche Erquick-Stunden / In Übersetzung der 20 Passions-Gesænge / Des Weiland Weltberühmten Danischen Poeten / D.Thomæ Kingonis / Bischoff des Fühnschen Stiffts / van Carolo Æmilis von Lützw. Anno M.D.C.C.XIX [1719].

Med indledningsvers, register, slutningsvers samt anhang bestaaende av 2 vers av oversætteren. Indbunden i fløielsbind. Har tilhørt J. Kiedings boksamling i Bergen 4⁰. 40 beskrevne blader. B.

Ms. 75.

Thomas Gilbertsen Thamsons Beskrivelse over den engelske Flaades Angrep paa Bergen Aar 1665. Avskrift tilhørt og utført av Christoph. Frimann (1742-91), der har skrevet fortale til den. 4to. 23 beskr. bl. H.

Ms. 76.

Videnskabs-Mandens sande store Værd i Staten, forestillet i en Tale holden paa Seminario Fredericiano i Bergen paa Stifterens høistsalig Kong Friderich den femtes høie Fødselsdag den 31 Martij 1792. Af Ludwig Daae. Antagelig Ludwig Daae, sogneprest til Gloppen, (1774-1843), der i 1792 deponerede fra Bergens skole.

Ms. 77.

Tvende Rigers høyeste Haab i dybeste Sorg.

Biskop P- Herslebs taler ved Fredrik V's regjeringstiltrædelse 11/9 1746 og ChristianVI's ligbegjængelse 4/10 1746. Udgivne efter kgl. befaling. Har tilhørt Severin de Svanenhielm og senere W. F. K. Christie. 4to. 55 beskr. bl. B.

Ms. 78.

Det bergenske Opløb i 1765. En Samling Aktstykker.

Indeholder avskrifter av de officielle akter vedkommende opløbet i anledning av ekstraskatten, bl.a. hele den kgl. undersøkelseskommissions indberetning til kongen. Dernæst følger en række private brever til etatsraad Luxdorff i Kjøbenhavn fra borgermester Hildebrand Meyer i Bergen, baade vedkommende opløbet og andre materier. Derefter en del tryksaker som forordninger, plakater og lignende vedkommende opløbet og ekstraskatten. Tilslut endnu en række avskrifter av aktstykker vedkommende opløbet. Boken gir i det hele et utmerket klart og korrekt billede av opløbet og dets historie. Den er samlet av etatsraad Luxdorff. Paa auktionen efter ham blev den kjøpt av Carsten Anker. Paa auktionen efter denne i 1823 blev den kjøpt av Christie, der igjen forærte museet boken. Vedlagt et brev fra fogden Bildsøe til kapt. Pritzler. 4to. 228 beskr. bl., 14 brever fra Meyer, 15 tryksaker. B.

Ms. 79.

Kong Waldemar II's danske lov, Wordingborg 1240

indeholder 6 bøker. Derav er 1ste til 3die bok kong Waldemars lovbog, 4de til 6te bok har til overskrift: "Taffle til kong Ericks første Bog." Lovboken skrevet paa dansk med røde og delvis forgyldte initialer. Pergamentsbind. Titelbladet mangler. Ellers vel bevart. Fra 15-tallet. Tidligere katal.-nr. 257. 4°. 193 beskrevne blader. B.

Ms. 80.

Gammel dansk Lovsamling Fra c. 1500

Indeholder.

1. Constitution Eirici, regis Danic. – 2 blader.
2. Kong Waldemars lovbog. – 19 blader.
3. Bircke rætth. – 3 blader
4. Gaardz rætth. – 2 blader.

5. En copie aff bisp Børgis breff (av 1503), (hvorum oplyses, at denne copie findes I en kirke-bog I Fræminge I Færsherrit). Børge var erkebiskop i Lund. – 2 blader.
6. Kiøbenhaffns preuilegier (av 1466). – 6 blader
7. Extracktt aff kierckelowen. – 7 blader.
8. Kong Ericks håndfesting. – 1 blad.
9. Thoor degns artickle. – 1 blad.
10. Kong Hansis handfesting. – 8 blader.
11. Kong Woldemars Sielandz low. – 4 blader. Skrevet på papir, med røde og grønne titler og marginaltilføielser. 2 blader er av pergament. Har tilhørt C. Anker. Meget defekt og medtat. Paa pergamentbindet staar; T.A.S. 1562. Skrevet ca. 1500. 4°. 57 beskrevne blader. B.

Ms. 81.

Gulathings-Log_Bok, Magnusar Noreghs Konnongs.

En avskrift fra begyndelsen av 17-tallet med indskutte rene blader for hvert andet beskrevet blad. Foran er foruten 3 blader med optegnelser indheftet et brev fra Arne Magnussen, dat. Kjøbenhavn 19/9 1722 til Jean Brøgger i Bergen, hvorav man tør anta, at avskriften er en kopi av et haandskrift av gulatingsloven paa pergament, som Brøgger har foræret Arne Magnussen. Originalen antages av Fritzner at være fra slutten av 13-tallet. – Avskriften indeholder delvis indskutt oversættelse av den originale tekst. Ledsaget av index capitum og et glossar. Nærmere beskrivelse, se under 81 b. Har tilhørt A. Konow. 4°. 289 beskrevne blader. B.

81b. Johan Fritzners Beskrivelse over manuskriptet nr. 81 a, samt erklæring om dets Alder. 4°. i 2 brevark.

Ms. 82.

Jørgen Elert Kruse: Den Hamborgiske Contorist.

Avskrift efter den tyske utgave 1766.

a. 1ste Del, 1ste Bind: Om myndter og Vechsel.

Indeholdende: ”Regnings og Virkelige Myndte samt Vechsel-Maaden og Usanser af de fornemste i og uden for Europa beliggende Stæder og Lande, ikke allenne medeler en omstændelig Efterretning om Stædernes egne Myndt-Sorter, men og hva fremmede Stæders Myndt-Sorter ere værd, og gielde i et hvert beskriued Stæds egen Valuta.” – Med register. 4°. 257 beskrevne blader.

Lægebog, af Henrick Smid i Malmø. 1557.

Avskrift av Henrick Smids lægebøker. Avskriften er av samme indhold som den i Kjøbenhavn 1577 trykte utgave. Skrevet i Bergen av Erick Hyld. Endt den 4 novbr. 1713. Den begynder Legeme osv.,” og ender med: Om atskillige Urter som her vdi Riget vaaxe, hvorledis de til lægedom skulle brugis osv.” – Side 1 – 24, 265 – 272, 393 – 398, 423 – 424 mangler. Bindet med: Mange skønne oc vdvalde Lægedoms

stykker, for atskillige Siugdomme, offuer det ganske delvis borte og enkelte blader er løsnet. 4°. 323 beskrevne blader. B.

- a. Den Nordske Hirskraa eller Gaards-Rætt. Avskrevet av Mathias Rennord 1651 efter Arild Huitfeldts trykte utgave av 1594. -70 beskrevne blader. Jørgen Elert Kruse: Den Hamborgiske Contorist.
- b. 1ste Del, 1ste Bind: Om myndter og Vechsel.
Indeholdende: ”Regnings og Virkelige Myndte samt Vechsel-Maaden og Usanser af de fornemste i og uden for Europa beliggende Stæder og Lande, ikke allenne medeler en omstændelig Efterretning om Stædernes egne Myndt-Sorter, men og hva fremmede Stæders Myndt-Sorter ere værd, og gielde i et hvert beskriued Stæds egen Valuta.” – Med register. 4°. 257 beskrevne blader.

Lægebog, af Henrick Smid i Malmø. 1557. Avskrift av Henrick Smids lægebøker. Avskriften er av samme indhold som den i Kjøbenhavn 1577 trykte utgave. Skrevet

- B Tor dt Degens (Thor Degn) Forklaring offuer den Judske Lough, Samtöcht och Stadfest aff kong Waldemar och danmarkis Riges raad, vdi en almindelig Herredage, som da holtis vdi Nyborgh.”Vdsat paa Danske effter den Latinsk Text oc huer artickel herr refereret til lougen oc tuert igiennem lougen och till Thor degen.” - 20 beskrevne blader. 4°. Ialt 90 beskrevne blader. B.

Avskrift Paa bindet har professor Gustav Storm skrevet: ”Afskrift af Gulaathingsloven fra circa vndt freundschoff. Denne haandskrift ligner avskriverens. Endvidere ses, at den i 1605 er bortgit 1600 af den sædvanlige Oversættelse fra 1ste Halvdel af 16 Aarh.” Paa 1ste blad staar: Ao 1601 den 8 aprillis ist en duidt(?) boeck von Erbelinck Schröder voreret tho ewiger gedencknisse av Joen Lindt borger i Bergen. I 1684 har den tilhørt Enoch Maansøn 4°. 181 beskrevne blader. B.

Poema in serenissimi & potentissimi Svecorum Regis Caroli Gustavi transitum Maris Quod juxta præviam invitationen Societatis jam sub auspiciis Smæ Sveciæ Reginae nuper Boken indeholder desuten følgende kapitler; Norgis konningers Naffn. –Om Thiende.- Huad den Dette effteskrevne er den Eed som Herritz Schriffuerne vdi Aggershus Lheen haffue forelagt, Øiensynlig skrevet og brukt i Norge. universitetsbiblioteket” i (Sandvold, Arild) Festskrift til 80 års dagens Oslo 1975, s.129 –Beskrevet av Arne J. Solhaug:”Et norsk graduale håndskrift i Bergen Ms 66

Avskrifter av diplomer og historiske kjeldeskrifter fra middelalderen; de fleste tatt av major

- a. Kopi ved ukjent avskriver: brev nr. A, B, C, D.
- b. Kopi visstnok ved prost Nils Griis Alstrup Dahl: nr. A, B, og D.
- c. ”Oversættelse af Documentet Lit. A som Bilag til M. Schnabels Beskrivelse over Hardanger” (ved major Nils Griis Alstrup Dahl).
- d. ”Oversættelse av Documentet Lit. B + Anmærkninger – bemærkninger over Dokumentet lit. C. – Bemærkninger over dokumentet Lit. D. – Oversættelse af

dokumentet Lit. E + Anmærkninger”. Undertegnet Niels Dahl (prost N. G. A. Dahl).

- a-c tidligere katalogisert som Ms 1032/17-18.20, d som Ms 1032/3. annotations og excerpt bok, hvorav han hadde tenkt at ta materialer til en avhandling, som han agtet at skrive om: Norske steds – navnes oprindelse. Indlagt et brev. [Se nr. 180]. forskjellige kilder av middelalderlig skriftarter.
- a. Korte Betragtninger om handelen. Tilegnet det nyttige Selskab av Cancelliraad og Borgermester Meyer 1775. 1ste Hæfte. Med fortale dat. Bergen $\frac{7}{2}$ 1775 samt indholdsfortegnelse. 4⁰. 58 beskrevne blader. B.
  - b. Do. – Do. – Do. 2 det Hæfte. Med fortale dat $\frac{8}{5}$ 1775 samt indholdsfortegnelse. 4⁰. 81 beskrevne blader. B.
  - c. Do. – Do. – Do. 3die Hæfte. Med fortale dat. $\frac{7}{2}$ 1776 samt indholdsfortegnelse. 4⁰. 76 beskrevne blader. B.

Alle 3 hefter har indskutte rene blader mellem hvert beskrevet.

Norsk Ordbog, som indeholder en Samling af norske Ord, som især bruges i Sillejord og flere Steder i Norge. Af Hans Jacob Wille, Sogneprest til Grytten. Under titelen staar i parentes: ”Meddelt mig af han selv i Mpt.” Det er antagelig en av Christie tagen avskrift. Hver anden side beskrevet. Den er ikke komplet. Side 95 – 102 mangler, og den slutter midt i bokstavet S.

Jordebog over Hr. Vincentius Lunges Gods i Norge omtr. 1535.
”Efter originalen i Lunds Universitets-bibliotheek. 4⁰. Nr. 24. Afskrevet af kopist W.F.C. Bøgh. ”- Med en fortale av Bøgh, dat. Oslo novbr. 1847. ifølge paategning av Christie har foræret han boken. 4⁰. 35 beskrevne blader. B.

Geistliche Erquick-Stunden / In Übersetzung der 20 Passions-Gesænge / Des Weiland Weltberühmten Danischen Poeten / D.Thomæ Kingonis / Bischoff des Fühnschen Stifts / van Carolo Æmilis von Lütow. Anno M.D.C.C.XIX [1719]. Med indledningsvers, register, slutningsvers samt anhang bestaaende av 2 vers av oversætteren. Indbunden i fløielsbind. Har tilhørt J. Kiedings boksamling i Bergen 4⁰. 40 beskrevne blader. B.

Thomas Gilbertsen Thamsons Beskrivelse over den engelske Flaades Angrep paa Bergen Aar 1665. Avskrift tilhørt og utført av Christoph. Frimann (1742-91), der har skrevet fortale til den. 4to. 23 beskr. bl. H.

Antagelig Ludwig Daae, sogneprest til Gloppen, (1774-1843), der i 1792 deponerede fra Bergens Biskop P- Herslebs taler ved Fredrik V’s regjeringstiltrædelse 11/9 1746 og Christian VI’s

Indeholder avskrifter av de officielle akter vedkommende opløbet i anledning av ekstraskatten, bl.a. hele den kgl. undersøkelseskommissions indberetning til kongen. Dernæst følger en række private brever til etatsraad Luxdorph i Kjøbenhavn fra borgermester Hildebrand Meyer i Bergen, baade vedkommende opløpet og andre

materier. Derefter en del tryksaker som forodninger, plakater og lignende vedkommende opløpet og ekstraskatten. Tilslut endnu en række avskrifter av aktstykker vedkommende opløpet. Boken gir i det hele et utmerket klart og korrekt billede av opløpet og dets historie. Den er samlet av etatsraad Luxdorph. Paa auktionen efter ham blev den kjøpt av Carsten Anker. Paa auktionen efter denne i 1823 blev den kjøpt av Christie, der igjen forærte museet boken. Vedlagt et brev fra fogden Bildsøe til kapt. Pritzier

Indeholder.

Skrevet på papir, med røde og grønne titler og marginaltilføjelser. 2 blader er av pergament. Har tilhørt C. Anker. Meget defekt og medtat. Paa pergamentbindet staar; T.A.S. 1562. Skrevet ca. 1500. 4°. 57 beskrevne blader. B.

Gulathings-Log_Bok, Magnusar Noreghs Konnongs.

En avskrift fra begyndelsen av 17-tallet med indskutte rene blader for hvert andet beskrevet blad. Foran er foruten 3 blader med optegnelser indheftet et brev fra Arne Magnussen, dat. Kjøbenhavn 19/9 1722 til Jean Brøgger i Bergen, hvorav man tør anta, at avskriften er en kopi av et haandskrift av gulatingsloven paa pergament, som Brøgger har foræret Arne Magnussen. Originalen antages av Fritzner at være fra slutten av 13-tallet. – Avskriften indeholder delvis indskutt oversættelse av den originale tekst. Ledsaget av index capitum og et glossar. Nærmere beskrivelse, se under 81 b. Har tilhørt A. Konow. Avskrift efter den tyske utgave 1766. Jørgen Elert Kruse: Den Hamborgiske Contorist.

- b. 1ste Del, 2det Bind. Forskiellige Stæder og Landes Handels-Vægt, og Korn-Maal udregnet til Dank Handels-Vægt og Dansk Korn-Maal samt Tvende Thabeller derover. Alt efter Alphabetisk-Orden. Med forerindring og register. – Tidligere katalog-nr. 88. 4°. 154 beskrevne blader. B.
- c. 1ste Dels 3die Bind Forskiellige Stæder og Lande deres Regnings, og Verkelige Myndter med samme Beværdigelse, Gehalt og Vægt. Ansadt after Alphabetisk_Orden af Stæder og Landene Tidligere katalog-nr. 82b. 4°. 212 beskrevne blader. B.

Ms. 83.

Adkomst oc Forklaring offver min Jorde-Bog etc. Skreffwen 1673 af Iffuer Erickssøn L (eganger) oc dediceret mon Søn Erich Ifwerssøn L(eganger). Den er holdt a jour til og med 10/4 1694. Foran er indskutt 2 blader indeholdende: ” Fortegnelse paa mit lille Jordegods,” dat. 24/9 1680, der er at betragte som et resume av jordeboken, som indeholder beskrivelse av eiendommene, adkomst og skjøter, brever, skrifter og dommer vedkommende det jordegods som Iver Eriksen Leganger, sogneprest til Vik i Sogn, eiet. Der omtales jordegods i Ytre Sogn, Aardal, Freswig, Søestrand, Fjærland, Wig, Qvamsøe, m.fl. steder. 4°. 77 beskrevne blader. B.

Ms. 84.

Presten Jacob Worms ulykkelige Manuscript hvis Trykning under Kong F. 3. & C. 5. Regiering dømte han til Døde, fordi han talede Sandheden.

Avskrift indeholdende: Horologium Regium. – Kong Jeroboams afguder udi Dan og Bethel. – Supplicatz til kongen, consumptions och om andre schatters afslag. – Sybille spaadom. – En ny riime kunst – Baadsmandens æredigt om den gyldne vintapper swend. – Worms erklæring til kongen i anledning anklagen, tilligemed en del andre digte og supplikker i samme anledning. – Tuende echte personers bedrøffuelige adschillelse. – Studiosus lamentas.

Avskriften har tilhørt Høyer og organist Tellefsen i Trondhjem. Paa auktionen efter denne i 1858 blev den kjøpt av cand. Phil. Carl Schelven Lous, der i 1869 forærte den til Bergens museum. 4° . 48 beskrevne blader. H.

Ms. 85.

Prøver af Raffinade, Melis, Lumpen, Peber, Ingefær og Allehaande foræret til Musæet i Bergen fra en Urtekræmmer. (:Digte af Albert Schriwer).

Indeholdende en del digte – samt nogen brever, hvori Schriwer bl.a. beklager sig over alle sine ulykker og den sladder han utsættes for. – Vedlagt et brev til Christie, hvori han oversender ”Digtsamlingen” som gave til museet, dat. Frekhoug 4/8 1829
4° . 33 beskrevne blader. B.

Ms. 86.

P.F. Suhm: Gerhard Schønings Liv og Levnet. Avskrift, der har tilhørt Christie.
4 . 33 beskrevne blader. H.

Ms. 87.

Udtog av Magister Absalon Pedersen Bekers Protocoll, udskrevet av Cancellieraad og Borgermester Hilbrandt Meyer udi Bergen, den 30 Augusti Aar 1780. Med fortale av Meyer. Boken har tilhørt W.F.K. Christie. 4° . 18 beskrevne blader. B.

Ms. 88.

Utgaar. Se nr. 82b.

Ms. 89.

Juridiske Avhandlinger m.m. fra 16 Tallet.

Indeholder: ”Tort Degne. _ Erklæhrung und Nachweisung etlichen Articull im Lohbuch von einem Dænischen Juristen mit Nahmen Tort Degne gemacht, und in Dænischen Sprache beschrieben.” Sum G. Lobedantzii. – En række judicielle optegnelser paa tysk vedkommende Apenrade, Tønderen m.m. i tiden 1602 – 1640. – Paa et blad midt i boken staar: Johannis Meyeri civis moi (?) et urbis Flensburg secretarii (Ao. 1716 M. Jul defuncti). – Dernæst følger udrag av den jydsk lov med bemerkninger. – Envidere: Observationes Decem des Hoffgerichts zu Gottorff, und zu Schleswig wohnhafft. – Tilslut: Vom Erbgangs Recht mit oder ohne Testament, durch M. Joach. Blyting.

Joachim er begge steder forandret til Hartwich med en anden haandskrift. – Om Blyting se Dansk Biogr. Lex. – Manuskriptet skrevet med forskjellige haandskrifter. Er del paa tysk dels paa latin. 4° . 399 beskrevne blader. B.

Ms. 90.

Islandsk Avskrift af Snorre's Edda.

Med register over islandske sagaer. Meget slitt og skitten. Skriften delvis avbleket. Fra slutten av 17-tallet. 4° . 90 beskrevne blader. B.

Ms. 91.

Tysk Pharmacopøa.

Avskrift av forelæsninger, avholdt i tiden 9/1 1726 – 11/5 1729, i alt 82 lektioner. Med register. 4° . 283 beskrevne blader. B.

Ms. 92.

En samling Excerpter av forskjellig Indhold. Fra 17 Tallet.

Det er en journal skrevet i Kjøbenhavn i tiden ca. 1740 – 1755, hvori omtales allehaande materier og hændelser i ind- og utland. Mange optegnelser vedkommende Kjøbenhavn, handel, statistikk og astronomi; avskrifter av digt, utenrikspolitikk, kolonier i Trankebar, Vestindien og om hederne i Jylland (1766), husraad, behandling og farving av træ med fernis og lak, om beregning av høiden paa taarne og lignende. Enkelte optegnelser gaar helt ned til ca. 1780. Antagelig skrevet av en bergenser, da Bergen og localia der omtales et par ganger. 4°. 115 beskrevne blader. H.

Ms. 93.

Cassandra, den aller durchlugtigste Keiserinde. Romantisk fortælling ”med Persianische Greschiche, Schyttische og Amaronische Stads og Kierligheds Historier, hvilken foredrager sig under Darius og den store Alexanders bestridende Regieringer”. – Meget defekt. Begynder 3die parts 5te bog 3die kap. Ender 4de parts 5te bog 2det kap. – Fra sidste halvdel av 17-tallet. 4° . 902 beskrevne blader. H.

Ms. 94.

(Mangler i 1910) (Exerpta – historiske, filosofiske og medicinske etc. – skrevne efter 1757 i Bergen).

Ms. 95.

En rigtig Fortegnelse paa di meiste Machtpaaliggende puncter och postere som findes udi Norgis Low effter alphabet med henvisning i huad Balch og Capitell wdi Lowen, Mand dennem udi en Hast kand finde.

Et alfabetisk ordnet saksregister fra ca. 1650. Tilslut findes til like: Forordning om deris straff som allmuen tillvnødige og vfunderede klagher instigerer, dat. 2/1 1649, samt forordning om skydsferd, dat. 24/12 1648, og endelig: Copie af den norsche tavl,

som aff kongl. Maytz's commissarier nemlig Jenss Juell, stadtholder Jens Bielcke og Gunder Lange, giort er paa Aggershuus, Anno 1625 in februarij.
4° . 141 beskrevne blader. H.

Ms. 96.

Christian IV's danske lov.

Med register. Avskrift fra 16-tallet. Pergamentsbind. 4°. 229 beskrevne blader. B.

Ms. 97.

Bergens Borgerbog fra 1568 – 1751. (se manusk. Nr. 540)

Overført til Bergen byarkiv 27. august 1993. Referanse i byarkivet: 651:Hb1

Ms. 98

A Stormernes Genealogie.

Et stykke av Stormenes genealogi med oplysninger om slegtene Nyrop, Smidt, Høyer, Leth, Coldrup, Sommerfeldt, Nimb, von Ophoven. Skrevet i sidste halvdel av 17-tallet. 4°. 6 beskrevne blader. H.

B Munthernes Genealogie.

Tillige med efterretninger om de med slekten Munthe indgiftede slegter, bl. A. Stud, Lem, Giertsen (Morgenstjerne), fogden Iver Andersens efterslegt, Grøn, Paus, Schultz. – Skrevet i sidste halvdel av 17-tallet. 4°. 9 beskrevne blader. H.

Ms. 99.

Skielderupernes Genealogie samt Biskop Peder Jensen Skielderups Biografi.

Indeholder til like efterretninger om de med Skielderupslegten indgiftede slegter, bl. A. Whitte, Lund, Tønder, Darre, Tausan m. fl. – Skrevet i sidste halvdel av 17-tallet. 4°. 8 beskrevne blader. H.

Ms. 100.

Schiølernes Genealogie.

Indeholder til like efterretninger om de med den indgiftede slegter, bl. A. Wessel, Brun, Thode, Kaasbøl, Hagerup, Strøm, Rosenvinge, Helsing. – Skrevet i sidste halvdel av 17-tallet. 4°. 8 beskrevne blader. H.

Ms. 101.

Biskop Christian Muus's Vita og Vers.

Indeholdende "Adskilligt ang. Biskop Christian Muus, neml. Hans Liv og Levnet med videre sc. En Samling af Vers giorte af ham ved adskillige Leiligheder." - Fra sidste halvdel av 17-tallet. 4°. 8 beskrevne blader. H.

Ms. 102.

Biskopperne Eiler Hagerup og Peder Herslebs Breve ang. Formulam Absolutionis.

Indeholder avskrift av biskop Hagerup's i Trondhjem brev, dat. 15/8 1733, til biskop i Kristiania, Hersleb, ang. formulam absolutionis samt dennes svar derpaa.

4°. 7 beskrevne blader. H.

Ms. 103

Biskop Eiler Hagerup's Betænkning om Ritualets Forbedring m.m.

Avskrift fra sidste del av 17-tallet. Indeholder tillige professor Stenbuks cogitationes om samme (pag. 26-26), samt "biskop Hagerups circulær brev til præsteskabet om confirmationens andordning (pag. 22)." 4°. 17 beskrevne blader. H.

Ms. 104.

Eilert Hagerup's Forsvar-Skriftt for den Danske Evangeliske Kirche-Rituals forskriftt om den loulige skrifttemaal og Afløsning. Avskrift fra sidste halvdel av 17-tallet. Har tilhørt E. C. Tønder. 4°. 15 beskrevne blader. H.

Ms. 105.

Biskop Peter Herslebs Prædiken for Kong Christian Vite i Christiania 7/6 1733.

Avskrift fra sidste halvdel av 17-tallet. Indeholder "Prædicken for Begge Deres Majestæter, Kong Christian den Siette, og Dronning Sophia Magdalena til Danmark og Norge etc., og Hendes Durchl. Markgrevinden af Brandenburg-Kulmbach etc., Sophia Christiana ved Deres løckelige og Naadige Ankomst til Christiania, holden i Christiania Kircke paa 1ste Søndag efter Trinitatis den 7de Junii 1733." 4°. 11 beskrevne blader. H.

Ms. 106.

Lector Thomas von Westens Brev, dat. Hammerfest 30/7 1716 til Missions Collegium I

Kjøbenhavn, ang. Hans første Arbeide ved Missionen og dens værende Tilstand.

Avskrift ta tefter det eksemplar, der i 1752 blev solgt paa auktionen efter etatsraad Foss. 4°. 4 beskrevne blader. H.

Ms. 107

Thomas von Westens Liig-Vers over Iver Brinchis Frue.

Avskrift fra sidste halvdel av 17-tallet efter originalen. Verset paa latin. Presten Iver Brinchs frue het Ambrosia Michelsen, født i Kristiania 27/11 1673, † Kjøbenhavn 1/8 1709. 4°. 13 beskrevne blader. H.

Ms. 108

Thomas von Westens Opmuntringsbrev til sine Tilhørere i Wædøe Præstegield.

Avskrift – fra sidste halvdel av 17-tallet – av det originale brev. Dat. Hammerfest d. 20/7 1716, sendt til "hans hidindtil værende Tilhørere udj Wædøens Præstegield samt

nogle hands Naboe-Præster paa Nordmøer og i Romsdalen.” – En del biografiske oplysninger er tilføyet. 4°. 6 beskrevne blader. H.

Ms. 109

Klage til Kongen over Presterne i Norge 1742.

Avskrift av originalen tilligemed general kirkeinspections collegiets skrivelse av 13/10 1742 og H. I. Hiorts circulære, dat. Ørschoug 16/3 1743. Klagen angaar presternes ublu betaling for deres embedsforretninger. – Fra sidste halvdel av 17-tallet. 4°. 4 beskrevne blader. H.

Ms. 110.

Ærendlevs og Olsdrops Præste-Krønike fra 1415 til 1668, ved Jacob Clausen.

Originalen til denne avskrift oplyses atvære i ”Bibliotheca Academiae Hafniensis i blandet den Collection, som Arnas Magnæus der til har skienket, under No. 872.” – Errindlev og Oelstrup ligger på Lolland. Avskriften fra sidste halvdel av 17-tallet. 4°. 14 beskrevne blader. H.

Ms. 111.

Simon Michelsen Steenholt's Brev til Stiftsprovst Morten Reenberg, dat. Søllerød 23/10 1734. Avskrift ”der er gjennemseet og rettet af Anthon Simon Michelsen.” Han var skoleholder i Søllerød. Brevet angaar stiftprost Reenbergs tale ved visitationen i Søllerød kirke d. 29/8 1734, hvorunder stiftsprosten har uttalt sig om den hellige skrift paa en maate som Steenholt sterkt fordømmer. 4°. 12 beskrevne blader. H.

Ms. 112.

Libelli famosi et alia. (En samling av vers og prosa fra 17-tallet)

Avskrift, der bl. A. indeholder: Verzeichnis zur Prænumeration einiger neuen Bucher in Monath Decb. 1756. – Jacobi Wormii Elegia Ecclesiarum Christianarum de I. Baggero. – Anonymus de Episcopo B. Deichmano. – Forliig mellem E. Hesselberg (sener byfoged i Vestindien) og en jøde. – Jean de Mediateur entre les Souverains de L'Europe. Procurator Hvids vaxel til kong Fredrik V. etc. etc. 4°. 10 beskrevne blader. H.

Ms. 113.

Magnus Berg (Den berømmelige Konstner) hans Erklæring om Alterens Sacramente. Oplyses at være en avskrift ”af Copie, som er i Mag. Blochs, kongl. Hoff-Præstes, Eye.” Det er en erklæring paa den klage over Berg, som var indgit til den kgl. Andord. Kommission ao. 173-.4°. 7 beskrevne blader. H.

Ms. 114.

Hans Mikkelsens Poetiske Efterretninger om Baron Holbergs Hendelser i Plutonis Riige. Avskrift fra sidste halvdel av 17-tallet 4°. 8 beskrevne blader. H.

Ms. 115

B. W. Luxdorph: Poema in Caroli Gustavi transitum maris Balthici 1658.

Avskrift fra sidste halvdel av 17-tallet. – Sml. Nr. 64. 4°. 6 beskrevne blader. H.

Ms. 116.

Adskilligt ang. Georgii Christiani Oederi Doctor i Medicinen Hans Disputatz de Irritabilitate holden paa Kiøbenhavns Universitet den 16de Februarii 1752.

Avskrift – fra sidste halvdel av 17-tallet – indeholdende:

- 1 Brev fra dr. Oeder til grev Holstein, dat. Kjøbh. 18/2 1752.
- 2 Professor I. P. Anchersen's brev til samme dat. 18/2 1752
- 3 Student Chr. F. Rotbølls argumenter som opponert.
- 4 Student Jensenii do. 4°. 11 beskrevne blader. H.

Ms. 117.

Biskop Dr. Wandals Brev til Clericiet om et Honorario til Griffenfeld for hans Bewaagenhed mod Geistligheden o. s. v.

Avskrift – fra sidste halvdel av 17-tallet – med paaskrift "e Collectaneis Episcopi Petri Herslebi." Indeholder ogsaa Martin Cheitomæus svar, dat. Hyllested 3/2 1671, paa Wandals brev. 4°. 3 beskrevne blader. H.

Ms. 118.

Afskrift af 7 Aktstykker vedrørende Krigene mellem de nordiske Riger 1659 – 1757.

Indeholder:

- 1 Caroli oration en seiner officirer im Lager etc. 1659.
- 2 Ejusd. Oration and Freyheit seiner Reutern gegeben.
- 3 Fredr. 3des opmuntring til indbyggerne paa Borringholm 1658.
  - a. redr. 2des eed ved hans kroning 1559
  - b. Relation om hva der passerede ved Tronhiem med de svaneske 1658.
  - c. Dron Ulricæ Elenoræ brev til Sveriges indbyggere m. m. 1719
  - d. Den danske og svenske esqvadres conjunction 1756 og 1757 ved Flekkerø. Avskriften oplyses at være utskrevet av C. P. Rothes manuskripter. 4°. 7 beskreevne blader. H.

Ms. 119.

Hofprædikant Conradi's Betænkning om den over Delinqvemten Ole Olsøn fældede Dødsdom. Dat. Kjøbh. 1724. Avskrift fra sidste halvdel av 17-tallet.
4°. 7 beskrevne blader. H.

Ms. 120.

Underretning om Friderichhalds Beleiring, og Kong Carl den 12tes Død samme Steds med videre. Anno 1718. Avskrift fra forskjellige kilder. Fra sidste halvdel av 17-tallet.
4°. 11 beskrevne blader. H.

Ms. 121.

Reenbergiana.

En samling av prost og sogneprest til Vor frue menighet i Kjøbenhavn, Morten Reenbergs "critiqver og piecer." Avskrift fra sidste halvdel av 17-tallet.
4°. 12 beskrevne blader. H.

Ms.122

Chronologia Danica sive Annotata ad. I. Svaningii Chronologiam Danicam. (1569 – 1728) Avskrift dels paa latin dels paa dansk fra sidste del av 17-tallet. "ex Exemplare, qvod P. Mørch tenuit, et jam in Bibliotheca generosi Magni Rosenkrantzii Spøllerupii adservatur, fideliter exscripta." 4°. 4 beskrevne blader. H.

Ms.123

Anviisning paa Midler, hvorved kunde afhielpes de Vanskeligheder, som hindrer Provste Embedets Betiening i Norge. Fra sidste halvdel av 17-tallet. Er undertegnet: in Fidem Erich Johan Jessen. 4°. 23 beskrevne blader. H.

Ms 124

Thoer Degns Forklaring over den Jydske Lov.

Avskrift med register. Fra sidste halvdel av 17-tallet. Paa bindet er med en anden haand tilskrevet en oplysning o, at Thor Degn ca. 1360 var landsdommer i Viborg.
4°. 32 beskrevne blader. H.

Ms125

En Samling Aktstykker til Fredrik IV's Historie.

Avskrift indeholdende:

1. Liste paa F. 4des følge til Italien 1708
2. Reise route til Italien og tilbage.
3. P. Herslebs beretning om Fr. 4des død.
4. Adskilligt ang. dronning Anna Sophie og frk. Schindel.

5. Nogle optegnelser om Christian d. 7des reise i 1768
4°. 10 beskrevne blader. H.

Ms. 126

Avskrift av:

1. Casus Ministerialis Vedøenses. – Indeholder Thomas von Westens brev til biskoppen med spørsmål ang. forskjellige kirkelige forhold i Vedø sogn, tillikemed biskop P. Krag's resolution paa samme, dat. Backe 26/9 1713.
2. Dronning Lovises brev til de nordmørske og søndmørske præster, der arbeidede paa en bedre kirkedisciplin, og til den ende sendte hr. Eilert Hagerup til Kjøbenhavn. Brev dat. Kjøbh. 19/10 1715
3. Johannes Steenbuck's brev til samme præster, dat. Kjøbh. 19/10 1715
4°. 7 beskrevne blader. H.

Ms. 127.

Chronologia Danica Manuscriptum sive Skibbyense.

Avskrift paa latin. Originalen oplyses at være funden i Skibbye kirke paa Sjælland bak alteret anno 1650. – Indeholder historiske optegnelser fra 14- og 15-tallet. Med register. 4°. 28 beskrevne blader. H.

Ms. 128.

Elenchus Librorum Qvorundam Antiquissimorum, Qvos tam Primo, ex Offician præcipu Holana, qvam Dein Skalholtina, Duobus proxime Præcedentibus, impressos indagavi Seculis. (1540 – 1703). Indeholder en fortegnelse over de bøker som fra 1572 til 1696 er trykt i Holar og Skaalholt paa Island tillikemed biografiske oplysninger om biskop Gudbrandus Thorlacius m. m. Der oplyses, at i 1703 solgte Brynjulf Thorlacius trykkeriet for 500 rixdl. In specie. – Dels paa latin, dels paa islandsk. - Fra 17-tallet. 4°. 8 beskrevne blader. H.

Ms. 129

Jacob de Lange's Brevbok, skrevet om bord i det engelske Prisonskib Irresistable aar 1810. Indeholder foruten en del øvelser i regning, hans brever til forældrene og venner i 1810, samt en kort reisebeskrivelse over en tur fra Bergen til Middelhavet og tilbake til England, 11/12 1806 – ¼ 1808. (Vedlagt en maskinskrevet avskrift)
4°. 91 beskrevne blader. H.

Ms. 130.

a-f. Prædikener holdt i tiden 1729 – 1753 av Niels Jenssøn Winding, sogneprest til Kinservig i Hardanger 6 oktavbind med en usedvanlig tæt og fin skrift.

- a. Prædikener i tiden 1/1 1729 – 29/5 1729. Heri er indlagt et brev fra N. Hertzberg, dat. Ullensvang 24/7 1832, om Windings manuskripter. 8°. 206 beskrevne blader. B.
- b. Prædikener i tiden april 1730 – 3/9 1730. Indeholder dessuten en fortegnelse over Windings indkomst i 1730-31 samt hans avling i 1731. – Tidligere katalognr. 130 e 8°. 140 beskrevne blader. B.
- c. Prædikener i tiden 10/9 1730 – 2/2 1731. Indeholder foran i boken en fortegnelse over Windings avlinger i 1730 tillikemed et par andre notiser. 8°. 160 beskrevne blader. B.
- d. Prædikener i tiden 3/6 1731 – 21/10 1731. – Tidligere katalog-nr. 130b. 8°. 106 beskrevne blader. B.
- e. Prædikener i tiden 11/5 1738 – 29/7 1753. – Foran i boken indført en notis om kirkeinspektionens ordre av 30/11 1737 om at indføre korte ekstrakter av prædikenerne. Likeledes indført en egenhændig notis paa latin av biskop Bornemann, dat. Ullensvang 14/7 1738. – Tidligere katalog-nr. 130d. 8°. 147 beskrevne blader. B.
- f. Prædikener i tiden 2/11 1740 – 15/3 1744. 8°. 369 beskrevne blader. B.

Ms. 131.

Fredrik III's Kongelov. (1665).

Avskrift av "Lex Regiæ eller den Souveraine Kongelov", der blev publiceret 4/9 1709. – Fra 1ste halvdel av 17-tallet. 8°. 33 beskrevne blader. B.

Ms. 132.

Enfoldige Sange over adskillige dyrebare Skriftens Sprog og gudelige Materier componerede af Peter Nicolai Elholm. Peter Nicolai Elholm, født i Bergen 1733, student 1754. Døde som klokker i Sogndal 1789. Vedlagt testimonium fra Bergens skole 1754 samt et eksemplar av "leges studiosorum almæ univers. Hafn." – Med register. 8°. 123 beskrevne blader. B.

Ms. 133.

Betbuchlin, in dissen ferlichen zeiten sehr nutzlich vnd dienstlich zu gebrauchenn.

Othense 1599. Skrevet paa pergament med forgyldte, rode og sorte bokstaver. Vel vedlikeholdt. – Paa sidste blad staar: Anno 1635 dend 18 Augusti haffuer iegh forærit min Hierte Kiere Søster Marenn Gierdtzdaater denne bogh till enn wenlige Ihukommelse. Datum Kiøbenhaffn. Peder Mortensenn. Eg.haandt. – Pergamentsbind. Duodez. 72 Beskrevne blader. B.

Ms. 134.

Bønnebog (ca. 1600)

Skrevet paa papir med forgyldte, røde og sorte bokstaver. Begyndelsen defekt. Funden paa Rosendal i Kvinherred i 1812. – Antagelig fra ca. 1600. Duodez. 78 beskrevne blader. B.

Ms. 135.

Optegnelser i Tiden 1768 – 1777 av Andreas Christie, Kapellan til Sunds Prestegjeld, Nordhordlen. Indeholder bl. a. reiseoptegnelser fra 1768, 1769. Brever ang. handlinger i søvne, egteskap m. m. Dagboksopptegnelser. Kopier av en del pergamentsbrever. Familieoptegnelser. Antikvariske optegnelser m. m. – Andreas Christie døde 1786. – Vedlagt et brev fra E. Hagerup til stiftamtmand Christie, dat. Fruegaard 11/8 1824. – Manusk. Noget defekt 8°. 63 beskrevne blader. B.

Ms. 136.

Et haandskrevet Samlebind fra Midten av 17. tallet.
Indeholder avskrifter av:

1. Cato de moribus. Trykt Kjøbenhavn 1691.
2. Enchiridion eller en liden haandbog af den navnkundige engelske poet Franciscus Quarles. Fordansket af Daniel Collins. Trykt i Kjøbenhavn af Jørgen Mathsan Werling.
3. Digter – bl. a. begyndelsen av Tullius "Maidagen".
4. Optegnelser av blandet indhold.

I alt 32 nr. – Paa titelbladet staar: Daniel Hveding est Possessor mei 1758. Dessuten er paatrykt hans navnesignet i sort lak. (Gammelt katalog-nr. 264, men angit som "mangler" under nr. 136). 8o. 51 beskrevne blader. H.

Ms. 137.

Plutarchi Chæronesis Bog om Børns Opdragelse oversadt af Det Græske Sprog paa Dansk. Fra siste halvdel av 17-tallet. Duodez. 17 beskrevne blader. H.

Ms. 138.

Afskrift af Cataloget over C.F. Schubarts Myntsamling, saavidt Kjøbernes Navne angaar, samt Priserne. Fra begyndelsen av 18-tallet. Duodez. 50 beskrevne blader. H.

Ms. 139.

Akerøens Prester i 16-tallet.

Avskrift – fra sidste halvdel av 17-tallet. Indeholder biografier over følgende prester til Akerøen i Romsdals amt. Claus Pedersen Lund 1658-1692, Alexander Borch 1698-1725, Christian Hansen Bernhoft 1620-1642, Daniel Jonsen Rasmus 1643-1654, Hans Olsen Brejer 1656-1707. Der gives ogsaa oplysninger om hustruer og børn m. m. Duodez. 15 beskrevne blader. H. 139. Sjø merknad ved nr. 98 –

Ms. 140.

Extract af Visitaz-Protocol for Biskopperne Paul Martin Ostrup (død 1619) og Mathias Jensen Medelfart over Skaane, Halland, Bleking og Bordingholm (fra 1617 til 1636). Fra sidste halvdel av 17-tallet. Paa latin. Med register over alle kaldene. Duodez. 25 beskrevne blader. H. 140. Sjøå merknad ved nr. 98.

Ms. 141.

Ortus et occasus rerum Nidrosiensium cum singularissimis casibus etaccidentibus ab anno 1670 ad 1707. (Av Melchior Augustinussen, Sogneprest til Meldalen). Avskrift paa latin fra siste halvdel av 17-tallet. Originalen findes i kgl. Norske Vidsk. Selsk. Bibl. I Trondhjem. Foran tittelblader er en paategning av H.G. Bull, dat. Tingvoll 16/8 1825. Med navneregister. Duodez. 95 beskrevne blade. H. 141. Gåve 1825 frå H.G. Bull, sokneprest; Tingvoll. Han har sjølv skrive avskrifta. Sjøå brev frå Bull til Christie 18. aug. 1825.

Ms. 142.

Imisleg Kongs-Bref og Rettarbætur vidvikiande Norege og Islande. Islandsk haandskrevet lovsamling. Indeholder norske kongers retterbøter, forordninger, ekstrakter av Christian IV's brever. Forordninger av Chr. V, Fr. IV og Chr. VI. Pergamentsbind fra midten av 17-tallet. Duodez. 176 beskrevne blader B.

Ms. 143.

Skrivebog, for Hartvig Irgens.

Dateret 1760. Av historisk, astronomisk indhold. Duodez. 10 beskrevne blader. H.

Ms. 144.

Tronhiems Byes Privilegier 1732.

Avskrift efter originalen, dat. Friderichsberg 5/2 1732. Fra midten av 17-tallet. Duodez. 8 beskrevne blader H.144. Sjøå merknad ved nr. 98.

Ms. 145.

Afhandling om Brygden og Brygdefangsten.

Inneholder en historisk indledning, skildring av fangsten og redskaperne samt om handelen. Ledsaget av beregninger over indtægter og utgifter ved fiskeriet, samt et par blyantstegninger av fisken og redskaperne. Fra ca. 1800. Vedlagt et brev, hvori der opplyses om, at Hendrich Christie var den , som først begyndte med fangsten av brygder i omegnen av Bergen og at denne fortsattes av hans svigersøn Jacob Krog. 8o . 34 beskrevne blader. L.

Ms. 146.

W. F. K. Christie: Excerpt-Bog indeholdende Alphabeter, Abbreviaturer, Calendere, Festdage etc., samlet 1825-1838.

Indeholder Christies udtag av forskjellige verker vedk. tydningen av gamle skriftegn, kalendere, festdage. Likeledes findes der en forklaring over, hvorledes de forskjellige kulører i heraldiken betegnes m.m. Indheftet foran 8 beskrevne blader (fra c. 1842) i duodez samt 1 trykt blad. 8o. 42 beskrevne blader. H.

Ms. 147.

Manuskript fra Grinderslev Kloster indeholdende:

1. En Aandelig Spørsmåls Bog sammen dragen aff Den Hellige Bibbelsche Schrift.. Skreven i Grinderslev kloster i tiden 10/4-11/5 1661 av Madtz Erichssen (?). 16 beskrevne blader, som efter bibliotekar frk. Aagaat Daae's oplysninger er et udtag av Mikael Saxes bekjendte bok av samme navn, populært kaldet "Præstepinen".
2. En Samling Husraad av husholdningsmæssig og medicinsk Art. I boken omtales sl. Hr. Mogens Seested og salig fru Margrete Lange. Noget defekt. Med register. 100 beskrevne blader.

Manuskriptet var indbundet i et pergamentsbind, der viste sig at være adelig arveskifte efter Jens Hvas til Fodslette og hans hustru Sofie Urne. Det er skrevet ca. 1575. Skriften temmelig avbleket og vanskelig at læse. Se "Fra Arkiv og Museum", 5 b, 2 h, s.195 ff. Skriftebrevet er overført til diplomsamlingen under aar 1575. 8o. I alt 116 beskrevne blader. B.

Ms. 148.

Botaniske Avhandlingar fra 1759.

Indeholder avskrifter av:

1. Arboretum Svecium. Disputats av David Davidson Pontin, holdt i Upsala 30/6 1759 under Linnes præsidium. Paa latin. 11 beskrevne blader.
2. C. Linnæi eqv. Elementa Botanica. Upsala 5/5 1756. Edidit Dan. Solander. Paa latin. 1 beskrevet blad.
3. Et Ord om Antidoto. Paa dansk. 3 beskrevne blader.
4. Nogle af La Bertue oversadte Penseer. Paa dansk. 1 beskrevet blad. Skrevet i sidste halvdel av 17-tallet. 8o. 16 beskrevne blader. L.

Ms. 149.

Manuskript indeholdende:

1. En liden nyttig Eungeliske Epitoliske Haandbog af Rasmus Suendsøn, Ottense (Odense). 12 deler, hvorav titelbladet og begyndelsen mangler av 1ste del. Rasmus Svendsen levede c. 1590-1645. Var prest. Utgav ovennævnte haandbok i 1643. – 192 beskrevne blader.

2. Fruentimmerits Affmaling oc Contrafay vdi Dett Gamle Testamente o.s.v. Paa voris Danske Maal aff Morids Brun, Borgermester vdi Wiborg oc Lands Tings Hører vdi Norre Judt Land. Avskrift med pennetegninger. Slutten mangler. Boken er utkommet i trykken i Kjøbenhavn 1682. Brun døde samme aar. – 135 beskrevne blader.
3. Forskjellige Salmer. 38 beskrevne blader.
Manuskriptet i skinbind med spænder. Fra sidste halvdel av 1600-tallet.
Duodez. 365 beskrevne blader. B.

Ms. 150.

Rimur af Printz Eberard og Sumilu Sultansdottur.

Islandsk haandskrift. Fra sidste halvdel av 17-tallet. En del tilsmudset. Paa smudsbladet staar: Skorastad thann 31 Mai 1876 Olafur Hans Son. 8o 56 beskrevne blader. B.

Ms. 151.

Dissertationes Collegii Borrichiani.

Indeholder ”Fortegnelse paa Collegii Mediceis Borrichiani Alumnorum Disputatzer, Declamatzer og Orationer, og paa hvad tiid de ere holdte, tilligemed Liste paa dette Collegii Ephoris og Inspectoribus udskreven af Colleg Protocoll” i tiden 1691-1756. 8o. 33 beskrevne blader. H. 151. Sjø merknad ved nr. 98.

Ms. 152.

Norsk Regnebog, udregnet og skrevet af Arne Erichsen Wichne. Bergen 1820.

Særdeles fint og tæt beskreven. Prisen ifølge paategning 5 spd.
8o. 42 beskrevne blader. B.

Ms. 153.

Danske Matriculs Beregning med Tabeller. Udgiven 1683 af Jens Dinesen, Prof. Mathem.

Hafn. Avskrift av den i Kjøbenhavn 1769 hos Andreas Hartvig Godicke trykte utgave med forerindring av H. Hoffman. Fra sidste halvdel av 17-tallet
8o. 12 beskrevne blader B.

Ms. 154.

Minde-Tale over Provst Claus Frimann, holden i Davigens Kirke af Sognepræst Magelsen, Aar 1829. Antagelig originalen. Titelen skrevet med stiftsamtmand Christies haand. 8o. 8 beskrevne blader. H.

Ms. 155.

Bønnebog. Fra første Halvdel av 16-tallet.

I slutten av boken har Anders Monat, en uegte søn av Axel Monat til Hoffland, indført personalhistoriske optegnelser om sin hustru og børn i tiden 1651-1690. Han var først bosat paa Ænes senere paa Helviken i Kvinnherred. Manuskriptet har tilhørt provsten Dahl i Evindvik. Paa auktionen efter ham blev det kjøbt av Lasse Ellingsen, skolelærer sammesteds.

Duodez. 48 beskrevne blader, derav de 6 med personalhist. Optegnelser. B.

Ms. 156.

Lovsamling. Væsentlig vedk. Ægteskabssaker i Norge.

Indeholder:

1. Slutten av et pavebrev paa latin, som Johannes Moch, Clericus Brandenburgensis bevidner. Dat. "Asloiaë (Oslo) XVII Kalendarium Septembris Poutificatus Dej innocentij Papa anno V."
2. Priuilegia. Et Statuta Canonicis & Regibus Daniaë, a tempore Episcoporum clementer concessa, et confirmata, atque ex Fundatione vniuersitatis Haffniensis conscripta Anno 98.
3. Avskrift av kongebrev fra Fredrik II og Christian IV (dat. Kjøbh. 1/5 1589), hvilket sidste paabyr Fredrik II's egteskapsordinants indførelse i Norge.
4. Derefter følger dennes ordlyd, dat. Kjøbh. 19/6 1572, hvorefter tilføies: "Kom disse Artickler hid till Aggershus med vor kiere stadholder, Erling och wellbyrdige Mand Axell Gyldenstiern til Lungbygaard och bleffne forsendt thill Capitelit. Opslo den 15 Octobris Anno 1580."
5. Avskrift av Christian (IV)'s brev om egteskap til indvaanerne i Norge.
6. Fredrik II's om samme, dat. Fredrichborrig den 6 Maj 1572.
7. Regulæ aliquot de coniugio.
8. Avskrift av "Den Norske Christen Rett".
9. Fragment av en anden lov fra samme tid. Fra ca. 1600. Begyndelsen og slutten mangler. Skrevet med 2 forskjellige haandskrifter. 80 . 49 beskrevne blader. H.

156.1:

"Pavebrevet" er trykt i Diplomatarium Norvegicum 11, nr. 1. Vår avskrift er omtalt i "Rettelser og Tillæg", DN 17, s.1413-1414. Brevet er et forfalsket (forvansket) utdrag av Vilhelm av Sabinas brev dat. Bergen, 16. august 1247. Jfr. Brev fra Riksarkivet dat. 25.11.1966 (vedlagt) 28.11.66: M.T.

Ms. 157.

Manuskript indeholdende:

1. Foundation der Stadt Bergen. (Av Herluf Lauritssøn). Avskrift paa plattysk. Noget avvikende fra den avskrift av Bergens fundats, der er publicert i "Norske

Magasin" B. I. 29 beskrevne blader. Sluttes med aaret 1589, hvorefter følger uten overgang

2. Mikel Hofnagels Optegnelser. Avskrift paa plattysk, der begynder med aaret 1596 d. 22 febr. Sluttes 26/7 1648. Denne avskrift er meget ufuldstændig, og indeholder kun enkelte dele av den avskrift, der er publicert i "Norske Magasin" B. II.8 beskrevne blader.
3. Den norske So. Avskrift på plattysk. Slutten mangler. 65 beskrevne blader.

Alt skrevet med samme haandskrift. Vel vedlikeholdt. Manuskriptet sees at ha tilhørt "J. Kiedings bogsamling, No. 185 (Bergen). Fra ca. 1650. 4o. 102 beskrevne blader. B.

Ms. 158.

Manuskript fra ca. 1750 indeholdende:

1. En Samling Husraad, særlig av medicinsk Art. Paa tysk. - 25 beskrevne blader.
2. Diverse ang. Krigsvæsenet. Indeholder bl. a. : Tabellen zur Ausrechnung derer Kugel-Stapeln. – Nachrichten von der franzosischen Artillerie aus dem Saint Remy. Paa tysk. Fra en senere tid er tilføiet nogen antegnelser paa norsk, saaledes en i 1771. – 33 beskrevne blader. 8o. I alt 58 beskrevne blader. B

Ms. 159.

Manuskript indeholdende:

1. Fortegnelse over Ole Borch's Testimonier fra 27/9 1668 – 21/9 1674.
Uttog av Ole Borch's original som findes paa Universitetsbiblioteket i Kjøbenhavn. 12 beskrevne blader.
2. Kort Udtog af Ole Worms Testimonier. 1614. 2 blader.
3. Præster paa Samsø uddragne af Resenii Samsøe Descriptis et Illustratio. 1 blad – Fra sidste halvdel av 17-tallet 8o. 15 beskrevne blader. H. 159. Sjø merknad ved nr. 98.

Ms. 160.

Manuskript fra Begyndelsen av 17-tallet indeholdende:

1. Opgave over Indtægten av Presteooffer i Risør, Gjerstad, Sønedeled og Heien i Tiden 1710-1714. 3 beskrevne blader.
2. Testimonia publica quorundam Rectorum.

Testimonier paa latin utstedt av Severin Glud i tiden 1698-1702, Peter Foss i tiden 1685-1696, Thomas B. Bircherod i tiden 1693-1701, Anders Borch m. fl. – 82 beskrevne blader.

3. Opgave over Indtægt av Embedsforretninger – med Navneangivelse – i Tiden 1710-1715. 12 beskrevne blader.
4. Opgave over Foræring i Tiden 1710-1712. 11 beskrevne blader.

Manuskriptet er antagelig skrevet av Henrich Larsen Scavenius, der var sogneprest i Gjerstad i tiden 1709-1716. Av pagineringen sees, at der maa ha været et foregaaende bind. Manuskriptet har senere tilhørt I. Schrøder. (Gammelt katalog-nr. 265). Duodez. I alt 108 beskrevne blader. B.

Ms. 161.

Geographia Historica Orientalis.

Austur Landa og Eya med theirra FolkeEinkum Tyrkia, Gydinga, Grickia, Egipta, Indjana, Pesra m.m. Paa dansk ved Hans Hansen Skonning. Trykt i Aarhus 1641 og oversat til islandsk i 1714 av Gisle Torkelsøn paa Seltberg. Med fortale og register. 8o. 163 beskrevne blader. B.

Ms. 162.

Manuskript vedk. Krigsvæsenet indeholdende:

1. Nutzliche Ammerkungen, Betrachtungen und Anleitungen welche insoderheit auf die in einer belagerten Vestung zu verrichtende Kriegs-Dienste abzielen. Durch Arnold Friederich Cramer, Major im Dienst des Staates der vereinigten Niederlande. Leiden 1755. Avskrift 24 beskrevne blader.
2. Erste Grunde der Kriegs-Bau-Kunst. Avskrift med 2 tegninger. 15 beskrevne blader. Manuskriptet har tilhørt A. Konow. – Fra sidste halvdel av 17-tallet. 8o. I alt 39 beskrevne blader. B.

Ms. 163.

Almindelig Indledning til den naturlige Retslære. Avskrift. Fra første halvdel av 18-tallet. 8o. 196 beskrevne blader. B

Ms. 164.

Bemærkninger til det til Christiania's Videnskabselskab iindleverede Skrift: Norges Mynthistorie fra 1536. Indeholder toldinspektør Schiwes efter opfordring avgivne Recension – dat. Stavanger 9/8 1869 – over myntmester Langbergs avhandling 1869. Fol. 7 beskrevne ark. L.

Ms. 165.

Dokumenter vedk. Kobberværket i Søndhordland, 1762-1769.

Indeholder aktiebrev, regnskaper, brever fra verkets bestyrer Henrich Frantzen Blichfeldt. I alt 8 folioark.

Ms. 166.

W. F. K. Christies Excerptbøger:

1. Excerptbok, begyndt 8/5 1797. 85 beskrevne blader – Fra den anden ende av samme bok: Besonderes Neben-Protocoll in den Græffl. Aldenburgschen Sachen, welches auf den Acten-Protocoll sich beruffet, und man zur privat Erinnerung aller Umstande nachrichtlich zu halten fur nothig erachtet. Indeholder avskrifter av en rekke brever m.m. vedkommende den kgl. Kommission, der blev nedsat for at ordne et mellemværende mellem grev Anthon von Oldenburg og grev Danneskjold-Laurvigen. Fra 1730 til 1734. – 47 beskrevne blader – (Gammelt katl. nr. 166a).
2. Excerptbog eller Antiquariske Antegnelser. Med pennetegninger. – (Gammelt katl.-nr. 166b). 4o. 166 beskrevne blader. B.
3. Excerptbog eller Antiquariske Antegnelser. Med pennetegninger samt indlagte tillægsblader – (Gammelt katalognr. 166c).4o. Et Anhang løse Blader. (Gammelt katalog-nr. 166d).
- 4 10 beskrevne blader. L.
5. Register til Excerptbøgerne. (Gammelt katalog-nr. 166e). Fol. 55. beskrevne blader. B.
6. Register til Excerptbøgerne. Dublet. (Gammelt katalog-nr. 166f). Fol. 57 beskrevne blader. H.

Ms. 167-170.

De bergenske Laugsarkiver.

Disse blev ved laugenes ophævelse i 1869 indsendt til Bergens raadhus, hvor de opbevarede i sine repsektive ”Lader”til aaret 1900, da de med magistratens tilladelse blev deponert i Bergens Museum. (Laugsarkivet har paa grund av den tidligere katalogisering faat 4 løpenummere). Følgende laugsarkiver haves:

Bakerlauget	bestaaende av 20 protokoller, 5 pakker.
Bødker (kyper) laug	bestaaende av 8 protokoller 1 ”
Glarmesterlauget	bestaaende av 7 protokoller 3 ”
Guldsmedlauget	bestaaende av 13 protokoller 9 ”
Knapmakerlauget	bestaaende av 1 protokoller 1 ”
Kobbersmedlauget	bestaaende av 9 protokoller 1 ”
Malerlauget...	bestaaende av 12 protokoller 2 ”
Murmesterlauget...	bestaaende av 4 protokoller 2 ”
Rebslagerlauget...	bestaaende av 2 protokoller 1 ”
Skipperlauget...	bestaaende av 6 protokoller 6 ”
Skomakerlauget...	bestaaende av 18 protokoller 1 ”
Skrædderlauget	bestaaende av 7 protokoller 1 ”
Smede- og Uhrmakerlauget...	bestaaende av 6 protokoller 1 ”
Snekkerlauget.....	bestaaende av 17 protokoller 2 ”

I alt 14 laugsarkiver , bestaaende av 130 protokoller, 36 pakker

Bakerlauget.

(Henstod tidligere uordnet i ladekisten under gammelt katl.-nr. 344).

Protokoller:

1. Forhandlingsprotokol 1683-1724 og Kopibok 1703-1767. Pergamentsbind. Fol. 97 beskrevne blader. B.
2. Forhandlingsprotokol 1725-1749 og Kopibok 1814-1834. Fol. 145 beskrevne blader. B.

2b Bager-Laugets protocol. 1749-1830.

3. Forhandlingsprotokol 1839-1895. Fol. 190 beskrevne blader. B.
4. Kopibok 1768-1813. Pergamentsbind. Fol. 225 beskrevne blader. B.
5. Kopibok 1834-1845. Fol. 137 beskrevne blader. B.
6. Kopibok. 1846-1857. Fol. 138 beskrevne blader. B.
7. Kopibok 1857-1875. Fol. 228 beskrevne blader. B.
8. Kopibok 1875-1899. Fol. 160 beskrevne blader. B.
9. Journal 1834-1854. Fol. 15 beskrevne blader. B.
10. Fortegnelse over Bakermestrenes Navne og Bopæl ca. 1740-1893. Fol. 27 beskrevne blader. B.
11. Fortegnelse over Bakersvendenes nuværende Konditioner 1839-1876. Fol. 23 beskrevne blader. B.
12. Fortegnelse over indskrevne Svende 1713-1837. (Utskrevne Læredrenge). Fol. 28 beskrevne blader. B.
13. Fortegnelse over indskrevne Svende 1764-1894. Fol. 34 beskrevne blader. B.
14. Indførte Lærekontrakter 1694-1763. Fol. 31 beskrevne blader. B.
15. Indførte Lærekontrakter 1764-1894. Fol. 70 beskrevne blader. B.
16. Bakersvendenes Broderskabs Protokol 1673-1761. 16b. Bakersvendenes "Broderskabs"s Protokol 1801-1837. Fol. 87 beskrevne blader. B.
17. Ladeprotokol 1753-1840. (Indtægtsbok). Smal fol. 76 beskrevne blader. B.
18. Bakerlaugets Regnskabsbok 1839-1871. (Ført av Oldermænden). Fol. 60 beskrevne blader. B.
19. Kassabok 1871-1895. Fol. 39 beskrevne blader. B.
20. Repartitionsbok 1871-1894. 4o. 32 beskrevne blader. B. Pakker:
21. Bakerlaugets Dokumenter, indeholdende: Bakerlaugets privilegier av 23/8 1648

(Originalen samt 2 kopier). Bakerlaugets privilegier av 23/6 1683. (Kopi fra 23/8 1683). Bakerlaugets privilegier av 23/4 1744. (Originalen). Fredrik 5tes konfirm. av 18/4 1747. (Originalen). Christian 7des konfirm. av 25/11 1768 Svendebreve. (Heri en del ubeskrevne blanketter).

Ms. 167/21. Dokumenter ang. Bergens Bakerlaugs ansøknig av 1741 til Kongen om privilegium på et sluttet laug. Fotostatkopi.

1 beskr. Svendebrev 1761

1 ” ” 1788

3 ” ” 1849

19 ubeskr. ”

1 brev fra Bakermesterens Forening med 1 bilag.

22. Bakerlaugets Dokumenter 1626-1797.

(Indkomne breve m.m.)

23. Bakerlaugets Dokumenter 1801-1892.

24. Dokumenter vedk. Processerne om Bakerlaugets Privilegier 1890-1900.

25. Diverse Tryksager.

Blikkenslager –lauget se nr. 658

Bødker- (Kyper-) Lauget.

Protokoller:

26 1. Forhandlingsprotokol 1737-1869. Gammelt katl.-nr. 321 a – Pergamentsbind. Fol. 199 beskrevne blader. B.

27 2. Protokol over bestilte Tønder 1821-1860. Gammelt katl.-nr. 325 a Fol. 36 beskrevne blader. B.

28 3. Svendeprotokol 1745-1828. (Over erlagte Geselpenge). Gammelt katl.-nr. 324 b. – Pergamentsbind. Fol. 137 beskrevne blader. B.

29 4. Protokol over Lærekontrakter 1833-1839. Gammelt katl.-nr. 325 b. Fol. 78 beskrevne blader. B.

30 5. Ladeprotokol 1787-1828. (Regnskaber). Gammelt katl.nr. 325 f. – Pergamentsbind, der har tilhørt en ældre bok. Fol. 67 beskrevne blader. B..

31

a 6. Bødkersvendenes Maanedsbog 1821-1828. Gammelt katl.-nr. 325 e – Pergamentsbind, der har tilhørt en ældre bok. Herpaa staar: ”Bødker Svenners Maandlig Bog 1741” Fol. 30 beskrevne blader. B.

b. Regnskapsprotokoll for Bødkerforeningens syke og dødelade 1885-1918.

32 7. Kommissions Retsakt 1742-1743. Bødkerlauget contra stempelpapirforvalter, brygger Hans Holm, eier av Cronstad – Gammelt katl.-nr. 325 c. Fol. 175. beskrevne blader. B

- 33 8. Forordning om Fiskeriene og Fiskehandelen Nordenfields i Norge o.s.v. av 12/9 1753. Kopi trykt i Bergen ca. 1754 – Pergamentsbind.

Pakker:

- 34 1. En Pakke indeholdende:
Svendebrev fra 1805 og 1839. – Lærekontrakt fra 1784.

Glarmesterlauget.

Protokoller:

- 35 1. Forhandlingsprotokoll 1739-1866. Gammelt katl.-nr. 167a. – Pergamentsbind. Fol. 60 beskrevne blader. B
- 36 2. Protokol over indskrevne Svende og Drengene 1699-1821. Heri er indført samtlige lærekontrakter og utskrevne svender. Noget defekt. Bindet løs. – Gammelt katl.-nr. 167c. Fol. Ca. 100 beskrevne blader.
- 37 3. Protokol over indskrevne Svende og Drengene 1823-1866. Gammelt katl.-nr. 167 b. Fol. 32 beskrevne blader. B.
- 38 4. Regnskapsbok for Glarmesterlaugets Svendelade 1681-1750. Paa titelbladet staar: "1681 den 29 Juni ist uns diesen Buch von Meister Paul Rasmussen verehrt worden zum guter Gedechtnisse." Ført paa tysk. Bindet borte – Gammelt katl.-nr. 167 f. Smal fol. Ca. 96 beskrevne blader.
- 39 5. "Buchschaffer Buch" for Glarmesterlaugets Svende 1703-1743. I denne bok indførtes alle glasmakersvende, som arbeidet i Bergen, samt deres bidrag til laden. Ført paa tysk. Bindet borte – Gammelt katl.-nr. 167 g. Smal fol. 75 beskrevne blader. B.
- 40 6. Regnskapsbok for Glarmesterlauget 1750- 1856. Ført paa tysk til 1802. Pergamentsbind, der tidligere har tilhørt en foregaaende bok. – Gammelt katl.-nr. 167 h. Smal fol. 60 beskrevne blader. B.
- 41 7. Regnskapsbok for Glarmesterlauget 1857-1864. Gammelt katl.-nr. 167 h. Smal fol. 9 beskrevne blader. B.

Glarmesterlauget.

42. Protokol:

- No 8 Bog for reisende Glarmestersvende 1852-68 Indkommet indtil dr. Lexour arbeide med glarmesterlaugets dokumenter ca. 1936. 4o. 1 beskr. Bl. B.

Pakker:

Glarmesterlaugets dokumenter:

- 43 1. En Pakke indeholdende:

Glarmesterlaugets privilegier 1684. Kopi. Biskop Neumanns mindeskrift over Chr. F. G. Bohr. – Diverse smaa regnsapsbøker. – En tegning. – Tryksaker.

44 2. Indkomne brever m.m. 1745 – 1869.

45 3. En pakke inneholdende:

Regnskapsbilage. – Lærekontrakter. – Samlingers innvilgelse. – Laugets overenskomst ang.

Guldsmedlauget

Protokoller:

46 1. Forhandlingsprotokoll 1568 – 1724.

Dette er den ældste prorokol, der er i Bergen. Paa fol. 17 staar:” Anno 1568 den 2 Septembris hebbe wij vnse ersten Oldelude gemaken also namplijck Henryck Hoyer vnde Crijstofe Krusenn vnde wijlle also vordan alle yar vp mijchaeli older lude maken. Gode geve dar so alle moge veijers dae yde gesche thom amptz beste.” –I protokollen er for øvrig indført alt vedkommende guldsmedlauget. Først på tysk indtil 1690, fra hvilket aar optegnelserne delvis føres paa norsk. Indbunden i pergamentsbind, hvorpaa staar 1649. Register delvis ført. 278 paginerte blader. Fol. 166 beskrevne blader B.

47 2. Forhandlingsprotokol 1725 -1870. Pergamentsbind. Fol. 157 beskrevne blader. B.

48 3. Protokol over indførte Lærekontrakter 1726 – 1793. Pergamentsbind. Fol. 186 beskrevne blader. B.

49 4. Protokol over indførte Lærekontrakter 1793 – 1832. Pergamentbind. Fol. 186 beskrevne blader. B.

50 5. Protokol over indførte Lærekontrakter 1832-1866. Fol. 113 beskrevne blader. B.

51 6. Oldermandens Protokol 1683 -1798.

Inneholder forhandlingsprotokol, regnskaper, m.m. Fra fol. 115 er indført opgave over anmeldte stjaalne sølv- og guldsaker samt indkjøpte (av mestrene) fra 1851 – 53. Pergamentsbind. 4°. 99 beskrevne blader. B.

52 7. Regnskabsbok 1694 -1839.

(Väsentlig over indtægter for likbeslag og tidepenger) 4°. 20 beskrevne blader. B.

53 8. Regnskabsbok for Guldsmedsvendenes Fattigbøsse 1752 -1881. 4°. 84 beskrevne blader. B.

54 9. Fortegnelse over de Guld & Sølv saker Guldsmedlauget har indkjøbt 1825 - 1868. (se nr. 6). 4°. 40 beskrevne blader. B.

55 10. Fortegnelse over de Guld & sølv saker, som er tabt eller stjålet, og som er anmeldt til Guldsmedlauget 1825 - 1848. (se nr. 6). 4°. 45 beskrevne blader. B.

56 11. Fortegnelse over Laugets Eiendele 1798 – 1862. 8°. 13 beskrevne blader. B.

57 12. Proberbok 1802 – 1808.

Heri er indført samtlige guld- og sølvarbeider, som av guardeinen er prøvet. – En del blad er utrevet. Fol. 152 beskrevne blader. B.

58 13. Fortegnelse over det Sølv & Guld, som bliver veiet og taget Prøver af dets Gehalt at leveres til Rigsbanken 1817 – 1818.
(Vedkommende Bergenhusamterne). Fol. 37 beskrevne blader. B.

Pakker:

Guldsmedlaugets dokumenter.

59a 1. En Kasset indeholdende 4 Pergamentsbrever:

1. Christoffer Walckendoefs laugsprivilegier, dat. Bergen 2/9 1568.
2. Hans Lindenovs laugsprivilegier, dat. 24/8 1581. (Avskrift vedlagt, tat af Alstrup Dahl ca. 1820).
3. Peder Thotts laugsprivilegier dat. Bergen ¾ 1596.
4. Axel Gyldenstjerne m. fl.s laugsprivilegier, dat. Bergen 28/7 1599.

59b Diverse dokumenter vedr. Guldsmedlauget inneholdende brever & diplomer, 34 dokumenter i særskilt omslag i tiden 1568 -1744 (Er katalogisert ogsaa i Diplomsamlingen med henvisning til manuskriptsamlingen). Der er 29 .... muede omslag. Spesifisert fortegnelse vedlagt nede i pakken.

60 2. En pakke indeholdende:

1. Guldsmedlaugets artikler av 7/11 1685 [Trykt].
2. Guldsmedlaugets artikler av 7/11 1685. [Skrevne].
  - Forordning om Handverchs Suenne og drenge i Kiøbstæderne av 6/5 1682.
  - Forordning og laugene i Kiøbstæderne i Dannemarch og Norge af 23/10 1681.
  - Fororning om Suenne som med adskilligt godz og vahre till at selge, eller imod laandte penge at udsette osv. av 20/1 1683. [Nr. 2.2 er alle i et hefte, kopi under Bergens magistrats segl, dat. 21/1 1686, samt vedheftet et cirkulære, dat. 6/3 1825, fra politimester Lassen til lauguet.]
3. Kongl. Rescript av 2/12 1740 aug. ”Smaatøyets stempling”. [Kopi].
4. Kongebrev av 27/4 1741 [Kopi].
5. Forordning ang. haandverkslaugene i Kjøbenhavn, dat. 21/3 1800. [Kopi].

61 3. Indkomne Brever m. m. 1605 - 1699.

62 4. Indkomne Brever m. m. 1701 – 1799.

63 5. Indkomne Brever m. m. 1800 – 1870.

- 64 6. Regnskaper 1706 - 1868. (Avlagt av oldermannen).
- 65 7. Regnskapsbilag.
- 66 8. Tryksaker.
- 67 9. En Pakke indeholdende gamle Mesterstempler samt Modelplate av Kobber.
[Guldsmedlaugets arkiv opbevares for tiden i Vestlandske kunstindustrimuseum].

Knapmakerlauget.

Protokoller:

- 68 1. Forhandlingsprotokol 1707 – 1798. Gammelt katl.-nr. 170a. – Pergamentsbind.
Fol. 33 beskrevne blader. B.

Pakker:

- 69 1. Knapmakerlaugets Dokumenter betaende av:

A Kgl. Artikler knapmakerlauget vedk. av 23/12 1681, 6/5 1682 samt 7/11 1685 m.
m. [Alt i et hefte i 4⁰ med 24 beskrevne blader].

B Et hefte indeholdende:

Avskrift av dokumenter vedk. lauet 1721

Regnskapsbok vedk. sykeladen 1725 – 1772. 4⁰ . 43 beskrevne blader. H.

C Conventions-Plan med forslag til ”Et liig Fundas for Knapmagerlaugets Mestre, ”
dat. 1/1 1791. [Gammelt katl.-nr. 179 b og c].

Kobbersmedlauget.

Protokoller:

- 70 1. Forhandlingsprotokoll 1744 – 1840. Gammelt katl.-nr. 321 a. – Pergamentbind.
Fol. 60 beskrevne blader. B.

71 2. Forhandlingsprotokoll 1840 – 1869. Indeholder desuden fortegnelse over
mestre, svende, drenge, laugets eiendele samt regnskap over laugskassen.
Gammelt katl.-nr. 321 c. Fol. 61 beskrevne blader. B.

- 72 3. Forhandlingsprotokol (over mødet, hvor ikke Magistratpersoner deltog) 1724 –
1828).

Inneholder beslutninger om mestres, svendes og drenges optagelse i lauet.

Gammelt katl.nr. 321 b.

Pergamentsbind. Fol. 90 beskrevne blader. B.

- 73 4. Forhandlingsprotokol (over møder, hvor ikke Magistratpersoner deltog) 1829 –
1839. Gammelt katl.-nr. 321 d. Fol. 14 beskrevne blader. B.

- 74 5. Oldermannens daglige journal 1744 – 1862.

(Svendene vedk.) Gammelt katl.-nr. 321 i. – Pergamentsbind. 4⁰. 39 beskrevne blader. B.

75 6. Kopibok 1831 – 1841.

Gammelt katl.-nr. 321 e. – Pergamentsbind. Fol. 17 beskrevne blader. B.

76 7. Protokol over indførte Lærekontrakter 1743 – 1867.

Gammelt katl.-nr. 321 f. Fol. 138 beskrevne blader. B.

77 8. Laugsartikler for Kobbersmedene i Kjøbenhavn av 25/9 1741.

[Trykt]. – Forordn. Av 4/1 1751. [Trykt]. – Christian 5tes Forordn. Av 1681. [Avskrift]. – Christian 5tes Forordn. Av 6/5 1682. [Avskrift]. Alt i et hefte in 4⁰.

78 9. Laugsartikler for Kobbersmedene i Kjøbenhavn, av 25/9 1741. [Avskrift]. - Forordning av 4/1 1751. [Trykt]. Gammelt katl.-nr. 321 h.

79 10. Kaabersvendernes [regnskaps] Bog.

80 1. Kobbersmedelaugets Dokumenter.

5 dokumenter hvorav merkes: Christian 6tes bevilgn. At oprette Laug for Kobbersmedene i Bergen, dat. 31/1 1744. [Originalen]. – Gammelt katl.-nr. 321 g.

2. Forhandlingsprotokoll 1859 – 1883. For Kobbersmedmestrenes Begravelses-For. Fol. 6 beskr. Bl. B.

3 Hovedbok 1859 – 1880 for Kobbersmedmestrenes Begravelses-for. Fol. 17 beskr. bl. B.

4. Kassabok 1859 – 1897 for Kobbersmedmestrenes Begravelses-for. Fol. 27 beskr. bl. B.

Malerlauget.

Protokoller:

81 1. Forhandlingsprotokol 1743 – 1869. Gammelt katl.-nr. 168b. Fol. 125 beskrevne blader. B.

82 2. Protokol over indførte Lærekontrakter 1743 – 1778. Gammelt katl.-nr. 168 f. Fol. 36 beskrevne blader. B.

83 3. Protokol over indførte Lærekontrakter 1778 – 1825. Gammelt katl.-nr. 168 d. Fol. 92 beskrevne blader. B.

84 4. Protokol over indførte Lærekontrakter 1825 – 1864. Gammelt katl.-nr. 168 g. Fol. 52 beskrevne blader. B.

85 5. Fortegnelse over Laugets Svende og Dreng 1858 – 1859. Gammelt katl.-nr. 168e.

86 6. Malerlaugets Kassabok 1858 -1864. Heri er indlagt 15 løsrevne blader, som er dele av en forhandlingsprotokol for malerlauget til de samlinger, hvor ingen magistratperson var tilstede. Fra 1828 – 1838. – Gammelt katl. Nr. 168c. Fol. 7 beskrevne blader. B.

87 Maler svendenes Ladeprotokol 1746 – 1833. Bindet mangler. – Gammelt katl.-nr. 168 k. Fol. 86 beskrevne blader.

88 8. Malersvendenes Ladeprotokol 1834 – 1864.

Forhandlingsprotokol for malerlaugets svende. – Gammelt Katl.- nr. 168 b. fol. 25 beskrevne blader. B.

89 9. Regnskabsbok for Malersvendenes Sygelade 1853 – 1862. – Gammelt Katl.- nr. 168 l. fol. 25 beskrevne blader. B.

90 10. Kvartalsbok for Malersvendene Sykelade 1853 – 1860. – Gammelt Katl.- nr. 169 h. 4⁰ . 17 beskrevne blader. B.

91 11. Malerlaugets Svendeprøver 1784 – 1827.

Indeholder tegninger som er malersvendenes svendestykker. Paa fol. 47 findes professor J. C. Dahls svendestykke, dat. 21/3 1809. - Gammelt Katl.- nr. 16 j. Fol. 67 blader med tegninger. B.

92 12 Malerlaugets Svendeprøver 1829 – 1841. Gammelt Katl.- nr. 168 m. Stor fol. 48 blader med tegninger. B.

Pakker:

93 1. Malerlaugets Dokumenter.

En pakke indeholdende:

a. Malerlaugets privilegier av 2/8 1743. [Originalen], - Arkivfortegnelse 1839. – Regnskabsbøger. – Tryksaker.

b. Indkomne Brever 1754 – 1862.

c. Oldermændens regnskper 1751 – 1848.

d. Regnskapsbilag.

e. Lærekontrakter 1847 – 1866.

94 2. Malede ornamenter utført som Svendeprøver, 1844 – 1867. I alt 46 stykker.

Murmesterlauget:

Protokoller:

95 1. Forhandlingsprotokol 1703 – 1740 og 1798 1866. Lakune fra 1741 – 1798. Gammelt katl.-nr. 277 b. – Pergamentsbind. Fol. 49 beskrevne blader. B.

96 2. Svendeprotokol 1707 – 1838.

Heri er indført de svende, der blev indskrevet i lauget. Adskillige lakuner. - Gammelt Katl.- nr. 277 e. Fol. 9 beskrevne blader. B.

97 3. Drengesprotokol 1703 – 1838.

[Protokol over indførte lærekontrakter] - Gammelt Katl.- nr. 277 d. Fol. 20 beskrevne blader. B.

98 4. Murmester-Laugs Articler [trykt].

Inneholder: Forordn. Om laug av 23/12 1681. Forordn. Om laug av 6/5 1682.
Murmester-laugs artikler av 4/11 1682. Gammelt Katl.- nr. 277 a. 4⁰.

Pakker:

Murmesterlaugets Dokumenter:

99 1. En Pakke indeholdende:

Murmestrenes konvention av 28/12 1798. Laugets regnskaper 1838 – 1846 –
[Gammelt Katl.- nr. 277 c, f].

100. Mappe f⁰ indeholdende:

Murmesterlaugets mestertegninger, 16 stykker fra aar 1704 av. Vedl.
Specifikation av Lexow. Rebslagerlauget (NB. Se No. 768 a-z: Rebsl.
sven. Bok):

Protokoller:

101 1. Forhandlingsprotokol 1754 – 1869. Gammelt Katl.- nr. 276 b. Fol. 131
beskrevne blader. B.

102 2. Regnskabsprotokol 1840 – 1869. Gammelt Katl.- nr. 276 c. Fol. 32
beskrevne blader. B.

Pakker:

103 1. Rebslagerlaugets Dokumenter: Indeholder: Laugs articler for
rebslagerne i Bergen av 14/8 1753. [Originalen]. Lærekontrakter (ca. 1860
– 1870).

Skipperlauget:

104a Protokoller: 1726- 1799.

104b 1. Forhandlingsprotokol 1799 – 1840

Heri er indført hyrekontrakter. Styrmandseksamens karakterer m . . Kaldes
i autorisationen fir justitsprotokol. Pergamentsbind. Fol. 342 beskrevne
blader. B.

105 2. Regnskabsprotokol 1726 – 1861.

[Over fattigpenge, gebyrerm bødr m. m.]. – Prgamentsbind. Fol. 150
beskrevne vlade. B.

106 3. Regnskabsprotokol 1764 – 1826.

[Over indtægt og utgift]. Fol. 61 beskrevne blader. B.

107 4. Regnskabsprotokol 1826 – 1861. Fol. 62 beskrevne blader. B.

108 5. Liste over ankomne Skibe til Bergen, ført af Havnefogden 1822 – 1828.
Fol. 73 beskrevne blader.

109 6. Articler for Skipperlauget i Bergen av 16/2 1725. [Trykt i Kjøbenhavn
samtidig]. - 4⁰.

110 7. Registratur 1725 1793.

Pakker:

Skipperlaugets dokumenter:

111 1. Indkomne Brever m. m. 1710 – 1768.

112 2. Indkomne Brever m. m. 1770 – 1798.
Samt dokumentervedkommende fyret paa Hviddingø 1773 1774 og paa Skudesnes 1800.

113 3. Indkomne Brever m. m. 1801 – 1859.

114 4. Hyrekontrakter m. m. ca. 1790 – 1810.

115 5. Ranconpengene vedkommende 1796 – 1820.

116 6. Diverse (Regnskabsbilag m. m.).

I Bergens stiftarkiv opbevares følgende protokoller vedkommende skipperlauget:

1. Forhandlingsprotokoll 1726 – 1799 . Overført til B. M. Bibl. 16/5 1925.

2. Skipperlaugsret Justitsprotokol 1746 – 1784. [Ført av Bytingskriveren].

3. Skipperlaugsret Justitsprotokol 1784 – 1852.

4. Skipperlaugsret Justitsprotokol 1852 – 1860.

5. Registratur over Breve og Dokumenter m. m. Skipperlauget vedkommende 1725 – 1793. Overført til B. M. Bibl. 16/5 1925.

Skomakerlauget:

Protokoller:

117 1. Forhandlingsprotokol 1738 – 1848.

Paa fol. 200 er indført mesteres navne og borgerskap fra 1713 – 1836. Se nr. 5. Gammelt katl.-nr 169 b. – Pergamentsbind. Fol. 207 beskrevne blader. B.

118 2. Forhandlingsprotokol 1848 – 1871. . Gammelt katl.-nr 320 f. Fol. 67 beskrevne blader. B.

119 3. Forhandlingsprotokol 1830 - 1839.

Til samlinger, hvor ingen magistratperson var tilstede. Samt: Conto over den tvungne sykekasses indtægter 1849 – 1862. - Gammelt katl.-nr 320 e. Fol. 104 beskrevne blader. B.

- 120 4. Protokol over indførte Lærekontrakter 1724 – 1756. [Der Schumacher Ambts Jungen Buch]. Gammelt katl.-nr 169 g. Pergamentsbind. 4⁰. 194 beskrevne blader. B.
- 121 5. Protokol over indførte Lærekontrakter 1756 – 1760.
Indeholder dessuten kladdebok over skomakerlaugets forhandlinger fra 1718 – 1735. 5. beskrevne blader. - Gammelt katl.-nr 169 a. Fol. 44 beskrevne blader. B.
- 122 6a. Protokol over indførte Lærekontrakter 1768 – 1795. Gammelt katl.-nr 320 l.
- 123 6b. Protokol over indførte Lærekontrakter ? 1810 -1826. Indkommet i 1917 fra Politikam.'s arkiv til Stadsportens arkiv og overført dem hertil.
- 124 7a. Protokol over indførte Lørekontrakter 1826 – 1837.
Ind- og utskrivelses bok for skomakerdrengene. Gammelt katl.-nr. 320 g. Fol. 177 beskrevne blader. B.
- 125 7b. Indskrivelses Protocol for Skomager Mestere og Svende 1826 – 1868.
- 126 8. Protokol over indførte Lærekontrakter 1838 – 1868. Gammelt katl.-nr 320 h. Fol. 107 beskrevne blader. B.
- 127 9. Schumacher Zunfts Buch 1690 – 1780.
Indeholder: Forhandlingsprotokol 1739 – 1780. – Medlemsfirtegnelse 1690 – 1752. – Utbetalte begravelserbidrag 1690 – 1765. – Ført på tysk og norsk. - Gammelt katl.-nr 343. - Pergamentsbind. 4⁰. 86 beskrevne blader. B.
- 128 10. Restance-Protokol for Skomakerlaugets Mestere 1828 – 1842.
Gammelt katl.-nr 320 j. Fol. 26 beskrevne blader. B.
- 129 11. Regnskabsprotokol 1840 – 1869.
Ført av Oldermannen. Gammelt katl.-nr. 320 k. Fol. 52 beskrevne blader. B.
- 130 12. Regnskabsprotokol for Skomakerlaugets tvungne Sykekasse 1848 – 1862. Gammelt katl.-nr. 320 i. Fol. 13 beskrevne blader. B.
- 131 13. Konto over Laugsbidrag 1844 – 1868. Gammelt katl.-nr. 320 a. Smal fol. 56 beskrevne blader. B.
- 132 14. Konto over mulkter 1847 – 1868. Gammelt katl.-nr. 320 b. Smal fol. 136 beskrevne blader. B.
- 133 15. Ligningsprotokol over Bidrag til Laugskassen 1839 – 1868. Gammelt katl.-nr. 320 c. Fol. 78 beskrevne blader. B.
- 134 16. Mandtalsprotokol for Skomakerlaugets Mestere 1840 – 1868.
Oplysninger om borgerskap og dødsaar fra 1786. Gammelt katl.-nr. 320 d. Fol. 9 beskrevne blader. B.

- 135 17. "Brødreskabets" Forhandlingsprotokol 1809 – 1823 [Svendenes]. Gammelt katl.-nr. 169 f. Fol. 4 beskrevne blader. B. Se No. 780 vedk. Skomakersvendenes Syke- og dødslade.
- 136 18. "Brødreskabets" Forhandlingsprotokol 1833 – 1859 [Svendenes]. Gammelt katl.-nr. 169 d. 4⁰. 94 beskrevne blader. B. Se No. 780 vedk. Skomakersvendenes Syke- og dødslade.
- 137 19. Trykte og utrykte laugsartikler vedk. laugene i Kjøbenhavn.
- 138 20. Bytingsrets Act og Dom aug. tok med Skomakerlaugets mand og biesiddere i anl. Deres forhold overfor Borgeren Hendrick Mathieun ? 1731-1732. Sammesteds som No. 6b. Fol. 201 beskr. bl. H.

Pakker:

- 139 1. Skomakerlaugets Dokumenter:
Indkomne Brever m. m. 1648 – 1862. Se No. 600. Skomakerlaugets Dødslade vedk. Mestrene.
- 140 1. Forhandlingsprotokol 1728 – 1870. Gammelt katl.-nr. 322 d. – Pergamentsbind. Fol. 306 beskrevne blader. B.
- 141 2. Kladderbok over Samlinger, hvor ingen Magistratperson var tilstede, 1751 – 1840. Indeholder ogsaa regnskaper. - Gammelt katl.-nr. 322 e. Pergamentsbind. Fol. 120 beskrevne blader. B.
- 142 3. Skrædderlaugets Svendebok 1751 – 1839.
Indeholder kontrakter mellem mestre og svende samt de i laugget antagne svende. – Gammelt katl.-nr. 322 b. Pergamentsbind. 4⁰. 171 beskrevne blader B.
- 143 4a. Protokol over indførte Lærekontrakter 1812 – 1832. - Gammelt katl.-nr. 322 g. Fol. 88 beskrevne blader B.
- 144 4b. Indskrivelses Protokol for Skredderlaugets nye Svende, Drengene. 1840 – 1868. ...
- 145 5. Mandtalsbok [Regnskabsbok] 1751 – 1832.
Indeholder kun regnskaber. Gammelt katl.-nr. 322 a. Pergamentsbind. 4⁰. 248 beskrevne blader B.
- 146 6. Skredderlaugets Kvartalsbok 1844 – 1869. Samme som nr. 5., med register. Gammelt katl.-nr. 322 c. 4⁰. 129 beskrevne blader B.
- 147 7. Regnskabsbok 1849 – 1869.
Avlagt av oldermændene. - Gammelt katl.-nr. 322 f. Fol. 69 beskrevne blader B.

Pakker:

Skrædderlaugets Dokumenter:

- 148 1. En Pakke indeholdende:
Avskrift av Skrædderlaugets laugsartikler av 4/11 1682.
Oldermandens regnskaber 1826 – 1849. [17 Foliohefter].
- 149 Vandrebog fra Skræddersvend Johannes Fredriksen født i Norge, 25 aug. i 1833 – indreist til Bergen, fra Kjøbenhavn i 1838. Borgerskap Bergen, 21/7 1840. 8⁰. 5 beskr. bl. B.

Smede- og Uhrmagerlauget.

Protokoller:

- 150 1. Forhandlingsprotokol 1706 – 1839.
Fra 1715 - 1742 medunderskriver magistratperson forhandlingsprotokollen. (Fol. 20 – 50) – Gammelt katl.-nr. 323 d. Pergamentsbind. Fol. 131 beskrevne blader B.
- 151 2. Forhandlingsprotokol 1742 – 1870.
Paa bindet staar: ”Det er Mæster-bogen 1742” - Gammelt katl.-nr. 323 a. Pergamentsbind. Fol. 121 beskrevne blader B.
- 152 3. Protokol over indførte Lærekontrakter 1783 – 1832.
Paa bindet staar: ”Smede Laugets Protocol i Bergen at in og udskrive Læredrengene.” - Gammelt katl.-nr. 323 c. Pergamentsbind. Fol. 257 beskrevne blader. B.
- 153 4. Protokol over indførte Lærekontrakter 1832 – 1867.
Gammelt katl.-nr. 323 b. Pergamentsbind. Fol. 294 beskrevne blader. B.
- 154 5. Ladeprotokol 1705 – 1829.
Indeholder regnskaper. – Uten bind. - Gammelt katl.-nr. 323 e. Fol. 115 beskrevne blader B.
- 155 6. Regnskabsprotokol over Tidepenge 1784 – 1836.
Gammelt katl.-nr. 323 f. Pergamentsbind. Smal fol. 80 beskrevne blader. B.

Pakker:

Smede- og Uhrmakerlaugets Dokumenter:

- 156 1. Indkomne Brever m. m. 1746 – 1867.

Snekkerlauget:

Protokoller:

- 157 1. "Mesternis Bog" 1683 – 1832.
Indeholder: Forhandlingsprotokoll 1697 – 1725. Antagne svende samt ind- og udskrevne læredrenge 1683 – 1832. - Gammelt katl.-nr. 275 a. Pergamentsbind. Fol. 120 beskrevne blader. B.
- 158 Forhandlingsprotokol 1726 – 1839.
Gammelt katl.-nr. 275 a. Fol.142 beskrevne blader. B.
- 159 3. Forhandlingsprotokol 1839 – 1870.
Gammelt katl.-nr. 275 a. II. Fol.78 beskrevne blader. B
- 160 4. Oldermanskabets Kopibok 1849 – 1865 samt Oldermanskabets Journal 1840 1849. [Se nr. 5]. Gammelt katl.-nr. 275 n. Fol.41 beskrevne blader. B
- 161 5. Oldermanskabets Kopibok 1849 – 1865 samt Oldermanskabets Journal 1840 1849. [Se nr. 4.] Gammelt katl.-nr. 275 m. Fol.12 beskrevne blader. B
- 162 6. Drengbok 1720 – 1796.
Heri er indført ind- og utskrevne læredrenge. – Uten bind. - Gammelt katl.-nr. 275 e. Smal fol.87 beskrevne blader. B
- 163 7. Drengbok 1796 – 1840.
Gammelt katl.-nr. 275 e II. Smal fol.95 beskrevne blader. B
- 164 8. Drengbok 1844 – 1854.
Gammelt katl.-nr. 275 f. Smal fol.39 beskrevne blader. B
- 165 9. Protokol indeholdende: Fortegnelse over Snekkerlaugets mestere og næringsdrivende enker 1795-1859.
Fortegnelse over snekkerlaugets svende 1849-1852
Hovedbog for snekkerlaugets tegneskoles bestyrere i Bergen 1834-1848.
Gammelt katl.-nr. 275 d. Fol. 27 beskrevne blader. B.
- 166 10. Fortegnelse over Snekkerlaugets Mesteres Arbeidskraft [Svende og Dreng] ca. 1842-1866. Gammelt katl.-nr. 275 l. Fol. 127 beskrevne blader. B.
- 167 11. Regnskabsprotokol for Oldermannen 1839-1869. Heri indført hvert aars nye svende og drenge. – Gammelt katl.-nr. 275 c. Fol. 137 beskrevne blader. B.
- 168 12. Regnskabsprotokol for Oldermannen 1847-1869. Gammelt katl.-nr. 275 b II. Fol. 65 beskrevne blader. B.
- 169 13. Fortegnelse over Restancer og Mulkter 1854-1869. Gammelt katl.-nr. 275 g. Fol. 18 beskrevne blader B.
- 170 14. Regnskabsprotokol for Snekkersvendene 1802-1847. Gammelt katl.-nr. 275 b. Fol. 110 beskrevne blader. B.
- 170 a. Regnskaps- og forhandlingsprotokoll for snekkersvennenes syke- og dødelade 1842-1880.

- 170 b. Regnskaps- og forhandlingsprotokoll for snekkersvennenes syke- og dødelade fra 1880 til dens opphør i 1885. 1 b. 31 beskr. bl.
- 170 c. ”Kladder for Indtegt og Udgifter” for snekkersvendenes syke- og dødelade 1859-1880.
- 170 d. Fortegnelse over snekkersvennenes tidspenger, kvartalsbidrag, til syke- og dødelade 1841-1885
171. 15. Indføringsbok for Bidrag til Laugskassen av Svende, som ikke er Medlemmer av Snekkersvendenes Sykelade 1859-1869. Gammelt katl.-nr. 275 h. 4⁰. 29 beskrevne blader. B.
172. 16. Snekkerlaugets Dokumenter fra ca. 1705. Väsentlig retsakter. Gammelt katl.-nr. 275 i. Inbundne i folioprotokol.
173. 17. Snekkerlaugets Dokumenter fra ca. 1709. Väsentlig Retsakter. Gammelt katl.-nr. 275 j. Inbundne i folioprotokol.

Pakker:

Snekkerlaugets Dokumenter:

174. 1. Indkomne Brever m.m. 1739-1870.
175. 2. Regnskabsbilag. Tegneskolens Examensbeviser m.m.
[Om parykmakerlauget i Bergen, se nr. 395. Gammelt katl.-nr. 167 til 170 var tidligere glasmesterlauget, malerlauget, skomakerlauget og knapmakerlauget].

Ms. 171. Utgaar (se nr. 323).

Ms. 172. Utgaar (se nr. 322).

Ms. 173. Utgaar

Ms 174.

En Dokumentkasse indeholdende: 1)

1. Versificeret fortegnelse over 49 befalingsmænd paa Bergenhus 1330-1651 kommandanter og stiftsbefalingsmænd sammesteds 1666-1782. 1 ark i stor fol.
2. Do Do Dublet. Kommandanterne ført ned til 1803. 4⁰. 4 beskrevne blader. H.
3. 2 avskrifter av prof. C. Steenblochs forklaring af 14 guldmyster paa Strømshaug i Raade 1826. 2 ark i 4⁰.
4. Generaladjutant Holcks forklaring av maleriet i Ned-Stryns kirke. Dat. Alværn ¹⁰/₄ 1826. 1 ark i fol.
5. Utgaar. Henlagt til arkivet. (Fortegnelse over bøker og manuskripter foræret Museet. Fra ca. 1835).

6. Fortegnelse over bøger git til museet av exam.jur. Tønsg(er). 1845. 3 ark i 8⁰.
7. Brev fra G Munthe, Dat. Chr.a 21/5 1829. til oberst Holck. Heri omtales bl. a. forhandlingerne om Münchenearkivets overlevering til Norge.
8. Avskrift av diplomer fundne paa Evindvigs pretegaard.

Indeholder: 6 Laugrette-mænds dom ang. eiendomstvist mellem sogneprest Andres Jacobsen til Evindvig og Johannes Svendtzön i Ladvig, dat. Ladvig ¹²/₉ 1592. – Besigtigelsesforretning over Ladvigs skov ¹/₅ 1594. – Taxationsforretning over prestebolens jorder i Ladvig, Dat. ³⁰/₇ 1651.

Avskriftens rigtighed er bevidnet av Niels Dahl. Evinds prestegaard ²⁸/₉ 1822. Fol. 5 beskrevne blader. H..8 Innlagt i Fdiplomsamlingen under 1592, 12 september egen seddel på hvert brev i avskriften, 8.1.1968: M. T.

9. Avskrift av diplomer fundne paa Finreite, Sogn.

Indeholder: Gavebrev fra Jørgen Kruchou til Thierne paa en ødegaard i Fimreite til Gudde Torbiørnsen til Fimreite, dat, Thierne ¹⁵/₄ 1594.- Erklæring fra almmen paa Ølmens kirke til sognepresten til Stedie Michel Michelsøn ang. Gudde paa Fimreite, dat. Sogndal ¹⁴/₂ 1602.- Stevning fra Laurids Krusse til Svenstrup, høvidsmand paa Bergenhus til Goute (Gudde) Thorbensøn i anl. striden med sogneprest Michel Michelsen, dat. Bergenhus ²⁴/₃ 1602.- Almuen bevidner, at Michel Michelsen ikke havde ”talt noget paa” velb. Palle Friis uden ret og godt, dat. Nordnes ¹⁶/₂ 1603. – Almuen vedstaar sine prov til Michel Michelsøn, dat 16/2 1603.- Brev fra Guri Gaudesdatter til lagmanden ang. eiendomstrætte om Byttedybs mark under Fimreite m. m., dat. Fimreite ²⁰/₆ 1651.- Vidnerne klager over Petter Pettersen Skott, der gjentagne gange har uleiliget dem med stevninger, dat. Eskestrand ²⁰/₉ 1651. Avskriftens rigtighed er bevidnet av Niels Dahl, Evindvigs prestegaard ⁷/₉ 1822. Fol. 8 beskrevne blader. H..9 Innlagt i Diplomsamlingen under 1594, 15 april.

10. Matricul over Rosendal gods i Kvinnherred 1666-1667. Fol. 41 beskrevne blader. H.
11. Gjert Hendrik Miltzows: Voss og Hardangers Præstehistorie. Udtogvis oversat af Latin ved N. Dahl. (Sogneprest i Evindvig). Fol. 19 beskrevne blader. H.
12. P. Tønning, sr. betænking, dat. Wogsbierget ²⁴/₃ 1811 til Det Kgl. Selskab for Norges Vel ang. fiskeri, jagt of fædrift i anl.samme selskaps utsendte opfordring til uttalelse herom. 15 beskrevne blader i fol. 3 beskrevne blader i fol. C. J. Bernhoffs betænking om samme dat. Bergen 16 aug. 1811. 4 beskrevne blader.
13. Brudevers til jonfru Maria Felgenhauer ²/₇ 1736. Vedlagt 4 utklippede farvelagte tegninger. 1 beskrevet blad i 4⁰.
14. Fortegnelse over sognepresterne i Leirdals pretegjeld fra reformationen indtil vore dage (1823). 8⁰. 6 beskrevne blader. H.
15. En pakke dokumenter, bestaaende av: Noget om dem gamle Norske Kongsstamme samt berømte Mænd i den Norske Historie. (Trykt i Budstikken nr. 53-58, 1823).3 beskrevne folioark. Om dem gamle norske adel.1 beskrevet

folioark.Om den saakaldte Egge-Stein.1 beskrevet folioblad.Diverse historiske & antikvariske optegnelser.15 løse blader.

16. Holck: Bemærkninger over Oldstidslevninger i Søndfjord, samt Distriktets forrige Navn, Grænse, berømte Personer og historiske Mærkverdigheder, dat. Alværn ⁴/₉ 1827.2 beskrevne folioark.
17. Extract af de kongelige danske Intrader, Udgifter og den Nationale Gjeld Ao 1769 af Stalhbohm. Uddragen af Buschings Magasin zu der Neuen Geographie 14 de Deel 1780, af Stalhbohm.40. 30 beskrevne blader. H.[Tidligere katl.-nr. 174 q: Brev fra riksarkivar Lange til Tolskasserer Christie er henlagt i arkivet].
18. Exeptæ ex libro Capituli Bergensi(s) comp. 1560. (av Absalon Beyer).Fra ca. 1800. Paa de sidste blader et uddrag av Suhm ang. nogen runestener i Sogndal.4⁰. 17 beskrevne blader. H.
19. Fortegnelse over en Deel Bøger, som Hans Majæstæt Kong Carl Johan har givet til Bergens Musæum 1840. (Skrivet med stiftamtmand Christies haand).4⁰. 11 beskrevne blader. H.
20. Brev fra provst Pavels i Gloppen til kaptein Leganger vedk. antikvariske spøragsmaal Gloppen ang., dat Gloppens prestegaard ⁶/₁₁ 1826.
21. Brev fra provst Aabel i Sogndal til oberst Holck i Alværn med tegning av Stedie gamle kirkeklokke (1687), dat Sogndal prestegaard ²⁵/₉ 1830.
22. Calendarium fra 1664-1700 Med maanedskalender og husregler tillikemed husholdningsbok, lægeraad og astronomi.4⁰. 57 beskrevne blader. H.
23. Brev fra stiftamtmand Christie til Oberstløyitant Holck til Alværn i tiden 1825-26 og 1835. Brevene indeholder foruten en del antikvariske oplysninger mange bidrag til museets første historie.- 9 brever.
24. Indeholder: Fortegnelse over de i Damark og Norge værende adelige Familier, som endnu ere til, saa ogsaa havad Tid de ere nobiliterede. – fra ca. 1800.4⁰. 7 beskrevne blader. H.Gamle Norske adelige Familie-navne af Adels-lexicon.- Fra ca. 1800-4⁰. 2 beskrevne blader.Avskrifter av 3 diplomer.Stamtavle over efterkommere av ridder John Raud og Erlendr (Losneslegten).1 folioark.
25. Original samt avskrift av premierløyitmand Adreas Adamsøn Reutze's testament, dat. Stedje ²⁹/₆ 1739. Tratamentet meget original. Hans segl hostrykt. Fol. 9 beskrevne blader. H.
26. En Samling Æres-Digte til Peder Tordenskjold (av forskjellige forfattere). Fra sidste halvdel ac 17-tallet. 4⁰. 20 beskrevne blader. H.
27. Brev til oberst Holck i tiden 1823-35. Deriblandt fra N. Dahl 1823 med tingsvidner over tradionen om det gamle Gula.Thing. 8 stk. –Bidrag til slegten Galtungs genealogie. – Fortegnelse over pergamentsbrevene i Holcks samling. – Diverse.
28. 2 brever til stiftamtmand Christie. 1 fra biskop Neumann, dat. Bergen ²⁶/₈ 1845. 1 fra C.A. Holmboe, uten dato, ang. universitetets ønske om at faa avskrift av Christie dialektlexikon. [174, 1 28 er anbragt i en dokumentkasse] 1) se side 54b.

Ms. 175

En Samling juridiske Dokumenter væsentlig fra W.F.K. Christie Funktionstid som Sorenskriver i Nordhordlehn. Indeholder:

- a. Skrifteforretning efter afd. Iver Olsøn Tøssøen, Sartor, avholdt $\frac{3}{6}$ 1737.Fol. 18 beskrevne blader. H.
- b. Designation overde i Nordhorlehns Sorenskriveri fra 1ste Januarii til 31te December 1810 tinglyste Adkomst og Boxelbreve. W.F.K. ChristieFol. 23 beskrevne blader. H.
- c. Do. Do. Do. Fra $\frac{1}{1}$ - $\frac{31}{12}$ 1811.Fol. 20 beskrevne blader. H.
- d. Skyldsætningsforretning over pladsen Lynghougen under Nedre Fyllingen i Skjold skibrede, avholdt $\frac{5}{6}$ 1811. (2 eksempl.)Fol. 4 beskrevne blader. H.
- e. Kgl. Bevilling for Maria Elisabeth Görbitz av Sandvigen ved Bergen at være myndig under kurator. [kopi]. Kjøbenhavn $\frac{10}{3}$ 1812.
- f. Taxation og besigtelses forretning over gaarden Gjerstad beliggende i Mjelde skibrede, avholdt $\frac{2}{6}$ 1812.Fol. 4 beskrevne blader. H.
- g. Notarial-Copie af en del Documenter som i en Skiftesamling i Mechal Petersens Boe i Bergen den 26de Juni 1812 ere fremlagte.Fol. 14 beskrevne blader. H.
- h. Registerings og forseglings forretning over løsøret paa gaarden "Sophies Minde" i Skjol skibrede i stervboet efter afd. Not. Publ. Johan Krefting, avholdt $\frac{21}{1}$ 1813.Fol. 9 beskrevne blader. H.
- i. Forlig ang mærkerne mellem gaardene Jordalen og Ovre Ejde i Arne skibrede, dat. $\frac{1}{4}$ 1813.Fol. 2 beskrevne blader. H.
- j. Opmaalings-forretning vedk. gaarden norde Fløen i Skjold skibrede, avholdt $\frac{29}{6}$ 1813.(2 eksempl.)Fol. 4 beskrevne blader fol.
- k. Auktions-konditioner ved salget av madame Ulhorn & Sons pakboder i Store Sandvigen, dat. $\frac{9}{9}$ 1813.Fol. 2 beskrevne blader. H.
- l. Besigtelses & aabods forretning over Sunds prestegaarda huse, avholdt $\frac{16}{11}$ 1813.Fol. 11 beskrevne blader. H.
- m. Vilkaarsbrev for Nils Magnesen Yttre Brudvig, dat. $\frac{26}{11}$ 1795.Fol. 2 beskrevne blader. L.[175 a-m i en pakke].
- n. Hofagent Dankert D. Krohn til Lunggaarden og hustru Johanna Margaretha von der Ohe's testament, dat Lunggaarden $\frac{14}{1}$ 1794, tillikemed senere tilføielser. Kopi. Fol. 6 beskrevne blader. H.
- o. Nogle brever til sorenskriver W.F.K. Christie vedk. skifter i tiden 1811-1813. – Fol.
- p. Liste over skifter i aarene 1810-1813 i Nordhordlehn sorenskriveri. Ført av W.F.K. Christie.Stor folio. 4 beskrevne blader. H.

Ms. 176.

Christian Magnus Falsens manuskripter:

- a. Afhandling om Politievæsenet. Fol. Ca. 60 beskrevne blader. L.
- b. Kriminalloven § 1-92 smat Bemærkninger ved Statsraad Vogts Udkast til et Kapitel i Kriminalloven om: Almindelige Grundsætninger for Udmaaling af Straf; Straffes Nedsættelse eller Forhøielse. – Ophævelse af Strafskyld. – Forbrydelsens Fuldbrydelse og om Forsøg.- Delagtighed i Forbrydelsen. – Uagtsomhed, hvorved Forbrydelse forøves. – Det af Vogt under ³/₁₀ 1829 indleverede atter omarbejdede udkast til Kriminalloven. – Fra 1829. Fol. 7 hefter. L.
- c. Koncepter til endel fra Generalprokurøren udfærdigede Expeditioner i Aarene 1822-1825. – Med register. Fol. 4 pakker. L.
- d. Votum i Sagen angaaende Kjøbstedsskattens Fordeling. -1821. Fol. 10 beskrevne blader. H.
- e. Gjempart af Generalprokurørens Skrivelse til Finantsdepartament af ⁸/₁₁ 1823 vedkommende nye Privilegier for Christiania. Fol. 11 beskrevne blader. H.
- f. Lov om Høiesteret af 12/9 1818 med forslag til Forandring. Protokol i fol. 12 beskrevne blader.
- g. Kgl. Majestäts förnyade Förordning ang. fyra Rissare-Orden, gifwen paa Stockholms Slott ²⁶/₁₁ 1798. Fol. 39 beskrevne blader. H.
- h. En Samling juridiske Dokumenter fra Falsens Generalprokurør Virksomhed. Indeholder: Udkast til en Lov om Mishandling af Dyr. -1822. Fol. 3 beskrevne blader. Udkast til en almindelig Brandforordning for Norges Kjøbsteder. -1822. Fol. 41 beskrevne blader. H. Udkast til en Lov angaaende Veivæsenet i Norge. – 1823. Fol. 23 beskrevne blader. H. Om Arv. 1 ark i fol. Angaaende hvilke almindelige Bestemmelser Lovene bør indeholde om Inndeling af Lovovertrædelser, med Hensyn til, hvorvidt de af det Offentlige eller af de private Forurettede ere at paatale. - ¹⁰/₂ 1829. Fol. 10 beskrevne blader. H. Om Forbrydelse. 1 ark i fol. Diverse Fragmenter. 3 stykker i fol.
- i. En Samling juridiske Dokumenter fra Falsens Generalprokurør Virksomhed. Indeholder: Udkast til Los angaaende hvorledes med Bøder for Eftertiden skal forholdes. – 1822. 1 beskrevne blad i fol. Udkast til en Lov angaaende Delinquent-Omkostningernes Ligning. - 1822. 1 beskrevne blad i fol. Udkast til en Lov angaaende Ligs Besigtelse og videre Behandling. – 1824. 1 beskrevet ark i fol. Diverse andre skrivelser. 5 stykker.

Ms. 177.

Christian Magnus Falsens Manuskripter:

- a. Dokumenter vedkommende hans proces om Bergerskolens bygning i Christiania 1824. Fol.

- b. Justitsdepartementet trykte circulære av ³⁰/₆ 1828 angaaende de utgifter som forvoldes det offentlige ved lovovertrædelsers undersøkelse og paatale. Fol.
- c. Et hefte indeholdende avhandlinger om: Overformynderiet. – Skifteforvaltningen. – Rettens Personer og Behandling. – Auktionvæsenet. Fol. 18 beskrevne blader. H.
- d. Brever til Fasen i aarene 1826-1829 m. m.
- e. Registratur over Bergens stifts arkiv ved avleveringen 8/5 1828 fra stiftamtmand Falsen til politimester Lassen. Fol. 13 beskrevne blader. H.
- f. Paralellismus mellem Christian V's danske og norske Lov. Fol. 17 beskrevne blader. H.
- g. Jørgen Herman Vogt: Underretning om Matrikulskylden. Trykt Christiania 1816. Tillikemed et par vedheftede brever og 2 expl. Av Falsens Trykte bekjendtgjørelse av ²⁶/₉ 1818 om landskylden.- 4⁰.
- h. Høiesteretsloven (trykt) av ¹²/₉ 1818 med vedheftet haandskrift (av Falsen). Alfabetisk register (46 sider i 4⁰) over de for høiesteret gjældende bestemmelser. – Bestemmelser i samme lov vedkommende justitarius. Fol. 1 beskrevet ark. Lov av ⁷/₇ 1828 om straffebestemmelser for statsraadets og høiesterets medlemmer etc.
- i. Kort Öfversigt öfver Svenska Lagarne. 1 beskrevet ark i fol. Og Kort Öfversigt öfver Svenska Lagarnes Historie. Av J.G. Liljegren. 40. 9 beskrevne blader. H.
- j. Et Hefter juridiske Henvisninger efter J.L. Walthers Lexicon juridicum, Göttingen 1744 og E.C. Westphals System des röm. Rechtes etc. Laipzig 1758. 4⁰. 19 beskrevne blader. H.
- k. Et Hefter juridiske Excerpter samt nogle løse Blader. 4⁰. 8 beskrevne blader. H
- l. Kvitteringsbog for modtagne Pengebreve sendt fra Bergen Stift eller Søndre Bergenhus Amt. 1827-1828. 4⁰. 13 beskrevne blader. H.

Ms. 178.

Christian Magnus Falsens Manuskripter:

- a. Diverse brever og regnskaper: Heri en del brever fra broderen Hagbarth Falsen vedkommende C.M. Falsens private regnskapsforhold m.m. i tiden 1825-28, samt oppgjøret av etatsraadinde Falsens bo i 1828. – Fol.
- b. Diverse brever og dokumenter. Heri en del vedkommende bygmester Flintoe og opførelsen av daarehuset i Bergen samt latinskolen m. m. – Fol.
- c. Inneholder: Et hefte tryksager vedkommende oppgjøret med Dammark, 1822. – Fortegnelse over Nordre Bergenhus amts arkiv i 1822. Fol. 6 beskrevne blader. H. Designation over generalprokurør embedets arkiv ved Falsens fratredelse i 1825. 2 beskrevne ark i fol.
- d. Brever fra slegtninge og andre. Deriblandt det anonyme brev av ¹⁷/₅ 1821. Fol.
- e. Inneholder: Normands Sang 1816 af Arne Erichsen Wichne, Bergen. Doudez. 5 beskrevne blader. H. Kiøbmands-Katekismus. 8⁰. 11 beskrevne blader. H. En

samling tryksaker (leilighetsdigte og aviser) i tiden 1809-1828. Overført til biblioteket. Specifisert fortegnelse ligger i pakken.- diverse. 3 nr. 4⁰.

- f. Dokumenter vedkommende stortingsdeputationen til Stockholm 1823.(Tidligere katalogisert under 178 e). 4⁰.
- g. Inneholder: Et Par Ord angaaende de Grundsætninger og Regler, som bør følges ved en nye Matriculs Indretning for Norge. 4⁰. 10 beskrevne blader.
H.Fragmenta biographica Historicorum veterum. Paa latin.8⁰. 16 brekrevne blader. H.En tale: Om den ringere Folke-Klasses bedre Dannelse og Oplysning har en gavnlige eller skadelige Indflydelse paa Borger-Samfundet.Talen fortalled av Jonas Reise og a antagelig naus 1ste utkast. Manuskript av samme tale skal fuldes i Vidsk.selsk.Bibl., Trondheim.Antagelig holdt i Bergens søndagsskole.4⁰. 5 beskrevne blader. H Om Hulda. Excerpt av P.E. Müllers sagabibliotek.1 beskrevet ark i 4⁰.

Ms. 179.

W.F.K. Christie: Prøver af et Norsk Dialect Lexicon, især i Bergenusiske Dialecter.

- 1. Indledning og Fortale (fra 1827).4⁰. 6 beskrevne blader.
- 2. Nogle bergenusiske Ord, samlede paa en Reise til Voss 1824.4⁰. 37 beskrevne blader. Pag 1-74.
- 3. En del hardangerske Ord og Talemaader.4⁰. 4 beskrevne blader.. Pag 75-82.
- 4. Nogen Ord i det norske forklarede og sammenstillede med fremmede Ord og gamle Islandske.4⁰. 20 hefter. Pag. 83-393.
- 5. Alfabetisk Ordfortegnelse.8⁰. 111 beskrevne blader.
- 6. Alfabetisk Register.4⁰. 12 beskrevne blader.
- 7. En del i Sogn brugelige Ord opsamlede i Aaret 1827.4⁰. 2 breskrevne blader.
- 8. Ligheder mellem norske Folke-Ord og engelske.1 blad i fol.
- 9. Forsøg til Forklaring over en Del Provinsialismer i Hardanger.1 blad i fol. Tvedt som Gaardsnavn. 1 blad i 4⁰.Optegnelser paa en Reise til Fjeldtvedt 1846 m.m. 9 nr. i 4⁰.
- 10. Norske Ord optegnede paa en Reise 1847.(3 blader)
- 11. Lappiske Ord – maaske Stamord til Norske.4⁰. 18 brekrevne blader.
- 12. Er følgende islandske Ord norske?4⁰. 2 beskrevne blader.Alt i en pakke.

Ms. 180.

W.F.K. Christie. Samlinger til et norsk Dialect Lexicon
(Sammenlign med nr.68)Fol. 23 Hefter. 749 beskrevne blader. L.

Ms. 181.

Christian Magnus Falsens Manuskripter.

1. Indledning til den ældre Historie.4⁰. 47 beskrevne blader. H.
2. Verdenshistorie (den gamle).4⁰. 6 hefter. 203 beskrevne blader.
3. Excerpta. Vol. I. Av historisk og geografisk indhold. Datert 1804-05.4⁰. 48 beskrevne blader. H.
4. Do. Vol. II.4⁰. 11 beskrevne blader.
5. Noticer ang. Bergens Stift og Søndre Bergenhus Amt. Indeholder fortegnelse over skibrederne og lensmændenes navn og indkomst i S.B.A. – Thingholdspenge. –Provstierne. Rescriptet vedk. Bergen, m.m.4⁰. 14 beskrevne blader. H.
6. Diverse historiske fragmenter.9 st. i 8⁰. Alt i en pakke.
- 7 Atheniensernes Historie.I 15 hefter. 1ste hefte dat 25/3 1800. Sidste hefte 1801.4⁰. 231 beskrevne blader.

Ms. 182.

Forelæsninger ved Kristiania Universitet, nedskrevne av Envold Munch Falsen.1828-30.

- a. Indeholder forelæsninger over:

Ovidii Metamorphoseon liber quartus. Av prof. Bugge. 1828 2 hefter i 4⁰.

Ciceronis Orationes Verrinae. Av samme. 1828.2 hefter i 4⁰.

Sophocles: Kong Oedip. Av prof. Sverdrup. 1829.2 hefter i 4⁰.

Aristophanis: á νεφελαι. Av prof. Sverdrup. 1830.1 hefte i 4⁰.

Pindari Carmina. Av prof. Sverdrup. 1830.1 hefte i 4⁰.

Romersker Antiquiteter. Av prof. Bugge. 1830.2 hefter i 4⁰.

Logisk og Metaphysik. Av Prof. Möller. 1829.1 hefte i 4⁰.

Physisk. Av prof. Keyser. 1829.1 hefte i 4⁰.

Astronomie. 2det hefte1 hefte i 4⁰.

Korstogenes Historie. Av prof. C. Steenbloch. 1828-29.3 hefter i 4⁰.

Den nyere Verdenshistorie. Av samme. 1829.1hefte i 4⁰.

Frithjofs Saga. Av lector R. Keyser. 1830 1 hefte i 4⁰.

Olaf Trygvesøns Saga. Av samme. 1829.2 hefter i 4⁰.

Volsunga Saga. Av samme. 1830.1 hefte i 4⁰.

Norges Historie. 5te og 6te hefte. Av samme. 1830. 2 hefter i 4⁰.

- b. Indeholder forelæsninger over.
  - Naturretten. Av docent F. Stang. 1830. 2 hefter i 4⁰.
  - Anmærkninger til Processen. 2 den Del. Av prof. Lange. 1 hefte i 4⁰.
  - Den romerske Ret. 3 hefter i 4⁰.
  - Retsphilosophi. 1 hefte i 4⁰.
  - Juridisk Haandregister, I-V 5 hefter i 40.

Ms. 183.

Dokumenter vedk. St. Mariæ Kirke i Bergen i Tiden c. 1770 – 90. 1843

- a. Indeholder for det væsentligste dokumenter fra Henrich Normann's vergetid, da St. Mariæ kirke blev reparert og bilbioteket oprettet. Heriblandt findes et brev fra P.A. Heiberg, dat. Kjøbh. 1786, 2 brever fra Normann til Christoph. Frimann med biografi overhan selv samt oplysninger om hans foretagender og gaver.
- b. Reglement for St. Mariæ kirke.
- c. Avskrift av Bergen handelsprivilegier. En pakke i fol.

Ms. 184

- a. Nyheds-Blad. 1788-90 Se no s 560 En handskreven avis skrevet i Kjøbenhavn for en privat kreds i Bergen. Redaktøren anonym. Den indeholder indgaaende beretninger om "Politikk, Rettergang, Handel Vidensakber, Veirligt og Blandinger". Utkom Maanedlig med et folio-hefte av ulike Omfang. Hefte for januar 1790 er defekt. 25 hefter i fol.
- b. Et Hefte indeholdende: Forordning og Reglement ang. Algierske Søpasse, dat. Christiansborg Slot, ¹/₅ 1747. Avskrift. Forskjellige formularer vedk. skibspapirer. Beretning (antagelig av Strnensee) om hans behandling m.m. av Christian VII. Avskrift paa tysk uten titel. -10 beskrevne blader i fol. Specification over følgeskabet paa Christian VII's utenlandsreise 1768 -69 samt beretning om samme reise. Paa dansk. -7 beskrevne blader i fol. Endel supplikker og projecter fra Dahm Lam, proviantforvalter paa Bergenhus i tiden 1764-68. Kopi av et brev fra Köhler Banner til overpræsident Braem, dat. Kjøbh. ²¹/₄ 1777. Hefte indeholder i alt 34 beskrevne blader i fol.
- c. Dokumenter og Regnskaber vedk. St. Mariæ Kirkes Bibliothek (Bergen) i Tiden ca. 1780 – 90. Fol.
- d. Lister over udklarerede Skiber fra Bergen i Aarene 1778 – 1789. (1775 – 1788) Løse blader i fol. Og 4⁰. (sils. 27)
- e. Dokumenter ang. kirkelig Forhold samt Handel oi Bergen i Tiden ca. 1760 – 1780. Fol.

- f. Indeholder: Nogle Klubvers. Maaske av P.A.Heiberg. Versene er skrevne til en privat klub i Bergen. – 1 beskrevet ark i fol. Patriotische Gedancken über das der heisige Bürgerschafft auf gelegte Armen Geld und der Unterhaltung der Armen. – Fol. 3 beskrevne blader. Alt fra slutten av 17-tallet. (Maridant's antiscorentic drops.

Ms. 185.

Peder Fyllings Manuskripter.

Indeholder sotre bidrag til Søndmørs historie

- a. Historisk-antiqvariske Optegnelser i Skodje Sogn. 1886. 4⁰. 36 beskrevne blader. H.
- b. Do. Do. Do...Watne Sogn. 1886⁴. 29 beskrevne blader. H.
- c. Do. Do. Do. Ørskoug Herred. 1882 4⁰. 33 beskrevne blader. H.
- d. Historiske Optegnelser I& II. 4⁰. 22 beskrevne blader, 10 beskrevne blader.
- e. Harhamsøen og Voldseth. Historiske optegnelser herom 4⁰. 28 beskrevne blader. H.
- f. Opløbet i Borgunds Sogn 1816. 4⁰. 18 beskrevne blader. H.
- g. Gamle Brevet oversatte av P. Fyilling. Avskrifter av diplomer o. l. væsentlig fra Søndmørskanten fra 1426. I & II.4⁰. 28 beskrevne blader, 24 beskrevne blader. H.
- h. Tale 17 Mai 1884 av Peder Fyilling.8⁰. 14 beskrevne blader. H.
- i. Peder Fyllings Selvbiografi. 4⁰. 20 beskrevne blader. H.
- j. Brevet til Fyilling i Tiden 1846 – 1886. Alt i en pakke.
- k. En Samling Prædikener fra det 18de Aarhundrede. Bestaar av løse hefter, delvis beskadiget. De fleste av prædikenerne bærer aastallet 1763 og 1767. – I 4⁰ og 8⁰
- l. Folkesagn fra Søndmør.Indeholder foruten sagnene en del personalhistoriske efterretninger om søndmørske folk. Den største der er vistnok tidligere trykt. – 4⁰.
- m. Historiske Optegnelser. Indeholder en mængde bidrag til Søndmørs historie tillikemed personalhistoriske oplysninger om embedsmænd og bønder. -4⁰. 14 hefter. L.
- n. Optegnelser om Gaarden Sorthø og dens ældre Beboere. 4⁰. 20 beskrevne blader. H. Bemærkninger samlede paa en Reise i Strandens Hovedsogn paa Søndmør 1876. 4⁰. 11 beskrevne blader. H. Optegnelser under en Reise i Søkølvens Sogn 1877. 4⁰. 6 beskrevne blader. H.
- o. Historiske-antiqvariske Bemærkninger over Borgunds Præstegjæld. 1847. 4⁰. 46 beskrevne blader. Præsterne i Borgunds Præstegjæld paa Søndmøre efter Reformationen.4⁰. 27 beskrevne blader. H.

(185 n – o i en pakke).

- p. Indeholder: Bidrag til Vedø ældre Historie. 4⁰. 18 beskrevne blader. H. Historiske Bemærkninger om Blindheim og Blindheimsmænd paa Wigrøen. 4⁰. 12 beskrevne blader. H.

Bidrag til Gaarden Tendfjords ældre Historie. 4⁰. 8 beskrevne blader. H.

Bidrag til Borgunds ældre Historie. Heri oplysninger om prester, fogder og sorenskrivere. 4⁰. 37 beskrevne blader. H.

Nogle Bemærkninger om Skone, Vatne og Ørskougs Kirker. 4⁰. 10 beskrevne blader. H.

Bemærkninger om Orskougs Præstegaard. 4⁰. 7 beskrevne blader. H.

Oldtidsminderne paa Giske. 4⁰. 16 beskrevne blader. H.

Bidrag til Oplysning om Handelssteder i Nordre Søndmør i Fortiden. 4⁰. 6 beskrevne blader. H.

- q. Bidrag til Søndmørs Personalhistorie.

1. Provst Peter Daniel Baade.

2. Familien Abelseth.

3. Familien Kang

4. Familien Honingdal

5 Familien Langlo.

6. Familien Fauskeætten.

7. Familien Møller.

8. Familien Brandal.

9. Familien Astrup.

10 Familien Ekrol.

11. Et kort Omrids af Giskeætten.

12. Alexander Person (1698) Ialt 7 løse blader. 4⁰. 90 brskrevne blader.

- R Bidrag til Søndmørs Personalhistorie.

1. K.P. Ekrol.

2. Kaptein Daane.

3. Jacob Bantsbil.

4. Hans Jacob Hjort, m. fl. I alt 2 hefter. – 4⁰. 25 beskrevne blader.

- s. Afskrift af nogle gamle Breve med Anmærkninger. 4⁰. 9 beskrevne blader. H.
- t. Bidrag til Oplysning om den Søndmørske Handelsstands økonomiske. Forfatning for 200 Aar siden. 4⁰. 4 beskrevne blader. H.
Om Aarveien i Norge, især Nordenfjelds. 4⁰. 9 beskrevne blader. H.
- u. Om Gilder i Norge. 4⁰. 16 beskrevne blader. H.
- v. Om Hjørungavaag. 4⁰. 6 beskrevne blader. H.
- x. Blandede Afhandlinger. Indeholder bl. a.: Om trælasthandel med England. – Om Sortedøden. 4⁰. 28 beskrevne blader. H.
- y. Selvbiografi 1881, med Fortegnelse over Forf s Boksamling. 4⁰. 17 beskrevne blader. H.

185 s – y i en pakke.

Utgaar z. Retsdokumenter, bestaaende av Skjøter, Domme, Kontrakter, Skifter m. m. fra Søndmør i Tiden ca 1650 – 1820. – Fol. Overført Diplom saml. 1912. (Register vedligger i pakken (185 z)

185 z. P.F.samling av diplomer (fortegnelse) 29/11.1952. G.M.

Ms. 186

- a. W.F.K. Christie: Dagbog fra Eidsvold 1814.
Den begynder ¹⁰/₄ 1814 og slutter ¹¹/₅ s. a. Trykt i Norske Samlinger II. 4⁰. 18 beskrevne blader. L.
- b. Brev og Digt fra Dorthe Engelbrechtsdatter Hardenbenk.
Der er sendt til madame Povlsøn, dat. Bergen ¹⁶/₃ 1686. Paa baksiden av brevet er et digt til Anne Fredriksdtr., Søren Westesens, fra Elisabeth Pedersdaatter, sal. Niels Nielsen Heboe, dat. Kjøbh. ²²/₆ 1687. Brevet er en gave fra oberstløjtnant Holck. 4⁰.
- c. Utgaar. Se nr. 410.
- d. Indeholder:
3 skrivelser vedk. Selskabet for Norges Vel 1831. (Ang. valg paa medlemmer). – Studiosus P.N. Elholms beskikkelse til klokker i Sogndal ¹⁶/₁₀ 1781. – Epilog av Pavels ved sidste dramatiske forestilling i denne saison (Christiania 1814). – Kantate (av religiøs natur). – Stadsfysikus Büchners vers i anl. Av kantaten over Claus Fasting.

Ms. 187

- a. W.F.K. Christie Antikvariske Oplegnelse efterladte Papirer.
97 nr. av historisk-antikvarisk indhold – med register. (I denne pakke ligger fortegnelse over de manuskripter kancelliraad og sorenskriver Irgens forærte til museer). 4⁰.
- b. Økonomiske Noticer, samlede af W.F.K. Christie. 24 nr med register.
- c. Levninger af Oldtidsminder i Sønndre Bergenhus Amt, opsamlede i Aaret 1824 af W.F.K. Christie. Et hefte med tekst og tegninger. – 26 beskrevne blader.
- d. W.F.K. Christie: Afrids af Monumenter, Prospecter og andet, som jeg har forefunden paa Reiser i Norge 1824 – 25 Et efter med 12 tegninger og nogen løse blader, deriblandt et brev fra oberstløjtnant Holck.
- e. W.F.K. Christie: Samme for 1825 samt Copier av endel Pergaments-Brever. Et hefte med 11 tegninger samt 2 beskrevne blader og nogen bilag. (7)

Ms. 188

- a. N. Hertzberg. Oldtidsminder, gamle Sagn i Kingservigs Præstegjæld. Begyndt 1824. Med en del farvelagte tegninger. 4⁰. 28 beskrevne blader. H.
- b. Niels Hertzberg: Notice om min Morfader Niels Winding, 1832. En biografi. 4⁰. 9 beskrevne blader. H.
- c. Biskop Worms Erklæring om Jødernes Supplik til Kong Fredrik IV, dat. Kjøbh. 20/1 1725. Avskrift. 4⁰. 8 beskrevne blader. H.
- d. N.A.Dahl: Copier og oversættelser af Pergamentsbrever. 4⁰. 8 beskrevne blader. H.
- e. Kopi av en gammel Fortegnelse over Jordegods tilhørende St. Stephans Hospital i Tønsberg. 4⁰. 7 beskrevne blader. H.
- f. Biskop Hagerups Brev til Biskop Hersleb om privat. Absolution, samt dennes Gjensvar. Avskrift. Fol. 7 beskrevne blader. H.
- g. Dokumenter av historisk-antikvarisk Indhold. 13 nr. i fol. Og 4⁰.
- h. Kopi av 188 a. Tilhørt Christie. 4⁰. 10 beskrevne blader. H.

Ms. 189.

- a. W.F.K. Christie: Indberetning til Directionen for Bergens Museum ang. en i Nordre Bergenhus Amt Sommeren 1846 foretagen Reise. Av historisk-antikvarisk indhold. Christies egenhændige koncept vedliggør. Fol. 41 beskrevne blader. H.
- b. Annotationer ang mærkelige eller besynderlige Ting, indtrufne i Bergen eller Stiftet siden 1808. 4⁰. 5 beskrevne blader. H.

- c. Fortegnelse over en del Gaver til Museets vordende Samling af gammeldags Meubler, Husgeraad m. m. 1 beskrevet folioark.
- d. Act og Dom over Ole og Lisbet Nypen. Trondhjem 1670. Avskrift fra sidste halvdel av 17-tallet. 4⁰. 16 beskrevne blader. H.
- e. Copie von der St. Marien Kirchen-Rechnung de Anno 1757. Fol. 7 beskrevne blader. H.
- f. Wach-Ordnung. Ordensregler for det tyske Kontor i Bergen, dat. ²⁴/₂ 1704. 1 beskrevet folioark.
- g. Uddrag af Bergens Adresse-Contoires Efterretn. ang. Ordinationer til Præster m.m. 8⁰. 8 beskrevne blader. L.
- i. Diverse Dokumenter av liten Betydning.
Alt i 1 pakke. (Gl. Katl.-nr 189j henlagt i diplomsaml. Under ³/₂ 1637).

Ms. 190

- a. Lyder Sagen: Antiqvariske Tegninger for det Bergenske Musæum. Et hefte med 20 blader og en del løse bilag.
- b. Udkast til en Catalog over Oldsager i Bergens Museum. Med forord av Christie. 8⁰. 20 beskrevne blader. L. Systematisk Catalog over det Bergenske Museums Samling af nordiske Oldsager. Fol. 20 beskrevne blader. H. 190a / 1-9
- c. Fortegnelse over Gaver til Museet med Brever m.m. fra Giverne. 1825 – 1848. Beretning ang. Oldsager i Lysters Prestegjeld. 2 blader i fol. Med nogen brever. 190c / 1- 42
- d. Catalog over del kgl. Norske Videnskabers Selskabs Oldsager, meddelt Berg. Museum af Selskabets Secretair i Aaret 1847. Tillæg og Alfabetisk Register. Skrevet av C. Schwach. Fol. 16 beskrevne blader. H. Fortegnelse over Doubletterne i det kgl. Norske Videnskabers Selskabs Bogsamling. Fol. 6 beskrevne blader. H.

Ms. 191

- a. Materialer til en Beskrivelse over Karlsø Præstegjæld, efter det topografiske Selskabs Schema. Fra ca. 1800 – 25. Fol. 12 beskrevne blader. H. 190c / 1 - 2
- b. En Samling antikvariske Excerpter , nedskrevet av W.F.K. Christie, deriblandt: a) Uddrag af Stiftsprovst Engelharts Optegnelser. b) Extract af Sandvigs Catalogus diplomatarium Norvegicorum in bibliotheca Legati Magnæani. 4⁰. 7 beskrevne

blader. H. c) Excepter, deriblandt endel av Schönings reiser I Norge. 4⁰. 12 beskrevne blader, H., samt nogenløse blader.

- c. Indberetninger om Bergens Museums Virksomhed I Aarene 1838 – 40, 1845 – 47, 1848 – 53, 1863, dels til General-forsamlingen, dels til Stortinget og Regjeringen. En pakke i fol.
- d. a) W.F.K. Christie: Beskrivelser over 2 mærkelige Fiske fangede i 1839 og 1840. Fol. 12 beskrevne blader. L. b) Fortegnelse over Animalia. Antagelig av P. Stuwitz. Begyndt Januar 1834. Fol. 23 beskrevne blader. H.
- e. Efterretninger om Begivenhederne I Kjøbenhavn fra ¹⁵/₆ 1771 til ¹⁶/₁ 1772. Indeholder beretningen om Struensees fald. Fol. 11 beskrevne blader. H.

Ms. 192

- a. Udtog af Mag. Absalon Pedersen Beyers Protocoll. Med forerindring, avkrevet av Hildbrand Meyer, dat. Bergen ³⁰/₈ 1780. Fol. 4 beskrevne blader. L.
- b. Utskrift av Hildbrand Meyers Samlinger. Indholdet angaar Bergens historie i tiden 1600 – 1750. Fol. 30 beskrevne blader. H.
- c. En Samling Dokumenter I Avskrift med Hilbrand Meyer Haand: Brev fra raadmand Hans Berendtsen Forman, dat. Bergen ⁹/₁ 1770, med forslag om forbedringer byen vedk. 1 folioark. Ang. Presternes offer. 1 folioark. Diverse optegnelser Bergen vedk. 2 folioark En svensk Patriots Tanker ang. Manufacturerne og den høye Vexel-Cours i Sverrige, forfattet udi Aaret 1755. Fol. 4 beskrevne blader. H. Efterretning ang. regjeringsforandringen i Sverrig 1772 1 folioark
- d. Firman for Kaptein Serck 1848.
- e. Afskrift af Catalogen over Told-Inspecteur Schives Mynt-Samling, som det Bergenske Museum har tilkjøpt sig 1849. Fol. 27 beskrevne blader. H.

Ms. 193

- a. W.F.K. Christie: Fortegnelse over endeel i Bergen trykte Bøger, Pjecer og Manuskripter, som jeg Tid efter anden har indsamlet og som jeg har givet til det Bergenske Museum. 2 koncepter og 2 avskrifter, hver paa 12 blader I fol.
- b. Dokumenter vedk. en av Regjeringen i 1777 nedsat Kommission i Bergen (bestaaende av Kjøbmændene Helmich Jansen og Hans Falck Greger) til Undersøgelse av, hvorvidt rundfisk kunde tilvirkes af Torskefiskerierne i Romsdal og paa Søndmør. En pakke i fol.
- c. Dokumenter vedk. Oprettelsen av Legatet: Bergens handlende Borgeres Stiftelse til Grev Bertonstorfs evigærende Minde. En pakke ifol.

d. Dokumenter vedk. Det Grønlandske Compagnie i Bergen 1765. Fol. 4 beskrevne blader. H.

Do. Vedk. Asiatisk Compagnie i Kjøbenhavn m.m Fol. 3 beskrevne blader. L.

Do. vedk. Handelens Ophælp I Norge. Ca. 1773. Fol. & beskrevne blader. H.

e. En Samling Aktstykker vedk. Processen 1772 mod Struensee og E. Brandt.

Indeholder følgende avskrifter med Hildbrand Meyers haand:

1. Brev fra en englænder.

2. Do. fra en ubenævnt til E. Brandt.

3. a. Advokat Bangs indlæg mot dronning Caroline Mathilde av $^{24}/_3$ 1772. (2 ekspl.)
b. Extractum protocolli, bekræftet av Struensee.

4. Advokat Uldals forsvar for dronningen.

5. Struensees indlæg.

6. Uttog av Wivets forteale.

7. Wivets klageposter mot Struensee samt den av konge approberte dom.

8. Wivets klageposter mot Brandt samt dem approberte dom.

9. Uldals forsvar for Struensee.

10 Bangs forsvarsskrift for Brandt, samt:

11. Anecdoter henhørende til Kongen av Sverrige, Adolph Friderich. Dokumenterne er fundne blandt Hildbr. Meyers efterladte papirer og i 1854 git til museet av Daniel Lau. Fol. 72 beskrevne blader. H.

12. Et trykt hefte med billeder og versificert tekt, fremstillende scener av Struensee's og Brandts liv. Titelen lyder: Merkelig 17 Janua: Anno 1772 over De tvende Grever I. F. Struensee og E. Brandt. – Trykt Kjøbenhavn. 8°. 14 beskrevne blader. L.

f Gratulation til Stiftsbefalingsmand, Etatsraad Schouboes lykkelige Ankomst til Bergen d. $^{29}/_4$ 1775. Vers "componeret i Skudevigen af den der er vant at hilse alle hidkomme Fremmede." 1 folioark.

Brevveksling 1765-66 mellem Hildbr. Meyer og Hans Mossin om Apostelkirken I Bergen. 2 brever I fol.

g. Fortegnelse over Apostel – og Helgendage som findes paa gamle Primstave i Kalendere fra den katholske Tidsalder. Fra ca. 1800 – 25. Fol. 6 beskrevne blader. H.

- h. W.F.K. Christie: Optegnelser paa Reiser I Bergens Stift I Sommerne 1844 – 45 – 46. Av historisk-antikvarisk indhold samt endel oplysninger om jordskjælv I Norge. Et hefte mmed løse blader.

- i. Indberetning til Directionen for Bergens Museum fra Stiftamtmand Christie og Toldkasserer Christie om en af dem i Sommeren 1847 foretagen Reise til Romsdal og de Trondjemske Amter. Maskinskrevet avskrift ..... 1987 .

Koncepter og renskrift, 34 blader i fol. Med bilag, hvoriblandt Chr. Hagerups skjøjte av ¹⁹/₈ 1847 til Bergens museum paa “Mintehougen” paa Giske.

- j. En Samling Skjøter, Forlig og Domme fra det Trondjemske i Tiden 1604 – 1779. Angaar bl. a eiendommene Lefstad, Tilder, Backe Kloster gods m.m., og slegterne Schjøller, Brunsmann og Friis m. fl. – Fol.

Ms. 194.

Tale holden af Stiftsbefalingsmand Kammerherre Levetzou ved sin første Tiltrædelse i Bergens Raadstue ret 1772. Overført fra diplomsamlingen i 1911.
4⁰. 6 beskrevne blader. H.

Ms. 195

- a. W.F.K. Christie: Fortegnelse over Antiquarius M.F. Arendt's Haand Tegninger, Hvilke jeg, i Aaret 1826, har ladet afcopiere I Kong Fr. Vites Haand Bibliothek I Kjøbenhavn, og derefter givet det Bergenske museum. (Med tilhørende tegninger). – Bestaar av 8 hefter I fol.. samt 1 hefte “Copier af antiquariske tegninger, som jeg enten har forefundet i Bøger eller faaet til Laans I Kjøbenhavn.”- Hele samlingen omfatter 77 nr.; ifølge en vedlagt liste er tegningerne optukken med tusch av løjtnant Munthe. Tils. 123 beskr. Ark 195a. Samlingen omfatter 85 nr.

- b. Et Hefte antiqvariske Optegnelser af Arendts. Afskrevet af W.F.K. Christie. (Sml. Nr. 225). 4⁰. 12 beskrevne blader. H.

- c. Afskrift af Antikvaren Arendt's Antegnelser, tagen i Kjøbenhavn 1826, af W.F.K. Christie. Angaar runeindskrifter. Et hefte. Var tidligere opført under katl.-nr. 225. 4⁰. 11 beskrevne blader. H.

Ms. 196

- a. Brever og Dokumenter Bergens Museums og W.F.K. Christie vedk. i Tiden 1825–48. Fol. 1 pakke.

- b. Brever og Dokumenter Urda og Bergens Museum vedk. i Tiden ca 1830 – 1848. Fol . 1 pakke (196 a, b var i den gamle katalog opført under nr. 317 a – d).

Ms. 197

- a. Gjempart af Toldinspecteur, Stiftamtmand Christies antikvariske og nogle andre Optegnelser. (Med Penne Tegninger).
Bestaar av 3 foliohefter. Hefte A, 32 beskrevne blader. Hefte B, 37 beskrevne blader. Hefte C, 45 beskrevne blader.

197 a, h. A er kopi av 385, no.9

197a, hefte B er kopi av 235 a

1 97a, hefte C er kopi av 235 b

- b. Til Efterretning om Glasmalerierne i nogle Kirker i Bergens stift. Av Professor J.C. Dahl. 1843.

Indeholder oplysninger om glasmalerier i kirkerne i Solvorn, Stedje. Skildring av Urnes, Vang og Slidre kirker. Desuten er der et par tegninger av professor Dahl, hvoriblandt merkes et humoristisk utkast til Bergens byes vaaben, 1839.

Et hefte I 8°. 9 beskrevne blader, 3 tegninger vedlagt.

- c. Brev fra Daniel Lau med Tegning av et Rivejern.

Ms. 198

- a. En Samling Brever (ca 100 stk.) til Toldkassere W.H. Christie vedk. Bergens Museum i Tiden 1833 - 1846.(Enkelte av brevene er til W.F.K. Christie).
- b. Noticer vedk. Bergens Museum I Tiden ca 1830 – 40.
- c. Et hefte samt løse Bilag væsentlig vedk. Regnskber for Urda og Museet.

Ms. 199

W.F.K. Christie: Antegnelser - væsentlig Antikvariske.

Bestaar av antegnelser, indretninger og noticer av antikvarisk indhold, alt nedskrevet paa løse blader. (Gammelt katl.- nr. 199 a, b, c).

Ms. 200

- a. W.F.K. Christie: En Saling Antegnelser af natur-historrisk Art.
Omfatter zoologiske og geologiske optegnelser. Alt paa løse blader.
- b. Do. Do. Paa omslaget staar: Naturhistoriske Antegenlser, som skulle forevises Professorerne Boeck og Nilsson under deres Besøg i Bergen 1848. Paa løse blader nedskrevet.
- c. J. Koren: Fortegnelse over Sødyr samlede ved Ørlandet og Hitterøen Sommeren 1847. Fol. 4 beskrevne blader. H.

- d. W.F.K. Christie: Om Søormen. Et beskrevet ark samt 2 nr. Av III London News for 1848 og 1849.
- e. W.F.K. Christie: Antegnelser vedk. Opbevaring af naturhistoriske Gjenstande m.m.

W.F.K. Christie. Fortegnelse over zoologiske og antikvariske Gjenstande indsamlede paa en reise i Søndfjord 1846.

Naturhistoriske optegnelser m.m.
Alt paa løse blader.
- f. Register til Biskop Neumanns Bemærkninger paa hans Visitats-Reiser i Bergens Stift 1823, 24 og 25. 4°. 19 beskrevne blader. H.
- g. W.F.K. Christie: Notater paa en Tour til Søndfjord Sommeren 1842. 40. 8 beskrevne blader. H.
- h. W.F.K. Christie: Notater med Hensyn til Spørgsmaalet om Landet paa Norges vestlige og nordlige Kyster i de senere Aarhundreder har hævet sig op over Havfladen eller ikke? 4°. 7 beskrevne blader. H.
- i. W.F.K. Christie: Antegnelser om Afleiringer af Deltaer ved norske Elve. 4°. 16 beskrevne blader. H.

Ms. 201. Utgaar. Henlagt i arkivet. (Notiser over gaver til museet).

Ms. 202.

Avtegninger av Vaabensegl for Slegterne Brun, Gran, v. Krogh, Moduit, Munthe, Sommerschild, Tønder og v.Unger.

De 6 originale skjøter dat. 11/7 1710, 18/8 1726, 4/2 1735, 10/4 1736, 15/8 1736 og 7/7 1741, hvorfra avtegningerne av seglene er tat, er henlagt i diplomsamlingen. 4°. 8 blader med tegninger. L.

Ms. 203

- a. W.F.K. Christie: Plan til en kort Veiledningfor dem som beseer Bergens Museum. 8°. 10 beskrevne blader. L.
- b. 2 Gjenparter av Leiekontrakter vedk. den Museet i Bergen tilhørende "Øvre Hauge". 1840, 1852. Fol. 3 beskrevne blader. L.
- c. 5 Dokumenter vedk. Konservator Koren og hans Stilling ved Museet.
- d. Register til Urda. Fol. 23 ark. L.

- e. Optegnelser om St. Sunnivas Kloster
Justedalens Kirke
Hammers Kirke
Strandebarm Kirke
Jondal Kirke
Varalsø Kirke
Slaget ved Fitje
Bergens og Gulathings Lagmænd ned til 1700.

6 dokumenter.

Ms. 204.

Extract af en i det kongelige danske Geheimearchiv værende Fortegnelse over norske Diplomer, som ved Opgjørelsen imellem Norge og Danmark i Aaret 1820 ere blevne udleverede til den norske Commissarius, Stats-Secretair Holst.

Utdragene indeholder diplomer vedkommende Bergens by og stift. Titel og efterskrift er skrevet med W. F. K. Christies haand.

Fol. 4 Hefter. I alt 44 beskrevne blader.

Ms. 205.

Biskop J. Neumann: Indberetning til Bergens Museums Direktion om antikvariske Iagttagelser og Indsamlinger.

Med 15 bilag, hvoriblandt: Afskrift af Protocol over befundne Mærkværdigheder i Yttre-Sogns Provsties Kirker, - samt brev fra oberstløjtn. Voitel i Barcelona. Se manuskript saml. Nr. 29.

Fol. Et hefte paa 10 beskrevne blader med 15 bilag.

Ms. 206

.Extract af Langebecks: scriptores rerum danicarum, om Klostrene i Norge.

Paa latin. Fol. 15 beskrevne blader. H.

Ms. 207

Alphabetisk Register over Gaardene i Bergens Stift.

(Fra ca. 1830).

- a. Register over Sunhords og Hardangers Fogderies samt Baroniet Rosendals og Lysekloster Godsers Gaarde. Fol. 15 beskrevne blader.
- b. Register over Gaardene i Nordhordlehns Fogderie og paa Woss. Fol. 18 beskrevne blader. H.
- c. Alphabetisk Fortegnelse over Gaardene i Yttre og Indre Sogns Fogderie. 4°. 18 beskrevne blader. H.
- d. Fortegnelse over Gaardene i Sønfjords og Nordfjords Fogderier. Fol. 20 beskrevne blader. H.

- e. Fortegnelse over Gaardene i Sønfjords og Nordfjords Fogderier. Fol. 12 beskrevne blader. H.
- f. Register over Gaardene i Nordfjord Fogderie. Fol. 7 beskrevne blader.
- g. Register over Gaardene i Sønd- og Nordfjords Fogderie. Fol. 47 beskrevne blader. L.
- h. Register over Gaardene i Søndmørs Fogderie. W. F. K. Christie har paategnet: Dette Register har jeg ladet forfatte efter Strøms Søndmørs Beskrivelse. Fol. 41 beskrevne blader. H.
- i. En pakke med løse Blader henhørende til 207. Har tilhørt W. F. K. Christie, der antagelig har ladet det hele utarbeide.

Ms. 208

- a. Materialier til endeel Opsatser for den antiquariske Forenings Blad Urda. Bestaar av utkast for det meste skrevet av W. F. K. Christie samt brever med bilag og tegninger. Blant bilagene findes en avskrift av en beretning om 5 norske dragoners oplevelser på Jæmtlandsfjeldet med den svenske hær 1719. Originalen tilhører Videnskabernes Selskab i Trondhjem. Fol. 5 beskrevne blader. H.

Dessuten findes 2 kolorerede avbildninger av 2 vaabenmerker i Bergens Mariakirke, Samt 1 vaabentegning, av Hiortske-Heldemandske vaaben.

En pakke i fol.

- b. Materialer til Skirner (Bergens Museums Kvartalskrift). 1847 – 49.

Bestaar av koncepter og korrekturark m. m. Christies haandskrift. – Dessuten et fragment av en reisebeskrivelse (over det Trondhjemske) av biskop Neumann, dat. Bergen, oktober 1847. – Fol. 9 beskrevne blader.

En pakke i fol.

Ms. 209

- a. W. F. K. Christie: Copier af Norske Monumenter uddragne af Worms monumenta danica, Schønnings Reise, Miltzows Presbyterologie, antiqvariske Annaler etc. Et hefte med tuschtegninger og text. – 43 beskrevne blader og tegninger.
- b. W. F. K. Christie: Nogle antiqvariske Optegnelser. Alt paa løse blader.

(209 a,b var katalogisert i den gamle katalog under nr. 240).

(209b. Blader nr. 1 – 10b)

Ms. 210. Utgaar.

Ms. 211.

Dasz naber Buch im löblichen Schwentzgarten. 1598 – 1838. (Det tyske Kontor i Bergen vedk.) Maschopirus.

Indeholder reglementer, regnskaper, fortegnelser over deltagerne i de aarlige spil samt handelsforvalterne og egenhandlerne i Svensgaarden. Enhjørningen omtales ogsaa. – Pergamentsbind. Fol. 122 beskrevne blader. B.

Ms. 212.

Der Gesellen Boeck im Jakupsfjorden (Jakobsfjorden) undt Belgarden. 1604 – 1672. (Det tyske Kontor i Bergen vedk.).

Indeholder opgaver over deltagerne i spillene, samt hvem der gav husbonde-øl, "Frey-Behr" og "Maigre-Øl" m. m. – Pergamentsbind. 4°. 53 beskrevne blader. B.

Ms. 213.

Gaardsret for Jakobsfjorden og Belgaarden 1578 – 1638. (Dat Gartenrecht in den Jakobsfjorden vndt Bellgarden). (Det tyske Kontor i Bergen vedk.).

Med optegnelser tilbake til 1529. Var innbundet i et pergamentshaandskrift av religiøst indhold, der i 1910 blev avtat og henlagt under nr. 410, 5. – Gaardsretten er avtrykt i Bergens Museums aarbok 1894 – 95 samt Bergens historiske Forenings Skrifter nr. 1.

4°. 84 beskrevne blader. B.

Ms. 214.

Maschopibog for Jakobsfjorden. 1577 – 1670. (Det tyske Kontor i Bergen vedk.).

Maschopibok (regnskaper vedkommende gaarden). – Pergamentsbind.

4°. 173 beskrevne blader. B.

Ms. 215.

Optegnelser av Mauritz Bostede. 1618

Indeholder optegnelser om:

1. Strange Jørgensen, raadmand i Bergen, † 1610. Hans levnetsløb og familje.
2. Mouritz Bostede's do. Denne var svigersøn til Strange Jørgensen.
3. Optegnelser av Mouritz Bostede jr.
4. Optegnelser av Leonard Hess.
5. Fortegnelse over slotsherrene paa Bergenhus.

Trykt i Personalhistorisk Tidsskrift, b.IV, s. 219 ff. – Pergamentsbind hvorpaa er trykt M. B. 1618. 4°. 47 beskrevne blader. B.

Ms. 216.

Siæle-Register for Augvoldsnæs (Avaldsnæs) forfatted 1781 af C. W. Schanche.

Indeholder mandtal over beboerne ordnet efter gaardene samt en del regnskapsnotiser. Dessuten nogen oplysninger om presterne i kaldet. Trykt i Personalhistorisk Tidsskrift b. VI, s. 132 – 135. (1. række – 1855)

Ms. 217. Utgaar. Henlagt i diplomsamlingen under 1637, 3/2

Ms. 218.

Optegnelser af Jens Mortensen Knag paa Fauske i Søkvelven (1684 – 1740)

Indeholder kun ordsprog og sentenser. Har tilhørt Peder Fylling 1884.

8°. 76 beskrevne blader. H.

Ms. 219. Ble den 8. des. 1999 overført til Bergen Byarkiv.

Ms. 220.

Kort efterretning om Vaartorskens rette og beste Behandling til god Klipfisk. Ved Jacob Krogh, Bergen den 27de December 1791.

Avskrift. Indeholder tillike endel notiser om veirligets forandring.

4°. 13 beskrevne blader. H.

Ms. 221.

Om Hvalfisket i Sartor Skibsrede.

Avskrift fra ca. 1840. 4°. 82 beskrevne blader. B.

Ms. 222.

W. F. K. Christie: Gives der endnu Spoer af, at der i Oldtiden har boet Lapper (:Finlapper) i Norges vestlige Fjeldegne?

En samling løse blader med optegnelser, flere brever fra W. Koren i Ullensvang, samt et hefte med en av sidnævnte avfattet beretning om en tur paa Hardangervidden i 1830. (1 eventyr, 1 sagn) 4°.

- I. "Gives der endnu Spoer af at der i Oldtiden har boet Lapper (Finnlapper) i Norges vestlige Fjeldegne?" W.F.K. Christie hånd. 3 beskr. Bl.
- II. "Et folkesagn." W.F.K. Christie hånd og A. Westads hånd (?Jfr. Nr. V). 4 beskr. Bl. "Dette sagn om en Jutul og en Dreng (en Jætte og en Dværg) er nedskrevet saaledes som det almindeligen fortelles blant Almuen paa Nordmør, i Romsdals Amt, og det er en Almuesmand derfra som har ført Penen [...]" (altså Westad?).
- III. "Finnsk Folkesagn". W.F.K. Christies hånd. 1 beskr. Bl.
- IV. "Folkesagn". W.F.K. Christies hånd. Liste med 4 navn på folkesagn. 1 beskr. Bl.

- V. Brev fra A. Westad til W.F.K. Christie. Sanvigen den 13de August 1839. Sender Christie "det omtalte Eventyr" (II ovenfor?). 1 beskr. Bl.
- VI Brev fra W. Koren til W.F.K. Christie. Ullensvang d. 8d Marts 1842. 1 beskr. Bl.
- VII. Brev fra W. Koren til W.F.K. Christie. Ullensvang Prestegaard d. 2d. Februar 1842 . 2 beskr. bl.
- VIII. Brev fra W. Koren til W.F.K. Christie. Helleland d. 11te Novb. 1840. Innlagt lite ark med notis om at Torger Gundersen Velure skylder avsenderen 5 Spd. 3 beskr. bl.
- IX. Brev fra W. Koren til W.F.K. Christie. Helleland 2. 20de Novb. 1840. 1 beskr. bl.
- X. Beretning om en reise på Hardangerviddan. W. Korens hånd. 46 sider. Heftet.
- XI. Notater til Opsatsen om Spoer af Lapper i Bergens Stift. W.F.K. Christies hånd. 1 beskr. bl.
- XII. "Gaardsnavne af Finf- eller Queen-". Notat i W.F.K. Christies hånd. Andre side: Brev fra Paulus Tønder til W.F.K. Christie. Udat. 1 beskr. Bl.
- XIII. "Benhougene i Eijfjord". Notat i W.F.K. Christies hånd. 1 beskr. bl.
- XIV. "Fund af Been i Simedal, Eijfjord Præstegjeld i Hardanger". Notat i W.F.K. Christies hånd. 1 beskr. bl.
- XV. "Benhoug i Eijfjord". Notat i W.F.K. Christies hånd. 1 beskr. bl.

Ms. 223.

Nykirken 4re murede Familiebegrovelser vedk. 1762.

Vedkommer familjerne: Forman, von Erpecom, Crommetie og Middeltorp's likkjælder under gulvet i Nykirken (Bergen) funderet 1681, forbedret 1762. – Skindbind. 3 løse bilag. Fol. 19 beskrevne blader. B.

Ms. 224.

W. F. K. Christie: Alphabetisk Fortegnelse over endeel Helgener med Tilføiende af deres Attributer samt Alphabetisk Register over Helgeners og andre mærkelige Personers Emblemer saavelsom over nogle Mærkers Betydning paa Malerier og plastiske Arbeider og især paa Primstavene tilligemed Lister over Mærkedagene paa de norske Primstave, forfattede til egen Brug. Fol. 19 beskrevne blader. L.

Ms. 225. Utgaar. Henlagt under nr. 195c

Ms. 226.

Skifte efter Kjøbmand Cordt Schriver 1776.

Fol. 146 beskrevne blader. B.

Ms. 227

- a. W. F. K. Christie: Dagbog paa Udenlandsreisen 1823.
Avskrift av W. M. Schjelderup. Originalen tilhører de. Christie, Kristiania. Fol. 108 beskrevne blader. L.
- b. W. F. K. Christie: Dagbog paa Reise til Søndfjord, Sogn og Nordfjord Sommeren 1846.
Avskrift av W. M. Schjelderup. Originalen tilhører dr. Christie, Kristiania. Fol. 55 beskrevne blader. L.
- c. W. F. K. Christie: Dagbog paa Reise fra Bergen til Trondhjems Stift Sommer 1847.
Avskrift av W. M. Schjelderup. Originalen tilhører dr. Christie, Kristiania. Fol. 52 beskrevne blader. L.

Ms. 228.

Stambog 1833 – 1835, for Orientalisten Chr. Mohn.

Indeholder bl. a. en tegning av Görbitz.

Tveroktav. 50 beskrevne blader. B.

Ms. 229.

Selskabet til Videnskabelighedens Fremme i Bergen (1885 – 1894) dets Arkiv..

- a. Bestyrelses-Protokol. 1885 – 1894 Fol. 15 beskrevne blader. B
- b. Bestyrelses Protokol for den naturhistoriske Afdeling. 1885 – 1894
Med indklæbete trykte referater. Fol. 8 beskrevne blader. B.
- c. Protokol over Fællesmøtterne. 1885 – 1894. Fol. 12 beskrevne blader. B.
- d. Aarsberetninger. 1885 – 1894. Fol. 17 beskrevne blader. H.
- e. Bestyrelsesprotokol for den naturhistoriske avdeling. 1885 – 1886.
- f. En konvolut indeholdende: 4 trykte ”Indbydelse”, 3 trykte ”Statuter”, samt medlemsfortegnelse for 1887 – 88, 1890 – 91, 1819 – 92.

Ms. 230.

Det dramatiske Selskab (Bergen) og Det norske Theater's 1850 – 62 (Bergen)

Arkivsaker.

Arkivet bestaar av: Katalog over Det dramatiske Selskab og Det norske Theaters Arkivsaker optat 1909 av Anthon M. Wiesner. (3 folioark):

Er i sin helhet deponert i Teaterarkivet i Bergen v/førsteamanuensis Knut Nygaard. Jmfr. Kvittering undertegnet Knut Nygaard, vår ref. K 76/169 GE/EW. Ekspedisjon av 2. sept. 1976.

230a Det dramatiske Selskab:

Protokoller:

1. Det dramatiske Selskabs Hovedprotokol (Forhandlingsprotokol).
1794 – 1828. (Tidligere katl.-nr. 230a). Fol. 283 beskrevne blader. B.
2. Det dramatiske Selskabs Hovedprotokol (Forhandlingsprotokol).
1828 – 1842. (Tidligere katl.-nr. 230b). Fol. 282 beskrevne blader. B.
3. Det dramatiske Selskabs Forhandlingsprotokol fra ¼ 1842 – 29/8 1911
Ved en overordentlig generalforsamling i Det dramatiske Selskab den 23/10 1908 blev det enstemmig besluttet, at alle selskapets eiendele skulde overgaa til det nye teater, som derefter fik navnet: A/S Det nye teater og Det dramatiske Selskab.
Fol. 296 beskrevne blader. B
5. Forhandlings-Protokol for Det dramatiske Selskabs Representantskab. 27/4 1867
– 17/4 1903 Fol. 91 beskr. blader. B
6. Forhandlings-Protokol for Det dramatiske Selskab. 20/6 1903 – 23/10 1908
Fol. 7 beskr. blade. B (Vedheftet: Lov for Det dramatiske Selskab i Bergen)
7. Det dramatiske Selskabs Regnskabsbok fra ¾ 1840 – 29/8 1911
Fol. 157 beskrevne blader. B
8. Circulaire-Bog til Selskapet Personalet ved Theatret i Bergen fra Regisseuren.
1843-44. 40 41 beskr. bl. H.
9. Alfabetisk Fortegnelse over Forestillinger visne ved Theatret i Bergen i Tiden
1843 – 1855. Format. Fol. 14 beskr. bl. 28 pag. sider. H.
10. En Pakke indeholdende:
En mappe hvori er indlagt:
  - a. Dokumenter vedk. Overkrigskommissær Aug. C. Mohr. 1800 – 1832
  - b. Diverse, som fortegnelse over selskapets medlemmer 1837 – 1877
Love for Det dramatiske Selskab i Kjøbenhavn 1785. – Gamle fortegnelser over selskapets bibliotek. (Num. 1 – 25)
  - c. Gamle utlaansbeviser ca. 1820 – 1850.
Kontrakter angaaende leie av bygningen.
1825-1838, 1840, 1,2,3,4,5,6,7,8, 1859, 1861, 2,5,6,7,8,4, 1870, 1, kontrakter 1871 – 1893, prøve 1872,3,4,5,6,7,8, (resten utydelig)
  - a. Brever til Det dramatiske Selskab fra 1825 – 1866. – Brever til Det dramatiske Selskab fra 1871 – 1878. – Ansøkninger om assistentposten efter L' Abee.

Brever til Det dramatiske Selskab fra 1879 – 1897. – Brever til Det dramatiske Selskab 1904 – 1906.
11. Tryksaker som:
Love for Det dramatiske Selskab 1820. – Love for Det dramatiske Selskab 1867. – Aktiebrev, leiekontrakter, gamle billetter m. m.
12. Forskjellige Plancher over Tilskuerpladsen. Pakke

13. No. 5. Det dramatiske Selskabs Representantskabs journalsaker 1890 – 1906
Fol. 1 pakke.

230b. Det norske Theater (1850 – 1863)

Protokoller:

1. Forhandlingsprotokol 29/8 1850 – 2/2 1856. Fol. 88 beskrevne blader. B.
2. Forhandlingsprotokol 28/2 1856 – 7/9 1858. Fol. 23 beskrevne blader.
- 3a. Kopibog 1850 – 60. Fol. 53 beskr. Bl. B

3b. Theater Beretninger og Regnskabs Ekstrakter 1851 – 1856

NB. Heri ansøknngen om statsbidrag, dat. 6/11 1856

Fol. 21 beskrevne blader. B

4. Regnskabs-Protokol 1850 – 30/4 1852. 8°. 136 beskrevne blader. B.
5. Regnskabs-Protokol 1/5 1852 – 19/9 1853. 8°. 116 beskrevne blader. B.
6. Regnskabs-Protokol 1/10 1853 – 30/9 1854. 4°. 81 beskrevne blader. B.
7. Regnskabs-Protokol 1/10 1854 – 9/12 1855. 4°. 87 beskrevne blader. B.
8. Regnskabs-Protokol 12/12 1855 – 30/1 1857. 4°. 84 beskrevne blader. B.
9. Regnskabs-Protokol 1/2 1857 – 12/11 1857. 4°. 45 beskrevne blader. B.
10. Regnskabs-Protokol 1/3 1856 – 1/5 1858. 8°. 28 beskrevne blader. B.
11. Regnskabs-Protokol 8/10 1858 – 14/9 1859. 4°. 21 beskrevne blader. B.
12. Regnskabs-Protokol 1/5 1859 – 24/5 1860. 4°. 29 beskrevne blader. B.
13. Regnskabs-Protokol 1861 – 1862. 4°. 65 beskrevne blader. B.
14. Regnskabs-Protokol 27/9 1862 – 27/1 1863. 4°. 21 beskrevne blader. B.
15. Regnskab vedkommende Billetsalg 1854 – 1858. 4°. 45 beskrevne blader. B.
16. Regnskab vedkommende Tournéeen til Trondhjem 3/4 - 5/6 1854. 4°. 42 beskrevne blader. B.
17. Regnskab vedkommende Tournéeen til Trondhjem 27/2 – 2/6 1856. 4°. 52 beskrevne blader. B.
18. Kassabok for Det norske Theaters Opbudsko 19/5 1863 – 6/12 1865. 4°. 12 beskrevne blader. B.
- 19 a. Circulærer til Theaterbestyrelsen 26/5 1853 – 29/9 1855

- 19 b. Circulærer til Theaterbestyrelsen 2/10 1855 23/2 1856, samt Prøveliste fra 1859 – 1863. 4°. 93 beskrevne blader. B.
20. Circulærer til Theaterbestyrelsen 18/10 1856 – 30/11 1861. 4°. 113 beskrevne blader. B.
21. Circulær-Bok 1850 – 28/8 1852. 4°. 86 beskrevne blader. B.
22. Circulær-Bok 6/9 1852 – 13/4 1855. 4°. 135 beskrevne blader. B.
23. Circulær-Bok 20/4 1855 – 12/4 1858. 4°. 127 beskrevne blader. B.
24. Circulær-Bok 14/7 1859 – 24/11 1862. 4°. 114 beskrevne blader. B.
25. .Erindringsliste 1850 - 9/3 1854. Fol. 66 beskrevne blader. B.
26. Erindringsliste 16/3 1854 – 123. Fol. 63 beskrevne blader. B.
27. Rollebok. Fol. 134 beskrevne blader. B.
28. Regie-bok 1850 – 1851. 4°. (tver). 92 beskrevne blader. B.
29. Regie-bok 1852 – 1854 (Heri scenearrangementstegninger av Henrik Ibsen) Fol. (tver). 87 beskrevne blader. B.
30. Regie-Bok 1855 – 1856. 4°.(tver). 90 beskrevne blader. B.
- 31 Regie-Bok 1857. 4°. (tver). 81 beskrevne blader. B.
32. Regie-Bok 1858. 4°. (tver). 78 beskrevne blader. B.
33. Regie-Bok 1850 – 1860. 4°. (tver). 99 beskrevne blader. B.
34. Regie-Bok 1861. 4°.(tver). 148 beskrevne blader. B.
35. Rekvisit-Bok 1853. 4°. 80 beskrevne blader. B.
36. Rekvisit-Bok . 4°. 28 beskrevne blader. B.
37. Rekvisit-Bok 1857 – 1858. 8°. 116 beskrevne blader. B.
38. Rekvisit-Bok 1859. 4°. 82 beskrevne blader. B.
39. Garderobe-Bok (mands) 1851. 8°. 66 beskrevne blader. B.
40. Garderobe-Bok (kvinde) 1851. 8°. 56 beskrevne blader. B.
41. Repertoire-Bok 1850 – 1854. Fol. 13 beskrevne blader. H.
42. Register til Repertoire-Bok 1850 – 1853. Fol. 8 beskrevne blader. B.
43. Register til Repertoire-Bok 1850 – 1854 og 1856. Fol. 15 beskrevne blader. B.

Almindelige brever:

44. Brever til Det norske Theater 1850 - 1862

a. Brev til Det norske Theater. Uten datum. 27 num. brev

b. ” ” ” ” ” 1850 22 ” ”

c. ” ” ” ” ” 1851 85 ” ”

1851 tillegg 21

c. 1852 33

d.

e. 1853 18

f. 1854 82

g. 1855 56

h. 1856 78

i. 1857 94

j. 1858 62

k. 1859 19

l. 1860 36

m. 1861 33

n. 1862 48

714 num. Brev.

Spesielle brever:

45. a. Henrik Ibsens brever til teaterbestyrelsen, 12 stykker 1852 – 1857 samt en trykt prolog, dat. 22/7 1856.

b. Bjørnstjerne Bjørnsons brever til teaterstyrelsen m. fl., i alt 15 stykker. Mesteparten uten årstal og dato.

c. Brever fra Herman Laading til teaterstyrelsen m. fl. 1853 – 1858

d. Brever fra skuespiller Jacob Prom og frue 1854 – 1862

d. Brever fra skuespiller Andr. Isachsen og frue 1851 – 1858

46. Indeholder:

Skifterettens regnskap m. m. 1862. - Brever og andragende vedk. orkesteret 1854 – 1856. – Ansøknng til forskjellige underordnede stillinger ved teatret. –

Skuespillerkontrakter m. m. 1851 - 1862. – Diverse vedk. administrationen. –
Ubrukte tryksaker, blanketter m. m. Regle-lister.

47. Regnskaperne vedk:

Regnskapsbilage 1861 – 1863. – Betalte regninger 1867.

48. Teaterplakater:

Løse teaterplakater fra 1828 – 1832. Do: 1836. Do 1838 – 1840. Do. 1841 – 1842.
Do. 1843 – 1845. Do. 1848 – 1849. – Løse teaterplakater fra Det norske Theater 1850.
Do. 1851. Do. 1852. Do. 1853. Do. 1854. Do. 1855. Do. 1861 – Diverse plakater
1829 – 1874.

49. Plakatbøker (8 stykker):

Plakat-Bok for Det norske Theater 1850 – 1851.8/10 1851 – 22/8 52. Do. 1852 –
1853.

Do. 1860 – 1862. – Plakat-Bok for Den nationale Scene 1879 – 1880. Do. 1881 –
1882.

Do. 1893 – 1894. Løse plakater 1891 – 1893.

3 dekorationsutkast

Ms. 231.

Optegnelser av forskjellig Indhold fra Midten av 17ten Tallet.

Indeholder bl. a. Beskrifning om Øl. – Forklaring paa de mest ubekjendte Søe-
Termini. – Religiøse Betragtninger. – Voyage Autour du monde fait dans les Annees
1740, 1, 2, 3, 4. Par George Anson. – Declaratio Fraudum et Errorum apud
Pharmacopocos commissorum. Auctore Lisseto Benacino. – Avskrift av nogle av
Holbergs Epistler. (V Tom. No. 514, 517, 518). – Anmærkninger om Frankriges og
Englands Fordele og Mangler i Henseende til Handelen og andre Kilder til Landets
Magt og Styrke. 4°. 38 beskrevne blader. H.

Ms. 232.

Stjernekart og Stjernefortegnelse samt et Klareringsbevis fra Øresund 1847

Ms. 233.

Lyder Sagens m. fl.s Materialier til Avhandlinger i Urda. Indeholder smaa hefter og løse
blader med forskjellige antikvariske og historiske avhandlinger, bl. a: Om Aarstad
Gaard samt tillæg til Sagen & Foss Bergens Beskrivelse. Enkelte av manuskripterne
er fra Christies og Neumanns haand indeholdende bemerkninger til andres arbeider.
(En trykt gravsang over Didr. Henr. Behrens med Sagens korrektur er overført
biblioteket) En pakke i 4°

Ms. 234

- a. Kaptein Nils Andreassen Tausan's Optegnelser 1699 – 1751. Indeholder familiepåtegnelser. 4° . 56 beskrevne blader. H
- b. Skjøte fra Hans Hanssen, Lagmand og Herman Garman, Generaltoldforvalter, paa Gaarden Haabrække i Strandebarm til Rasmus Pedersen, Sogneprest til Strandebarm, dat. Bergen 12/1 1663 (samt 1 kopi av samme) 2 folioark.
- c. Skjøte fra Karen Treubler, Sal. Hr. Ole Gierdrums, paa Strandebarm, Waraldsø og Jondals Kirker til Løitnant Niels Tausan, dat. Haabrække 16/11 1750. 1 folioark
- d. Bestaltning for Oluf Olufsen Gierdrum at være Sogneprest til Strandebarm, dat. Kjøbh. 6/10 1688
- e. Gravskrift over Madame Kiersten Brose. 4° 1 beskrevet blad.
- f. Kart over H. Gebeleins Gaard og Hauge i Christiania. Opmaalet af Scholarene paa den Mathematiske Skole 1771 og teignet af C.F. Nicoll.

Ms. 235

- a. W.F.K. Christie: Antikvariske Optegnelser. Indeholder ca. 100 delvis nummererede løse blader. (Følgende nr. mangler: 31 og 55)
- b. W.F.K. Christie: Antikvariske Optegnelser. Ca. 72 nr.
- c. Tegning av en Bautasten.
- d. En Noticebok væsentlig indeholdende antikvariske Optegnelser fra Reiser med Tegninger for W.F.K Christie. 8°

Ms. 236.

Cifer-Bog (Regnebog) for Christen Hansen Maartman. "Begöndt Bergen 6/1 1785."
Folio 28 beskrevne blader. B.

Ms. 237.

Regnskabsbok (ført i Hamburg 2/1 – 28/2 1822).
Fol. 8. beskrevne blader. B.

Ms. 238.

En gammel Tegnebok indeholdende Tegninger i Tusch og Akvarell. Fra ca. 1800.
4° . 26 blader. H.

Ms. 239.

W. F. K. Christie: Anmærkninger ved mit Exemplar af Nilssons Prodomus Ichthyologiae Scandinaviae. (En pakke optegnelser paa løse blader).

Ms. 240. Utgaar. (240 a.b. overført til 209).

Ms. 241.

W. F. K. Christie: Catalog over Bergens Museums nordiske Oldsager af Steen, Been og Rav. 4⁰. 2 hefter tils. 83 beskrevne blader. H.

Ms. 242.

- a Skifte efter Ole Larsen Abelseth, 1711. Defekt. Fol. 13 beskrevne blader. H.
- b Do. Maren Madsdatter Abelseth, 1711. Defekt. Fol. 21 beskrevne blader. H.
- c Do. Hans Andersen Møller, 1737. Fol. 32 beskrevne blader. H.
- d Do. Hr. Rasmus Pedersen Brandall, Vicepastor til Vanelven og Søvde, 1741. Defekt. Fol. 9 beskrevne blader. H. Samtlige har tilhørt Peder Fylling.

Ms.243.

Register over Forordninger vedk. Tolden 1701-1734. (Med Hildbrandt Meyers haandskrift). 4⁰. 4 beskrevne blader L. En Embedsskrivelse fra F. Hoff, Artilleriofficer dat. Bergen 16/4 1744. 1. folioark. (2 retsdokumenter, 28/11 1657, 10/6 1754 er overført til diplomsamlingen).

Ms.244.

Defekt Haandskrift av en Dogmatikk. (Fra s. 44 – 170). Fra ca. 1800. 4⁰. 54 beskrevne blader. 1.

Ms.245.

- I. Samlinger til den berømmelige og navnkundige norske Handels Stad Bergens Beskrivelse ved Borgermester Meyer. Første bind. Skrevet udi Aaret 1764. Med fortale, indholdsfortegnelse samt I. Reichborns tegninger. Trykt og utgivet av Bergens hist. Forening ved B. E. Bendixen. Fol. 355 beskrevne blader. Ms 245. I. er overført til Bergen byarkiv.
- II. Do. Do. Andet Bind. Fol. 135 beskrevne blader. B. Ms 245. II. er overført til Bergen byarkiv.
- III a. Edvart Edvartsen: Bergens Beskrivelse, 1674 1ste og 2den Part. Avskrift av Hilbrandt Meyer. Med fortale av Meyer, dat. Bergen 30/8 1774. Avskrevet efter

efterfølgende nr. 245IIIb. Skrevet med undtagelse av de første 17 sider av Meyer av Meyer selv. 4⁰. 335 beskrevne blader. B. Ms 245. I. er overført til Bergen byarkiv.

III. b. Edvart Edvartsen: Bergens Beskrivelse, 1674 1ste og 2den Part. Avskrift av Hilbrant Meyer.

Med fortale av Meyer dat. Bergen 30/8 1754, hvorav fremgaar, at mnskriptet er en fuldstændig avskrift av en gjenpart av Edardsens manuskript, som Meyer fik laane av peæsident Mathiesen, og at samme havde været konfereret med det originaleksemplar, som rektor Bornei enke, en datter av Edvardsen, i 1748 solgte til Kjøbenhavn. Manuskriptet blev i oktober 1912 kjøpt av en opkjøper. Efter oplysninger indhentet av direktør Holmboe blev det konstanteret at manuskriptet i 60 aar hadde været opbevaret paa gaarden Seim i Haus. Skolebestyrer Bendixen har meddelt, at forskjellige manuskripter av Hilbrant Meyer skal ha befubdet sig mellom Lyder Sagens bøker, og at de skal være blit solgt paa auktionen efter hans dør. Lyder Sagen døde i 1850. Der kan saaledes være en mulighed for, at manuskriptet gjennom Sagen er kommet til Seim. 4⁰. 294 beskrevne blader. B.

IV. En historisk Beskrivelse om Bergen udi Norge hvorudi handles om dens Oprindelse og Situasjon etc. Forfattet av Claus Fasting (ca. 1722). Avskrift av Hilbrandt Meyer.

Indeholder Meyers fortale med Fastings biografi dat. 2/5 1767 samt sidst i boken Meyers brev til Bolle Willum Luxdorff, dat. Bergen 22/7 1767. 4⁰. 212 beskrevne blader. B. Ms 245. IV. er overført til Bergen byarkiv.

V. Forsøg paa Samlinger til den Bergenske Kirke-historie ved Borgermester Meyer udi Bergen Anno 1764. Med yilegnelse til geheimeraad Otto Thott, dat. Bergen 1/5 1767, samt "anledning" dat. 30/8 1764, der bl.a. indeholder Meyers selvbiografi. Register. 4⁰. 295 beskrevne blader. Ms 245. V. er overført til Bergen byarkiv.

VI. Den gamle norske Christne-Rett, forud skreven af Ercke-Bispen i Trundheim fra Ao. 1270, udsæt paa dansk af Mester Hans Gaaes, siden Evangelisk Bisp udi Trundheim. Avskrift fra 1760. 4⁰. 37 beskrevne blader. B. Ms 245. VI. er overført til Bergen byarkiv.

VII. Raadmand Meyers Samlinger av adskillige gamle og nyere Anordninger m. v. henhørende til Bergen. Ao. 1754. Med register. 4⁰. 162 beskrevne blader. B. Ms 245. VII. er overført til Bergen byarkiv.

VIII. Cancellieraad og Borgemester Meyers Samlinger og Betragtninger med et Tillæg ang. Den engelske Flodes Andfald paa Bergen Ao 1665. Forfattet udi Aaret 1774. Indeholder foruten fortalen: Hr. Thomas Gilbertsen Thamsons Beskrivelse over den engelske Flaades Angrep; Edv. Edvartsen do.; Relation der Englischen Attaque auf der Stadt Bergen; uttog og oversættelse av Walter Schultzens Ostindische Reise ved Meyer, forsaavidt angaar angrepet, samt Meyers betragtninger over samme angrep. Tillæg. 4⁰. 119 beskrevne blader. B. Ms 245. VIII. er overført til Bergen byarkiv.

- IX a. En Samling Rescripter, Instrukser, Privilegier, Brever etc. fra 16 og 17ten Tallet vedk. Bergen. Foran indskutt et register av J. D. Stahlbohm 1790. Fol. 289 beskrevne blader. B. Ms 245. IXa. er overført til Bergen byarkiv.
- IX b. Register til 245 IXa. Har tilhørt Mathias Abel.. 8⁰. (Stor). 19 beskrevne blader. B. Ms 245. IXb. er overført til Bergen byarkiv.
- X. En Samling Rescripter, Instrucser, Privilegier etc. vedk. Bergen fra 15-, 16- og 1700-Tallet. Med indskutt register foran fra Andr. Wesenberg 1797. Fol. 143 beskrevne blader. B. Ms 245. X. er overført til Bergen byarkiv.
- XI. Bergens Bye-Lov eller Kiøbstads-Ret udgiv : av Kong Magn. Lagabæter A.o. 1274. En ikke signert avskrift av Hilbrant Meyer. Paa titelbladet staar: "Oversadt paa Dansk og udskreven efter et gandske Complet og propre skreven Pergameen-Exemplar og Manuscript."
- Manuskriptet blev i 1912 kjøpt av museet fra Skien, hvor det var blit tilbudt konservator Visted. 4⁰. 34 beskrevne blader. B.
- XII. "Protocol betreffende Meyers Manuscripter, 1786".
Omhandler De deputerede Borgeres kjøp av Hilbrant Meyers efterladte ms. Og bøker. 1 protokoll, 4 beskr. bl. I motsatt ende av samme protokoll:
"Forteignelse over Böger og Papirer som hører til og er beroendes udi de Deputeredes Archiv efter Revisionen 1788".

Ms. 246.

Copie af Magistratens og de sæxten Mænds til Hans kgl. Mai. Allern. Befalling af 8de July Anno 1735 aflagde allerund. Erklæring og Betænkning med hosføyede Bilager. Dateret Bergen 25/1 1736.
Væsentlig ang. Bergens handelsforhold, som behandles meget indgaaende. En del er skrevet av borgermester Claus Fasting. Fol. 78 beskrevne blader. B.
Ms 246. er overført til Bergen byarkiv.

Ms. 247.

Beregninger af Directeur Johan D. Stahlbohm for Tugt- og Manufaktur-Huuset 1788 – 1792. Kopie. Fra Stahlbohms samlinger. Fol. 27 beskrevne blader. B.
Ms 247. er overført til Bergen byarkiv.

Ms. 248.

Protokol over Kgl. Rescripter, Cancellieskrivelser og Magistratskrivelser til de deputerede Borgere i Bergen 1772 – 1807. Med register. – Fra Stahlbohms samlinger men tilhører egentlig de deputerede borgeres srkiv (formandskapet). Se katalog over Stadsport-arkivet. Fol. 115 beskrevne blader. B.
Ms 248. er overført til Bergen byarkiv.

Ms. 249.

Samling af Anordninger og Resolutioner vedk. Bergens Bye. 1662 – 1788. Med register. Fra Stahlbohms samlinger. – Skrevet ca. 1800. Fol. 83 beskrevne blader. B.
Ms 249. er overført til Bergen byarkiv.

Ms. 250.

Bergens Raadhus (Lag)Thing-Protokol for Ao 1592 – 1594. Vistnok Norges ældste retsprotokol. Vel bevaret. Indeholder bl.a. hekseprosser. Protokollen blev i 1791 forært til ”de DeputeredeBorgeres Arkiv” av Caspar Jordan. Deponeret av Bergens formandskap i Bergens museum. Blad 8, 9, 19 – 30, 81, 90, 113, 114, 138. 149-151, 228, 239 mangler. Fol. 218 beskrevne (242 paginerte) blader. B.
Ms 250. er overført til Bergen byarkiv.

Ms. 251.

Enn Samling danske og norske Domme fra ca. 1470 – 1650, samt ”Samlebind” væsentlig Bergen vedk. ca. 1550 – 1700.
Indeholder dessuten forordninger, domme etc. vedk. ca. 1550 – 1700, samt utdrag av Absalon Pedersøn Beyers dagbok 1552 – 1571 m. m. Manuskriptet indeholder særdeles meget til belysning av datidens retsforhold og Bergens byes historie. Det er skrevet med forskjellige hænder. Er i 1791 forært til ”De Deputerede Borgeres Arkiv” i Bergen av Caspar Jordan. Fol. 380 beskrevne blader. B.
Ms 251. er overført til Bergen byarkiv.

Ms. 252.

- a. Skjøte paa Holmedal annex kirkes gods, best. Av en andel i gaarden Dahlen i Skaanevik skibrede. Skjøtet dat.)/11 1813.
- b. Skiftebrev efter Anders Halvorsen yttre Matre av Skaanevik, beg. 27/11 1839 slut. 9/11 1840. Fol. 14 beskrevne blader. H.
- c. Bygselseddel fra Indre Bøe, Strandvik i Sønfhordland 1812.
- d. Session-seddel fra Vesterlehnske regiment 1817.

Ms. 253

- a. Fredrik VI's aabne Brev til det norske Folk 18/1 1814, trykt i Middelfart. 2 blader i fol.
- b. Christian Fredriks Rescript av 19/8 1814 samt Statsraadets Tilkjendegivelse av 23/8 1814 (Trykt)

Ms. 254.

Hovedbok for Gert von der Ohe, 1723 – 1785, autorisert 27/3 1738.

Hovedbok for en bryggekjøbmand i Bergen, alfabetisk register og en fortegnelse over "Alte Nohr-Fahrt Schult". De eldste innførsler går tilbake til ca. 1700.
Fol. (stor) 369 beskrevne blader. H.

Ms. 255.

Materialer til Urda. 3 pakker. Er omarbeidet, ny liste er ikke laget.

Pakke nr. 1. inneholder:

- 1 Nogle Bemærkninger over en antique Stol eller Høisæde fra Middelalderen, funden i Nedre Telemarken 1837. Fol. 3 beskrevne blader. H.

St. Olufs kirke i Vaagsbunden eller den nukaldte Domkirke i Bergen. Fol. 2 beskrevne blader.
- 2 W. F. K. Christie: Mærkelige Overensstemmelser imellem endeel Ord og Talemaader i det Lappiske og i det Norske Sprog, især i de Bergenhusiske og Stavangerske Dialekter af det sidste. Fol. 14 beskrevne blader. L. Do. Do. Avskrift. Fol. 15 beskrevne blader med bilag. H.
- 3 W. F. K. Christie: Om 3 mærkelige Steen-Figurer som tilhører det Bergenske Museum. Fol. 15 beskrevne blader. L.
4. Beretninger om Fund af Oldsager i Norge, især i Bergens Stift. (Se s. 7). Med tegninger. 4⁰. 12 beskrevne blader. L.
5. Antiquarisk-historisk Skitse af Augvaldsnæs ved Johan K. Christie. Fol. 16 beskrevne blader. H.
6. Ylmheim Kirkes Inventarum i det 14de Seculum, meddelt af Generaladjutant Holck og oversat samt forsynet med Anmærkninger af W. F. K. Christie. Fol. 11 beskrevne blader. L.
7. Beretninger om Fund af Oldsager i Norge, især i Bergens Stift. Fortsættelse fra nr. 4. Fol. 7 beskrevne blader. L.
8. C. A. Holmboe: Tillæg til Bemærkninger ang. Præget paa nogle Guldbracteater. 1838. Fol. 3 beskrevne blader. H.
9. W. F. K. Christie: Om Stenkors. Fol. 16 beskrevne blader. H.
10. W. F. K. Christie: Udkast til Jagtens og Fiskeriets Historie paa den scandinaviske Halvøe. Fol. 20 beskrevne blader. H. Do. Do. Avskrift. Fol. 19 beskrevne blader. H.
11. Gerhard Munthe: Undersøgelse om det gamle Høvdingesæde Thornberg og dets beboere. 4⁰. 8 beskrevne blader. H.
12. Gr. F. Lundh: Efterretning om en i Ullensakers Præstegjæld i Høsten 1883 undersøgt Gravhøi. 1. kol.. Tegning 4⁰. 7 beskrevne blader. H. Do. Do. Avskrift. Fol.. 4 beskrevne blader. H.

13. Ole Elias Holck: Nogle historiske Bemærkninger om Norges tidligere Indvaanere etc. Fol. 14 beskrevne blader med bilag. L. Do. Do. Fol. 6 beskrevne blader. H.
14. Om en hos Almuesmænd paa Landet herskende Overtroe, som gjør at de ikke ville skille sig ved jordgravede Oldsager etc. Fol. 5 beskrevne blader. H.
15. Anmærkninger til hr. Biskop Neumanns antiquariske Wxcursioner i Sogn. Fol. 3 beskrevne blader. L.
W.F.K. Christie: Om Hus-Laugsmands-Embedet i Bergen. 4⁰ . 2 beskrevne blader
Om Korpel-Smuget i Bergen. 4⁰ . 1 beskrevet blad.
Om en firkantet Sten-Urne med Skaft, som eies af det Bergenske Museum. 4⁰ . 2 beskrevne blader.
16. Beretning om Fund af Oldsager især i Bergens Stift. Se nr. 4 og 7. Fol. 7 beskrevne blader L.
17. Thomas Gilbertsen Thamsons Beskrivelse over den Engelske Flodes Angreb paa Bergen 1665. Avskrift. Fol. 14 beskrevne blader. L.
18. Avskrift av byvedtægt vedk. Bergen 1596. Fol. 7 beskrevne blader. H.
19. W. F. K. Christie: Om et mærkeligt Birketræ paa Gaarden Slinde i Sogn. Fol. 7 beskrevne blader. L. Do. Do. Avskrift. . Fol. 7 beskrevne blader L.
20. W. F. K. Christie: Om en Steen-ring, som tilhører det Bergenske Museum. Fol. 7 beskrevne blader. L. Do. Do. Avskrift.
21. W. F. K. Christie: Om en Byzantinsk Malerie, som tilhører det Bergenske Museum. Fol. 14 beskrevne blader. H. Om samme av Lyder Sagen. 4⁰ . 5 beskrevne blader. H.

- 22 23. Om Fundet paa Nedre-Hoen i Eger 1834. Fol. 5 beskrevne blader. H.

Pakke 255 II Indeholder:

24. Papirer med ophøiet Runeaftryk i Tusch, tagen fra selve Stenen.
25. Major Dahl's efterladte Papirer, hvoriblandt en del Avskrifter av Brever i Baroniet Rosendal's Arkiv (bl.a. fra Axel og Karen Mouat, Ludvig Rosenkrantz, Christopher Orning m. fl.). Om Aarstad Gaard ved Bergen m. m.
26. W. F. K. Christie: Liste over Opsatser, som jeg har forfattet og ladet indrykke i Urda. 1. folioblad.
27. C. Holmboe: Fem arabisk –persiske Mynter tilhørende det bergenske Musæum. 1835. 1 folioark. Samt Lyder Sagens bemærkninger til samme. 4⁰ . 2 beskrevne blader. H.

28. Om et Slagsverd fundet paa Gaarden Øvrebøe. Brev fra Generaladjutant Holck. 1837. 1 folioark.
29. W. F. K. Christie: Om Rune-Monumenter i Beregnis Stift. 1831. Med tegninger. Fol. 24 beskrevne blader. H.
30. Do. do. Avskrift. Fol. 19 beskrevne blader L.
31. Inscriptioner fra Middel-Alderen og senere Tider, især i Bergens Stift. Fol. 13 beskrevne blader. H.
32. Catalog over det Norske Universitets Samling af Nordiske Oldsager i Christiania. 8 hefter. Fol. 89 beskrevne blader.
33. Beretninger om Fund af Oldsager i Norge, især i Bergens Stift. Se nr. 4, 7, 16, fol. 6 beskrevne blader. L.
34. Bemærkninger ang. Præget paa nogle Guldbracteater. Fol. 3 beskrevne blader. H.
35. W. F. K. Christie: Om Steenkors. 1829. Se nr. 9. Fol. 15 beskrevne blader. H.
36. W. F. K. Christie: Ylmheims Kirke Inventar ang. 1837. Med bilag. Se nr. 6. Fol. 6 beskrevne blader. H.
37. Beretninger om Fund af Oldsager i Norge, især i Bergens Stift. Se nr. 4, 7, 16, 33. Fol. 6 beskrevne blader.
38. W. F. K. Christie: Om Steenkors. 1829. Se nr. 9, 35. (med bilag) Fol. 19 beskrevne blader. H.
39. Mangler 1911.
40. Om Helgen-Billeder m. m. Med Bilag. Fol. 4 beskrevne blader. L.

Pakke 255 III indeholder:

41. Optegnelser av Alstrup Dahl:
  - Om Guldbracteaten, der fandtes i Lyster. 1. Folioark.
  - Om Lunggaardens Eiere. 4⁰. 7 beskrevne blader.
  - Avskrift av et dokument fra 1507 ang. Nonnesæter Kloster i Bergen. 1 folioark. Dokumentet er innlagt i Diplomsamlingen under 13. september 1507. Videre opplysninger se Diplomkatalogen.
  - Oversættelse av en Kontrakt fra 1398 imellem Provsten ved Apostelkirken i Bergen og Almuen paa Voss ang. Bygningen av et Langskip.
42. W. F. K. Christie: Anmærkninger ved Biskop Neumanns Afhandling om Oldtidsminderne ved Boknesund i Ryfylke. 1834. 4⁰. 3 beskrevne blader. G.
43. Beretninger om Fund af Oldsager i Norge, især Bergens Stift. Se nr. 4, 7, 16, 33, 37. 4⁰. 33 beskrevne blader . H. Tillægg til samme.

Pakke 255 IV indeholder:

De Bergenske Borgerrpræsenterers Betænkning om Lade og Losse Stæders Oprettelse i Nordlandene, dat. Bergen 10/5 1793. Copie af J. D. Stahlbohm. Indleveret til Urda af Lyder Sagen. 4⁰. 11 beskrevne blader. H.

Manuscripter benyttede til Urda's 3die Bd., 2det H. 1948. Indeholder bla.:

Trondhjems Kongsgaarde og Erkebisperesidens. Af M. Daae. 4⁰. 11 beskrevne blader. H.

C. A. Holmboe: Bidrag til at belyse Norges Oldtid øste af østerlandske Kilder. 4⁰. 50 beskrevne blader. L.

W. F. K. Christie: Beretninger om Fund af Oldsager især i Bergens Stift. Se nr. 43. 4⁰. 21 beskrevne blader. L.

W. F. K. Christie: Om to Reliquie-Skriin og en Døbefont i Bergens Musæum. Fol. 7 beskrevne blader. L.

W. F. K. Christie: Om en jernlænke i Bergens Musæum. 4⁰. 8 beskrevne blader. L.

Ms. 256.

Claus Fasting: En historisk Beskrivelse om Bergen i Norge. 1722.

Med register. Lyder Sagens eksemplar. Se nr. 245 IV. 4⁰. 258 beskrevne blader. B.

Ms. 257. Utgaar. (Se nr. 79).

Ms. 258.

Die Nachbarn Buck in den Sold Garen 1653 – 1858.

Den beginner med: " Gartens recht für die nachbarn und gesellen im Sollgarten etc., im Herbst Anno 1653 revidiert und geordnet." Angaar delvis ogsaa Revelsgaarden. Pergamentsbind. Fol. 107 beskrevne blader. B.

Ms. 259.

Overhofrettens dom av 1/3 1729 i en Proces mellem Bergens By og eierne av Lunggaarden om en Parcel av Sydnæs. Fol. 64 beskrevne blader. H.

Ms. 260.

Politikammer Retsakt i Saken: Apothekerne Dynner og De Besche contra Fredrich Otto Flor, 1776. Fol. 80 beskrevne blader. H.

Ms. 261.

Optegnelser og aktstykker, der har tilhørt W. F. K. Christie, indeholder:

- a. Brev fra Lector Cortin i Bergen til Professor Schytte, 1769, 1773 og 1778. Brevene er trykt i Ill. Nyhedsbl. 1863. Indeholder bl.a.: Uttalelse om rektor Boalth i Bergen. Vedlagt et brev fra sogneprest Steen i Bodø, som har fundet Cortins brever blant sin formands papirer, og sender dem til Christie 30/10 1838.
- b. Ordsprog, optegnede af Hans Dahl, Kjøbmand i Bergen. Med Dahl's brev til Christie dat. 8/2 1828. Fol. 18 beskrevne blader. L.
- c. Fortegnelse over Bergens Byes Kirker, Stiftelser og Legater 1816. Oversendt Christie fra magistraten. Fol. 3 beskrevne blader. L.
- d. Kopi av 2 aktstykker fra 1775 om Maria Christiana Dreier, gift med Sogneprest i Justedalen Mathias Foss, i anledning hendes Indsættelse paa Tugthuset i Bergen som Betlerske.
- e. Kopi av Brev fra Byfoged Lahn i Christiansand dat. 26/10 1809 ang. et stykke Guld fundet paa gaarden Eeg.

Do. Av Brev fundet fra Presten H. Maaløe til Agershus Stift, dat. 22/9 1806 forskjellige Oldsaker av Guld fundne i en Gravrøis i Raade Sogn i Smaalenene. Kopierne avskrevet efter originalerne i Riksarkivet av Bernt Moe, 1843. Fol. 5 beskrevne Blader. H.

- f. Afskrift af 2 trykte, af Antiquarius M. F. Arendt i Aaret 1818 i Linkjøbing udgivne Forklaringer over forskjellige Rune Alphabeter. Fol. 4 beskrevne Blader. L.
- g. Afskrift og Forklaring paa Inscriptionerne paa Altertavlen i Nedstryens Kirke i Nordfjord 1826. – 3 dokumenter.
- h. Afskrift og Oversættelse af et Brev til Kong Magnus Smek om et Mord i Bergen 1348. Fol. 3 beskrevne blader. H.
- i. Om Bayeux-tapeterne.
Utskrift av "The Penny-cyclopædia" May 1835. Fol. 6 beskrevne blader. H.
- j. W. F. K. Christie: Fortegnelse over en del mig tilhørende Bøger, vedk. det antiquariske, historiske, historiske, naturhistoriske og de dermed beslegtede Fag, samt over Carter. 31/12 1835. Fol. 35 beskrevne blader. H. Do. Do. Avskrift. Fol. 32 beskrevne blader. H.
- k. Uddrag af Sjøborgs "nomenklatur för nordiska fornlemningar". Afskrevet av W. F. K. Christie.
- l. Exerpta ex libro Bergensis Capituli comp. 1560.
Avskrift efter et Trondhjems Vidensabselskap tilhørende manuskript og konfereret av W. F. K. Christie i 1828. 4°. 16 beskrevne blader. H.
- m. Avskrift av et Diplom, dat. Ullensvang i Kong Olavs 5te Regjeringsaar. Angaar I nstenæs i Kinservig Sogn.

Avskrift av diplom dat. Munkeliv Kloster 1445.
Angaar huset i Bergens byes 21de rode nr. 23. Avskriften av Christie, der ogsaa har avtegnet Sigillerne. [261 k – m i en pakke].

- n. Opuscula, bestemte til at indrykkes i et eller andet offentlig Blad af blandet indhold. Av W. F. K. Christie .

Indeholder:

- a. Om Mod.
- b. Om nogle simple Redskaber til at slukke Ildebrand eller forekomme dens videre Udbredelse.
- c. Museum i Bergen, (Hensigtsmæssigheden af dets Oprettelse der).
- d. Om Tyverie og Tyve.
- e. Bemærkninger om Navne, især de, som visse dage, Uger, Tider, Steder og Personer have i det norske Sprog.
- f. Starhuset.
- g. Ordforklaringer. Fol 20 beskrevne blader. L.
- o. W. F. K. Christie: Extract af Milne Edwards Iagttagelse om de sammensatte Ascidier med Tegninger. 4 beskrevne blader i 4°.
4 plancher med kolorerte tegninger i stor 4° i et hefte.
- p. W. F. K. Christie: Nogle Søedyr. Som findes ved Norges Kyster. (Uddrag af H. Rathkes Beiträge zur Fauna Norwegens, Breslau 1843.)
Fol. 5 beskrevne blader. 4 blader med tuschtegninger. H.
[261 o – p i en pakke].

Ms. 262.

Materialier til Urda.

- a. Indeholder en del brever med meddelelser om fund, samt utkast til beskrivelse over maleriet i Stryen kirke. En pakke i fol.
- b. Brever fra presterne i Bergens stift til biskop Neumann med optegnelser om de i deres respektive prestegjeld brukelige navne av førkristelig oprindelse. En pakke i fol.
- c. W. F. K. Christie: Om Rune-Monumenter i Bergens Stift. – Fol. 4 beskrevne blader. L.

W. F. K. Christie: Om de i Norge forekommende Steenredskaber fra Oldtiden, med særdeles Hensyn paa Gjenstande, som opbevares i Bergens Museum eller er fundne i Bergens stift. Med bilag. Fol. 5 beskrevne blader. L.
- d. Berent Erichsen Aakre: Mindesmærker og Sagn vedk. Jorringsfjords (Hjørundsfjord) Præstegjød. 1843. 4°. 8 beskrevne blader. L.
- e. Inventariums Register over Bergenhus Slot optat 6/5 1615 i anl. Af Fru Kierstine Juell til Ullerupgaard, sal. Niels Winds Enke, skulde overlevere Bergenhuus Slott til Knud Urne. Avskrift av W. Bøgh 1846. Fol. 6 beskrevne blader. L.

- f. W. F. K. Christie: Rune- og andre Innskrifter i Bergens Stift. En pakke optegnelser paa løse blader.
- h. Brever og Optegnelser av historisk antikvarisk Indhold. Bl.a. fra Schawach og Schübler. En pakke i 4⁰. (262 d – g i en pakke).

Ms. 263. Utgaar. Se nr. 132.

Ms. 264. Utgaar. Se nr. 136.

Ms. 265. Utgaar. Se nr. 160.

Ms. 266.

Haandskrevet Eksemplar av Christian V's danske Lov.

Begyndelsen og slutningen defekt. Boken har tilhørt familien Urdahl i Lyster. Med Register. 4⁰. 519 beskrevne blader. B.

Ms. 267.

Haandskrevet Eksemplar av Christian V's danske lov.

Begyndelsen og slutningen defekt. 4⁰. 266 beskrevne blader. B.

Ms. 268.

En liden nyttelig Bog, hvor udi findis mange trøstige Skrifebønner og Davids Psalmer m. m. Sammensancket og Skreven af Erich Hyld Anno 1730. 8⁰. 173 beskrevne. B.

Ms. 269.

Avskrift av en Primstav. Indeholder en avskrift fra ca. 1750 av en primstav. Pakkens tidligere indhold er overført tilk diplomsamlingen. 5 nummererte ark, 1-5.

Ms. 270.

Skattsedler og Kvitteringer fra 1750 – 1800 vedk. Bergens By. 49. nummererte blader.

Ms. 271. Utgaar. [Overført til diplomsamlingen under 8/3 1799]

Ms. 272.

Brever fra Generaladjutant Holck til Alværn til Provst N. Hertzberg i Tiden 1821 – 1828. 9 brever indeholdende meddelelser om pergamentbrever.

Ms 272 er omkatalogisert og har fått nr. 1294.

Ms. 273

- a. Plakat av 1/8 1721 om Salget av Kirkene i Norge. (Trykt)
- b. Dokument fra 1822 med 40 Underskrifter av bergenske Borgere. 1 folioark.
- c. Caspar Lunde's Brev av 20/5 1882 til Museet med 2 Bilag. (273 a, b, c i en pakke)

Ms. 274

- a. 3 tyrkiske Firmaner for norske Skibe. Paa pergament.
- b. En Samling Reisepas i forskjellige Sprog for Kjøbmand Gerhard Stoltz i Tiden c. 1815 – 1825.
- c. Kart over Ostfriesland fra 1730. Kart over Frankrige fra 1814. Overført til Kartsamlingen, 20 juni 1966. K.E.

Ms. 275. Utgaar (Snekkerlauget.) Se dette under "De bergenske Laugsarkiver", nr. 167.

Ms. 276. Utgaar (Rebslagerlauget.) Se dette under "De bergenske Laugsarkiver", nr. 167.

Ms. 277. Utgaar (Murmesterlauget.) Se dette under "De bergenske Laugsarkiver", nr. 167.

Ms. 278

- a. En Samling Brever til Kjøbmand Jørgen Grip, c. 1785 – 1810. Indeholder væsentlig forretningsbrever vedkommende Nordlandshandelen. Deriblandt findes nogle brever fra fogden Jens Holmboe, der indeholder oplysninger av personal- og kulturhistorisk interesse.
- b. Pakbok, begyndt 1ste Stevne 1807. Sluttet 1821.
- c. Pakbok, for Aaret 1818 fra Senjen.
- d. Pris-Couranter ved 1ste og 2den Stevne over ind- og udgaaende Varer fra Nordland 1815- 1856.
- e. Dokumenter vedkommende Kommissionen av 8/2 1786 om Finmarkshandelens Opkomst. Fol. 278 er dokumenter der har tilhørt kjøbmand Jørgen Grip, Bergen.

Ms. 279.

Dokumenter vedk. Det bergenske Skydeselskab i Tiden 1800 – 1826. Bestaar av brever, regnskapsbilag m. m. (se nr. 18). En pakke fol.

Ms. 280.

.Dokumenter vedk. Bergens Museum, dets Stiftelse i 1825. Bestaar væsentlig av brever, der indeholder gavefortegnelser. En pakke fol.

Ms. 281

Islandsk Digt i Anl. Av Skibet Kongen af Danmarks Stabelavløbning i Kjøbenhavn 15/11 1734. Av Jone Marteins-syne. 1 blad. Trykt i Kjøbenhavn.

Ms. 282

a. Pergamentsblad fra Bastilien.

Paa samme er tilskrevet: "Dette Pergamentsblad blev 1789 til sammen med flere Tusinde lignende Documenter kjørt fra Bastilien, og forvarede bag Alteret i en gammel Klosterkirke, Rue Minilmontant N :92 i Paris, hvor disse 1845 af Tapetenfabrikanten Rouseaux forefandtes og offredes til Liimkjedelen – og hvoraf nærværende Blad er den eneste Levning som jeg har den Fornøielse at overlevere til det Bergenske Musæums Varetægt.

Bergen den 19 Marts 1852 C. Lossius Brandt" 1 blad i 4°.

282a. Forfalskning. Er i virkeligheten del av et blad klippet ut av protokoll ført av notarius publicis i Haudan Weine et Oise, Frankrike. Dato ca. 1700. Opplysning av L. O. Grundt.

Ms. 283.

Trykt Teaterplakat fra 1834. (Bergen)

Ms. 284.

Bergenskomiteens Diplom ved Udstillingen av Fiskeredskaber etc. i Amsterdam 1861. Gave fra komiteen, hvis skrivelse er vedlagt.

Ms. 285.

Diverse Papirer der har tilhørt W. F. K. Christie. En del optegnelser paa løse blader, deriblandt kvitteringer for kjøpte bøker etc. – En pakke. (Nummerert 1 – 49.)

Ms. 286.

Forum academicum. Avis for en akademisk klub i Bergen. 1878 – 79. 4°. 74 beskrevne blader. B.

Ms. 287.

Almanak for 1683, 1684, 1685, 1686 og 1687.

Almanakerne indeholder tillige dagboksoptegnelser, vistnok nedskrevet av sogneprest til Aurland, Henrik Reierssøn Urdahl.

a. Almanaken for 1683 er udg. av Bagge Wandel, Kjøbenhavn

b. Almanaken for 1684 er udg. av Bagge Wandel, Kjøbenhavn

- c. Almanaken for 1685 er udg. av Johann Henrich Voigt, Stade
- d. Almanaken for 1686 er udg. av Casten Bagge, Kjøbenhavn.
- e. Almanaken for 1687 er udg. av ? , -

Samtlige er 1910 indbundne i et Bind.

Duodez. (Tidligere katl.-nr. 287b – Almanaker for 1767 – 86, er overført biblioteket).

Ms. 288. Utgaar. (Overført Biblioteket). (Bryllupsdigt fra 1717 til Jacob Wærn og Cecilia Sparre. Trykt).

Ms. 289.

Frk. Catharine Hermine Kølles Reisejournal 1838, 1841.

Omhandler hendes reise til Stockholm 1838 og til Tyskland 1841. Med akvareller.

Frk. Kølle var datter av adjunkt Kølle og frue født Monrad. De bodde paa gaarden Holmen i Ulvik. Boken giver konsul Wollert D. Krohn har skrevet en indledning, hvori han fortæller om slekten Kølle og Lekve. 5 fotografier vedlagt. Hr. O. T. Lekve har dertil skrevet et indleg dat. Trondhjem 10/5-1917. 8°. 222 beskrevne blader. B.

Ms. 290.

a. Stamtavle over Familien Blich (Blikk) av W. Blich.
Bergen 1882. En stor planche.

b. Et Hefte alfabetisk ordnede Optegnelser om Dødsfald i Bergen 1772, 1774, 1784.
Av W. Blich. (3 hefter nummerert 1 – 3.)

Ms. 291.

Adolf Tidemands Diplomer. 5 stykker. Hans øvrige dipplomer findes under nr. 327.

Ms. 292.

a. Engelske Dandse for 1789 af Jacobsen. 2 notehefter. Trykt hos S. Sönnichsen, Kjøbenhavn. Violino Imo.

b. Do. Do.. Violino Imo.

c. Tourer til Engelske Dandse for 1789 af same.
Beskrivelse av dansene.

d. Characteristiske Engelske Dandse af Friderik Wilh. Weis.
Haandskrift med beskrivelse, tegninger og noter av dansene.
Tveroktav. 35 beskrevne blader. B.

Ms. 293.

Minvetti Per Drie Flavti.

Haandskrevet notehefte. Tverfolio. 4 beskrevne blader. H.

Ms. 294. Utgaar. (Overført til Biblioteket.)

(Nomenclator Hebræus av Fr. Chr. Holberg Arentz. Trykt i Bergen 1784).

Ms. 295.

Katalog over en Boksamling.

Fra ca. 1845. Maaske over Bergens museums daværende boksamling.

8°. 84 beskrevne blader. B.

Ms. 296.

Decouverte de gites riches en ossemens fossiles, faite en 1846 a Odessa et dans les environs de cette ville par le professur A. Nordmann, Odessa 1847.

4°. 9 beskrevne blader. H.

Ms. 297. Utgaar. Se nr. 315 t.

Ms. 298.

En Samling Haandtegninger av Prospekter fra Nordfjord og Søndmør.

9 blader, hvorav 3 farvelagte. Billederne fremstiller utelukkende merkelige fjeldformer. Et er datert 5/8 1837.

Ms. 299

a. Alexander Schultz: Die Fischereien im Caspischen Meere.

Stor kvart. 21 beskrevne blader. H.

b. Alexander Schultz: Die Fischereien im Weissen Meere.

Med 1 kart. Stor kvart. 20 beskrevne blader. H.

Ms. 300.

Alfabetisk Fortegnelse over officinelle Planter.

Indrettet som prisliste. 4°. 44 beskrevne blader. H.

Ms. 301.

Fortegnelse over en del Mineralier, med Angivelse av Findested.

4°. 17 beskrevne blader. H.

Ms. 302

- a. Peter Stuwitz: Fortegnelse over Planter i Bergen og Bergens Stift. Samlede efter Strøm, Sommerfeldt og Blydt. Samt norske, danske og svenske Plantenavne. 4°. 74 beskrevne blader. H.
- b. En Samling botaniske Optegnelser paa løse Blader. (Gammelt katl.-nr. 302c). (49 beskrevne blader)

Ms. 303.

Om Insecterne med heele Vingedækkere. Coleoptera.
(Heltzens haandskrift). Med farvelagte tegninger. 4°. 90 beskrevne blader. B.

Ms. 304.

I. A. Heltzen: Vermes & Molusca, efter Møller, Kielsen & Borowsky.
Med register. 4°. 130 beskrevne blader. B.

Ms. 305.

Ornithologie.
Med register og mange kolorerte tegninger. 8°. 108 beskrevne blader. B.

Ms. 306.

Ichtyologiske Optegnelser.
4°. 155 beskrevne blader. B.

Ms. 307.

Peter Stuwitz: Noticer til Naturhistorien. Eleuterata m. m.
Begyndt januar 1826, sluttet mars 1832. 8°. 80 beskrevne blader. B.

Ms. 308.

Peter Stuwitz: Zoologisk Samler. 1ste Del. Sammendraget og oversat af flere naturhistoriske Skrifter. Bergen 1823. Med register med 2 indheftede plancher.
6°. 160 beskrevne blader. B.

Ms. 309.

Peter Stuwitz: Anmærkninger i Naturlæren. Bergens Realskole 1822, 2det Bind.
I slutten av boken findes; "Blandede Anmærkninger i Naturvidenskaberne, samlede efter at jeg havde forladt Realskolen", indeholdende tegning med forklaring til en dampbaat og en baat, som drives ved hester. 4°. 25 beskrevne blader. B.

Ms. 310.

Peter Stuwitz: Tegninger til Zoologien. Bergen 1823.
Fol. 15 plancher med kolorerte tegninger. B.

Ms. 311.

- a. Peter Stuwitz: Zoologiske Tegninger og Optegnelser.
En mappe blader med tegninger og optegnelser. Sammenheftet hermed er nr. 881, 882 av "Notizen aus dem Gebiete der Natur und Heilkunde". Juni 1834. Det hele nummerert 1 – 27.
- b. Axel Boeck: Zoologiske Notiser og Tegninger. Tegningene er af C. Boeck.
3 hefter løse blader i oktav.

Ms. 312.

- a. Notisert og Tegninger av Peter Stuwitz.
Av naturhistorisk art. En mappe med løse blader og 3 hefter. I mappen 234 nummererte blader.
- b. Notiser og Tegninger av Peter Stuwitz.
Av naturhistorisk art. En mappe med løse blader og 1 foliohefte med tegninger.

Ms. 313.

- a. Peter Stuwitz efterladte Manuskripter.
Väsentlig angaaende hans reise til New-Foundland. I en konvolut avskrift av digte m. m. ved hans død. En pakke.
- b. Peter Stuwitz efterladte Manuskripter.
Indeholder zoologiske optegnelser og tegninger. Papirer vedkommende hans artium 1832, deriblandt hans dimissions-testimonium fra Bergens skole av rektore Holmboe. En pakke.

Ms. 314.

Hydrozoa. Tegninger og Notiser af Prof. C. Boeck og Axel Boeck.
Et hefte gjennemtrukne blader. 4°.

Ms. 315.

(y – a). Sogenprest Iver Ancher Heltzens Manuskripter.

- a. Forsøg til Physisk og Økonomisk Beskrivelse over Ranens Præstegjæld i Nordlandene. 1ste Deel.
Fortalen dat. Hemnes prestegaard 30/1 1833. Ledsaget av 2 farvelagte zoologiske plancher. 4°. 182 beskrevne blader. B.
- b. Avskrift av Samme. Sluttes med 5te kapitels 2den avdeling.

- c. Forsøg til Physisk og Økonomisk Beskrivelse over Ranens Præstegjæld i Nordlandene med Lapperne Historie og deres Gudelære. 2den del. 1834. Fortalen dat. Hemnæs 4/3 1834. Bokens sidste afsnit – fra blad 300 – 316 indeholder meteorologiske observationer. Foran en kolorert planche med ranværinger i sine forskellige dragter. Uindbunden. 4°. 316 beskrevne blader. L.
- d. Avskrift av Samme.
Ledsaget av 5 kolorerte plancher visende dragter, slæder og seilfartøier.
4°. 263 beskrevne blader. B.
- e. Forsøg til Helgelands Flora efter Rafn's, Funkes, Hornemans, Strøms og Bomares Værker udarbejdet. 1ste Del. 1828. Med fortale og register. 4°. 205 blader, hvorav 76 er plancher med avbildninger av planter. B.
- f. Samme. 2den Del. 1828. Med fortale. 4°. 185 blader, hvorav 69 plancher. B.
- g. Samme. 3de Del. 1829. 4° 119 beskrevne blader, 62 plancher. B.
- h. Samme. 4de Del. 1833 Med fortale. 4°. 82 beskrevne blader, 84 plancher. B.
- i. Nomenclator til Helgelands Flora, Mammalia, Ornithologie, Amphibier og Icthyologie. 4°. 153 beskrevne blader. H.
- j. Forsøg til systematisk, medicinsk og økonomisk Beskrivelse over nogle Helgelands Planter, samlede og udarbejdet efter ældre og nyere Skribentere ved Iver Ancher Heltzen, Sognepræst til Ranen. 1ste Del.

Fortalen dat. Hemnæs 20/10 1829. Hensigten med den var bl. a.: ”at give Nordlændingen en Bog i Hænde, der kunde vejlede ham til at samle et Forraad af Huusmidler for at anvende i paakommende Tilfælder osv.”
Med register. 4°. 161 beskrevne blader. H.
- k. Samme. 2den Del.
Fortalen dat. 30/11 1829. Register. 4° 123 beskrevne blader. H.
- l. Practisk Anvendelse af Helgelands Flora.
Indeholder et alfabetisk ordnet register over anvendelsen (særlig til medicinsk bruk) av de planter m. m., der nævnes i Helgelands flora (315 e – h).
4°. 56 beskrevne blader. H.
- m. Forsøg til Helgelands Fiskes Beskrivelse efter Blochs, Kielsens, Guneri, Strøms, Funkes og Bomares Verker udarbejdet. 1829. 1ste Del. Med fortale.
4°. 113 beskrevne blader. B.
- n. Samme. 2den Del.
4°. 89 beskrevne blader, 41 plancher. B.
- o. Forsøg til Helgelands Fugles Beskrivelse efter Fleischers, Kielsen, Funkes, Strøms, Borowskis og Bomares Værker udarbejdet. 1ste Del 1828. Med fortale og register. 4°. 140 beskrevne blader, 40 kol. plancher. B.
- p. Samme. 3die Del. 1829. Med register.
4°. 97 beskrevne blader, 41 kol. plancher. B.

- q. Samme. 3die Del. 1833. Med fortale.
4°. 47 beskrevne blader, 48 kol. plancher. B.
- r. Forsøg til Helgelands Patte-Dyrs Beskrivelse efter Kielsens Orden, Fleischers, Strøms, Borowskis og Bomares Værker udarbejdet. 1833 – 34. Fortalen dat. Hemnæs 1833. 4°. 129 beskrevne blader, 41 kol. plancher. B.
- s. Bidrag til en rigtigere Kundskab om Øen Tren, samlet paa en Embedsreise Junii Maaned 1823 af Iver Anker Heltzen.
4°. 24 beskrevne blader. B.
- t. Haandbog for Naturalamlere eller grundig Anvisning at samle Naturlegemer af alle 3 Naturriger og at opstille og bevare dem i Naturalkabinet, frit oversadt og af det franske udarbejdet og fuldstændiggjort af Dr. Theodor Thon. Fordansket 1835.

Hører til Heltzens manuskripter. – Tidligere kat.-nr. 297. – Med register og 2 plancher. 4°. 166 beskrevne blader. B.
- u. Bidrag til Helgelands Fauna.
Ordnet efter Linnés system. Med register.
4°. 66 beskrevne blader, 45 kol. plancher. L.

315 u. 1-80
- v. Illuminerede Tegninger til Helgelands Fauna, ordnede efter S. Nilsons skandinaviske Fauna med et uddraget Register over alle i bemeldte Værk anførte Fugle. Samlet og ordnet ved Aaret 1839 Udgang. 1ste Del.
I 12 bundter med forord, register og 226 plancher. - 4°.
- x. Skandinaviens Fiske, tegnede efter Naturen.
32 ark, der utgjør 128 beskrevne blader, uten fællestitel med undtagelse av de 6 sidste ark, der har titelen: Helgelands Fiske. (Med register)?
4°. 128 beskrevne blader, 82 kol. plancher. L.
- y. En Pakke indeholdende:
1. Fortegnelse over salig afdøde Sognepræst I. A. Heltzens efterladte manuskripter 1 folioark. (Notat om Heltzen ms. I privat eie)
  2. Kort Oversig over den zoologiske Deel af Sognepræst Heltzens topographiske og økonomiske Beskrivelse over Ranens Præstegjæld i Nordland. Forfattet av stud. Med. L. Esmarch, ifølge en paategning av Christie i nedenfor nævnte avskrift.
4°. 5 beskrevne blader. H.
  3. Avskrift av samme. 4°. 6 beskrevne blader. H.

Ms. 316.

Avskrift fra det danske Riksarkiv ang. Slaget paa Bergens Vaag 1665.

Indeholder avskrifter av relationer fra Ahlefeldt og Cicignon og Jens Toller m. fl.
Fol. 29 beskrevne blader. L.

Ms. 317. Utgaar. (Se nr. 196)

Ms. 318. Utgaar.

Indbydelse til Oprettelse af et Museum i Bergen (dat. 25de April 1825). Trykt.
2 ekspl. Overført til arkivet.

C. Schwach: Poetisk Fremstilling af nogle Malerier i Berg. Museum. 1848.
Trykt Bergen 1848. Overført til biblioteket.

W. F. K. Christies Eksemplar av samme med Forfatterens egenhændige Dedikation.
Overført til biblioteket.

Indbydelsescirkulære til Den Constitutionelle 1835. Trykt. Overført til biblioteket.
Selskabet for Norges Vel Indbydelsescirkulære til Dannelse af en Oldsamling i
Christiania. Trykt. Overført til biblioteket.

Love for Forening til Lysters Vel, 1815, med Tillæg af 27 og 28 Novbr. 1823. Trykt.
Overført til biblioteket.

Ms. 319. Utgaar. Overført til biblioteket.

(Conventions plan som er vedtaget af Participantskabet udi Seyer-Biergets. Berg-Verk.
Bergen 4/1 1761. Trykt.)

Ms. 320. Utgaar (Skomakerlauget).

Se dette under De bergenske Laugsarkiver, nr. 167.

Ms. 321. Utgaar (Kobbersmedlauget).

Se dette under De bergenske Laugsarkiver, nr. 167.

Ms. 322. Utgaar (Skrædderlauget).

Se dette under De bergenske Laugsarkiver, nr. 167.

Ms. 323. . Utgaar (Smede- og Uhrmakerlauget).

Se dette under De bergenske Laugsarkiver, nr. 167.

Ms. 324. Utgaar (Bødker (Kyper) Lauget).

Se dette under De bergenske Laugsarkiver, nr. 167.

Ms. 325 I. Utgaar (Bødker (Kyper) Lauget).

Se dette under De bergenske Laugsarkiver, nr. 167

325 II. Adelspatent for Johann Joseph Kamerer. Underskrevet av Maria Theresia, dat.
Wien 6/6 1778.

Paa pergamentet med litografiske og haandlagte tegninger. Med vedhængende segl i
stor messingkapsel. Indbundet i rødt fløiel.

Ms. 326.

Dr. Daniel Cornelius Danielssens Diplomer.
I en skrivemappe og en rull.

Ms. 327.

Adolf Tidemands Diplomer.
(Se nr. 291.) 2 ruller.

Ms. 328.

Stjerne-visen. Optegnelse fra Egersund ved Pastor Fredrik Tybring.
1 folioark.

Ms. 329

a. salmer, udgivne av Lyder Sagen.
8°. 74 beskrevne blader. B.

b. Digte af Lyder Sagen.

Indeholder:

- a. Digte over "Fædrelandske Æmner". For Norge. – I Krigstid (Denne Sang blev skreven 1808, blev sat i Musikk af Overlærer Bohr, og var gennem alle Krigens Aar Nationalsang over det hele Land). – For Kongen, 1830. – Den 17de Mai; sunget i et talrigt Selskab af alle Stænder paa Nyegaard ved Bergen 1827. – Den 4de November 1827. – Krigssange.
- b. Gravblomster: Ved min Moders Død ("Min dyrebare Stedmoder Anna Dorothea Hoff, datter af Løitnant Andreas Hoff og Anna Greve, døde 1818 i Bergen i sit 79 Aar. I 39 Aar – var jeg saa lykkelig at have denne blide, ædle, kloge sjeldne Moder. Min rette Moder. Lydia Catherina Middelthon, af engelsk Familie, døde den Dag jeg var til Daaben). – Albert Peter Sagan (Hans far).- Frid. Christ. Holberg Arentz (rektor i Bergen). – Nic. Chr. Vendelboe Lassen. – Joh. Nordahl Brun.- Lucia Margaretha Pytter. – Hjeronymus Reimers (kateket ved Domkirken). – Ahlert Heinrich Brandt ("Han var født i Hamburg og døde i Bergen. Hans mærkelige Levnetsbegivenheder have givet Stof til en Fortælling i Budstikken "). – Wilhelm Bernhoft (justisraad og toldinspektør i Bergen + 30/8 1827). 4o. 26 beskrevne blader. B.

Ms. 330.

Beskrivelser af Fundet paa Hov, Dønnes i Nesne prestegjæld. Ved Pastor Dometius.
1854. Med 1 farvelagt planche. Fol. 5 bekrævede blader. L.

Ms. 331.

Avskrift av 3 Brev fra N. F. S. Grundtvig til Kjøbmand Amund Helland i Bergen.

Brevene dat. Christianshavn 10/11 1823, 10/9 1826 og 27/12 1827. Om Amund Helland   Se Halvorsens Forf. Lex., b. 2, s. 615 og LutherskLægmandstidende 1885, nr. 2 og 4.

Ms. 332.

Udtog af Dr. Anton Frederich Bushings Historie om de tegnede skjøne Kunster, om Kunst Maleriets Fremgang. 8o. 46 beskrevne blader. B.

Ms. 333.

Magister F. Nannestad's Forelæsninger over Dogmatikk. Afskrevne ca. 1732 af Michael Reimer. Mag. Nannestad er den senere saa bekendte biskop Fredrik N. Michael Reimer født 1709. Student fra Helsingør skole 27/6 1729, filosoficum 1781. teologisk eksamen 22/10 1733. 4o. 111 beskrevne blader. B.

Ms. 334.

Catalog over Mineralier, Petrifacter, Conchylier, Insecter, Curiositeter, Medallier og Mynter samt en Samling Medallier og Cabinets Stykker i Gibs. Katalogen maa antagelig skrive sig fra Arendt Greves samling paa Aastvedt. 8o. 184. beskrevne blader. B.

Ms. 335.

Brev til Lensmand Ole Hafstad i Førde fra Fogden Hans Rue, dat. Svanøe 18/6 1719 ang. de svenske Krigsfangers Overførelse til Bergen. 1 folioblad.

Ms. 336.

Beskrivelse og Forklaringer af den norske Primstav og Almanak.
Optegnelse fra forskjellige tider med tegninger paa løse blader.
14 beskrevne blader i fol. og kvart.

Ms. 337.

Genealogisk Tabell over den Frimannske Slegt.
Fra ca. 1800. 1 folioark.

Ms. 338.

Original Tegninger til Urda.
6 blader.

Ms. 339.

Kaptein Jacob G. Lunds Kopi av Tavlen fra Nedstryn Kirke. Utført 1830.

4 kolorerte plancher.

Ms. 340.

Forhandlings-Protokol for Fiskerikomiteens Avdeling for Fiske-Produkter ved Utstillingen i Bergen 1865.

Se nr. 27. For øvrig findes utstilligens arkiv i stadsportarkivet.

Fol. 1 beskrevet blad samt 4 brever. B.

Ms. 341. Utgaar. (Overført til diplomsamlingen under 28/3 og 31/7 1662).

Ms. 342.

Continuation af Christian Cramers Handels-Regninger. Regnet og her indskrevet af Castus Kierulf. Bergen 1769.

En afskrift av enkelte deler av C. Cramers lærebok i handelsregning.

4o. 53 beskrevne blader. B

Ms. 343. Utgaar. (Der Schu-Macher-Zunfts Buch 1690-1780).

Overført til skomakerlauget under protocol nr. 9. Se De bergenske Laugsarkiver, nr. 167.

Ms. 344. Utgaar. (Bakerlaugets Arkiv).

Se dette under De bergenske Laugsarkiver, nr. 167.

Ms. 345.

Fortegnelse over 10 forsk. Dokumenter ang. Salg og Kjøp etc. af div. Eiendomme, som har tilhørt Herman Friele og andre, hvilke Dokumenter er overført Diplomsamlingen.

Fol. 1 beskrevet blad.

Ms. 346.

Fortegnelse over 12 Dokumenter (Diplomer) i Tiden 1600-1698 foræret Museet av Jakob Madsen, Hus, Kinservik, Hardanger. Diplomerne er henlagt i Diplomsamlingen. Fol.

1 beskrevet blad.

Ms. 347.

a Stamtavle over Familien Bødtker. Ved Olaf Bødtker. Bureauchef. 1899.

Haandskrevet eksemplar, der har tilhørt hr. Henning Bødtker, sr. Vedlagt en pakke brever m. m. vedk. stamtavlen. Heriblandt en trykt liktavle over provst Friderich Bødtker, 1801, samt nr. 37 av Københavnsk Tidende, 1801, hvor likvers med biografi over samme findes. (Brevene m. m. nummeret 1-46.

Fol. 2 beskrevne blader samt 5 plancher. B.

Ms. 348

- a. kifteforretning efter Fru Margaretha Schrøder paa Lunggaarden, Enke efter afd. Justisraad, fhv. kontorsk Sekretær, Johann Carbiner. 1772.
Fol. 59 beskrevne blader. H.
- b. Skiftecommissions Acten" efter Albert Hinrich Meyer paa Lunggaarden 1786.
Fol. 394 beskrevne sider. B.

Ms. 349.

"Dannelse fremfor Alt". Lystspil I 5 Akter af Marius (Marcus Thrane).

Utrykt. Manuskriptet tilhørte I. B. Halvorsens bibliotek. Halvorsen fik det i 1899. Det havde tidligere tilhørt avdøde dr. Harald Graff, der havde hat det med fra Amerika.

Vedheftet et notebblad til sangen: "I,ll get rid of my Mother-in-Law."

Tveroktav. 58 beskrevne blader. H.

Ms. 350.

Papirer vedk. Hvalfangsten i Skogsvaag. En ufuldendt Avhandling av Dr. Jørgen

Brunchorst. Indeholder en omtrentlig færdig avhandling om hvalfangsten i Skogsvaag med en mængde udtag av kildeskrifter samt avskrift av manuskriptsamlingens nr. 56: Beretning om hvalfangsten i Sartors skibrede, antagelig forfattet av Andreas Christie, kapellan paa Sund 1774-1786. En pakke i fol

Ms. 351.

Adjunkt Thomas Crawford's Papirer, indeholdende Forelæsningshefter m. m. i Tiden 1850-57, som -7 Liebig: Chemische Gedanken. 4o. 7 hefter. 100 beskrevne blader.

8-9 Chemie. 4o. 2 hefter market VI & VII. 35 beskrevne blader.

10. Waffnenlehre: 4o. 1 hefte. 62 beskrevne blader.

11-12 Geometrie. Cursus 1850-51. Hannover. 4o. 1 hefte. 34 beskrevne blader. Samt deler av forelæsning over Chemie.

13 Ausgearbeitet Beispiele zur hoheren Mathematik. 1851-52. 4o. 15 beskrevne blader.

14. Katalog fur Hr. Oberlehrer Schmidt. Berlin 1854.

15 4o. 2 hefter. 17 beskrevne blader.

16 .Diverse Afhandlinger vedk. chemiske Materier. 4o. 1 hefte. 32 beskrevne blader.

17. Hefte indeholdende diverse Særtryk m. m. (Thomas Crawford f. 1833 + 1903. Student fra Munchens universitet. Blev 1860 lærer ved Tanks skole i Bergen. 1875 adjunkt ved Kathedralskolen sammesteds.)

Ms. 352.

Kontratykt Brev til Norges Konge ang. Sammenkaldelsen av et Althing fra Daniel Lau, Kjøbmand i Bergen, dat. 4/12 1846. Daniel Lau var bekjendt som en "original", hvilket ogsaa brevets indhold bekrefter. 4o. 3 beskrevne blader.

Ms. 353.

Regnskabsbog (over Indtægter og Udgifter) 1780-1842 for Andreas Chr. Stuwitz, Bagermester i Bergen.
(Andr. Chr. Stuwitz var far til naturforskeren Peter Stuwitz.)
Fol. 39 beskrevne blader. R.

Ms. 354.

Peter Stuwitz's Dagbok, ført i Kristiania fra 19/10 1831-23/11 1832.
Indeholder mange oplysninger om folk og forhold fra datidens Kristiania.
Bl. a. om Welhaven. 8°. 162 beskrevne blader. B.

Ms. 355.

Tale ved Etatsraad W. Krohn og Madame Bruns Brudevielse 16/11 1786. (se nr. 484).
4°. 4 beskrevne blader. H.

Ms. 356

- a. Bestallingsbrev for Andreas Christian Stuwitz som Kaptein og Chef for Torvalmendingens Kompagni av Bergens Borgervæbning. Dat. 16/10 1841.
1 folioark.
- b. Plate-Vers over Kjøbmand Claus Krohn (1745-1804) av Joh. Nordahl Brun.
1 folioblad.
- c. Brudevers til Jfr. Christiane Benedicte Krohn og Herman D. Janson, 21/3 1786.
Av Andreas Thomsen. 1 folioark.

Ms. 357.

Udlægning og Fortolkning av "Høisingen, Kap.1, Vers 12".
Antagelig en brudetale. Fra ca. 1800. 4°. 5 beskrevne blader. H.

Ms. 358.

Autobiografiske Notiser av dr. D.C. Danielssen.
1 folioark.

Ms. 359.

Skiftebrev efter Anders Anderssøn Riber, Sogneprest til Eidjord, Hardanger. 1688.
Defekt. Begyndelsen og slutten mangler.

Fol. 26 beskrevne blader. H.

Ms. 360. Utgaar.

(Overført arkivet: Uttalelser fra forskj. Videnskabsmænd om Bergens museum til dr. Danielssen. Mus. Jour. 661/1860.)

Ms. 361.

Gottholds indfaldende Andachter. Af M. Christian Scriver, Sogneprest til St. Jacobs Kirke i Magdeburg til dansk oversat. Agershus Corps de Garde A.o 1714. Scriveres fortale er datert Magdeburg 16/8 1671. Oversættelsen til dansk er av: J.M. (Dette kan muligens være stiftamtskriver Joh. Christoph. Mohrsen, der i aaret 1714 sat fangen paa Akershus.) Manuskriptet foræret av bokbinder M. Hansen i Tønsberg 1864. 4o. 614 beskrevne blader. B.

Ms. 362.

Primstaven. Kolorert Tegning med Forklaring av A.J. Kløve. Datert Kløve 5/3 1834. 1o folioblad.

Ms. 363.

Diplomer ved forskjellige Utsillinger tilsendt Bergens Museum. Bestaar av:

- Diplom fra Boulogne-utstillingen i 1866.
- ”   Pariser-   ”   i 1867.
- ”   Tromsø-   ”   i 1870.
- ”   Wien-   ”   I 1873.
- ”   Philadelfia-   ”   I 1876
- ”   Paris   ”   i 1878.
- 2 ”   Berlin   ”   I 1880.
- “   Edinburgh   “   I 1882.
- “   Islands 1000 aars fest 1874.

Innlagt i diplomsamlingens stålskap,; 4.12.1967: MT

Ms. 364.

3 Utstillings-diplomer Bergen vedk. Bestaaende av:

- 1 Diplom til Bergens Stifts Komite fra Stockholms-utstillingen i 1866.
  - 1 do.   til Bergens by fra Pariser-utstillingen i 1867.
  - 1 do.   til Bergens Handelsforening fra Neapel-utstillingen i 1871.
- Sammenlagt i en rulle.

Ms. 365.

9 Diplomer oversendt dr. D.C. Danielssen. Bestaaende av :

- 4 Diplomer fra Kjøbenhavns Universitet 1879.
- 1 ”   kgl. Videnskabselskap 1892.

3 ” Berlin 1882.
1 ” Moskva 1887.
Sammenlagt i en rulle.

Ms. 366.

Kinesisk og Tyrkisk Haandskrift.
3 blader.

Ms. 367.

Historisk og topografisk Beskrivelse av Bergen paa fransk.
Kopi. Antagelig utdrag av en fransk reisebeskrivelse. Fra ca. 1800.
1 folioark.

Ms 368

Brevere fra C. A. Holmboe til Toldkasserer Christie væsentlig av numismatisk Indhold.
2 brevere fra 1848 og 1865 samt 3 plater fotografiske gjengivelse av mynter.
Numismatiske Optegnelser, der har tilhørt Toldkasserer Christie.
Blant disse optegnelser findes: Kortfattede Begyndelsesgrunde til den gamle
Numismatikk af Joseph Eiksel.
4°. 48 beskrevne blader. En pakke.

Ms. 369

Kostymer.
Bestaar av 18 blader med med kostymer paalagt silketøi og 7 ark prikkede og til dels
tegnede figurer. Utført ca. 1750 – 1800. En pakke.

Ms 370.

Tegninger av Insekter og Blomster samt entomologiske Optegnelser av Arendt Greve til
Aastvedt. 28 løse nummererte blader. En pakke. (1919 udtat 3 tegninger efter.....

Ms. 371

UB Bergens Ms371. Arent Greve: Tegninger av insekter og blomster samt entomologiske
optegnelser. (Greve, Arent, 1733 – 1808, gullsmed i Bergen)
Alle Arent Greves fargetegninger, samt en fortegnelse over hans pennetegninger, er
publisert i Universitetet i Bergen, Skrifter. 27: Magne Opheim: Arent Greves
tegninger insekter fra Bergens stift, og beskrivelser av Bergen 1959.
Fargetegningene er først i januar 1969 kommet tilbake til UB Bergen (etter utlån for
reproduksjon ble de i flere år liggende i Universitetets sekretariat).
I det følgende er tegninger og notater oppført i samme orden som i Opheims
avhandling. En tidligere nummering av notatene (nr. 1 – 28) har bare delvis kunnet
følges.

aa: Arent Greves Forord (Opheims avhandling, s. 16): to enkle og et dobbelt kvartblad, hvorav to har vært nummerert Ms 371.23 og 371.25.

a – v: ”Een og Tyve blade med forskjellige indenrigske Indsekter, malede efter Naturen af Arent Greve

- a. 1 dobbelblad (fargetegninger, likeens alle de følgende
- b. 1 dobbelblad + beskrivelse (1 enkelt blad, tidligere Ms 371.24)
- c. 1 dobbelblad + beskrivelse (tidligere Ms 371.19)
- d. 1 dobbelblad + beskrivelse (tidligere Ms 371.21)
- e. 1 dobbelblad
- f. 1 dobbelblad + beskrivelse (en liten lapp)
- g. 1 dobbelblad + beskrivelse (en liten lapp, tidl. Ms 371.?)
- h. 1 dobbelblad.
- i. 1 dobbelblad + beskrivelse (1 sammenfoldet lapp, tidligere Ms 371.4)
- k. 1 dobbelblad + beskrivelse (en lapp, tidligere Ms 371.?)
- l. 1 dobbelblad.
- m. 1 dobbelblad + beskrivelse (en lapp, tidligere Ms 371.?)
- n. 1 dobbelblad + beskrivelse (en lapp, tidligere Ms 371.?)
- o. 1 dobbelblad + beskrivelse (en lapp, tidligere Ms 371.20)
- p.q.r.s. 4 dobbelblader.
- t. 1 dobbelblad + beskrivelse (tidligere Ms 371.22)
- u. 1 dobbelblad + beskrivelse (en lapp, tidligere Ms 371.?)
- v. 1 dobbelblad.

Ms 371.7-17: Elleve blad (enkle og doble, i alt 17 sider tegninger) pennetegninger av diverse insekter, med navn og beskrivelser:

Ms.371.7-15: 9 dobbelblader, de fleste med påførte navn og beskrivelser.

Ms 371.16-17: 2 enkle blader.

Ms 371.18: Et dobbelblad med tekst (insektbeskrivelser; hører sammen med det foregående).

Ms 371.26 og 27: To blomstertegninger (2 enkle blad).

Tidligere Ms 371.28: et korrekturark til Opheims avhandling er kassert.

Ms 371. Proveniensi:

Storparten av samlingen er antakelig git til Bergens Museum en gang i 1830-årene av Arent Greves sønn, Jan Greve (1775-1840). To av fargetegningene (hvorav den ene iflg. Blyantnotat er 371 i) er iflg. Opheims avhandling (s.14) gave fra stadskonduktør Olav Ingstad (1867-1958), formidlet ved Magne Opheim (omkring 1959). Iflg. Notat av A.M. Wiesner i bibliotekets arbeidseksemplar av den gamle ms.katalogen er 3 tegninger fra Arent Greves samlinger i 1919 forært til en slektning av Arent og Jan Greve: "1919 uttat 3 tegninger, efter ordre foræret til Jan Greve". Sannsynligvis har dette 3 blomstertegninger.

Ms. 372.

Gerhard Schønning: Reise 1773 – 74

80 tegninger og kart kopiert av Wiederøe 1823. Kolorerte

Ms. 373

Zoologiske Tegninger

4 stykker. 2 paa karton tegnet av Schierz. 2 sandsynligvis tegnet av Losting til Sars og Danielssens verk.

Ms 374.

Skiftebrev efter Ungkarl Knud Joensen Møchlethun, Eidfjord, Hardanger, dat. 8/5 1802

Fol. 25 beskrevne blader. H.

Ms. 375.

Skiftebrev efter Gunilde Pedersdatter, Enke efter Lars Torstenssøn Sæd,

Eidfjord, Hardanger, avholdt 12/12 1792 Fol. 48 beskrevne blader. H.

Ms. 376.

Skiftebrev efter Anders Torstensen Legrejd, Gravens Prestegjæld, Hardanger, dat. 22/10

1807. Begyndelsen mangler. Fol. 21 beskrevne blader. H.

Ms. 377.

En Afskeds-Tale holdet af Ludvig Holberg, da han nedlagde sit Rector-Embede ved.

Universitetet 1736. Kopi. Fra ca. 1800. 4°. 12 beskrevne blader. H.

Ms. 378.

Carl v. Linne': Prælectiones privatissimæ. 1770 [Nedtegnet av Martin Vahl].

Indeholder referat paa dansk av Linne's forelæsninger over entomologi og botanikk paa Hammarby i 1770. Den botaniske del er trykt i Bergens museums aarbok for

1910. Nr. 1. Utgit ved direktør Jens Holmboe. – Manuskriptet blev i 1908 foræret til museet av prof. Appelløf, som i sin tid hadde faat det av avdøde bokhandler C. Floor i Bergen. Pag. 33 – 36 mangler i den botaniske del. I manuskriptsamlingen har tidligere været opbevart et brev fra Martin Vahl til apoteker de Besche, dat. London 19/11 1785. Brevet, som nu ikke længer findes, er i sin helhet avtrykt i Bergens Stiftstidende for 10/1 1850. 4°. 127 beskrevne blader. B.

Ms. 379.

Skiftebrev efter Elisabeth (Elsebe) Stuwitz, Enke efter Lars Kielland Smith, beg. Egersund 28/1 1807 slut., 9/9 s.a.. Fol. 22 beskrevne blader. H.

Ms. 380.

Navigations-Bok.

Fra ca. 1750. Læreebok i navigation med tegninger og eksempler. Den er maaske forfattet av navigationsmester Jørgen Kieding, der levede i Bergen i tiden 1733- 90. Manuskriptet blev fundet i en kiste, der hadde tilhørt skipper Jan Konow. Fol. 82 beskrevne blader. B.

Ms. 381.

Skatte og Qvittance-Bog for Sr. Ditmar Kahrs som Eyer af Gaarden Fantoft beliggend ei Schiolds Skibrede. 1783 – 88. Duodez. 8 beskrevne blader. H.

Ms. 382.

P. A. Øyen: Vandstandmærker i Noprdlands Amt Sommeren 1893 og Finmarkens Amt 1897. Med pennetegninger. Foræret museet 1908 av ”Norges geologiske Undersøkelse” 4°. 85 beskrevne blader. B.

Ms. 383.

Systematisk Catalog over det norske Universitets Samling af nordiske Oldsager tilligemed Catalog over bemeldte Oldsager efter deres Løbe-Nummere i Samlingen, tildeels med hosfødte Tegninger, forfattet af Professor R. Keyser og i Afskrivt skjænket til Bergens Museum. [Av W. F. K. Christie]. 2 avskrifter av den systematiske katalog. Fol. 11 hefter. L.

Ms. 384.

Catalog over Det Norske Videskabers-Selskabs Pergament-Breve og andre Papiir-Documenter. [Avskrift]. 4°. 32 beskrevne blader. L.

Ms. 385.

En Mappe, hovedsagelig av antikvarisk Indhold. Det meste forfattet av W. F. K. Christie.

Indeholder:

Antiquariske Tegninger, som er afbenyttede til Urda

Antiquariske Tegninger, som endnu ikke er benyttede i Urda.

Bergens Byes Kirker kopierede efter Raadmand Mejers Manuskripter i Formandskapets Arkiv. (Utstillet i samlingen). 5 diverse Tegninger av Lyder Sagen, dat. 1812 m.m.

Her: Nic. Wergeland. Indberet. Om oldtidsmerker i Chr.sand Stift. Dat. 22/5 1811

- 1 Hovedfortegnelse over mappens innhold. 1 ark
- 2 Antiquariske Tegninger, som ere afbenyttede til "Urda".
- 3 Antiquariske Tegninger som endnu ikke ere benyttede i "Urda". 4 ark.
- 4 Bergens Byes Kirker (Mgl. 19/3 1952. G.M)
- 5 Antiquariske Tegninger,forærede til Bergens Museum af Professor G.?. (Mgl. 3 1952 G.M)
- 6 Tegninger og notater av Lyder Sagen Her også Nicolai Wergeland: Indberetning om oldtidsmerker i Christiansand Stift. Dat. 11.5.1811.
- 7 Avrids av en Primstav. 2 ark.
8. Forskjellige antiquariske Tegninger. (Vedlagt spesifisert fortegnelse).
- 9 Antiquariske Antegnelser og Tegninger. (Av W. F. K. Christie).
- 10 Diverse Tegninger
- 11 Anmerkninger til "Nogle Inscriptioner fra Middelalderen og de senere Tider", av Biskop Neumann. _ Et Blad med Gloser til Christies Dialektleksikon.
- Fortegnelse over Karter.

*Dette er originalen. Kopi: se 197a

Ms. 386.

B. E. Bendixen: Optegnelser fra udenlandske Museer. Av historisk-antikvarisk indhold med tegninger. 7 hefter 1 tverkvart

Ms. 387.

"Gud-Frygtigheds Øvelse". Religiøse Betragtninger skrevet af Edvart Nicolai Sijvertsen d. 29/7 1788. Foran paa smudsbladet staar: Tilhører mig Edvard Nicolai Sivertsen 1801. 8°. 57 beskrevne blader. H.

Ms. 388.

Commissions-Buch, angelegt im Jahre 1804 von Christian Joachim Mohn. Christian Joachim Mohn født i Bergen 1777 † 1811. Bryggekjøbmand.

Fol. 163 beskrevne blader samt register. B.

Ms. 389.

Commissions Akt og Dom ang. Lunggaardens Grændser. 1726 – 27.

Anlagt av Lunggaardens eier Sr. Abraham Wessel mot magistraten i Bergen.

Fol. 179 beskrevne blader. B.

Ms. 390.

Fortegnelse over Fordelingen av Bergens Byes Indskud til Norges Bank 1816.

Ligningen indeholder rodevis opgaver over skatydere og sum. I alt utlignedes 177 000 speciedaler sølv.

Ms. 391.

Brev fra J. Brecke, dat. Brecke 28/5 1791.

(Indeholder intet av interesse). 4°. 1 ark.

Ms. 392.

Carl Nicolai Stoud Platou's Stilebøker og Forelæsningshefter i Tiden 1823 – 33.

Bestaar av 6 hefter:

- 1 Latinsk Stilebok med Professor Hersleb 182. 4°. 9 beskrevne blade. H.
- 2 Do. do. do. 1824. 4°. 14 beskrevne blader. H.
- 3 Do. Oversættelses-bok do. 1823. 4°. 8 beskrevne blader. H.
- 4 Do. do. do. 1826. 4°. 12 beskrevne blader. H.
- 5 Docent R. Keyzers Forelæsninger over det gamle norske Sprogs Gramatik 1828. 4°. 32 beskrevne blader. H.
- 6 Forelæsninger over Psychologien foredragne af Prof. G. Sverdrup, tilhører Sigwardt 1833. (1ste hefte). 4°. 23 beskrevne blader. H.

C. N. S. Platon, født i Kristiania 1809, død som borgermester i Bergen 1888. Hefterne blev fundne i en kasse ved ordningen av Stadspøstens arkiv og av kommunen overlatt museet.

Ms. 393.

Tale ved Jocumine Angell Baades Jordeførd, holden i Strandens Kirke (Søndmør) 7/2

1843 af Provst A. Skavland. Avskrift ved Petter A. J. Møklebust.

8°. 4 beskrevne blader. H.

Ms. 394.

Efterladte Optegnelser av W. F. K. Christie.

Indeholder optegnelser paa løse blader om diverse, som: ”Fangst af Grindehval i Bergen Stift. – Oplysninger om Brittisk Museum; Udgifter 1812. – Udgifter paa en Reise i 1847 m. m.”

Ms. 395.

Peruque Magerne i Bergen. Bevilling at De maa have Laug og Laugs Rettighed, dat. Christiansborg Slot 8/2 1743.

Kopi. Paaskrevet: Dette Document er mig overgivet som sidste Laugsmester 1854 af D. Lau. Bergen 3/12 1891. Andreas Pettersen. 1 folioark.

Ms. 396

a – d. Optegnelser fra Søndfjord av frk. Nikka Vonen. (Alt i en pakke).

a. Søndfjordske Viser og Sagn optegnede af Nikka Vonen.

Indeholder: Folkelege. – Gaader. – Viser. – Paatrue (Ordsprog).- Lægemedler. – Bumærker. 4°. 46 beskrevne blader. B.

b. Fortællinger fra Søndfjord ved Nikka Vonen. 4. 47 beskrevne blader. B.

c. Eventyr fra Dale i Søndfjord ved Nikka Vonen.

Vedlagt brev fra frk. Nikka Vonen til konservator dr. Schetelig, dat. Dale 6/9 1909, hvori hun forærer museet sine optegnelser. 4°. 48 beskrevne blader. B.

d. Huslige Forholde m. m. fra Begyndelsen og Midten af 19de Aarhundrede ved Nikka Vonen..

Indeholder: Skikk og vedtægt ang. forholdet mellem mand og kone, mor og barn. – Tjenestepikernes forhold ihuset, deres pligter og rettigheter. – Børnenes arbeide. – Husskikk. - Marthes fortællinger. – Maaltider og bespisning. – Familiefester. 4 Vonen.. 48 beskrevne blader. B.

Ms. 397.

En Samling af Mag. Jacob Worms Poetiske Skrifter, hvorfor hand mistede Kald og Kiole, og siden er bleven dømt ved den værdslige Reett, at miste sit Hoved og Fingre etc.

Har tilhørt J. B. Halvorsens bibliotek. Manuskriptet fra ca. 1750.

4°. 106 beskrevne blader. B.

Ms. 398.

Kammerherre Christian Holt's Dagbøger i Tiden 1823 – 1827. 6 Hefter.

Christian Holst fød 1808 † 1890. Dagbøgerne har tilhørt I. B. Halvorsens bibliotek.

Hefte nr. 1. Indeholder dagbok over reisen til Stockholm 4/9 – 9/9 1823

” ” 2. Indeholder dagbok over reisen til Stockholm og over opholdet der 3/9 – 20/12 1823

” ” 3. Indeholder dagbok i Stockholm 22/12 1823 – 17/3 1824

- ” ” 4. Inneholder dagbok i Stockholm 18/3 1824 – 8/6 s. a.
- ” ” 5. Inneholder dagbok i Kristiania 5/8 1824 – 14/5 1826.
- ” ” 6. Inneholder dagbok i Kristiania og Stockholm 7/7 1826 – 18/3 1827.

De 5 første hefter i duodez til sammen 132 beskrevne blader, 6te hefte i 4°. 29 beskrevne blader. Sammen med dagbøkerne vedliggjer et hefte i duodez – ”Tyske Digte”. Et av digtene er dat. 31/8 [18]60. Til sammen 68 beskrevne blader.

Ms. 399

Digte af Christiane Koren.

Skrevet med Christiane Korens egen haand. (Sammenlign nr. 49). Har tilhørt I. B. Halvorsens bibliotek.

8°. 94 beskrevne blader. H.

Ms. 400.

Axel Blytt: Theorien om den norske Floras Indvandring under vekslede tørre og fuktige Perioder. Trykt i Bergens museums aarboek 1909. 4°. 46 beskrevne blader. H.

Ms. 401.

Bøssemager B. Vonens Selvbiografi (ufuldført) ved Nikka Vonen.

Bøssemaker Berthel Vonen var født paa gaarden Vonen i Nøstdal, Førde prestegjeld 1799. Hans datter er ovennævnte Nikka Vonen. 8°. 21 beskrevne blader. B.

Ms. 402.

Georg Mowinckels Eksamenstestimonier.

Bestaar av rektor Arentz dimissionsattest fra Bergens latinskole, dat. 8/7 1802. – Akademisk borgerbrev fra Kjøbenhavns universitet, dat. 5/11 1802. – 3 karakterlister fra 1802 – 03. – Georg Mowinckel, kjøbmand i Bergen, født der 1785, † sammest. 1871.

Ms. 403

a. Bjørnstjerne Bjørnsons Brever m.m. til Geelmuydens Enkes Bokhandel i Bergen ang. Forlagsretten til Arne m. m. 1858 – 1868. Bestaar av 20 nummere.

Ms. 403b. Bjørnsons egenhændige Korrektursemplar til 2det Oplag av Arne. 403a & b deponert av Bergens kommune. De blev fundne ved ordningen av Stadspørtens arkiv i 1909.

Ms. 404.

Lærebog i Mathematik (Arithmetik, Geometrie, Trigonometrie, Longimetrie) for Underofficer ved Søakadememiet, J. Langemarck, dat. 11/11 1813.

Manuskriptet er sandsynligvis fremlagt til eksamen. Paa en vedheftet seddel har kontreadmiral Wlengel skrevet: Under Officer Langemarck 2de Examens Hefter ere igjennemseete. Dat. 11/3 1814.

Manuskriptet er nitid utført, ledsaget av en mængde – delvis kolorerte – tegninger. Foræret museet av Bergens stiftsarkiv 1910. Fol. 133 beskrevne blader. B.

Ms. 405.

Stamtavle over Adelsslægten Orning. Av Fredrik Chr. Grønvald. Trykt Kjøbenhavn 1886 av Johannes Sundvor. 4o. 8 beskrevne blader. H.

Ms. 406.

Lector Møllers Forelæsninger over Logikk og Methaphysik, skrevne af D. Brochmann. 1827-1828. 4o. 72 beskrevne blader. H.

Ms. 407.

Katalog over: Archiv der Bergen-fahrer, nach der Durchsicht und Neuordnung von 1887. Acta der Handelskammer zu Lubeck. Avskrift i maskinskrift efter katalogen i Lybecks handelskammer over Bergefahrerarkivet, utført 1910 av handelskammeret i Lybeck. Fol. 20 beskrevne blader. H.

Ms. 408.

Breve af P. A. Heiberg. Paabegyndt Oversættelse af "Letters d'un Norvegian de la veille roche". Paris 1822. Ved Peter Stuwitz. 4o. 58 beskrevne blader. B.

Ms. 409.

Fra Fjeldet. Nogle Jagt- og Fjeldeventyr fra Hardanger. Af H.J. Galtung.

Er antagelig nedskrevne ca 1880 av Hans Jacob Galtung til Thorsnæs, født 1824, død som dyrlæge i Amerika 1887. – Manuskriptet blev fundet i en kasse ved ordningen av Stadsporens arkiv 1909. 4o. 36 beskrevne blader. H.

Ms. 410.

Membraner. Bestaaende av:

- 1 5 brudstykker av en gammel messebok paa pergament. Foræret av cand. Theol H. Daae 1829.
2. Et blad av et latinsk haandskrift paa pergament. 2-spaltet stor oktav. Foræret av foged Widsteen.
- 3 2 blader av en messebok paa pergament. Dobbelt oktav. Foræret museet 1864 av frk. Caroline Kyhle, som hadde faat det av en bokhandler i Kjøbenhavn.

410, 1-3 tidligere katalog nr. 186c) 410. 1-7 overført til 1549. 1-7. Overført til Ms 1549.7

4. 2 blader av et latinsk haandskrift paa pergament.
- 5 2 folioblader av et latins haandskrift paa pergament.
Var tidligere omslag paa nr. 213 (Gaardsret for Jacobsfjorden og Belgaarden 1578-1638). Blev i 1911 utskilt fra dette manuskript og henlagt her.
6. 3 membranfragmenter uttat av bindet paa en dansk bibbel fra 1598.
Kjøpt av museet i Bergen 1913.
- 7 Diverse fragmenter funnet i Kaupanger kirke, Sogne, ved magister Hans Emil Lidens utgravninger:
  - a. Fragment av et Missale, 1100 – tallet ? se vedlagte beskrivelse av misjonsprest Lars Buvarp, Oslo. I fragment 11,5x6,5 cm.
  - b Latinsk tekst til Maria beskrivelse, 1400-tallet. Høyde 12 cm; maks bredde 9,5 cm.
  - c. Fem små biter, visstnok av norrøne bøker.

Vedlegg:

1. Brev fra Hans Emil Liden til L. Holm-Olsen, 23.10.1962
2. Brev fra L. Holm-Olsen til H.S. Bakken, 28.10.1965
3. Brev fra UB Bergen (M.Tv.) til Hans Buvarp, 14.4.1966.
4. Brev fra Hans Buvarp, 15.4.1966.
5. Xerox-kopi av Bubarps bestemmelse til fragment a. Overført til Ms. 1549.

Ms. 411.

Leben des Grafen und Herrn Nicolaus Ludvig von Zinzendorf und Pottendorf beschreiben von August Gottlieb Spangenberg. Zweiter Theil. Gnaiau 1821. Avskrift.
8o. 99 beskrevne blader. B.

Ms. 412.

2 Digtsamlinger (dels originale dels avskrevne Digte).
Fra ca. 1800-1835. 8o. 22 og 23 beskrevne blader. H.

Ms. 413.

Aksel og Valborg. Tragisk Drama i 1 Akt. (Parodi).
Af F. Schovelin og H. Lund. Kjøbenhavn 1871.
Har tilhørt Oluf W. Wingaard.

8o. 65 beskrevne blader. B.

Ms. 414.

Guld. Skuespil i 3 Akter af Just Broch.

4o. 69 beskrevne blader. B.

Ms. 415.

De to Blinde. Musikalsk Narrestreg, med Text af J. Moineaux, Musiken af J. Offenbach.

4o. 25 beskrevne blader. B.

Ms. 416.

I Kjøkkenet. Skuespil. 3 Hefter i tveroktav.

Til sammen 46 beskrevne blader.

Ms. 417.

Ægteskabskontoret eller rige Ægteskaber. Komedie i 3 Akter af Abraham Dreyfus.

Oversat af Xrinos. 8o. 2 hefter, tilsam. 100 beskrevne blader.

Ms. 418.

Græshoppen. Komedie i 3 Akter af Henry Meilhac og Ludovig Halevy. Oversat af

Xrinos. 8o. 2 hefter, tilsam. 114 beskrevne blader.

Ms. 419.

C.A. Holmboe: Beskrivelse av en liden persisk Manuscriptrulle, Bergens Museum tilhørende. 1 folioark.

Ms. 420.

Dr. Jørgen Brunchorst: Museets (Bergens) Historie.

Et utkast øiensynlig tænkt anvendt til en paatenkt fører i museet.

Fol. 4 maskinskrevne blader med 18 bilag nummererte.

Ms. 421.

Diverse Dokumenter.

Indeholder:

1. Gravsang ved Murmester M. Dahls Jordefærd i Bergen 2/11 1837. Af Sagen. Avskrift.
2. Sang til De Nygifte paa Krakken.

3. Den visnede Rose. Digt.
4. Promemoria til Stiftsbefalingssmand de Schouboe fra Laugene i Bergen dat. 10/2 1783 ang. de høie Priser paa Madvarer i Bergen. 1 folioark. Gjenpart.
5. Sessionattest, dat 2/5 1795.
6. 2 Blade i Fol. med "Fortegnelse over Skrifter holdt i Lyster Skibrede 1770".
7. Om "Precipulus", En beskrivelse med dr. Danielssens haandskrift.
8. Avskrift av et Diplom dat. Voss 1585 ang. Vidnesbyrd om Erik Andersen's Arv.
9. Avskrift av et Diplom dat. Voss 1449 ang. Vidnesbyrd fra Lagrettet at de paa Tvilde hørte at velb. Kvinde Gertrud Jacobsdatter solgte 3 matabol i Tvilde m. m. 8 og 9 med W. F. K. Christies haandskrift.

Ms. 422.

Antiquariske (Antegnelser og) Tegninger, fundne blant afdøde Bisop Neumanns Papirer og mig meddelte af hans Børn 1848. W. F. K. Christie.
2 tegninger.

Ms. 423.

Commercedirektør Jørgen thor Møhlens Copiebog Møhlenpris og dens Manufacturer vedk. 1676-1706.

Manuskriptet opbevarede paa Møhlenpris indtil 1908. Blev i 1911 deponert i Bergens museum av cand. Jur. A. M. Wiesener. Indeholder adskillig av betydning for Bergens handelshistorie. Kopiboken ført av thor Møhlens sekretær. Kun enkelte overskirfter i slutningen med thor Møhlens egen haand. Nogle blader foran utrevet. Ligesaa i slutningen. Paa bokens ryggside staar: Bogen av Møhlenpris. Foræret 1927. Fol. 12 beskrevne blader. B

Ms. 424.

Brev fra Mag. Ole Gjerdrum sr. Sogneprest til Strandebarm til Mag. Thomas Scheen Sogneprest til Stordø ang. Stridigheter mellem disse. 1720. Kopi.
Brevet indeholder først Gjerdrums brev, dat. Iverhuus, Strandebarms prestegaard, 14/8 1720. Dernæst Th. Scheens svar, dat. Thyse prestegaard 3/9 1720 samt endelig Gjerdrums svar herpaa, dat. Ivershus 16/9 1720. (Var tidligere i diplomsamlingen).
1 folioark.

Ms. 425.

Brev fra Samuel Ager, dat Røsseland 12/5 1727, til Baard Johansen Steene.
Indeholder intet av interesse. – Var tidligere henlagt i diplomsamlingen.
1 folioark.

Ms. 426.

Regnskabsbok over Kosthold fra Evanger i Tiden 1761-68 for F. Joensen Axlebjerg (nuværende Akslebjørg).
Overført 1911 fra diplomsamlingen.
6 beskrevne blader i duodez skindomslag.

Ms. 427.

Gjenpart av Grev Bernstorfs Forsvarsskrift mot hans Anklagere. 1766.
Paa tysk. Stilet til kongen, dat. Kjøbenhavn 13/10 1766. Overført fra diplomsamlingen 1911.
Fol. 12 beskrevne blader. H.

Ms. 428.

Brev fra Carl von Linne den yngre dat. Upsala 10/3 1768, til Apotheker (Johan Carl) de Besche i Bergen. Indeholder bl. a taksigelse for tilsendt gave. – Professor Th. Fries, Upsala, mener, at Linne har diktert sønnen, Carl v. Linne den yngre dette brev. Se Bergens Museums aarsberetning 1910, s. 23 Se: Brev til Carl v. Linne. 2 aft del 1 s. 204
1. folioark.

Ms. 429.

Brev fra Peder Ellingsøn, Mæløen til Kjøbmand Johan Krøpelien, Bergen, dat. Mæløen 23/7 1796. Angaar forretningsaker. Brevet meget medtat. Overført til diplomsamlingen i 1911. 1 beskrevet folioark.

Ms. 430.

Brev fra Sigvard Kildal Jentoft, dat. Kjøbenhavn 4/4 1813, Konrektor Winding i Bergen. Angaar diverse antkvariske spørsmål. Brevet forært museet av rektor Brekke i 1905. Det var fundet i Kathedralskolens bibliotek. Overført fra diplomsamlingen i 1911.
4o. 4 beskrevne blader. H.

Ms. 431.

Brev fra Præsident W. F. K. Christie, dat. Bergen 17/2 1815, til hans Forældre Postmester i Christiansund Johan Koren Christie og Anna Thue Brodtkorb.
Omhandler begivenheterne i 1814. Vedlagt statsraad Treschows tale da stortingets guldpokal blev overrakt Christie. Overført fra diplomsamlingen i 1911.
4o. 2 beskrevne blader. Mangler 2/11-67

Ms. 432.

Brev fra C.N. Schwach, dat. Trondhjem 4/9 1847, til Biskop Neumann i Bergen.

Indeholder beklagelse over, at kongen forbigikk Neumann ved utdelingen av St. Olafsordenen samt uttalelser om antikvariske emner. Overført fra diplomsamlingen i 1911. Fol. 2 beskrevne blader.

Ms. 433.

Digt til Stiftamtmand Christie den 3die Juni 1828. Av Claus Frimann.
Overført fra arkivet (A. Nr.31) i 1911.

Ms. 434.

Dokumenter vedk. Den gamle Museumsbygning, tidligere Præsidentboligen i Bergen.
Bestaar av skjøter, pantobligationer, leiekontrakt m.v. i tiden 1751-1846. Overført 1911 fra museets arkiv (B. M. A. g. 4). 12 dokumenter i fol.

Ms. 435.

Diplom som livsvarig Medlem av Museforeningen i Bergen for Konsul Wollert D. KrohnUtstedt 1/12 1892. Wollert D. Krohn + 14/2 1908.

Ms. 436.

Dokumenter vedk. Den kommunale Fiskebasar i Bergen i Tiden 1891-1892. 26 nummererte dokum. Og 11 regnskapsbilag.
En pakke med diverse løse dokumenter og tegninger.

Ms. 437.

Dr. Danielssens Manuskript til Alcyonida. Trykt i Den norske Nordhavs-expedition 1876-78. En pakke i io med tegninger.

Ms. 438-468 tilhører ”Det Krohnske Familiearkiv”.

Arkivet bestaar av de samlinger til slekten Krohns og dens betydelige jordegods historie, som avdøde konsul Wollert D. Krohn hadde samlet og skrevet. Ved konsul Krohns død i 1908 blev det Krohnske familiearkiv overført til Danckert Krohns stiftelse. Ved velvillig imøtekommenhet blev det i novbr. 1911 overdradd til Bergens museum, hvorved dette for Bergens historie rikholdige arkiv er blitt tilgjengelig for benyttelse og studium Til lettelse ved benyttelsen av arkivet er i nr. 438 indlagt en oversigtstavle over slekten Krohn.

Ms. 438.

Familien Krohn. Forfattet av Konsul Wollert D. Krohn, 1880-83.

Manuskriptet indeholder fyldige biografier over slektens norske stamfar, kjøbmand i Bergen, Claus Krohn (1691-1744) samt hans børn: Hofagent Danchert D. Krohn, etatsraad Wollert Krohn, kjøbmand Johan Joachim Krohn, agent Hans Krohn, agent

Claus Krohn samt datteren Gjertrud Magdalena Krohn. Likeledes findes beskrivelse, tegninger og fotografier, segl m. m. vedk. slegten og dens store eiendomme. Det indeholder dessuten personal- og kulturhistoriske bidrag til Bergens historie i tiden ca. 1750-1825. Den bekjendte strid mellom P.A. Heiberg og etatsraad Wollert Krohn i aaret 1784 findes ogsaa utførlig behandlet og belyst ved aktstykker. Bakerst i manuskriptet er vedheftet den trykte stamtavle over familierne Garmann, Schanche, Krohn og Hopstock av frk. A.J. Hopstock, Bergen 1876, hvori for slegten Krohns vedk. er tilføiet rettelsel og tillæg. En del dokumenter, der tidligere laa løse inde i boken er henlagt i efterfølgende nr. 439 og 444. Manuskriptet, der er indbundet i rødt shirtingsbind, er forsynet med register. Stor 4o. 262 beskrevne blader. B.

Ms. 439.

Peter Andreas Heiberg. Et Foredrag holdt i Bergens historiske Forening 28/10 1895 af Konsul Wollery D. Krohn.

Angaar den bekjendte strid mellem digteren P.A. Heiberg og etatsraad Wollert Krohn i Bergen. (Se P. A. Heibergs "3 Aar i Bergen"). 8o. 22 beskrevne blader. H.

Ms. 440.

Foredrag ved Familiefesten holdt i Anledning Hofagent Danckert D. Krohn Stiftelses Hunderdeaars Jubilium den 15 Mai 1889, af Konsul Wollert D. Krohn.

8o. 13 beskrevne blader. H.

Ms. 441.

Om Spillene ved Hanse-Kontoret i Bergen.

Foredrag holdt i den historiske forening i Bergen av konsul Wollert D. Krohn.

4o. 9 beskrevne blader. H.

Ms. 442

a. Der Gesellen Boeck im Jakupsforden unde Belgarden 1604

b. Bogstavut Afskrift af: Der Gesellen... 3 beskr. blader.

Konsul Wollert D. Krohns forarbeider til samme offentliggjort i Bergens historiske forenings skrifter nr. 3 og Bergens museums aarbok 1894.

4o. 54 beskrevne blader. H.

Ms. 443.

Optegnelser vedk. Slegten Krohn og dens Eiendomme. Av Konsul Wollert D. Krohn.

Disse optegnelser er væsentlig forarbeider til nr. 438. De indeholder bl. a.

oplysninger om agent Wollert Dankertsen Krohn (1765-1834); om Stene gaard, om Hop gaard. Bestaar av 11 foliohefte med 201 paginerte sider samt 7 løse hefter.

Ms. 444.

Dokumenter vedkommende Slegten Krohn.

Var tidligere vedlagt stamtavlen (nr. 438). Bestaar av: 1) 6 brever i tiden 1779-1849. Det ene, dat. Wernersholm 4/6 1811, er fra lagmand Werner H. Christie og angaar marmorbruddene paa hop og andre steder i Søndhordland.-

1 brev fra Carl Bennemann, dat. 15/6 1893 angaaende slekten Krohns segl. – Ansøkninɡ vedkommende etatsraad Wollert Krohns begravelse i 1789.- Diverse optegnelser.- 2) Utklip av ”Bergens Tidende” for 24/3 1894 vedk: ”Orgelmanden og Gibsmageren. Et Kapitel av et utrykt Skrift af W. D. Krohn.”- 3) Tegning av et sølvkruselaag med Friderich Erichs Monrath og Birgithe Anders’d. Chold 1703 indgraverete vaaben. 4) Tegning av et krus.- 5) Tegning av Hop gaard og kirke. (Wernersholm og papkirken sammesteds). – Tegning av samme. 6 2 tegninger av Lunggaarden, sign. W.D. Krohn. Alt i en pakke.

Ms. 445.

Dokumenter vedkommende Slegten Krohn.

En pakke indeholdende:

1. Slegtsoptegnelser.
2. Bryllupsdigte, gravsange, leilighetsdigte m. m. (trykte og skrevne) vedk. slegten Krohn i tiden ca. 1766-1861.
3. Firmaet Krohn & Co. Vedk. 1821-29.
4. Diverse optegnelser skrevne og trykte.
5. Digteren P.A. Heibergs skriftlige erklæring og undskyldning til etatsraad Wollert Krohn, dat. Bergen 23/10 1784. (Kopi, originalen i det Heibergske museum paa Amble).
6. Justisraad Otto Ocken og hustru Anna Magrethe Reutzers testamente, dat. 5/12 1791. (Kopi).
7. Dokumenter vedk. striden mellem notarius publicus Kræfting og agent Wollert D. Krohn. 1800.
8. Dokumenter vedk. ”Den private Søassurance Selskap i Bergen” 1809-10 samt andre dokumenter vedkommende sjøassurance.
9. Dokumenter vedk. forslag til en ny børs oprettelse i Bergen 1819.
10. ”Betænking fra Bergens Handels Societets Oldermandskab til Commission for Fiskerienes Opkomst og Drift”, dat. Bergen 17/5 1841.
11. Regninger og beviser og lignende vedk. slegten Krohn, fra ca. 1775.
12. Diverse løse papirer.
Alt i en pakke.

Ms. 446.

Brever fra Wollert Krohn, 1806-1816. (60 stykker).

Brever fra Michael Krohn, 1810-1822. (42 stykker).

Brever fra Johan Plate Krohn, 1822-1823. (15 stykker).

Brevene er fra agent Wollert D. Krohns sønner Wollert, Michael og Joh. P. Krohn under disses ophold i utlandet. Indeholder adskillig av interesse. Alt i en pakke.

Ms. 447.

Brever fra Peter Stuwitz i Tiden 1838-1842.

Brevene – i alt 51 stykker – er for den største del fra Stuwitz' reise til Newfoundland, hvortil han var utsendt av den norske stat i videnskabelig øiemed. Han døde under sit ophold derover i St. Johns den 21/6 1842 av galloperende tæring. Hans sidste brev derfra til hjemmet er dat. 7/6 s.a.

Vedlagt er ogsaa en del brever vedk. hans død. Samtlige brever fandtes i "Det Krohnske Familiearkiv".

Alt i en pakke.

Ms. 448.

Brever av bemerkningsværdig Indhold til Etatsraad Wollert Krohn og hans Søn Agent Wollert D. Krohn i Tiden 1776-1838.

Samlingen indeholder brever fra følgende:

1. Brever fra Blacks Enke & Co., Kjøbenhavn. 1793.
2. Do. fra Sogneprest P. Brandal til Fane. 1780-83.
3. Do. fra Stadsfysikus Buchner, Erfurdt. Ca. 1806.
4. Do. fra Christensens Sønner & Harboe, Kjøbenhavn. 1801.
5. Do. fra Slegten Christie. 1780-1815.
6. Do fra franske Generalkonsul i Bergen Dechezaulx og den franske Prise Charge de Affairs Parmentier. 1788-1806. Samt fra .....
7. Do. fra Godseier H.H. Formann, Lysekloster. 1806-13.
8. Do fra Dr. Christian Fredrik Hagerup i Trondhjem 1780-93.
9. Do fra Biskop Eiler Hagerup, Kristiansand. 1778-83.
10. Do fra Etatsraad Hagerup, Kjøbenhavn. 1780-85.
11. Do fra Secretair Hagerup, Stavanger. 1781.
12. Do fra Stiftamtmand Hagerup i Kristiansand. 1776.
13. Do fra Firmaet J. Kielland i Stavanger. 1779-1814.
14. Do fra Godseier Knagenhjelm, Kaupanger. 1782-83.
15. Do fra Kaptein P.C. Krog, Hop gaard. 1779-83.
16. Do fra Oberst & Generalveimester N.F. Krogh, Trondhjem. 1780-83.

17. Do fra Fredr. von Krogh til Haagenvig. 1796-97.
18. Do fra Sogneprest Jacob v.d. Lippe til Solum. 1779-85.
19. Do fra Frk. C.A. de Schouboe, Aarhus. 1784.
20. Do fra Generalprokurør Stampe, Kjøbenhavn. 1785.
21. Do fra Amtmand Theiste, Kjøbenhavn. 1785.
22. Do fra Kjøbmand C. Tullin, Kristiania. 1807-18.
23. Do fra Westye Egeberg, Kristiania. 1804-08.
24. Diverse Brever. 1779-1855.

Brevene er dels private dels forretningsbrever. De indeholder adskillig av historisk og kulturhistorisk interesse. Alt i en pakke.

Ms. 449.

”Bilantze-Buch” for Hofagent Danckert D. Krohn.

Begyndt 1/1 1754 sluttet 1/1 1795.

Indeholder en specificert fortegnelse over hofagent Krohns indtægt og utgift fra han begyndte sin forretning med en kapital av 1500 rdlr til hans død, da formuen var 350 000 rdlr. Hofagent Krohn paa Lunggaarden var Bergens rikeste mand. Da hans enke døde i 1804 var kapitalen vokst til 478 126 rdlr. eller omkring 8 tdr. guld.

Balanseboken er av interesse som bidrag til Bergens handelshistorie.

Smal stor fol. 166 beskrevne blader. B.

Ms. 450.

Skifte-Akt efter Hofagent Danckert Danckertsen Krohn og Frue Johanne Margrethe con der Ohe paa Lunggaarden, beg. 24/5 1804, slut 1/6 1808.

Fol. 546 beskrevne ark, ca. 1092 beskrevne sider. B.

Ms. 451.

Appendix-skifte efter Hofagent Danckert Danckertsen Krohn og Frue Johanne Margrethe von der Ohe paa Lunggaarden, beg. 22/3 1809, slut 10/5 s.a.

Fol. 46 beskrevne glader. B.

Ms. 452.

Auktionsforretning over Løsøre efter Hofagent Danckert Danckertsen Krohn og Frue paa Lunggaarden, beg. 17/9 1804, slut 4/2 1805. Fol. 235 beskrevne blader. B.

Ms. 453.

Auktionsforretninger over diverse Saker efter Hofagent Danckert D. Krohn og Frue paa Lunggaarden i Tiden 1804-05. Fol. 32 beskrevne blader. H.

Ms. 454.

Brev Copiebog for Stadshauptmand Albert Henrik Krohnn paa Lunggaarden i Tiden 1825-1842. Indeholder væsentlig forretningskorrespondanse. Albert Henrik Krohn (1776-1843) var søn av agent Claus Krohn og arvet Lunggaarden i 1804 efter sin onkel Hofagent D.D. Krohn. Fol. 191 beskrevne blader foruten register. B.

Ms. 455,

Skifte-Akt efter Etatsraad Wollert Krohn, beg. 29/6 1789 slut. 16/3 1793.
Fol. 13 beskrevne blader. H.

Ms. 456.

Skifteforretning efter Agent Wollert D. Krohn og hans 2den Hustru Alida Catharine Geelmuyden, beg. 24/10 1834 slut. 29/9 1836.
Til like vedheftet takstsforretninger avholdte i 1835 over gaardene: Tvedt i Radø skibred, 1835 ; Rebnor i Lindaas, 1835 ; Bundtvedt i skjold skibred. 1835 ; Fane hovedkirke, 1835 ; Espeland i Skjold skibred, 1835 ; Søraas i do., 1835 ; Smøraas i do., Stene gaard. Fol. 179 beskrevne blader. B.

Ms. 457.

Appendixskifte efter Agent Wollert D. Krohn, beg. 27/4 1837 slut 27/7 1842.
Fol. 45 beskrevne blader. H.

Ms. 458.

Skifteforretning efter Agent Claus Krohn, avholdt 1804.
Agent Claus Krohn født 2/5 1745 død 27/1 1804. Fol. 12 beskrevne blader H.

Ms. 459.

Dokumenter vedk. Krohnske Skrifter.

Indeholder:

1. Dokumenter vedk. skiftet efter hofagent Danckert D. Krohn & frue.
2. Do. vedk. skiftet efter etatsraad Wollert Krohn og hustruer, samt deres børn.
3. Do vedk. skiftet efter agent Wollert D. Krohn og 2de hustruer, samt deres børn.
4. Skifteforretning efter Johan Plate Krohn, avh. 1861.
5. Auktionsforretning.
Alt i en pakke.

Ms. 460.

Obligations Buch vor Hinrich Nordmann. Fra 1757-1790.

Kjøbmand Hinrich Nordmann er født i Drentvede i grevskapet Diepholz 20/8 1724. Gift i Bergen 16/2 1761 med jfr. Gjertrud Magdalena Krohn. Han var bryggekjøbmand og døde i Bergen 11/1 1790. Enken giftet sig 16/8 1792 med sin handelsforvalter Christopher Røicking, som fortsatte at føre obligationsboken til sin død i 1815. Fol. H.

Ms. 461.

Skifteakt med vedheftede Dokumenter efter Christopher Røicking og Hustru Gjertrud Magdalena Krohn, beg. 24/7 1815 slut 6/11 1822. Fol. B.

Ms. 462.

Dokumenter vedk. Christopher Røicking og Hustrues Bo.
En pakke.

Ms. 463.

Regnskabsbok over Stene-gaards Indtægt og Utgift, 1792-1836.
Fol. 144 beskrevne blader. B.

Ms. 464.

Regnskaabsbok over Gaarden Nordaas Indtægt & Utgift, 1772-1836.
Fol. 58 beskrevne blader. B.

Ms. 465.

Regnskabsbok over Gaardene Espeland, Myntevigen og Smøraas intægt & Utgift, 1775-1805. Fol. 18 beskrevne blader. H.

Ms. 466.

Dokumenter vedk. det Krohnske Jordegods, 1738-1839.

En pakke indeholdende:

Auktionsplakat og fortegnelse over stiftamtskriver Wilhelm Hansens jordegods og løsøre m.m. 1738. (Trykt).

Skjøter, kontrakter, regnskaper vedk. gaardene Stene, Smøraas, Søreide, Hornæs, Nordaas, samt nogle dokumenter vedk. gartnerne paa Stene-gaard m.m., i tiden 1699-1823.

Dokumenter vedk. Birkelands annex kirke (Nestun kirke) ca. 1830-38.

Hjemmelsdokumenter vedk. gaarden Lien (Solheimslie) paa Damsgaard, 1781-1839.

Ms. 467.

Konsul Wollert D. Krohns kolorerede tegninger av hans Landsted Vaulardal (1893).
En pakke.

Ms. 468.

Det Krohnske Forretningsarkiv. 1776-1893. Cfr. No. 850.

Av "Det Krohnske Familiearkiv" er under ovenstaaende nummer og titel utskilt alt det, som tilhører forretningsarkivet. Det indeholder arkivsaker vedk. etatsraad Wollert Krohns firma. Hans søn agent Wollert D. Krohn fortsatte firmaet, der fik navnet: Krohn & Co., da sønnerne Wollert og Michael Krohn indtraadte i det. Da Michael Krohn senere overtok det hele firma, forandredes navnet til: Michael krohn & Co. Dennes søn konsul Wollert D. Krohn fortsatte farens forretning under samme firmanavn. I 1893 opløste han firmaet og trak sig ut av forretningslivet. Arkivet består av 130 protokoller og 7 pakker.

Kopibøker:

1. Do 1815-1821.
2. Do. 1821-1824.
3. Do. 1824-1826.
4. Do. 1826-1828.
5. Do 1828-1829.
6. Do. 1829-1831.
7. Do. 1831-1833.
8. Do. 1833-1835.
9. Do. 1835-1836.
10. Do. 1836-1838.
11. Do. 1838-1840.
12. Do. 1840-1842.
13. Do. 1842-1844.
14. Do. 1844-1846.
15. Do. 1846-1848.
16. Do. 1848-1849.
17. Do. 3/6-31/12 1849.
18. Do. 1850.
19. Do. 1851.
20. Do. 1852.
21. Do. 1853.
22. Do. 1859.
23. Do. 1860.
24. Do. 1861.
25. Do. 1862.
26. Do. 1863.
27. Do. 1864.
28. Do. 1865.
29. Do. 1866.
30. Do. 1867.
31. Do. 1868.
32. Do. 1869.
33. Do. 1870.

34. Do. 1871.
35. Do. 1872
36. Register til foregaaende.
37. Do. 1873- 1889.
38. Do. 1873
39. Do. 1874.
40. Do. 1875
41. Do. 1876
42. Do. 1877
43. Do. 1878
44. Do. 1879
45. Do. 1880
46. Do. 1881
47. Do. 1882-1883
48. Do. 1884-1886
49. Do. 1887-1888
50. Do 1889
51. Do. 1890
52. Do. 1891
53. Do. 1892
54. Do. 1893

55. Kopibok vedk. Hamburger Assurandørene fra 1817-1839.
56. Do. 1839-1848
57. Do. 1848-1878

58. Kopibok for Konsul Michael Krohn fra 1866-1878
59. Vexel-Kopibok fra 1867-1882
60. Do. 1882-1892
61. Do. 1893-1894
62. Memorial (Vexler ang.) 1848-1854

Journaler.

63. Do 1856-1860
64. Do. 1861-1864
65. Do. 1865-1870
66. Do. 1871-1880

Ordrebøger

67. Do 1787-1831
68. Do. 1831-1844
69. Do. 1855-1866
70. Do. 1865-1877
71. Do. 1867-1889
72. 3 Kladde Ordrebøger fra 1836-1846
73. Ordres til Skipperne 1787-1838

Fakturabøger.

74. Fremmede Fakturaer fra 1792-1821
75. Fakturabok fra 1809-1832

- 76 Do. 1832-1846
- 77. Do. 1856-1863
- 78. Do. 1864-1871
- 79. Do. 1871-1877
- 80. Do. 1878-1890

Varelagerbøger

- 81. Do. 1805-1827.
- 82. Do. 1828-1842

Avskibningsbøger

- 83. Do. 1785-1817
- 84. Do. 1818-1842
- 85. Avskibningsbok (Regningskopibok) fra 1821-1833

Diverse protokoller

- 86. Regnskapsbok over utestaaende Pantobligationer 1791-1834.
- 87. Regningskopier m. m. vedk. Kommissionsforretningen i Bilbao 1842-1843
- 88. Handelsomkostningskonto 1859-1863.
- 89. Handelsomkostningskonto 1864-1871
- 90. Regnskapsbok væsentlig ang. Bergens mek. Verksted ca. 1867-1870.
- 91. Indkjøpsbok for Michl. Krohn & Co. 1881-1893

Kassabøger

- 92. Do. 1806-1823
- 93. Do 1823-1828
- 94. Do. 1828-1832
- 95. Do. 1833-1838
- 96. Do. 1838-1845
- 97. Do. 1852-1860
- 98. Do. 1861-1868
- 99. Do 1868-1877
- 100. Do. 1877-1893
- 101. Do. (partikulær) fra 1887-1897
- 102. Ballansebok fra 1831-1840
- 103. Portobok fra 1832-1842
- 104. Do. ” 1854-1890

Skibene ang.

- 105. Konto over Skibsparter fra 1787-1834
- 106. Regnskapsbok vedk. Pinkskipet ”Nordstjernen” og Christiane Margrethe”
1796-1813
- 107. Do. vedk. Fregatskipet ”Cëndrillion” 1817-1828
- 108. Do. vedk. Skonnerten ”Alert” 1839-1864
- 109. Do. vedk. Skonnerten ”Alert” 1864-1872
- 110. Kapteinernes Kvitteringsbok 1852-1883

Hovedbøger.

- 111. Indenbys Hovedbok fra 1798-1813
- 112. Do. ” 1812-1823

- 113. Do. " 1821-1836
- 114. Do. " 1823-1840
- 115. Do. " 1826-1832
- 116. Do. " 1832-1838
- 117. Do. " 1838-1842
- 118. Utenbys " 1804-1819
- 119. Do. " 1819-1826
- 120. Do. " 1825-1833
- 121. Utenbys Hovedbok fra 1832-1842
- 122. Do. " 1843-1846
- 123. Do. " 1846-1849
- 124. Do. " 1849-1851
- 125. Do. " 1858-1860
- 126. Do. " 1861-1863
- 127. Do. " 1864-1866
- 128. Do. " 1867-1872
- 129. Do. " 1872-1875
- 130. Do. " 1876-1880

Pakker.

- 131. Forretningsbrev til Etatsraad Wollert Krohn & Co. 1776-1839
- 132. Skipperbrever til samme bestaaende av:
  - Breuer fra Skipper Jacob Stub. 1793-1797
  - Do. " " Friedr. Hansen. 1795-1820
  - Do. " " Christopher Heiberg. 1800-1808
- 133. Indkomne brever til Michael Krohn & Co. 1887-1889
- 134. Do. " " " 1890-1891
- 135. Do. " " " 1892-1893
- 136. Diverse brever til Konsul Wollert D. Krohn. (Heriblandt en del brever fra den østerrikske forfatter I.C.Poestion i tiden 1905-06).
- 137. En pakke indeholdende:
  - Regnskaper vedk. Skibet "Der jonge Gottlieb". 1796. – Dokumenter og Regnskaper vedk. Brolægningen av Strandgaten i Strøket mellem Nyalmenning og Toldboden i 1820. – Dokumenter vedk. Bergens mekaniske Verksted. – Dokumenter vedk. "Saltødekjældereren".
  - Dokumenter vedk. Barkskibet "Alert".

Ms. 469.

Utdrag av Ivar Larsen Wulffs og Lars Peter Iversens Dagbøker. Indeholder landøkonomiske optegnelser fra Kvææfjord i tiden 1796-1856. Utdraget er en avskrift av foged Dreyers trykte utdrag. 4°. 1 beskrevet ark

Ms. 470.

Materiale til Direktør Jens Holmboes Arbeide: "Vaarens Utvikling i Tromsø Amt", trykt i Bergens Museums Aarbok 1912 nr.1. Bestaar av excerpter og brever benyttet til ovenstaaende arbeide. En pakke.

Ms. 471.

H. L. Reusch: Fortegnelse over hans Conchyliesamling. En katalog over landskapsmaler og skolebestyrer Hans Leganger Reusch's (1800-1854) conchyliesamling. Reusch kjøpte conchyliesamlingen efter Jan Arntsen Greve (1775-1840) paa Aastvedt. Efter Reusch døde eides den av fru A. I. Reusch, men blev senere indlemmet i Bergens museums samlinger. Vedlagt en journal før av Jan Arntsen Greve over forøkelse av hans samlinger fra oktober 1824 til mai 1829 (4 beskrevne folispalter) Se nr. 334

Ms. 472.

Almanak for Aaret 1701. Paa dansk. Titelbladet og bladet for januar mangler.

Almanakken er indklæbet i en skindlommebok, hvori er indskutt en række paa latin beskrevne blader indeholdene medicinske optegnelser og recepter m. m. Antagelig nedskrevet av en læge eller en prest paa landet. Almanakken indeholder endvidere "Fortegnelse paa de fornemste Marckeder som holdis i Danmark og Norge", "Vey-Viser for Reysende igiennem Danmark Norge og Sverrig". – Fragttakster m. m. 28 beskrevne og 20 trykte blader indheftet i en skindlommebok.

Ms. 473.

Kvitteringsbok for Siur Biørnsen Rychen og Efterkommere til Bergens Bispestol fra 1762-1866. Indeholder kun regnskap over erlagte avgifter , som fra 1782 til 1866 ogsaa er kvittert egenhändig av bisperne i Bergen. 8°. 28 beskrevne blader. H.

Ms. 474

a-c. Holberg-rollehefter fra Det dramatiske Selskab i Bergen. Forært av vaktmester Johannesen ved Den nationale Scene.

474 a. Rollehefter til Barselstuen. Paa Corfitz's rollehefte oplyses, at Barselstuen blev opført i Bergen den 30. desember 1799 og atter opført den 25. januar og 1. februar 1820. Paa en del hefter staaar med blyant paaført, hvem der utførte rollen. Ialt 34 rollehefter.

474 b. Rollehefter til Erasmus Montanus. I alt 8 stykker.

474 c. Rollehefter til Den politiske Kandestøber. I alt 14 stykker.

Ms. 475.

Fortegnelse over Bergens Brandinventarium. Optagen og ordnet 1858 ved Branddirektør D. Hansen. (Bergen, Trykt hos Chr. Dahl, R.S.). Med skrevne tilføielser over de forskjellige sprøiters officianter navne m.m. 8°. B.

Ms. 476-488. Dr. Max Lostings Samlinger til Bergens Historie. Denne samling av bidrag til Bergens historie, dels bestaaende av avisutklip vedkommende Bergens historie og bergenske personalia dels av originale gamle optegnelser blev efter doktor Lostings død i 1911 (24/4) foræret Bergens museum av fru Ernestine Losting. Ved denne gaave har museets manuskriptsamling faat en værdifuld forøkelse av dens tidligere ikke ringe samlinger til Bergens historie. Se for øvrig herom: Bergens

museums årsberetning 1912. Museets bibliotekar frk Aagaat Daae har utarbeidet et register til Dr. Max Lostings avisutklip (manuskriptsaml. nr. 478), hvortil henvises.

Ms. 476.

I-XII. Dr. Max Lostings Samling av Avisutklip vedkommende Bergens Historie. Se Fortsættelse Manuskriptsaml. No. 535. Indeholder en samling av bidrag til Bergens historie hentet . væsentlig fra den bergenske dagspresse i tiden ca. 1880-1911. Man vil i denne samling finde et rikt materiale til belysning av Bergens historie fra de ældste tider til vor tid. Indklæbet i 12 bind i 4°.

476. XIII. Dr. Max Lostings Samling av Avisutklip vedkommende Bergens Historie, 1. Ross: Spredte Træk af Liv og Forhold i Bergen og Omegn mod Slutningen af forrige Aarhundrede (1780-95). 1 hefte i 8°.

Ms. 477.

I-III. Dr. Max Lostings Samling av Avisutklip: Bergenske Personalialia. Bestaar væsentlig av utklip av ukebladet "Revyen" (red. Joachim Lampe) i tiden 1894-1903, samt fra enkelte andre illustrerte blader til 1909. Næsten alle biografier er ledsaget av portræter. Samlingen er indklæbet i 3 bind i obl. 8°.

Ms. 478.

Aagaat Daae: Alfabetisk Register til dr. Lostings Samling av Avisutklip. 4°. 58 beskrevne blader. B.

Ms. 479.

Dr. Max Lostings Samlinger: Fortegnelse over Bergens Musæums Malerisamling 1874. (Avskrift av Professor Dietrichsons Originalmanuskript). 23. beskrevne blader. B.E. Bendixen: Om Bergens Byes Billedgalleris Tilstand og Samlingens Ordning. Avisutklip)

I samme hefte findes en optegnelse av kunsthändler og forgylder J.L. Losting (far til M.L.) om: Monsieur Lamberts Methode ved Forfærdigelsen av alle Slags Rammer ægt forgyldte; (hans Maade er den nyeste, som man har opfundet i Paris. Nøiagtig opfattet ved min Nærværelse i hans Attelier i 1850. J.L. Losting). 9 beskrevne blader. 8°. B.

Ms. 480.

Dr. Max Lostings samlinger: Historisk Datokalender. (Bestaaende dels av avisutklip dels av skrevne notater). 4°. 37 blader. H.

Ms. 481

a. Dr. Lostings Samlinger: Chronologia Bergensis (1070-1885). 8°. 27 beskrevne blader. B.

- b. Antegnelser Bergen og dens Historie vedkommende. Et hefte med kronologiske notater. Fra ca. 1800-1825. Skriften ikke ulik W.F.K. Christies. 4°. 15 beskrevne blader. H.

Ms. 482.

Dr. Max Lostings Samlinger: Katalog over Bergenske Prospekter og folkelivsbilleder etc. etc. fra ældre og nyere tid udstillede paa Holbergsbazaren i Bergen Marts 1878. Trykt.

8°. 5 blader. Katalog over Den historiske Udstilling i Bergen 1898 (John Griegs Bogtrykkeri, Bergen). 8°. 99 sider.

Tillæg og Rettelser til samme (John Griegs Bogtrykkeri, Bergen). 8°. 21 sider.

Alt indbundet i en bok med indskudte rene blader, hvorpaa er tilføjet en del optegnelser, der supplerer katalogens. Paa bindets ryg er paatrykt: Katalog over den Hist. Udstil. I Bergen 1898. 8°. B.

Ms. 483.

Dr. Max Lostings Samlinger: Bergenske topografiske og historiske Optegnelser. Bestaar av en række optegnelser om bergenske stedsnavne, gaarder, gater, huser m.m. alfabetisk register foran i boken. 8°. 99 beskrevne blader. B.

Ms. 484.

Dr. Max Lostings Samlinger: Tale ved Etatsraad krohns og Madame Bruns Brudevielse den 16de November 1786. Angaar etatsraad Wollert Krohn (1731 +1789) og hans 2den hustru Wenche Cecilie de Besche (+1805) enke efter den i 1782 avdøde sogneprest til Nykirken Johan Plathe Bruun. (Se nr. 355). 4°. 4 beskrevne blader. H.

Ms. 485.

Dr. Max Lostings Samlinger: Lyder Sagen: Festligheden paa Bergens Privattheater ved H.K.H. Kronprindsens Nærværelse d. 13de August 1833. Lyder Sagens egenhændige manuskript indeholdende velkomstsang, prolog og enaktstykket Idyl – alar forfattet i anledning kronprins Oscars nærvær i det dramatiske selskaps festforestilling.

Manuskriptet maa i sin tid ha tilhørt det dram.selskaps arkiv.

Trykt i Michelsens: Det dramatiske Selskabs Historie s. 113-115, 147-158. 4°. 15 beskrevne blader. H.

Ms. 486.

Dr. Max Lostings Samlinger: Lyder Sagen: Leilighedsdigte. – Bestaaende av:

1. Sang i Bergen paa Hans Høihed Prins Christian Fredriks Fødselsdag d. 18. Septbr. 1813, av Lyder Sagen. 4°. 2 beskrevne blader.

2. Gravsang over Fru Mariane Riis født Pavels sunget af hendes Veninder. (Mariane Riis f. Pavels, 1804 +1831.) 4°. 2 beskrevne blader.

3. Prolog, fremsagt paa det dramatiske Selskabs Theater i Bergen d. 5. Octbr. 1831. 4°. 2 beskrevne blader.
4. Gravsang ved Hr. Muurmester M. Dahls Jordefærd, paa den nye kirkegaard ved Bergens Stadsport d. 2den Novbr. 1837. (Se nr. 421,1) 4°. 2 beskrevne blader.
5. Cantate paa Reformations-Jubelfesten i Bergens Kathedralskole d. 6 Novbr. 1837. Fol.. 2 beskrevne blader. (Alle skrevet av Sagen egenhændig) I en pakke.

Ms. 487.

Dr. Max Lostings Samlinger: Dokumenter vedkommende Apoteker Johan Carl de Besche (1737 +11/10 1787) og Hustru Bergitha Catharina f. Fasting (18/8 1728 + 12/9 1804). - Bestaaende av:

1. Overdragelse av Svaneapoteket fra Johan Carl de Besche til Svigersønnen Christian Friedr. Neblung, dat. Bergen 9. Oktbr. 1786. 1 folioark.
2. Liste over de inviterte Gjæster ved Johan Carl de Besches Begravelse. 2 folioark.
3. Regning over Utgifterne ved Jahan Carl de Besches Begravelse. Dat. Bergen 24/10 1787. 1 folioark.
4. Designation over Indtægt og Utgift i Johan Carl de Besches Bo. Dat. Bergen 14. Januar 1788. 1 folioark.
5. Kgl. Bevilgning, at jfr. Karen Dorothea de Besches Lik tillates begravet med flere Sørgepar og større Cermoniel end Forordn. Av 1682 tillater. Dat. Kjøbenhavn 4/4 1804. (Jfr. Karen Dorothea de Besche var en søster til apoteker Johan Carl de Besche.) 1 folioark.
6. Regning over utgiftene ved jomfru Karen Dorothea de Besches Begravelse. 1 folioark.
7. Gravvers i anledning av madam de Besches Død, av C. Brun, Prest ved Korskirken.
(Paa baksiden er vedheftet en lap papir, hvorpaa staar: 1728 d. 18. aug. er jeg født, Bergitha C. Fasting). 1 folioark.8
8. Lykønskningsvers til Mormoder Madam de Besche paa Nytaarsdagen 1/1 1791 fra Datterdatteren Rebecka Elisabeth Neblung. (Med kolorerte tegninger.) 1 folioark.
9. Lykønskningsvers til samme fra Dattersønnen Christian Friderich Neblung (1/1 1791) (Med kolorerte tegninger) 1 folioark.

Ms.488.

Dr. Max Lostings Samlinger:
Diverse indeholdende:

1. Digte avskrevet efter forskjellige Forfattere. Fra ca. 1820. 8°. 20 beskrevne blader. H.

2. Nygaard, en Elegie helliget Foswinkels Minde. (Lyder Sagen). 8°. 5 beskrevne blader.
3. Baarnedaabs-Viserne. Fra ca. 1825. 4°. 4 beskrevne blader. H.
4. T.C. Bruun: "Skilderiet" med flere andre Digt, afskrevne af L. Martens, Christiania 30/3 1817. 4°. 6 beskrevne blader. H.
5. Mine Bagateller, 1793. En haandskreven digtsamling – maaske av Lyder Sagen. Et av digtene (s.29) er undertegnet: Sagen. Haandskriften ligner Sagens. 8°. 16 beskrevne blader. H.

(488 1-5 i en pakke).
6. Nytaarsvers fra Jens Braage til jfr. Catharina Mitzel. (Antagelig skrevet til 1/1 1775) Kommerceraad Jens Braage, f. 23/1753, † paa sin eiendom Kjøkkelvig 27/1 1824. G. m. 13/2 1775 Catharina Zachariasdtr. Mitzel, † 22/1 1839. Hun oprettet sammen med sin avdøde datters forlovede Conrad Ameln det Braage-Amelnske legat i Bergen. 4°. 2 beskrevne blader. H.
7. Bryllupsvers til Hr. Volradt Reincke, d. 24 Novbr. 1789. Samtidig kopi efter originalen. 1 folioark.
8. 1 Folioark indeholdende Avskrifter av: Bryllupsvers til jfr. Sophie Brynning, d. 11 oktbr. 1746. Skolemester paa Lolland Niels Bredahls ansøknig til kongen om i Rosted at drive skatfri handel.
9. 5 Selskapssange i Tiden 1799 – 1850.
10. Slegtsoptegnelse ført av Kjøbmand i Bergen Hans Christian Maartman i Tiden 1767-1794. Indeholder optegnelser om børnenes fødsler og død. 4°. 2 beskrevne blader. H. Platevers over Kjøbmand Hans Christian Maartan. (H. C. M. fød 2/1 1733, † 18/3 1803. G. M. 12/3 1767 Nutte Bolette Holtermann) 1 folioblad.
11. Svendebrev utstedt av Skomakerlauget i Bergen til Hendrick Christens Mortmand (Maartman) barnfødt i Bergen. Dat. d. 19/2 1759. 1 folioark
12. Rimbrev fra J. Prom, dat. Bergen 17/6 1807. 1 folioark.
13. Skildring av festen i Bergen 3/6 1814 i Anl. Christian Fredriks Valg til Norges Konge. 1 folioblad.
14. Bergens Magistrats Skrivelse av 31/12 1783 ang. Indsamlingen av Kollektur i Korskirken for Aaret 1784. 1 folioark.
15. Bokhandler Arne C. Wichne's Ansøknig til Kongen om Tilladelse ved Bud at maatte faldbyde Bøker og Almuesange til Bønder og andre Kjøpere. Dat. Bergen d. 8/11 1827. Stiftamtmand Falsens Erklæring herom paategnet. 1 folioark.
16. Brev fra Jens Wesenberg ang. Arvemidler efter hans Morbror Christopher Lind, dat. Bergen 8/10 1869. 1 folioark.
17. Koloreret Fortegnelse over Flagsignaler til militært Bruk. Fra ca. 1800. 1 kvartark.

18. Nicolaus Finaasens Ansøgning til Superintendenten om at bli Klokker. Uten datering, Antakelig kopi fra ca. 1800. Ansøgningen høist kuriøs. 1 folioblad.
19. Avskrift av et gammelt Manuskript om Ildebrande i Bergen før 1702 samt Opgave over Døde (av Pesten) i Bergen i Aarene 1600, 1618, 1629, 1637. 1 folioblad.
- (488 6-19 i en pakke).

Ms. 489.

L. D. Klüwer: Norske Mindesmærker (trykt Christiania 1823).

W. F. K. Christies eksemplar, hvori er indskudt haandskrevne notiser av Christie samt kopier av C. Schwarch optegnelser i sit eksemplar, som Christie lot avskrive. Christies skrevne forord er datert Bergen 1848. (Se den skrevne katalog under nr. 48 anm.).

Vedlegg: Brev dat. Bergen 8. mars 1848 fra W.F.K. Christie til C.N. Schwach. Fotokopi av orig. Antakelig i privat eie (se vedlagte brev fra Per Fett)

Ms.490.

Roald Amundsens Takkskrivelse til Stortinget, dat. Hobart 9/3 1912. Adressert til stortingets præsident, fhv. statsminister Wollert Konow (S.B.), der har foræret museet skrivelser.

Ms.491.

Storia de Girolamo Savonarola, oversat fra italiensk i 1880 av Iver B. Myhlenphort.

Visnok en oversættelse av Villari's bekjendte bok av samme navn. Foræret museet i 1912 av fru Andrea von Tangen. Iver B. Myhlenphort var kjøbmand i Bergen og døde 1884. 8°. 365 beskrevne blader. H.

Ms.492

- a. Vincenzo Gioberti: Teorica del Sovranaturale, oversat av Iver B. Myhlenphort. 3 avsnit komplet. Foræret av samme (491). 8°. 156 beskrevne blader. H.
- b. Vincenzo Gioberti: Rinnovamento civile d'Italia (Paris 16/10 1851). 5te Kapitel i 2det Bind, s. 132-164, oversat av Iver B. Myhlenphort. Foræret av samme (491) 8°. 24 beskrevne blader. H.

Ms.493

a. Brever til Henrik Krohn i Tiden 1859-1878.

Bestaaende av:

1 brev fra Fr. Bajer (1867)

20 ” ” H. E. Berner (1860-1870):

(Datert: 23/7-1860, 25/2-1866, 26/4-1866, 13/7-1866, 11/8-1866, 24/-1866, 26/8-1866, 5/9-1866, 1/12-1866, 31/12-1866, 25/3-1867, 17/8-1867, 27/3-1868, 6/6-1868, 9/9-1868, 26/9-1868, 29/11-1868, 7/5-1869, 23/1-1870, ¼-1870.)

2 brev fra Bjørnstjerne Bjørnson (1859 og 1878)

4 " " Christopher Bruun (1869-1870)

1 " " Per Bø (1870)

2 " " Sigfus Eymundarson (1866)

2 " " Georg Grieg (1864-1868)

1 " " Lars Holst (1870)

1 " " Jon Klæbo (1870)

1 " " O. Lindebrække (1870)

1 " " Olav Lofthus (1867)

2 " " Torkjel Mauland (1870)

2 " " Marius Nygaard (1869)

3 " " J.H.F. Prah (1866-1868)

2 " " Hans Ross (1866)

1 " " S. Schjøtt (uten aarstal)

1 " " F. Størmer (1866)

2 " " Johan Unger (1865-1866)

1 " " Werner Werenskjold (uten aarstal)

3 digte av ukjendte.

samt et brev fra givener fhv. fuldmægtig i Norges bank C. W. Kamstrup, hvori oplyses, at brevene "er fundet liggende efter min svoger Henrik Krohn, og ved arv efter hans hustru og min broder G. Kamstrup, er kommet i min besiddelse.

• Forært museet i 1912.

Brevene angaar for det meste maalsaken og er omtrent alle skrevne pa landsmaal. Henrik Krohn var en av de første, som reiste maalsaken på Vestlandet.

Han er født i Bergen 10/5 1826, død paa sin gaard Stedje i Sogndal 14/6 1879. (493a – alt i en pakke).

493b. Brever fra Henrik Krohn til Kristofer Janson i Tiden 1864-1871.

Indeholder:

1. Motmæle aat dat nordlenske Uppstyret". Skrevet for klubbladet Namnlaus 1864. Omhandler bevægelsen for at Norge skulde komme Danmark tilhjælp i krigen mot Tyskland.
2. Brev til Kristofer Janson (udatert). (Heri omtales klubben Namnlaus)
3. Til samme, dat. Bergen 7/1 1867. (K. J. var da i Rom.)
4. Til samme (udatert, ant. fra samme aar.) (Om maalsaken.)
5. Til samme, dat. Bjørgvin 20/1 1868. (Beretter om Vestmannalagets stiftelse.)
6. Til samme, dat. Ulvik 27/7 1869. (Omhandler spørsmålet om hvorvidt Janson bør søke en klokkepost i Bergen eller bli folkehøiskolelærer.)
7. Til samme, dat. Bjørgvin 20/12 1869.
8. Til samme, dat. Bjørgvin 13/3 1870.

9. Til samme, dat. Bjørgvin 2/5 1870. (Slutten mangler.)

10. Til samme, dat. Bjørgvin 29/11 1870.

11. Til samme, dat. Bjørgvin 20/12 1871. (Heri omtales Krohns mulige kjøp av Stedje gaard, som ved godseier Formans død var tilsalgs. I Halvorsens forfatterleksikon staar feilagtig, at K. kjøpte Stedje i 1866 – skal være 1872, antagelig i januar maaned.)

Samtlige brever paa landsmaal. Forært museet i 1912 av Kristofer Janson.

(493b alt i en pakke)

Ms.494.

Copie af Eidsfjords Kirkestol, 1610-1723.

Bekræftet avskrift utført 1907 efter en i Bergens stiftsarkiv beroende bekræftet kopi av den originale kirkestol. Fol. 55 beskrevne blader. H.

Ms.495.

Dahle Hovid Kirche Stoel, 1690-1722.

Kopi efter originalen i Bergens stiftsarkiv, avskrevet 1903. Omhandler Dale kirke i Lyster, Sogn. 4o. 64 beskrevne blader. B.

Ms.496.

Dokumenter vedk. Henrich Peter Gøttze Wærness av Bergen.

Bestaaende av:

1. Kgl. bevilgning av 26/4 1833 at være fuldmyndig.

Do. ” 14/5 1833 at vinde borgerskab i Bergen.

2. Kgl. vielsesbrev for handelsfuldmægtig H.P.G. Wærness av Bergen og jfr. Ingeborg K. Waage av Fanø præstegjeld, dat. 13/3 1833.

3. Bestalning som underofficer i borgervæbningen i Bergen utstedt av stadshauptmand Jens A. Berle, dat. 26/11 1834.

Ms. 497.

Forretningsarkiv for Slegten Harmens. cfr. 623

Dette forretningsarkiv bestaaende av 85 protokoller og 1 pakke blev i 1912 forært museet av kjøbmand Johan Cordt Harmens. Det bestaar for den største del av handelsbøker ført av slegten Harmens, der i ca 150 aar har drevet handel paa Tyskebryggen, hvor den har eiet forskjellige stuer og gaarder. Den første kjøbmand av slegten var: Hillebrand Harmens, 1736-1813 , der blev anset som Bergens rikeste

mand, og efterlot sig, trods store tap ved statsbankerotten i 1813, 600,000 rbdlr. eller som det dengang het: 6 tønner guld. Han var egenhandler paa bryggen, hvor han eiet stue i Holmedalsgaarden. Drev nordlandshandel og betydelig kommissionshandel og skibsrederi. En række av handelsbøgerne er fra hans tid. Fra hans søn Johan Cordt Harmens, 1769-1826, er der ogsaa endel forretningsbøger. Han var ogsaa nordlandshandler. Eiet stue i Enhjørningsgaaarden (1796-1819), i Kappen (1809-26) og i Bratten (1825-26). Fra dennes søn Hilbrand Harmens, 1805-1892, er der likeledes arkivsaker. Han fortsatte farens forretning i Kappen 1828-66, da han sluttet med handelen. For sig selv er ordnet arkivsakerne fra dennes yngre bror Georg Harmens 1810-1887, der drev nordlandshandel i Belgaarden fra 1836-64 og fra hans søn ovennævnte giver Johan Cordt Harmens, der overtok farens handel og stue i Belgaarden i 1864.

(Se ”Stamtavle over Familjen Harmens” av G. Harmens, Bergen 1892)

1. Kopibok 1767-1771 (Hillebrand Harmens).
2. Do. 1771-1774 (Do.).
3. Do. 1774-1778 (Do.).
4. Do. 1778-1781 (Do.).
5. Do. 1781-1783 (Do.).
6. Do. 1789-1791 (Do.).
7. Do. 1794-1796 (Do.).
8. Do. 1796-1797 (Do.).
9. Do. 1799-1801 (Do.).
10. Do. 1801-1807 (Do.).
11. Do. 1801-1929 (Christopher Harmens).
12. Do. 1793-1801 (D. Holm).
13. Do. 1795-1796 (ført paa en reise av Christpoher Harmens).
14. Regnebok med forskrifter (for handel) ca. 1825 (for Peter Møller).
15. Hovedbok (Nordfar) 1721-1808.
Do. 1738-1807 (Heinrich Pegelan m.fl.)
16. Do. (Kjøbmandsbog) 1738-1802 (Claus Krohn).
17. Do. (Borgerbog) 1766-1774 (Hillebrand Harmens sr.).
18. Do. 1770-1778 (Do.)
19. Do. 1793-1806 (Do.)
20. Do. (Nordfar) 1793-1875

22. Do. (Borgerbog) 1801-1816 (Johan Cordt Harmens).
Do. (Borgerbog) 1827-1846 (Hilbrand Harmens jr.).
23. Do. (Borgerbog) 1808-1814 (Joachim Christopher Døscher).
23. Do. ((Afskibningsbog) 1823-1831 (Joh. Cordt, Harmens).
24. Do. (Borgerbog) 1827-1861 (Hilbrand Harmens jr.)
25. Kommissionsbok 1800-1806 (Joh. Cordt Harmens) og Kalkulationsbog over avskibede, ordinerede og tilvirkede varer 1828-1837 (Hilbrand Harmens jr.)
26. Fakturabog 1803-1827 (ant. Joh. Cordt Harmens.).
27. Regnskabsbok for briggen "Enigheden", 1806-1811 (reder: Joh. Cordt Harmens og Fakturabok 1828-1849 (Hilbrand Harmens jr)
28. Regnskabsbok for snavskibet "Engel Gabriel", 1794-1796 (Hillebrand Harmens sr.)
29. Regnskabsbok for skibet "St. Johannes" 1800-1805 (Hillebrand Harmens sr.)
30. Do. for galeasen Georg & Joachim ", 1804-1806 (Joh. Cordt Harmens.).
31. Regnskabsbok for chalupen "De tvende Venner" 1807.
- 32 Nordfar-Kladde 1803-1832.
33. Do 1803-1827.
34. Do. (Vesteraalen & Senjen) 1806-1832.
35. Do. Lofoten) 1807-1828.
36. Do. (Salten) 1808-1826.
37. Do. 1810-1837.
38. Do. 1810-1840.
39. Do. (Salten & Lofoten) 1811-1838.
40. Do. (Hittern, Namdalen & Helgeland) 1819-1821.
41. Do. 1821-1823.
42. Do. (Hittern, Namdalen & Helgeland) 1823-1824.
43. Do. 1823-1826.
44. Do. 1823-1826.
45. Do. 1823-1834.
46. Do. (Namdalen & Helgeland) 1824-1826.
47. Do. (Helgeland & Namdalen) 1825-1827.

48. Do. 1826-1828.
49. Do. 1826-1828.
50. Do. (Helgeland & Namdalen) 1827-1831.
51. Do. 1828-1832
52. Do. 1829-1832.
53. Do. 1829-1833.
54. Do. (Namdalen & Helgeland) 1832-1835.
55. Do 1833-1836.
56. Do. (Helgeland & Namdalen) 1835-1839.
57. Do. 1836-1864.
58. Do. 1836-1840.
59. Do. 1838-1864.
60. Do. 1840-1845.
61. Do. 1840-1844.
62. Do. 1844-1848.
63. Do. 1846-1852.
64. Do. 1848-1867.
65. Do. 1848-1854.
66. Do. 1852-1859.
67. Do. 1855-1865.
68. Do. 1860-1870.
69. Do. 1866-1880.
70. Do. 1870-1884.
71. 3 pakbøker i en bundt.
72. 7 diverse bøker. Georg Harmens og Søn Johan Cordt Harmens Forretningsarkiv (stue i Bellgaarden).
73. Kopibok 1836-1864 (bak i boken regnskapsbok 1898-1908).
74. Hovedbok 1846-1883.
75. Journal 1846-1853.
76. Do. 1853-1862

- 77. Kassabok 1836-1852.
- 78. Primanota 1840-1886.
- 79. Vekselbok 1861-1868.
- 80. Kontokurant 1848-1860.
- 81. Fakturabok 1853-1864.
- 82. Indkjøbsbok 1836-1863.
- 83. Salgsbok 1836-1868.
- 84. Lagerbok 1836-1847.
- 85. Do. 1866-1895.

Pakker:

1. Brev fra Nordfarer til Kjøbmand Hans Tornøe Krohn ved 1ste Stævne 1866.

Ms 498.

Decisions-Act i Skiftet efter afgangne Kjøbmand Christopher Harmens afsagt den 10de Martii 1831.

Angaar en retstvist mellem boet efter C. Harmens og dennes gesel Johan Lindemann. Fol. 59. beskrevne blader. H.

Ms.499.

Skifteforretning (beg. 2/3 1825 slut. 7/6 1826) og Auktionsforretning (1825) efter avdøde Gaardmand Aslak Sjursen Hjelmoe i Gravens Skibred.

I skiftet mangler slutten. Fol. Skiftet 22 beskrevne blader.

Auktionsforretningen 14 beskrevne blader. H.

Ms.500.

S. F. Engelhart: Anmærkninger til Nørregaards Criminalret, (dat. Kjøbenhavn 1825 sluttet 1827). 4o. 101 beskrevne blader. B.

Ms.501.

Professor Steenbuch: Forelæsninger over Criminalretten, nedskrevne av U. A. Motzfeldt.

Ulrik Anton Motzfeldt. f. 1807, død som assessor i høisteret 1865.

4o 60 beskrevne blader. B.

Ms 502

Avisartikler i Anledning av Overlæge Gerhard Armauer Hansens Død (1912).

Bestaar av en samling avisutklip væsentlig fra norske blade, som paa museets foranstaltning er samlet og indklæbet i en protokol.

Ms.503.

1. Stortingets Brev til Cancelliesekretær og Sorenskriver Christie, dat. Christiania 25/11 1814.

Hvori uttales stortingets tak til præsident Christie for hans ledelse av tinget i 1814. Undertegnet paa samtlige repræsentanters vegne av Didriks, stortingets vicepræsident. 1 folioark.

2. Brev til Stortingspræsident Christie ved Overleverelsen av Stortingets Guldpokal til ham, dat. Christiania 26/11 1814, og undertegnet av samtlige Stortingsrepræsentanter. 1 folioark.
Brevene overført 1912 til manuskriptsamlingen fra den antikvariske afdeling.

Ms.504.

Bønnebok paa Pergament skrevet i Frankrik ca. 1350 (paa latin)

Begynder med en kalender, der er paa fransk, og viser tydelig manuskriptets herkomst. 80 86 beskrevne blader. H.

Ms.505

- a. Edvard Edvardsen: Bergens Beskrivelse, 1ste Part.

(Slutter med 1ste parts 4de bok, 20 kapitel "Om det andet Slags Folck, som aarlig farer og handler paa Bergen".

Fol. 272 beskrevne blader. B.

- Do. - 2den Part.

(Slutter med 3die boks 8 kapitel "Om de Fattiges Forsorg etc.")

Fol. 253 beskrevne blader. B.

Manuskriptet er en avskrift efter Edvardsen fra ca. 1700. Fortalen dat. 8/3 1674. Det er det eneste helt fuldstændige eksemplar av Edvardsens "Bergens Beskrivelse", som museet besidder. Nr. 245 III a & b slutter saaledes som før nævnt med 2den parts 3die boks 1ste kapitel, likesom nr 53 og 54 heller ikke er fuldstændig.

Manuskriptet blev i 1912 indkjøbt fra Kjøbenhavn og er udmerket vedlikeholdt, skrevet med en smuk og tydelig haandskrift. Indbundet i skindbind.

505b. Avskrift av Edvardsen: Bergens Beskrivelse. Part I-II. Udført 192 av frk. C. Abel.

2 foliomapper. Deponert av ???

Ms.506.

Brever fra Lodsoldermand F. V. Bergman i Nyord (Danmark) til Bankkasserer Claus Hansen i Bergen i Tiden 1843-1885.

50 brever, hvorav de fleste paa 12-20 sider. Indeholder foruten private forhold, omtale av tidens brændende spørsmål: politikk, skandinavisme, de danske krige, religiøse forhold; men av særlig betydning er en del opplysninger og skildringer av personer og forhold i Bergen i tiden 1800-1820.

Brevskriveren Fredrik Vilhelm Bergman var født 19/2 1800 i Bergen, søn av murmester Fredrich B. og hustru Cathrine Hansen. Omkring 1820 forlot han Bergen. Var en tid sjømand, men blev i 30-aarene utnævnt til lodsondermand i Nyord i Danmark, hvor han bodde til 1880. Han tok da avsked og flyttet som pensionist til Kjøbenhavn, hvor han døde 13/3 1893. Brevene er alle til hans barndomsven, kjøbmand senere bankkasserer Claus Hansen (1800-1885) i Bergen, far til lægerne G. Armauer Hansen og Klaus Hansen.

Ms 507

J. A. Schneider: Tre Avisartikler:

1. Præsident Christie (I-IX).
2. Chr. M. Falsen (I-IV).
3. Bergens Museums Haandskriftsamling (I-VII).

Ms 508.

Brev fra H. C. Andersen, dat. Kjøbenhavn 14/7 1868.

Brevet, som er adressert til frk. Albertine Boye, indeholder svar paa en henvendelse om oversættelse av hans eventyr til engelsk. Forært museet i 1913 av frk. Albertine Boye tillikemed et brevkort fra Alexander Kielland, dat. Stavanger 13/9 1877, samt Et laanebevis fra 1808 utstedt av Bergens magistrat. (Alt i 1 pakke)

Ms.509.

Det nyttige Selskabs arkiv.

Arkivet ble i 1913 deponert i Bergens Museum, hvor det ble ordnet og oppstillet i Manuskripsamlingen. Det omfatter samtlige arkivsaker som ikke brukes av selskapets styre i de daglige forretninger. Avlevering og arkivsaker skjer når selskapets styre finner det hensiktsmessig.

Det nyttige Selskab i Bergen ble stiftet 18. oktober 1774 av rektor Jens Boalth og virker fremdeles.

I Protokoller

1 Forhandlingsprotokoll 1774-1818

- 2a Forhandlingskontroll 1819-1876
- 2b. Forhandlingsprotokoll 1877-1927.
3. Kopibok 1804-1875.
4. Regnskapsbok 1823-1844.
5. Regnskapsbok 1844-1902.
6. Fortegnelse over Det nyttige Selskabs medlemmer 1822-1875.
7. Forhandlingsprotokoll 1773-1787. Ved H. J. Frøchen. Avskrift av originalmanuskriptet i Det Kongelige Bibliotek i København.: Ny Kgl. Samling 4o. 1581o.

II. Pakkesaker.

1. Betænkninger.
  1. Promemoria fra en del handlende i Bergen til de 16 eligerede mænd om forskjellige forbedringer vedk. handelen i Bergen, dat. 29/10 1770.
  2. Konsept til magistratens betænkning til den anbefalede bedre indretning for handelen udi Bergen, dat. 3/9 1776.
  3. Betænkning om offentlige foraads-huses opretning og indretning i Norge av G. Schøning (udatert).
  4. Dokumenter vedk. opprettelsen av et kornmagasin i Eidfjord, Hardanger, 1775-1778.
2. En pakke inneholdende:
  1. Lyder Sagens utkast til en præmie for Det nyttige Selskab med hans forklaring, dat. 20/7 1832.
  2. 2 fortegnelser over Det nyt. Selskabs protokoller og dokumenter i 1850.
  3. Fortegnelse over Det nyt. Selskabs protokoller og dokumenter 1888 og 1913-1920.
3. Inkomne brever m.m. 1775-1823.
4. Inkomne brever m.m. 1824-1829.
5. Inkomne brever m.m. 1830-1837.
6. Inkomne brever m.m. 1838-1844.
7. Inkomne brever m.m. 1845-1887.
8. Inkomne brever m.m. 1888-1911.
9. Regnskapsbilag.
10. Dokumenter om Holbergsmonumentet 1879-1882.

11. Selskapets lover fra 1818 og 1871. Opplag.
12. Trykksaker, sirkulærer etc.
13. Innkomne brev og andragender 1912-1927.
14. Årsberetninger og regnskaper 1910-1939/40.
15. Dokumenter om C. Sundts legat 1910-1920.
16. Dokumenter om selskapets 150 års jubileum 8.10.192
17. Museumsplassens regulering. Tegninger og plansjer. 1 rull.
18. Museumsplassens regulering. Tegninger og plansjer.
19. Reguleringen av Museumsplassen med Christie statue 1918-1928.
20. Flaggstengene i Vågsbunnen 1932. Konkurranseutgifter.
21. Korrespondanse 1928-1941.
21. Notiser fra bevigingsmøter 1928-1933.
22. Legater og fundaser, etc.
23. Premiering av landsbebyggelse.
24. Økonomisk støtte til tidsskriftet "Arkitekt Byggherre".
25. Schøttstuene.
26. Tinghuset.
27. Oppsetning av fontene.
28. Forslag til minnestein på Kristkirketomten.
29. Fugleliv i Lille Lungegårdsvann.
30. Efeu-plantning.
31. Diverse notater og fotografier vedr. selskapets virke.
32. 175 års jubileet. Fotografier, taler, takkeskriv.
33. 175 års jubileet. Amalie Skam monumentet.
Jubileumskomiteen. Regnskapsnotater. Regnskapsbilag.
34. Fonds og legater. 1942.
35. Adresse fra Oslo Byes Vel til 175 års jubileet.
36. Korrespondanse 1925-1939. (ved bl.a. Selskapets preses og sekretær. Johan Ludwig Mowinchel og Haakon Shetelig) Brev og brevkopier. Bilag: Årsberetninger. ??

37. Diverse papirer fra Selskapets virke 1925-39. Møtereferater, regnskapsutdrag m.v. 15 nr. Bilag: Lover for Det nyttige Selskab, vedtatt 10/8 1871. 2 ekspl.
39. Fotografier fra Bryggens Schøtstuer, Bergens Tinghus m.m. 12 stk.

Ms. 510.

Manuskripter og Tegninger vedk. Nordhavsekspeditionen

Bestaaende av:

1. Thomas Wilsons engelske oversættelse av dr. Danielssens Manuskript om "Alcyonida".
2. Avtrykk av plancher til flere av dr. Danielssens arbeider – særlig "Actinidæ". samt 5 plancher til Challengerekspeditionen.
- 3.a Originaltegninger til Pennatulida".
- b. Do. og plancher til dr. Danielssens arbeide om "Actinidæ".
- c. Do til "Echinoidea".
- d. Do til dr. Danielssens og Korens arbeide om "Asteroidea".
- e. Do. og plancher til dr. Danielssens og Korens arbeide om "Gephyrea"
- f. Do. til dr. Danielssens arbeide om "Crinoidea".
- g. Do. og plancher til dr. Danielssens arbeide om "Holothurioidea".
4. Do til dr. Danielssens & Korens arbeide om: Nye alcyonider, gorgonider og pennatulider. (trykt i Bergens muesums skrifter) Tegningene er utførte av Schiertz og H. Bucher.

Ms.511.

Diverse Originaltegninger og Plancher vedk. "Evertebrater".

Tegningene er utførte av Schiertz og H. Bucher.

Ms.512.

Søemandskabsbog.

En lærebog i søvæsen beregnet for marinen. Har tilhørt "Rørdam" i 1829, senere A. Bull. I den sidste del av boken er indført forskjellige observationer og beregninger fra en senere tid. 4o. 172 beskrevne blader. B.

Ms.513.

Diverse trykte Forordninger ang. Sjøindrulleringsvæsenet fra 1792 – 1805 med endel skrevne Tilføielser. Alt indbundet i en bok. 4o.

Ms.514

- a. Forhandlingsprotokol for Understøttelsescommissionen for uheldige Sømænd i Bergen. Fra 1811-1851. Fol. 92 beskrevne blader. B.
- b. Forhandlingsprotokol for Understøttelsescommissionen for uheldige Sømænd i Bergen. Fra 1851-1878. Fol. 94 beskrevne blader. B.

Ms. 515. Utgaaet. (Efter bestyrelsesbeslutning 1920, utlevert Hanseatisk Museum.

Ms.516.

Bernt Lynges: Norske Lavlokaler i Upsala Herbarium.

En fortegnelse over findesteder for norske lavarter som opbevares i Upsala universitets herbarium. De fleste samlet og bestemt av avdøde professor Thore M. Fries. Lynges fortegnelse dat. Upsala 24/2 1911. 10 beskrevne løse folioark.

Ms. 517.

Gyldentallet.

Paa pergament. Datert 1613.

Ms 518

En Tegning paa Pergament av Magnus Berghs: Dianabægeret.

Tegningen tillikemed et utdrag av en engelsk journal ang. Dianabægeret er forært museet i 1860 av Daniel Lau. 1 folioark.

Ms 519

Biskop Neumann's egenhændige Supplémenter til hans i Budstikken trykte

"Bemærkninger paa Reiser i Sogn og Søndfjord 1823, Søndmør og Nordfjord 1824, Nord- og Søndhordlehn, Hardanger og Voss, 1825"

Supplémenterne er nedskrevne paa indskudte blader i et særtryksbind av hans ovennævnte i Budstikken offentliggjorte "Bemærkninger paa Reiser" o.s.v.

Ifølge en paategning av W. F. K. Christie, er boken av Neumanns arvinger foræret Bergens museum. 4o. 25 (delvis) beskrevne blader. B.

Ms 520

Philomene Leopoldine D. H. Brown's Ahnetavle.

Philomene Leopoldine D. H. Brown, f. 28/5 1855, g.m. kjøbmand i Bergen Johan C. B. Frøchen (1841-1908). 4 beskrevne folioark. L.

Ms. 521

Dr. Jørgen Brunchorst: Utkast til "en kortfattet Veiledning for de Besøgende i Bergens Museums Naturhistoriske Samlinger". 6 beskrevne folioblader. L.

Ms. 522.

Avskrift av Hjemmelsdokumenter paa Store og Lille Milde i Fane – i tiden 1678-1849.

Avskriften er utført i 1911 af frk. C. Abel efter de originale dokumenter, som eies av Fane kommune, der har kjøpt den gamle herregaard. Fol. 73 beskrevne sider. L.

Ms. 523.

Materialier til Direktør Jens Holmboes Avhandling:

"Kristtornen i Norge", trykt i Bergens Museums Aarbok 1913, Nr. 7.

Bestaar av utfylde spørjeschemaer fra talrike meddelere paa kyststrækningen fra Tvedestrand til Kristiansund..

Schemaerne er ordnet amtsvis og inden hvert amt herredsvis. En pakke.

Ms. 524.

E(rik) P(ontoppidan): Glossarium Norvagicum, trykt Bergen 1749, hvori paa indskudte Blader er anført Anmærkninger og Tillæg av Revisor Halvor Andersen.

W. F. K. Christie har foran i boken skrevet: "Hva der i denne Ordsamling findes anført paa de inskudte Blade indeholder Afskrifter af Anmærkninger og Tillæg, som Revisor Andersen har gjort i et Exemplar af Glossarium Norvagicum, hvilket han, blandt andre Sager, har skjænket til det norske Universitet, i hvis Bibliothek det forvares."

Boken har tilhørt Christie. – Om revisor Halvor Andersen, 1745-1810, se Dansk biogr. Lex. – Overført i 1913 fra biblioteket. 8o. 49 beskrevne indskudte blader. B.

Tillæg.

I Fasting's bibliotek i Bergens museum findes følgende haandskrifter av: Claus Fasting:

F. nr. 132. "Bons mots, Sentenzer, epigrammer, anekdoter, fortællinger, deviser, inscriptioner" m.m. beg. 1773. 4o.

F. nr. 135. "Varia physica et economica nec non artium liberatiorum secreta". 4o.

Som bilag til nr 167 – "Skomakerlauget" – blir at tilføie under dette som nr. 19:

Trykte og utrykte Forordninger vedkommende Laugene i Kjøbenhavn og Bergen. Har tilhørt skomakerlauget i Bergen. – Tidligere katalog-nr. 169c. – Pergamentsbind. 4o. 55 beskrevne og 178 trykte blader. B.

Ms. 525

Sverres Saga av Eirspennit, fotografert efter original-manuskriptet i Arna Magnæanske Saml. i Kjøbenhavn av prof. C. R. Unger.

Eirspennit, d.e. boken med kobberspænder er skrevet omkring 1300 av en Islæending og var bestemt for folk i Norge. Den begynder efter Olav den Helliges død og indeholder ogsaa sagaerne fra Sverre til Haakon Haakonsens døde. Den kom til Danmark før 1570.

Nærværende expl..forærte Unger til sine ven Henrik Krohn, hvis enke forærte det igjen til bankfuldmægtig O. J. Larsen, der igjen i 1914 forærte den til Bergens museum. 8o. 58 blader. B.

Ms. 526. Utgaar.

Ms. 527

A Protocol for Det Harmoniske Selskab i Bergen (Harmonien) 1769-1830.

Gave i 1914 fra hr. redaktør Kyrre Grepp, som i sin tid havde faaet manuskriptet hos Johan Bøgh, der igjen havde det fra sin bror Christopher B. I hans besiddelse blev det noget medtat af ildebrand, som udbrød, mens han som politimester var i Skien.

Manuskriptet indeholder beretninger om Harmoniens samlinger og beslutninger etc. Kjendes ikke av forf. der har tidligere behandlet selskapets historie.

F. 90 beskrevne blader.

B:

1. En Pakke indeholdende diverse breve og tryksaker m.m. vedk. Harmonien, væsesntlig fra tiden 1850-70, alt papirer efter kjøbm. Alex. B. Grieg (+1917).
2. Protokol ved Festkomiteen for de Bergenske sangere til det store Sangerfest i Trondhjem 1883.
3. Dokumenter, protokoller, tryksaker etc. vedk. de bergenske sangere ved Sangerfesten i Kristiania 1896. Alt i en pakke. Forært 1917 av James Grieg.

Ms. 528a. Overført til Ms. 193g. b. Overført til Ms. 274c. c. Overført til Ms. 270.

Ms.529.

Catalog over Bergens Garnisonsbiblioteks Bøger og Karter. 1853 (Trykt.)
Heri tilføiet en del med haandskrift.

Ms. 530.

Wieseners Registratur over "Norske Aabne Breve fra 1625-1701.

1. No. 1. fra 1625-1694.

2. No. 2. fra 1695-1701.

Uddrag efter Riksarkivets "Norske Aapne Breve", forsaavidt Bergen og Bergens stift angaar. Fol. 20+4 beskrevne blader. B.

Ms 531.

5 ældre lærebøger fra ca. 1800-1830.

- a. De fire specier i Brøk – Kursregning etc. 8o. 57 beskrevne blader. b.
- b. De ældre Coursforhold og De nyere Coursforhold. 8o. 40 beskrevne blader. b.
- c. Handelsterminologi. 8o. 45 beskrevne blader. b.
- d. Opgaver i elementær Geometri. 8o. 21 beskrevne blader. b.
- e. Om Interpunction. (af Bloks Gramatik).8o. 7 beskrevne blader. b.

Ms 532.

Nordfar – Hovedbog for Bredsgaarden Stue No. 5 fra 1724-1740.

Foræret museet i 1914 av eiendommens sidste Nordlandshandler B. Y. Reusch.
Fol. 422 beskrevne blader. B. (pergamentsb.)

Ms 533.

Carl Schelvers Lous: Bergens Tydskebygges diplomatarium. I.

Samlet av Lous i 1867. Indeholder avskrifter av skjøder og dokumenter vedk. de forskjellige gaarde paa Tyskebyggen. Et par tegninger vedligger.

4o. 37 beskrevne blader. B.

Ms 534.

En Pakke Dokumenter foræret av Skolebestyrer B. E. Bendixen i 1913.

Indeholdende:

A 1729-1898. Diverse.

1. Utskrift av auktionsskjøte paa fiskeværet Grip i Nordmør, dat. 28/9 1729.
1 folioark.
2. Utdrag av skiftet efter stiftsprovst Mathias Thanck, 1755. 1 kvart ark.
3. Brev til Hilbr. Harmens, dat. Copenhagen 4/10 1797.
4. Meddelelse fra agent Wollert D. Krohn om hans hustru Cecilia Margaretha, f. Meyers død i 1797, samt regning for 1 års barbering.

5. Fundatz til Christie Legat, dat. Bergen 20/2 1815, underskrevet av Peter Lexau, senr.
6. Fortegnelse over arkivsager vedk. den Bernstorffske Stiftelse, dat. Chr.sund 13/5 1831.
7. Avskrift av en Kinesisk Kundgjørelse, 1872.
8. Del av et Brev til konsul Wollert D. Krohn, dat. New York 31/7 1898.
9. Dagboksopptegnelser fra 1704 til 1746. Fragment.
- b. Sorenskriver Søren Schjelderups slegtsopptegnelser i tiden 1734-1779.
Schjelderup, f. 1734 +1790 var sorenskriver i Voss og Hardanger.
- (Optegnelserne omhandler bl.a. hans ægteskap med Catharina de Knagenhjelm og deres børn). 4o. 4 beskrevne blade. (Se også Bergens Historiske skrifter, nr 20, s. 115-119.
- c. Opgave over eksportert Klipfisk fra Bergen i 1780, samt over Eksportørerne. 1 folioark.
- d. 2 Brever fra Werner Hosewinckel Christie til etatsråd Wollert Krohn i Bergen, dat. Kjøbh. 1782-1783. 2 Breve i 4o.
- e. 1789-1802 Sang til kirkekommer Ludvig Rennords (vin)kjælder paa gaarden Sveen, Dallsfjorden, Søndfjord. Sang omtrent 1802, hvori prises ”Brødretomtens Sorgenfri” (i Sandvigen v. Bergen). Selskabssang, dat. 1789.3 blader.
- f. 1789-1790. Brever og Dokumenter ang. Det Bergensk-Islandske Handelskompagni paa Isafjord m.fl. steder, 1789-1790. 12 dokumenter. L.
- g. 13 Brever og dokumenter ang. Militære Sager i tiden 1789-1814. Bestaar hovedsagelig i korpschefernes promemoria til generalen ang. de respektive korps marschruter til og fra Østlandet samt reporter om samme m.m.
- h. 21 Dokumenter vedk. Bergenske Handelsforhold væsentlig bestaaende av Certepartier, søassurancepolicer, vekslar, opgjør for parthaveri i kaperfartøi (1807) m.m. i tiden 1789-1815.
- i. 9 Brever fra Hans Tank til generalkonsul Hendrik Jansen Fasmer av forretningsmæssigt indhold i tiden 1790-1798.
- k. Forslag med bidragsfortegnelse til opførelse av et skolehus paa Kirkelandet, Kristianssund, dat. 29/3 1794. Fol. 3 beskrevne blader. H
- l. Concept til Bergens Byes deputerede Borgeres tak til deres aftraadte kollega Hans Tank, dat. 15/1 1800.
- m. 2 Regninger til Bergens Bykasse for Opførelse og Utsmykninger av en Æresport paa Torvet i 1804 i anl. Kronprindsens forventede Ankomst (som ei fandt sted.)

- n. 6 Dokumenter ang. private Vagtpatrouilliers opprettelse i Bergen etc. paa grund av tyverierne og usikkerhedens overhaandtagen i tiden 1811-1823.
  - o. Concept til Bergens deputerede Borgeres Lykønskning og Takadresse til kong Christian Frederik, dat. Bergen 21/9 1814. (Maaske av Joh. Nordal Brun)
  - p. Bergens deputerede Borgere uttaler sig i et cirkulære ang. en foreslaet ny fuldmagt til Bergens stortingsrepræsentanter, dat. 23/10 1814.
  - q. Bergens nye adresseblad No.1, 1ste Aarg. 1847 (kontratrykt) Redaktør Daniel Lau, samt Daniel Laus' Brev (kontratrykt) til Kong Oscar 1ste ang. et Altings sammenkaldelse, dat. 4/12 1846.) (Daniel Laus brev er overført til Ms. nr . 352, 24/4 1970)
- (534a til q i en Pakke)
- r. Kunngjøring fra Notarius publicus i Bergen, Jens Jørgensen, i anl. Skipsfører Peter Bruns søknad om tyrkisk sjøpass. 1 blad.
  - s. Brev fra A. Konow til Joh, J. Meyer, olderman for de kontonske handlende om bidrag til sorenskriver Engelbrecht Knudssøns etterlatte. 1 blad.

Ms 535.

Museets Samling av avisutklip vedkommende Bergens historie:

Fortsættelse av Dr. Lostings Samlinger. Manusk. No 476 I-XII.

- I Avisutklip fra Bergenske Aviser i 1913-14. Med register. Fol. 97 s.B.
- II Do. 1914-15. Med register. Fol. 90 s. B.
- III. Do. 1915-16. Med register. Fol. 96 s. B.
- IV Do. 1916-19. Med register. Fol. 96 s. B.
- V Avisutklip vedk. Norske Museer, 1905-1910 fra Høydahl-Ohmes Bureau. Fol. 187 blader. B.
- VI Avisutklip m.m. vedk. Bergens Musum, 1895-1911. Med register. Fol. B.
- VII. Avisutklip vedk. Bergens Historie, 1918-1921. Med register. Fol. 95 s. B.
- VIII Do 1921-1924. Med register. Fol 141 s. B.
- IX Do. 1923-1924. Med register. Fol 144 s. B.
- X Do. 1924. Med register. Fol. 96 s. B.
- XI Do. Biografier m.m. 1913-1925. Med register. Fol. 96 s. B.
- XII Do. Bergens Historie 1924-1925. Med register. Fol. 82 s. B.
- XII Do. 1925-1926 Med register. Fol. 93 s. B.

- XIV Do. 1926-1927 Med register. Fol. 94 s. B.
- XV Bergens Historie 1927-1928 Med register. Fol. 94 s. B.
- XVI Biografier 1925-1930 Med register. Fol. 90 s. B.
- XVII Bergensiana 1928-1930 Med register. Fol. 94 s. B.
- XVIII Bergensiana 1930-1932 Med register. Fol. 90 s. B.
- XIX Bergensiana 1932-1933 Med register. Fol. 94 s. B.
- XX Bergensiana 1933-1934 Med register. Fol. 94 s. B.
- XXI Bergensiana 1928-1933 Med register. Fol. 92 s. B.
(Heri bl.a. A. Berg: Gamle gater og smug i Bergen)
- XXII Bergens Museum 1923-1933 Med register. Fol. 143 s. B.
- XXIII Biografier 1930-1935 Med register. Fol. 96 s. B.
- XXIV Bergensiana 1933-1935 Med register. Fol. 91 s. B.
- XXV Bergensiana 1935-1936 Med register. Fol. 90 s. B.
- XXVI Bergensiana 1936-1938 Med register. Fol. 99 s. B.
- XXVII Biografier 1935-1937 Med register. Fol. 96 s. B.
- XXVIII Biografier 1937-1941 Med register. Fol. 95 s. B.
- XXIX Breve fra Gustav Thomassen til A. P. (Andreas Poulson)

Ms 536

Dokumenter vedk. "Arnets Klub" 1823-1828.

Bestaar av 10 løse dokumenter. Arnets klub har vært en skolegutklub i Bergen, best. bl.a. av senere provst til ??? Arnet, James Grieg, B. Dietrichson, Paul Smit m.fl. Vedlagt findes Lore for Bladet Nytte og Fornøielse i Fritimerne", samt 6 nummre av dette blad. Dokum. foræret 1914 av Skuespiller Thomassen i Kristiania.

Ms 537.

Professor J. C. C. Dahls tegninger og studier over norske middelalderlige kirker og bygninger.

Bestaar av 95 tegninger – delvis farvelagt væsentlig udført av Dahl selv. Indeholdende bl.a. tegninger av de fleste ældre bygninger i Bergen – Domkirken i Stavanger, Vang kirke i Valdres m.m.m. Deponert i Bergens museum av Bergens Billedgalleri i 1913. Tekst og nærmere detaljer til en flerhed av tegningene se Ms. no. 539. Stor protokoll i dobbel folio.

Tilbakelevert Bergen kommune, Kunstsamlingene.
via Historisk Museum, den 7. april 1997.

Ms 538.

Professor J. C. C. Dahls forarbeider, studier, tegninger til, samt trykte
udgave av:

”Denkmale einer sehr ausgebildeten Holzbaukunst aus der frühesten
Jahrhunderten in den innern Landschaften Norwegens.”

Indeholdende 36 av verkets originaltegninger, foruden text, brever m.m.
vedk. samme. Deponert i 1913 av Bergens Billedgalleri.

1 protokol i foliant.

Tilbakelevert Bergen kommune, Kunstsamlingene
Via Historisk Museum, den 7. april 1997.

Ms 539.

Professor J. C. C. Dahls manuskripter og tegninger vedk. ældre norske
kirker og bygninger.

- a. Optegnelser og tegninger vedk. Bygningene paa Bergenhus.
Bestaaende av 9 optegnelser paa løse blader, samt 5 do.
- b. Tegninger og optegnelser om Domkirken i Bergen. Bestaaende av 4
optegnelser paa løse ark, samt 3 tegninger.
- c. Korskirken i Bergen. 20 løse blader.
- d. Tegninger og optegnelser angaaende Mariakirken i Bergen.
Bestaaende av 12 optegnelser paa folioark, 4 løse optegnelser, samt
8 tegninger.
- e. Bergens Vaaben. 3 løse blader.
- f. Optegnelser angaaende St. Svituns Kirke i Stavanger. Bestaar av 11
optegnelser, samt 1 konvolut indeholdende 13 notater paa mindre
lapper. (Om denne kirke, se ogsaa 539 n og o.)
- g. Brev og optegnelser om Vang stavkirke. Et trykt hefte. 2
sammenheftede legg. 1 hefte. Notater og opplysninger om Vang
stavkirke. 3 ark i omslag.
- h. Brev til professor J. C. Dahl om kjøpet av Vang stavkirke. 17 brev.
- i. Brev om flytningen av Vang stavkirke.
- j. 12 brev.
- k. Gaara kirke i Bø i Telemark. Bestar av 2 tegninger og 1 optegnelse
paa folioark tilligemed Skilling-Magazin N:75, 1836.???

- l. 4 Brever fra presten Faye i Holt i tiden 1837 ang. Norske kirker.
- m. Diverse optegnelser ang. kirker og bygninger i Norge. 2 hefter.
- n. Brev fra P. A. Munch, dat. Leipzig 28/7 1854. (Heri omtales Stavanger Domkirke.)
- o. Optegnelser til sidste hefte av Dahls: "Denkmale – Holzbaukunst – Norwegens". Bestaar av 14 løse optegnelser. Heri en del om Stavanger Domkirke. (se foregaaende nr.)
- p. Tegning (ornament) av B. B. Dreyer paa Søndagsskolen. Efter Lønge sine tegninger 1804.
- q. 7 aviser (fra Kristiania) indeholdende artikler om Dahls 100 aars jubilæum og udstilling i Kristiania 1888.
- r. 3 Bøker. Se 539g.
- s. 4 Brever fra professor Dahl til maleren Knud Baade i tiden 1839-1852. (539 a til s eller t ??? i 1 pakke)
- t. Siegwald Dahls erklæring, dat. Dresden 22.6.1892, om overdragelse av J. C. Dahls papirer m.v.

Ms 540.

Bergens Borgerbog, 1752-1865

Deponert av Bergens magistrat i 1914.

Indeholder register. Fortsættelse av Borgerbogen, 1568-1751, manuskript No 97.

Smal fol. 251 beskrevne blader. B.

Ms 541.

Enke-Huset i Bergen. Optegnelser av forstander Jens F. Nilsen.

Angaar enkefattighuset ved Stadsporten i Bergen

4° 17 beskrevne blader. H.

Ms 542.

Et hefte indeholdende:

1. Om de fordømte Menneskers utaalmodige Discurs udi Helvede.
2. Gudelige digte. Dateret: Actum Wunderland d. 25 july Anno 1686. Erich Wogenssen.
3. Diverse.

Heftet foræret 1914 av skuespiller g. Thomassen, Kristiania, som i sin tid havde faaet det hos avd. lensmand Veseth i Haus, som mente at det delvis var skrevet av bondelensmanden Johannes Andersson i Øvre Mjelde i 1600 tallet.

8° 21 beskrevne blader. H.

Ms 543.

Se 503).Justitssekretær Steens anmærkninger til Bergens Borgerbog 1550-1751.

Paa indskudte rene blader er tilføjet en mængde personalhistoriske oplysninger, samt rettelser til Nicolaysens udg. 8° B.

Bergenus Garnisons (Justits) protokol 1671-1720. Udfylder lakunen i rækken av de ca. 1850 til Bergens Museums forægte Bergenus garnisonsprotokoller. Manusk. No. 12-16. Pergamentsbind. Fol. 214 beskrevne blader. (233 paginerte) B.

Ms 544.

Claus Fastings "Klad" til Hermione etc.

Bestaar av 8 blader: "Klad" til Hermione, samt 8 bladers Klad til et ukjendt skuespil "Julie". Se "Edda" 1915, h. 3, s. 166. Fol.

Ms 545.

a. Optøierne i Bergen juli 1814.

Avskrift av et Andragende fra Bergens borgere til Kongen, dat. 29/7 1814, med Klage over optøierne og anmodning om at faa bytte Garnison.

Trykt i Bergens Historiske forenings skrifter no 20, 1914.

Fol. (liten). 4 beskrevne blader. H.

b. Kæmner i Bergen, Hans Dahls beskrivelse av Oprøret i Bergen den 26de Juli 1814. Trykt i Bergens Historiske forenings skrifter no. 20, 1914.

4° 8 beskrevne blader. H.

Ms 546.

5 Utstillingsdiplomer til Dr. Jørgen Brunchorst.

1 Trondhjem 1887.

3 Paris 1900.

1 Ostende 1901 1 Rulle

Ms 547.

Blichs Uddrag af Bergens Skifteprotokoller i tiden 1695-1785.

1. Hefte 1695-1704 4° 118 s. B.
2. Hefte I 1705-1713 68 s.B.
2. Hefte II 1714-1718 113 s. B.
3. Hefte 1718-1722, 1734-1743 72 s.B.
4. Hefte 1728-1740 180 s. B.
5. Hefte 1740-1747 162 s. B.
6. Hefte 1747-1756 167 s. B.
7. Hefte 1755-1761 155 s. B.
8. Hefte 1761-1765 101 s. B.
9. Hefte 1766-1778 249 s. B.
- 10 Hefte 1779-1785 122 s. B.

Register til Hefte 1-9 136 s. B.

Deponert 1915 av Bergens Historiske forening, som har foranstaltet og bekostet disse uddrag av skifteprotokollene for Bergen i Stadsportsarkivet, avskrevet efter Blicks egenhændige originaler i Riksarkivet i Kristiania.

Ms 548

Arkivsaker vedk. Musikfesten i Bergen 1898.

1. Pakke indeholdende:
  - a. Overslag over utgifter og lignende.
  - b. Indkomne Breve 1897-98.
  - c. Kopier av utg. skrivelser fra musikfestkom., formand konsul Joachim Grieg.
  - d. Telegram- og brevveksling mellem Edv. Grieg og Joachim Grieg ang. engagement av orkestret. (se og under e.). 6 breve fra Edv. Grieg.
  - e. Do mellem kapelmester Iver Holter og Joachim Grieg ang. samme.
  - f. 6 løsnnummer av Aftenposten for 1898 ang. Striden om norsk eller utenlandsk orkester.

Ms 549.

Arkivsaker vedk. Bergens Orkesterforening.

1 Forhandlingsprotokol fra 1899-1906.

4o. 34 beskrevne blade. B.

1.a.1. Fortegnelse over noter ved Gaston ??? bibliotek, Bryssel. 1 hefte.

1 Pakke indeholdende:

- a. Historik, Edv. Griegs artikel om dannelse av et fond for et byorkester i Bergen om musikforholdene i Bergen etc. etc.
- b. Indk. Breve i tiden 1899-1901.
- c. Kopier av utg. Breve i tiden 1899-1906.
- d. Regnskaber i tiden 1898-1906.
- e. Tryksaker (magistratsindstillinger og lignende)
(Se og 527a og b, 550, 664, 765a,b,c, 766)

Ms 550

Arkivsaker vedk. Musikforeningen Harmonien.

A Forhandlingsprotokol fra 1901-1903. Fol. 18 beskrevne blade + 3 indlæg. B.

B. Kopibok for utg. skrivelser fra 1901-1904. Fol. 175 beskrevne blade B.

C Journal ført paa fransk av regissøren Wotquenne, fra 1901-1904. Fol. 48 beskrevne blade. B.

D. Pakke indeholdende:

a. Aarsberetning 1901-1902 (2 maskinskrevne)

b. Indkomne breve fra 1901.

c. Inkomne breve fra 1902.

d. Inkomne breve fra 1903-1906.

e. Ansøkninger om kapelmesterposten, 1901.

f. Kopier av utg. skrivelser i tiden 1901-1902.

g. Regnskaper fra 1901.

h. Regnskaper fra 1902.

i. Regnskaper uten aarstal.

j. Trykte Regnskaper 1901-1902. Overført boksaml.

k. Garanti-fondet vedk.

l. Betalte regninger og lignende. Overført Ms. 550 m.

m. Løse regnskapsoverslag og lignende

n. Orkesteret ang. Diverse.

o. Kontrakter (Med musikere)

p. Diverse kontrakter ang. leie etc.

q. Attester (Overført Ms. 550 p)

r. Trykte love (Overført boksaml.)

s. Trykte programmer. (Overført boksaml.)

t. Diverse tryksaker. (Overført boksaml.)

u. Oversigt over musiklivet og disse selskabers historikk , samt Fortegnelse over arkivsagerne.

v. 1 Eksp. av "Nordisk Musikk-Revue" Kra. Decbr. 1900, 1. aug. no 3, indik. En korrespondanse fra Bergen vedk. musikforholdene.

No 548-550 i 1915 foræret Bergens museum av konsul Joachim Grieg.

Ms 551.

Skifte efter Anne Pedersdatter Finde, sal ang. Iver Legangers, avholdt 4 til 11. November 1728. Sogneprest til Vik i Sogn Iver Leganger f. 26/2 1629 død 3. april 1702, g. med for 3die gang, Anne Pedersdr. Finde, 1645 +1728. Efter dette skiftet synes at fremgaa at samtlige Iver Legangers børn, som nævnes i ”Lampe” II s. 87, er børn av Anne Finde. Fol. 95 beskrevne blade. H.

Ms 552.

Skifte efter Anne Sophia Leganger, sal.
Fogden over ytre og indre Sogn, Annanias Christopher Harbergs, avholdt paa gaarden Biordal 21/5 1770. Fol. 135 beskrevne blade. H.

Ms 553.

Auktionsforretning over fogden Hendrick Arnoldus Thaulows effecter - fast gods som løsøre – avholdt paa gaarden Biordal i Sogn den 13/4 1733. Extract av auktionsforretningen. Fol. 10 beskrevne blade. H.

Ms 554.

Auktionsforretning over sorenskriver i Ytre Sogn Niels Hegelund Holtzrod's og hustru Susanne Gerhardine Holck's dødsbos faste og løse eiendomme, avholdt 5. til 13. Mai 1803. Fol. 227 beskr. blade. 452 pag. sider. H.

Ms 555.

Interims Justitz Protocol for Bergens Fæstning Anno 1753-1754.
Se no 15.Fol. 48 beskr. blade. H.

Ms 556.

Tegne-Bog for Ole Elias v. Holck begyndt den 21de april 1800 og 15. Juni 1799.
Den senere generaladjutant Ole Elias Holck.Fra Det Harmoniske Selskabs Tegneskole i Bergen.Væsentlig rødkrits tegninger. Blandt de løse indlagte tegninger er et signert ”tegnet af Dahl 1799” (et landskab).2 tegnehefter + 32 løse tegninger.

Ms 557.

Kaptein Fredrik Hartwigs Dagbøger ført paa gaarden Alværn i Sogn i tiden 1847-1886.

I. 1847 – 30/9 1857. Fol. 33 s. H.

II. 1/10 1857 – 5/12 1862. Fol. 22 s. B.

III. 6/12 1862 – 1872. Fol. 58 s. H.

IV. 1873 – juli 1886. Fol. 74 s. H.

Dagbøgerne indeholder oplysninger om gaardens daglige drift, samt nøiagtig skildring av det daglige liv paa Alværn

Ms 558.

Norske Lov, indeholdende Gulathingsloven og Retterbøderne fra Kong Magnus Retterbod til Christian 3dis Retterbod om Thiende, dat. Bergen (1553).
Et særdeles smukt og velkonserveret eksemplar. Paa første blad staar datoen ”88 (1588) 4 Nouembris. Smukt indbundet i preseet svinelæder. Se no. 63, 65, 81.
4° 253 beskr. blade. B.

Se M. Tveitane: Gamle bøker og bokbind fra Bergen, NTBB 1910, s. 52-53.)

Ms 559.

Ladvig Kirkes Stol 1646-1723. 4° 67 beskr. blade. H.

Ms 560.

Haandskrevet Avis fra Kjøbenhavn for Aaret 1790.

Indeholder maanedlig oversigt over tidens nyt, saavel av politisk-, økonomisk som lokal art. Av begyndelsen av Januar-heftet fremgaar at bladet da begynder sin 7de aargang. Sammenlign med No. 184a. 4° 47 beskr. blade på løse dobbelte ark. L.

Ms 561.

Michael Adtzleu: Kort simpel anviiisning til en Frugt, Urter og Blomster.

Hauges Indretning og Opvartning forfattet i Spørsmal og Giensvar ved ...

Paa titelbladet har Adtzleu skrevet følgende:”Denne efter min første original udskrevne Have-Bog, forfattede ieg paa Sundmør A° 1747. Jeg forbedrede den væsentlig paa Strømsnes ved Bergen 1758, men samme er bleven mig frastaalen.”
Med tegninger 4° 38 beskr. blade. 4 blade tegninger. H.

Michael Adtzleu var kontorist eller skriver hos fogden paa Alværn. Han døde i Leikanger 1771, begr. 12/4, 51 aar. (f. 1720)

Ms 562.

Den Danske Urtehave. 2den Part. Vistnok ogsaa av eller ved Michael Adtzleu.

Indeholder kapitel 1-22 tilligemed et par tegninger. (ca. 1760-70).

4° 61 beskr. blade. H.

Ms 563.

En grundig underviisning om Tobaks-Plantning.

Fra ca 1770. Vistnok skrevet av Michal Adtzleu. 4° 12 beskr. blade. H.

Ms 564.

Een Dommers Personelle Forhold næst adskillige juridiske Spørsmaal med Giensvar hosføied. Ca. 1750..4° 56 beskr. blade, 110 pag. sider. B.

Ms 565.

Biørnsens Arvetal 1743.

Avskrift av Biørn Berthelsen Biørnsens Arvetal, dat. Kiøbenhavn 1743.

Med 1 planchetegning. 4° 17 beskr. blade. H.

Ms 566.

Lex Regia. Den Souveraine Konge-Lov.

Paa titelbladet staar: "Udskreven af den af Fransch oversette Brev-Bog om Danmarkes Riges Stadt ved Michael Adtzleu." Se No. 131. 4° 12 beskr. blade. H.

Ms 567.

Interims Placat ang. Hvorledes med Bielke-Hugsten udi Aggershuus Stift samt med Saug-Bruget overalt baade i Aggershuus og Christiansands Stiff etc. skal forholdes, dat. 8/12 1733. 4° 7 beskr. blade. H.

Ms 568.

Adskillige Kongl. Forordninger Militien vedk. som siden 1684 ere udgangne. Gaar til 17054° 16 beskr. blade. H.

Ms 569.

Et oprigtigt Venne-brev om det for nogen Tiid siden i Bergen fundne Dørre-Brev, forfallet i en Svar skrivelse til En Ven i Byen fra En Ven paa Landet. I Bergen trykt i Aaret 1775. Angaar den av Johan Nordahl Brun reiste strid om Kristi Krybbe Skole, 4° 6 beskr. blade. H.

Ms 570.

Christen Lassen Tychonius: Enfoldig og Skriftmæssig Betænkning om Jødernes Omvendelse inden Domme Dag.

Paa permen staar: "Disse Hr. Magister Lassen Tychonius grundige Betænkninger om Jødernes Omvendelse inden Domme Dag haver ieg efter manuskriptet ladet udskrive. Michael Adtzleu."

4° 45 beskr. blade. H.

Ms 571.

Indledning til Den Danske Lovkyndighed.

Fra ca. 1750.

4° 120 beskr. blade. 240 pag. s. B.

Ms 572.

Erichsens Collegium Juridicum. Tome IV.

Afhandling over den Danske Rettergangs Maade.

4° 167 beskr. blade. 336 pag. s. B.

Ms 573.

Tabel over fremmed Mynts Omgjørelse i Norsk Mynt, samt Tabel over Enckel Rente, a 5 Procento beregnet fra 2000 Rixds til 1 Marck danske.

Skrevet af Michael Adtzleu, dat. Trunhiem d. 30te Septembr. 1741.

4° 50 beskr. blade. B.

Ms 574.

Den wel Instruerede Skipper og egentlig Hva den samme før antrædende, vedvarende og efter aflagde Reise haver at beobachte samt Et Anhang i hvilket de fornemste Søe contracter, skibs documenter og andre de til Søes-farende og negotierende nyttige Efterretninger ere indeholdende. Oversadt af M.A.

Oversadt fra tysk af Michael Adtzleu.

Fra ca. 1750-70.

4° 48 beskr. blade. 88 pag. s. H.

Ms 575.

Lærebog i Skrivning, Gramatik og Stil.

Vistnok forfattet av generaladjutant O. E. Holck beregnet paa opøvelse av under-officerer. 4° 21 beskr. blade. H.

Ms 576.

Gnomonik

Lærebog med 2 Tegninger. Fra ca. 1800-25.

4° 9 beskre. Blade. H.

Ms 577.

Udtog af Professor Bugges Aritmetik.

4° 12 beskr. blade. H.

Ms 578.

Avskrift av Bergens Kalvskind.

Fra ca. 1825. Tilhørt generaladjutant O. E. Holck

Se no. 59. 4° 54 beskr. blade. B.

Ms 579.

Juridisk commentar til Danske og Norske Lovbog fra ca. 1750.

Ukomplet.

4° 8 løse hefter.

Ms 580.

Optegnelse over Landskylds Rettighederne af J. L. Munthes eyende Jorde-Gods i Sogn.

Paa første side oplyses om at min (Munthes) kiære Svoger og Broder Foged Simen

Hansen paa mine vegne og i min Fraværelse har paataget sig aarlig at oppebære hans rettigheder. Dat. Alværn 19/8 1775. Manuskriptet endel medtatt.

4° 44 beskr. blade. H.

Ms 581.

Haandbog med Forklaring over alle Fogde – Embedets Forretninger i Sogn ca. 1750.

Indeholdende fuldstændige oplysninger om skatternes beregning med omgjørelse av skylden i de forskjellige enheder, samt en instruktion for fogden om alle hans

forskjellige gjøremaal. Oplysninger om præster, sorenskrivere, militære og lensmænd i Sogn. 8° 55 beskr. blade. B.

Ms 582.

Ind og Udvortes Læge-Domme. (1758)

Har tilhørt kaptein Jacob Elias Halek (1726-1767).

8° 34 beskr. blade. H.

Ms 583.

Indbeskrevne 90 Regler og korte Anviisninger til Christelig Børne Tugt. Er paa Dansk af det Tydske Sprog oversadt af Michael Adtzleu.

8° 21 beskr. blade. H.

Ms 584.

Urter-Bog indbefattende Een deel Urter og Blomster som til Lægedom og andre Tilfelde tienligere. Uddragen af adskillige Authores og her udj. samlet og beskrevet af Michael Adtzleu. Fra 1750-70. Med register.
8° 39 beskr. blade. H.

Ms 585.

Bønner til Sielens daglige opmuntring mere fornemmelig beqvemme at bruge paa Søn- og Fæste-Dagene, hvor der ikke holdes Prædiken etc. Enfoldigst opsatte af Michael Adtzleu.

.8° 9 beskrevne blade.

Ms 586.

Sang- og Digt Samling.

Av forskjelligt indhold. Fra ca 1770. Med register.

8° 167 beskr. blade, 317 pag. s. B.

Ms 587.

Skatte-Bog for Capitain Hans Hendrich Horneman von Holck som Bruger af Leerviigen, (1769-1822) Gaarden Lervig, Bøfjord i Sogn

8° 45 beskr. blade. H.

Ms 588.

Regnskabs- og Noteringsbog for Michael Adtzleu i Tiden 1750-1754.

Heri bl.a. en fortegnelse over hans eiendele.

Om Michael Adtzleu, se No. 596h.

8° 32 beskr. blade. H.

Ms 589.

Fortification, Artillerie, Landmaaling og Sphærisch Trigonometrie.

Paa titelbladet: ”Tilhører O. E. Holck 1792.

Fol. 115 beskr. blade, 4 plancher. H.

Ms 590.

a. Correspondanse-Bog for Premier Lieutenant Ole Elias Holck, 1802-1807.

Fol. 33 beskr. blade. H.

b. Do fra 1805 – 1837. Fol. 63 beskr. blade. B.

c. Do fra 1819 – 1833. Fol. 19 beskr. blade. H.

Correspondance – Bøgerne indeholder skrivelser baade av embedsmæssig og privat natur. C. indeholder korrespondanse ang. matriculeringskoms. som Holck var medlem av.

Ms 591.

Parolle-Journal ført af Premierlieutenant O. E. Holck som Brigadeadjoutant hos Herr. Kammerherre Oberste van Kardorff. Begyndt i Kjerteminde den 13. Sept. 1807. Sluttes 1810. Fol. 100 beskr. blade. H.

Ms 592.

Extract af Parolbefalingerne fra 1ste Januarii 1807 til 1838.

Ført av generaladjoutant O. E. Holck.

4° 129 beskr. blade. B.

Ms 593.

- a. Udtog af det Kgl. Allern. Reglement for hand-badet-Compagniet de dato Christiansborg 12 Novbr. 1783. 4° 4 beskr. blade. L.
- b. Regulativ for Skarpskytter Tienesten, 1792, dat. Bergenhuus 29/4. Sign, P. Moth. 4° 10 beskr. blade. H.
- c. Forandringer i Infanterie Exercitien for Aar 1790, med Tillæg til 1813. 4° 21 beskr. blade. H.
- d. Udkast til et Ceremoniel for den danske Armee 1793 m.m. 4° 23 beskr. blade. H.
- e. Instruction for Excercer-Skolen ved det Norske Jæger-Corps. (ca. 1800) 4° 48 beskr. blade. H.
- f. Exercice med Baterie-banonerne. 4° 16 beskr. blade. H.
- g. Skarpskytter Tienestens første Deel. Fol. 10 beskr. blade. H.
- h. Militær Reglement, dat. Kjøb. 9/8 1800, med Bemærkninger. 4° 9 beskr. blade. H.
- i. Kort Beskrivelse over Kongeriget Norge for saavidt Soldaten bør kiende dette sit Fædreland. Vistnok forfattet av generaladj. Ole Elias Holck. 4° 11 beskr. blade. H.
- j. Regler som bør theoretisk foredrages Mandskabet ved de nationale Jæger-Compagnier for at gjøre dem Underviisningen paa Excercerpladsen desto lettere. Uddragen af Exe. Regler for Regiments Jægerne (ant. av O. E. Holck.) 4° 21 beskr. blade. H.
- k. Instruxtion for Skiedvagterne i Guarnisonen og i Feldten. 4° 25 beskr. blade. H.

- l. Militair Geographie over Provindserne Halland og Skaane.
4° 28 beskr. blade. H.
- m. Militair Geographie over Norge og tilstødende Provindser af Kongeriget Sverrige,
samt millitaire historiske oplysninger, 1ste Deel, fra den nordlige Grændse indtil
Magnorbroe. 4° 16 beskr. blade. H.
- n. Do 2den Deel, fra Magnorbroe til Rigets sydlige Grændse samt Kysterne indtil
Bergen. 4° 20 beskr. blade. H.
- o. Lærebog i Regnekunsten. 4° 19 beskr. blade. H.
- p. Om Skrivning og Grammatik. 4° 22 beskr. blade. L.
- q. Oversættelse af Pichts Ingenieur im Felde. 4° 29 beskr. blade. H.
- r. Feldt-Tieneste for Underofficerer. 4° 12 beskr. blade. H.
- s. Afhandling om Skydegeværets Adskillelse og S sammensættelse, samt rigtig
Benævnelse af dets Dele og Regler for Soldaten at iagttage i Geledet.
4° 8 beskr. blade. H.
- t. Underviisning hvorledes Vedetterne, samt andre Skildtvagter saavel i Feldten som
Garnisonen, skal anraabe, hva der kommer deres Vagt paa Skud nær.
8° 8 beskr. blade. H.
- u. Haand-Bog for Militaire 1802. 8° 24 beskr. blade. H.

593 a-u i en pakke.

Det meste er vistnok baade skrevet og forfattet av O. E. Holck.

Ms 594.

- a. Signal-Lexicon.
Fra ca 1800. Fol. 5 beskr. blade. H.
- b. Instruxtion for Signal-Stationerne paa Samsøe.
Undertegnet ”Tidemand” Vadstrup Gaard, Samsøe 15 Julii 1808.
Sammenlign Oberst Tidemands erindringer. Vedlagt en planche med Tegning
over Signalsystemet.. Fol. 4 beskr. blade + planche. H.
- c. Signaler for Jæger-Corpsset, 1802. (med musiknoter)
8° 6 beskr. blade. H.

Ms 595.

Gjenparter af Armeecommandoens Indstillinger og Forslage til Armee-Budgettet 1839-42. O. E. Holck var paa Stortinget 1839-42 medlem av Militærkomiteen.
Fol. 38 beskr. blade. H.

Ms 596.

En pakke Dokumenter væsentlig vedk. generaladjutant Ole Elias Holck.

Indeholder:

- a. Holcks udtalelser ved Krigsforhør ang. Feldttoget i 1814. 6 dokumenter.
- b. Optegnelser av antikvarisk Indhold. Avhandlinger, brever, notater etc.
17 dokumenter
- c. Diverse optegnelser. (13 dokumenter)
- d. Militære optegnelser.
- e. Diverse Karter med bilag.
- f. Husraad og lignende fra Alværn. Bestaar av 1 Pakke med gamle Madopskrifter, do med Medicinske Raad og do med Farveopskrifter.
- g. En samling Leilighedsdigte. (11 stykker)
- h. Dokumenter vedk. Michael Adtzleu.

Ms 597.

Brever til Fogden Simon Hansen i tiden 1765-1805.

Fogden Simon Hansen, +1804, var O. E. Holcks svigerfar og bygget og beboede Alværn. 72 breve.

Ms 598.

Brever til Generaladjutant Ole Elias Holck i tiden 1799-1841

Familien vedkommende.

- a. fra hans far H. H. H. Holck i tiden 1799-1808. 10 stykker.
- b. fra hans bror general Knud Kraft Holck i tiden 1799-1841. 71 stykker.
- c. fra hans andre søskende. 43 stykker.
- d. fra andre av Familien. 9 stykker.
- e. fra hans Døtre Christine og Grethe Holck i tiden 1833-1841. 10 stykker.
- f. fra hans svoger kjøbm. Annanias Hansen i Bergen i tiden 1816-1841. 11 stk.
- g. Dokumenter vedk. Holckske Familiehistorie. 4 stykker.
- h. Dokumenter vedk. det Holtzrodske Skifte (Nils Hegelund Holtzrod og hustru Susanne Gerhardine, f. Holck.) 12 dokumenter.

(598 a-h i en Pakke)

Ms 599.

Brever til Generaladjutant Ole Elias Holck i tiden 1793-1842.

- a. fra Major Nils Alstrup Dahl (f.1777 +1834) i tiden 1799-1828. 17 stykker.
  - b. fra Sogneprest til Evindvig Nils Dahl (fætter til foranst.) i tiden 1823-33. 11 stk.
  - c. fra Major Grübeling i Bergen i tiden 1799-1801. 4 stykker.
  - d. fra Oberst Thodal i Bergen i tiden 1794-1802. 9 stykker.
  - e. fra Præsident W. F. K. Christie, overlærer Sagen m.fl. ang. Museet og Urda m.m. 1829-1834. 5 stykker.
  - f. fra slekten Fasting, Ortnevig i Sogn, i tiden 1803-1839. 22 stykker.
  - g. fra hans venner og bekjendte i tiden 1793-1842. 133 stykker.
- (599 a-g i en Pakke..)

Ms 600.

Skomagerlaugets Dødelades Arkiv.

(Cfr. No 167 Skomagerlauget no 9 og 780.)

- 1 Forhandlingsprotokol 1762-1851.
Fra 1773-1784 mangler. Av pagineringen fremgaar at bindet er sammensat av forskjellige protokoller. Fol. 155 beskr. blade. B.
2. Forhandlingsprotokol 1851-1892. Fol. 229 beskr. og pagin. blade. B.
3. Forhandlingsprotokol 1892-1906. Fol. 94 beskr. blade. B.
4. Forhandlingsprotokol 1906-1915. Fol. 42 beskr. blade + indlæg. B.
5. Indskrivelsesbog 1828-1883. Fol. 73 beskr. blade (100 pag.) B.
6. Indskrivelsesbog 1690-1903.
Indskrivelsesboken indeholder medlemsfortegnelse med opgave over disses fulde navn, indtrædelsesaar og dato, alder samt død.
Fol. 100 beskr. blade (201 pag.) B.
7. Forvalter Andr. M. Thistels udarbeidede 200 aars beretning om Skomagerlaugets Dødelades historie med statuter og medlemsfortegnelse fra stiftelsen 27/9 1690 til 27/9 1890. Heri indheftet, foruden Thistels beretning, endel originaldokumenter etc. Fol. 34 beskr. blade+ indlæg. H.
8. Fortegnelse over Interessenterne der ere indmeldte i Skomagerlauget Dødelade fra 27. Septbr. 1690 til 200 aarsdagen 27. Septbr. 1890.
Fol. 47 beskr. blade. B.
9. Fortegnelse over Skomagerlaugets Dødelades Interessenter fra 31/12 1902 til 31/12 1906, tilligemed en del tryksaker og lignende vedk. Dødeladen.

Alt i 1 Pakke.

Skomagerlaugets Dødelades arkiv blev av likvidationskomiteen ved Ladens endelige opløsning 26/2 1915, overdraget som gave til Bergens Musum.

Ladekisterne til den Antikv. avdel.larkivet til Biblioteket. Foruden disse ovenanførte protokoller var der en del regnskapsprotokoller, der var til dels ødelagt av fugtighed, samt en del hovedbøger, der intet indeholdt av interesse. Disse blev kasseret. Hovedregnskabet for hvert aar findes indført ved Aarsberetningen i forhandlingsprotokollerne.

Ms 601.

2 Grundbøger for eiendommen 19 Rode No 29 (nuværende Tanks skole) til Manufacturhuset i tiden 1702-1887.

Foræret 1915 av rektor Geelmuyden.
8° 25 + 5 beskr. blade. H.

Ms 602.

Bradebænksmesterbog fra 16/5 1775-1795.

Ført av forstanderes skibsbygmester og branddirektør Rasmus Rolfsen. Heri er indført "hvad ved Bradebænken forrettes Fattighuset vedkommende".
Fol. 141 beskr. blade. B.

Ms 603.

Breve-Boeg 1784-1802 for Skibsbygmester Rasmus Rolfsen som eier av Skibsbyggeriet Elsero i Sandvigen ved Bergen.
Kopier av utgaaende brever.
Fol. 126 beskrevne blade. B.

Ms 604.

Tønnes Rolfsens Dagbok paa sin Udenlandsreise 1806-07.

1ste Bind – Reisen til Paris 20/9 1806 – 27/3 1807.

Tønnes Rolfsen (f. Bergen 1784 +der 1837) var søn av skibsbygmester i Bergen Rasmus Rolfsen (f. Chr.sand 1760 +Bergen 1808) og Elsebe Sophie Kramer (f. 1746 +1816) efter hvem det av Rolfsen anlagte "Elsero" i Sandvigen er opkaldt. I 20 aars alderen drog Tønnes R. ut paa sin store udenlandsreise for at studere skibsbyggeri og sprog etc. Reisens maal var Paris, hvor han forblev vel 1 aars tid og vendte først efter mange paabud hjem sommeren 1808. 1ste bind av dagboken skildrer meget nøiagtig reisen fra Bergen til Paris. Han drog langs kysten til Chr.sand, hvor han en tid opholdt sig hos slegten. Derfra videre mest landværts til Kristiania, Kjøbenhavn, Hamburg, Bremen, Dysseldorf, Cøln gjennom Belgien til Paris, hvortil han ankom 23 Marts 1807.

Fol. 147 beskr. blade. B.

Ms 605.

Tønnes Rolfsens Dagbog paa sin Udenlandsreise 1806-07.

II. I Paris , 12/4 1807 – 19/11 1807.

Heri skildrer han meget indgaaende sine oplevelser i Paris. Keiser Napoleon og hans hof etc. omtales oftere.
Fol. 103 beskr. blade. B.

Ms 606.

Skibs-Bog for Brigantinen ”Troefast” fra 1804-1810.

Indeholder regnskabsopgjør for dette skib, der var bygget i 1803 paa Elsero av Rasmus Rolfsen, som var parthaver i skibet for 1/3 part.

Skibet førtes først av Christopher Huun, senere av Hans Pettersen.

Fol. 19 beskr. blade. B.

Ms 607.

En Pakke Dokumenter fra slekten Rolfsen paa ”Elsero”.

Indeholder:

- a. Skifte efter skibsbygmester Rasmus Rolfsen (+21/5 1808) avholdt 31/7 1810.
Fol. 15 beskr. blade. H.
- b. Klad til samme. Fol. 8 beskr. blade. H.
- c. Skifte efter Elsebe Sophie Rolfsen, født Kramer, (+17/10 1816), enke efter Rasmus R., avholdt 6/5 1817. Fol. 5 beskr. blade + 1. H.
- d. Auktionsforretning i Madame, salig Peter Greves Opbudsbo, avholdt 10/7 1780.
Fol. 37 beskr. blade. H.
- e. Diverse Breve vedk. slekten Rolfsen i tiden 1806-08. 17 stykker
- f. Dokumenter vedk. Georgernes Værft..Privilegier etc. 5 dokm. i Fol.
- g. Dokumenter vedk. Bradbenksmesteren etc. Instrukser og lignende.
5 dokm. i Fol.
- h. Dokumenter vedk. Kanonbaadflotiljen i Bergen, dens reparation og værd
ca. 1807-14. 6 dokm. i Fol.
- i. Dokumenter ang. Rasmus Rolfsen Brijskib??? ”Elseroe”, som i 1809 i den neutrale havn Lisabon blev kapret av den engelske admiral Berkerley. 28 dokm.
- j. Diverse dokumenter vedk. Skibe og Skibsreparation. Ca. 1790-1825.
- k. Dokumenter vedk. Sæbø Annexkirke i Manger. 15 dokm. i Fol og 8°.
- l. Høiesteretsdom av 1785 ang. en sak om fjæren i Dokken, (Bergen).
- m. Diverse Tryksaker

Alt foræret i 1915 fra Bergens Børs.

Ms 608.

Matricul ofver Ytre Sogns Fogderie pro Anno 1718.
Fra Alværn. Stor Fol. 66 beskr. blade H.

Ms 609.

Nordfahr-Buch for Svensgaarden paa Tyskebyggen, 1714-1779.
Boken har vært ført av Henrik Mehne og hans nevø Christian Vedeler. Senere kom i slekten Meyers eie. Stor Fol. 1481 pag. blade. B

Ms 610.

Do, 1819-1873. Nordfahr-Buch
Liden Fol. 600 pag. blade + reg. B.

Ms 611.

Protokol for Selskabet: Foreningen af 22de December, 1845-1861.
En selskabelig forening av videnskabeligt og literært interesserte mænd i Bergen, stiftet 22/12 1845 og ophørt 28/10 1861.
Protokollen indeholder referater av foreningens møter, hvori holdtes foredrag.
Vedhæftet 7 løse dokumenter, væsentlig leilighedssange.
Fol. 80 beskr. blade. B.

Ms 612.

Avskrift av Kommercedirektør Jørgen Thor Møhlens plan til gjenopbyggelsen av Bergen efter Branden i 1702.
Skrivelsen datert Kjøbenhavn 1/8 1702. Avskrevet efter originalen i det norske Rigsarkiv. 1916. Fol. 5 maskinskrevne blade. H.

Ms 613.

Der Naber Buch in Leppen – 1649-1897.
Pergamentsbind.
Fol. 198 beskr. blade. (264 pag. bl.) B.

Ms 614.

- a. En fortegnelse av Christie over de slags møbler og husgeraad vedk. Landbruket, Fiskeriet og andre næringsveie i Norge, av hvilke Bergens Museum ønsker Prøver 1 ark.
- b. Nogen Notater vedk. Urda. 1 ark.
- c. Brev fra Wollert Konow, sekretær i Det nyttige Selskab i Bergen, til kaptein Wetlesen ang. frøplantning, dat. Bergen 23/8 1825. 1 ark.

- d. Brev fra Fritznar til Oberstløytnant O. E. Holck, Alværn, Sogn, dat. Bergen 28/1 1828. 11 ark.
- e. Dansk Vestindisk Pas, dat. St.Croix 14/5 1831. 1 ark.
- f. Leges Studiosorum Alma Universitatis Hafniensis. Trykt schema. Tilhørt Ahasverus Jæger. Dat. 30/1 1775. 1 ark.

614. II.

- a. Gamle Diplomer. Avskrifter .
Diplom, dat. 1314., Bergen, Om Steenst??? i Kvinnherred. 1 ark.
  - b. Diplom, dat. 1324 12/12. Sandveen. 4 fol. blade.
  - c. Diplom, dat. 1329, Bergen. 1 ark.
  - d. Diplom, dat. 1348 7/8, Bergen 1 ark.
  - e. Diplom, dat. 1574, Vik i Sogn. 1 ark.
  - f. Fortegnelse over en del Diplomer, som findes paa Djønne i Ullensvang. 3 blade.
  - g. Avskrift av Brev til Baard Johansen fra Samuel Ager, dat. Røsseland 12/5 1727. 2 blade.
- Alt i ett omslag.

Ms 615.

- a. Fritz N. Jensens Dagboksopptegnelser fra skoledagene i Bergen 1832-33. 1 hefte i 4°. 21 beskr. blade + 3 innlæg.
- b. Oversættelser av samme. 1 hefte i 4°. 20 beskr. blade.

Ms 616.

- a. Dr Danielssens Dagbøker fra Nordhavs-ekspeditionen 1876-78. No I og II. 2 dagbøker No I begyndt 2/6, No II begyndt 16/6 1877. 8° No I: 17 beskr. blade No II: 38 beskr. blade.
- b. 3 dagbøker.
- c. Løse vedlegg (4 blade). 4° B.

Ms 617.

Skjøter, Adkomstdokumenter, Opmalingsbreve m.m. vedk. Gaardene Bratten, Dramshusen, Kjøbmandsstuen og Den Kontorske Vilkjælder, Leppen, Sole og Revelsgaarden paa Tyskebryggen.

- a. Bratten i tiden 1731-1902. 15 dokm.
- b. Dramshusen i tiden 1746-1802. 25 dokm.

- c. Kjøbmandsstuen og Den Kontorske Vinkjælder i tiden 1776-1810 5 dokm.
- d. Leppen i tiden 1753-1899 17 dokm.
- e. Sole og Revelsgaarden i tiden 1746-1901.35 dokm.
- f. Dokumenter tilhørende Tyskebryggens Interessentskab.

Foræret i 1915 av overretssakfører Kristen Faye. Har tilhørt Tyskebryggens Interessentselskab. Alt i en Pakke.

Ms 618.

Avskrifter av gamle Breve og andre Dokumenter tilhørende Lensmand L. Lofthus og Arne L. Rosseland, samt endel Avisutklip indeholdende opsatser, væsentlig vedk. Hardanger Historie forfattet av Lars T. Steine.

1 skriverbok med 35 beskr. blade. 4° H.

- avisutklip indlagt i en konvolut.

Ms 619.

a-d. Overført til fagavd. XIIb, Egersund og Dalene.

Ms 620.

Arkivsaker vedk. Forelæsningsforeningen i Bergen: (Foreningen for populære Forelæsninger).

Bestaaende av:

- a. Forhandlingsprotokol – 1868-1893. 4° 64 beskr. blade. B.
(Do for 1894-1915 brændte ved Bergensbranden 15/1 1916)
- b. Journal over modtagne og avsendte Breve – 1882-1902.
Fol. 17 beskr. blade. B.
- c. Cassa-Bog - 1885-1901. 4° 50 beskr. blade. B.

Pakkesaker:

I: Brev til Forelæsningsforeningen 1868-1879 marts.

Do 1879-1886

Do 1887-1891

Do 1892-1894

Do 1895-1902

Do 1909-1916

Trykte Beretninger.

Arkivet deponeret 1917. Alt i en Pakke.

Pakke II.

Breve til Forelæsningsforeningen 1922-1925

Pakke III:

Breve til Forelæsningsforeningen 1926-1936

II: Forhandlingsprotokoll 1917-1936.

Ms 621.

a. Johan N(ordahl) Brun: Brudevielse til Mons Ole Olsen og Jomf. Johanna P. Fesler, da de blev ægteviede i Korskirken den 11 October A° 1791.
Antagelig originalen. 8° 9 beskr. blade. H.

b. Nodehefte til "Velment Lykønskning".
En efter hukommelsen nedtegnet gjengivelse av den gamle morsomme melodi, hvortil en sang i den Gode Hensigts Generalforsamling, blev sunget, saavidt jeg erindrer i 1808. Da Logen blev indviet i 1883, søkte man efter denne oprindelige melodi, som blev skaffet tilveie av bokhandler Martens ved Bryggesporen.
Meddelt og forært 1917 av overlærer Didrick Grønvold. 1 hefte.

Ms 622.

Diverse Protokoller vedkommende de Sognske Kompagnier i tiden 1750-1830.

Bestaaende av:

Del av en Ordrebok for Officerer av 1ste Bergenhusiske Regiment 1765-73.
Fol. 32 beskr. blade. H

Kopibok indeholdende Parolbefalinger og Ordre, 1807-08.
Fol. 58 beskr. (166 pag.) blade. H.

Ordrebog for Det Ytre Sognske Compagnie beg. Septbr. 1812 slut - Mai 1814.
Fol. 70 beskr. blade. B.

Ordrebog for Det Ytre Sognske Compagnie beg. Mai 1814 – Decbr. 1816.
Fol. 92 beskr. blade. B.

9 Ruller vedk. de Sognske Kompagnier i tiden 1750-1830. Fol.

2 Regnskapshefter. Fol.

Kommet fra Alværn. Holcks efterladte saker. Alt i en Pakke.

Ms 623.

8 Skrifter vedk. Slegten Harmens Bestaaende av:

a. Skifteforretning efter Catarina Larsdatter Danckertsen + 25 Desbr. 1747 og gjenlev. mand Willatz D., dat. 25. Decbr. 1747.

Fol. 30 beskr. blade. H.

b. Auktionsforretning efter afg. Seilmager Johan Cordt Harmens. (+1783).

Fol. 14 beskr. blade. H.

- c. Skifteforretning avholdt paa gjæstgiverstedet Herrandsholmen i Jondal, Hardanger, efter Madam Catharine Magrethe Harmens, f. Olsen, og gjenlev. mand Peter Hamens, beg. 1 Juni 1802 slut 17. Juni 1803. Fol. 75 beskr. blade. B.
  - d. Skifteprotokol ført av de selvskiftende, myndige arvinger efter Hildbrand Harmens, f. 1736 +1813. Fol. 33 beskr. blade. B.
  - e. Samfrændeskifte efter afg. Kjøbmand Johan Cordt Harmens (+1826) avholdt 16 Febr. 1828. Fol. 18 beskr. blade. + 1 folark. H.
  - f. Skifteforretning efter afg. Kjøbmand Christopher Harmens, begyndt 18. Mai 1829 slut 1. Septbr. 1831. Fol. 288 beskr. blade. B.
  - g. Syns- og Taxationsforretning over Gaarden Slettebakken tilhørende afg. Kjøbmand Christopher Harmens avholdt 26. Mai 1829. Fol. 58 beskr. blade. H.
  - h. Apendix-Skifte efter afg. Kjøbmand Christopher Harmens, avh. 7. Marts 1833. Fol. 16 beskr. blade.
- Samtlige foræret 1917 av Major Georg Harmens. Cfr. Manuskriptsaml. No. 497.

Ms 624.

Skifteforretning efter afg. Kjøbmand Henrik Rasmussen i Bergen, avholdt 29/9 1794 slut 20/10 1796.
Ovennevnte var far til professor Martin Vahl.
Fol. 545 beskr. blade. B.

Ms 625.

Appendix-Skifte efter samme, beg. 15/6 1797 slut 26/7 1798.
Samme kilde.
Fol. 151 beskr. blade. H.

Ms 626.

Skifteforretning efter afg. Vallentin Huun beg. Bergen 6/8 1794 slut 18/2 1796.
Samme kilde.
Fol. 325 beskr. blade. B.

Ms 627.

Navigations-Bok fra 1796.
Begyndt paa Bergens Navigations Skole 1796, tilhørende Lars Paasche Holm.
Samme kilde.
Fol. 115 beskr. blade. B.

Ms 628.

Skibsjournal fra 1803 for Galeasen Georg & Joachim af Bergen. Kaptein Lars P. Holm, samt for flere andre Skibe ført av samme.

Samme kilde.

4° 142 beskr. blade. B.

Ms 629.

Dokumenter væsentlig vedk. Brigadelæge Wilhelm Johannes Schwindt.

Bestaaende av:

- a. Dokumenter vedk. Schwindts fødsel, examen, hans retssak mot baron von Luxheim i 1813. Breve til ham m.m.
- b. Syns- og Taxations samt Registrerings-Forretning afholdt paa Gaarden Lille-Kalfaret 21/7 1827 efter afg. Brigadelæge Schwindt. 2 expl. i Fol.
- c. Diverse Dokumenter vedk. Stadshauptmanden og Borgervæbrungen i Bergen, bl.a. 4 bestaltningsbreve for Stadshauptmand. 9 dokumenter i Fol.
- D Diverse dokumenter fra Lille-Kalfaret.

Alt i en Pakke. Fra samme kilde.

Ms 630.

Ligstener paa Assittents Kirkegaard.

Fol. 81 beskr. blade. B.

Ms 631.

Ligstener paa St. Jacobs Kirkegaard og Domkirkegaarden.

Fol. 62 beskr. blade. B.

Ms 632.

Ligstener paa Fredens Bolig.

Fol. 32 beskr. blade. B.

Ms 633.

Ligstener paa Korskirkens Kirkegaard.

Fol. 9 beskr. blade. B.

Ms 634.

Ligstener paa Nykirkens Kirkegaard.

Fol. 10 beskr. blade. B.

Ms 635.

Ligstener paa St. mariaē Kirkegaard.

Fol. 11 beskr. blade. B.

No 630-635 er alfabetisk Register over samtlige ligstener paa de 7 gamle bergenske kirkegaarder optat sommeren 1914-16. av bibliotekar Anthon M. Wiesener efter foranledning av Kirketilsynet, der ogsaa har deponeret protokollerne i Bergens Museum Manuskriptsamling (1917).

Ms 636.

Breve fra professor Christen Smith til hans Forældre 1804-1816. Avskrift (samt et par andare papirer vedk. ham).

Originalerne tilhører fru Alhed Fliflet, ??? (11 breve)

4° 39 beskr. blade. B.

Ms 637.

Afskrift af Hans Tank og Hustru Testament, dat. Bergen 14 Marts 1803.

4° 19 beskr. blade. B.

Ms 638.

a. Optegnelser om Plante-sygdomme av Jørgen Brunchorst, 1888-1890.

Avlevert fra Museets kontor 1917.

3 Bøker i 4° til sammen 80 beskr. blade. B.

b. Dr. Jørgen Brunchorst's efterladte manuskripter.

Bestaaende av:

1. 5 hefter botaniske optegnelser. 4°

2. Botaniske notiser og foredrag. Do zologiske.

1 Pakke i 4°.

3. Notiser fra fremmede Museer.

Alt i en Pakke. Oversendt ved prof. Holmboe 1918.

3 mapper.

Ms 639.

Ceremonialet ved Nykirkens Indvielse den 25de November 1801 – Skrevet av

Johan Nordahl Brun,

Manuskriptet var indheftet bakerst i en gl. Bibel, der som defekt kasseredes.

8° 5 beskr. blade. H.

Ms 640.

Henrik Greve: Fortegnelse over Planter-? Pharrerogamer??? og Felices fundne i Nordmøre 1876, samt 6 andre botaniske oplevelser.
Avlevert 1918 fra Botanisk avdelings arkiv.
Alt i en Pakke. 8°

Ms 641.

Viceløgman Eggert Olafssonar:
Mat-Urta = Bok um Gard = Yrkju a Islande, etc. Riu. 1807.
8° 78 beskr. blade. 156 pag. sider. B.

Ms 642.

Edward T. Browne: Medusae from Bergens Museum.
Delvis publiceret i "Report of some Medusae from Norway and Spitzbergen" i Bergens Museums Aarbok 1903 no 4. Fra James Grip i 1918.. 4° 14 beskr. blade. H.

Ms 643.

M. Sars's Bemærkninger om de lavere Sødyrs forekommen og topografiske fordeling ved den Bergenske kyst, indtagne af hans Beskrivelse og Iagttagelse over nogle mærkelige eller nye i Havet ved den Bergenske kyst levende dyr etc. – af Johan J. Schnelle.
Bergen 1835 8° 379 beskr. pag. sider. ill. + 7 s. register. B.

Ms 644.

Bløddyrenes (Mollusca) eller skalbærende (conchiferæ) tegnet af Johan J. Schnelle, dels efter naturen og dels efter tegninger, 1864. Kollorerede planchetegninger.
4° 61 koll. Plancher. B.

Ms 645.

Forretningsarkiv for Slegten Janson.

Dett arkiv bestaaende av 8 protokoller blev i 1918 deponeret i Berg. Mus. Biblioteks manuskriptsaml. (cfr. Bibl. kopibok 10/9 1918, s. 800b) av konsul Helmick Janson, Damsgaard. Der forefindes en kopibok (1757-1788) for Helmich Janson (1723-1799), kjøbmand i Bergen. De øvrige forretningsbøker, paa en nær, vedkommer dennes søn, hofagent Herman Didrick Janson (1757-1822), der etablerte det store handelshus Herman D. Janson i Bergen, (etabl. 1/11 1786).

Da Jansons svigerfar, etatsraad Wollert Krohn, i 1787 trak sig tilbake fra sin store handelsvirksomhet, overlot han en del av denne til Janson, som ogsaa havde overtat de fleste av hofagent Danckert D. Krohns forretninger, da denne i 1786 ophørte med sin meget store forretning. Det Jansonske forretningsarkiv danner derved delvis en fortsættelse av det Krohnske forretningsarkiv, som ogsaa opbevares i

manuskriptsamlingen (No 468, se og no 448 & 449). Om slekten Janson henvises forøvrigt til "Stamtavle over familierne Janson og Sem", samt til Berg. Hist. Foren. Skrifter no 9(1903): W.M. Schjelderup: "Vamsgaar og deres eiere":

- a. Kopibok for Helmick Jansen, 1757-1788. Vedlagt 8 koncepter fra samme i tiden 1780-84, samt 6 forretningsbreve til do 1776-87. Fol. 83 beskr. blade. H.
- b. Nordfar-Kladde, 1755-1758 fra Madame Wiers Stue paa Bryggen. Smal fol. 235 beskr. blade. B.
- c. Kopibok 1787-25/9 1790 for Firmaet Herman D. Janson. Fol. 909 fol. og beskr. blade. B.
- d. Do 25/9 1790-1801. Fol. 909 fol. og beskr. blade. B.
- e. Kopibok, indenlandsk, 1794-1799 for Firmaet Herman D. Janson. Fol. 412 fol. og beskr. blade. B.
- f. Kopibok for Franske Breve, 1798-1819 for do. Fol. 80 fol. og beskr. blade. B.
- g. Fakturabok, 1787-1808 for do. Fol. 914 fol. og beskr. blade. B.
- h. Varelagerbok, 1788-1805 for do. Fol. 309 fol. og beskr. blade. B.

Ms Ms646.

Konsul Helmick Janson's Manuskript om Damsgaards Historie, samt en genealogisk, personalhistorisk Beretning om dens første Eiere og Familierne Svanenhjelm, Hvid, Gyldenkrantz, Janson, Sem, Dwerhagen, Schlømer, Krohn, Neumann, Hagerup m.fl. (1890).

Omfatter foruten diverse tillæg etc. 155 beskr. folio sider. Manuskripter.

Ms 647.

Bilag til den Sem-Jansonske Stamtavle og Damsgaards Historie.

Løse papirer innlagt i mappe i 4°.

Ms 648.

- c. Avskrift av Bestaltningsbrev for Hans Krohn i Bergen som Hofagent.
- d. Genealogisk Utdrag av en Huspostille tilhørende og vedk. Familien von Erpecom i Bergen, optegnet av Jacob v. Erpecom (1718-1779). Den nevnte Huspostille (Brochmanns) eies nu (1919) av fabrikerier Eilif v. Erpecom i Bergen. 8 beskr. blade i fol. H.
- e. Gjenpart av diverse Dokumenter vedk. Gaarden Gyldenpris paa Damsgaard. Fra ca. 1825. 14 beskr. blade i fol. H

(648 a-e i en Pakke)

Ms 649.

Skiftebrev efter Herman Dwerhagen, beg. 12/12 1761 avsl. 1767.
Fol. 44 beskr. blade. H.

Ms 650.

5 Regnskap for Bergens Domkirke for Aarene 1759-1763.
Avlagt av Helmich Jansen som kirkeværge.
Fol. Samtlige i en Pakke.

Ms 651.

Dokumenter og Regnskaper vedk. Etatsraad Wollert Krohn og Frues Legat i tiden
1807 - ca. 1892.

En Pakke i foliant.

No 646-651 er deponeret paa samme vis som No 645.

Ms 652

A Skolebestyrer B. E. Bendixens Brevsamling
bestaaende av breve fra følgende personer:

Indenlandske i tiden:

- Nils Anker, Fr.hald 1888 1 brev
- Andreas Aubert 1888-93 4 brev
- Just Bing 1906 1 brev
- Wilhelmine Brandt 1888-1900 2 brev
- Joh. E. Brodahl 1911 1 brev
- Alexander Bugge 1912 1 brev
- Sophus Bugge 1870-1906 17 brev
- Johan ??? 1889 1 brev
- Ludvig Daae 1890 1 brev
- Ludvig Daae, 1891-98 4 brev
- D. Danielsen 1885 1 brev
- Chr. Velgobe 1889-1900 5 brev
- Lorentz Deitrichson 1878-1913 7 brev
- A. E. Erichsen 1865-1907 19 brev
- Harry Fett 1900-1917 8 brev
- Hans B. Floli 1911 1 brev
- H. Grosch 1892-1911 4 brev
- Marcus Grønvold 1883-1907 19 brev
- G. Gustafson 1888-1903 8 brev
- Guttormsen 1875-1879 3 brev
- Andr. Hansen 1875 1 brev
- Amund Helland 1915-1916 2 brev

- Ebbe Hertzberg 1910-1913 6 brev
- (Se Ms. 652b (Diverse))
- Th. Hiortdahl 1896 2 brev
- Juliane Hopstock 1902 1 brev
- H. J. Huitfeldt-Kaas 1889-1904 7 brev
- Hysing 1875 1 brev
- Henrik Ibsen 1877-1880 11 brev
- Jullum 1885 1 brev
- Halvdan Koht 1914 1 brev
- Kristian Koren 1895-1906 10 brev
- J. R. Landmark 1907 1 brev
- S. Lampent 1888 2 brev
- W. Madsen 1905 1 brev
- A. Meidell 1910 1 brev
- L. E. Milde 1904 1 brev
- A. Kjær 1903 | 1 brev
- Hugo Mowinckel 1905 1 brev
- Gerhard Munthe 1915 1 brev
- Camilla Müller 1914 1 brev
- N, Nicolaysen 1876-1909 55 brev
- Yngvar Nielsen 1895-1911 3 brev
- N. Offerdal: til Nordmandsforbundets sekretær,C.J. Hambro 1911 1 brev
- O. Olafsen 1897-1911 15 brev
- John Paulsen 1877-1884 3 brev
- J. Qvigstad 1891 1 brev
- J. Richter 1912 1 brev
- Kr. Rivertz 1913 1 brev
- J. Nordahl Brun Rolfsen 1902 1 brev
- Karl Rygh 1869-1915 13 brev (Se 652b Diverse)
- O. Rygh 1869-1898 49 brev
- Oluf Rugh 1898 2 brev
- Ernst Sars 1903 1 brev
- O. C. Schanke 1911-1912 4 brev
- Haakon Schetelig 1901-1907 7 brev
- Hermann M. Schirmer 1900-1913 38 brev (Se 652b Diverse)
- Alfred Schou 1910 1 brev
- Amalie Schram (Müller) 1877 1 brev
- H. Sinding Larsen 1913 4 brev (Se 652b Diverse)
- Dankert Skagen 1912 1 brev
- Gustav Storm 1879-1899 9 brev
- Reinert Svendsen 1897-1903 17 brev
- Jakob Sverdrup 1995 1 brev
- J. Sverdrup 1902 1 brev
- E. A. Thomle 1897-1899 4 brev
- Lars A. Todal 1907 1 brev
- Daniel Thrap 1911 1 brev
- Ingvald Undseth 1877-1889 6 brev

- H. Vasstrand 1909 1 brev

(652a i en kassett)

B

Skolebestyrer B. E. Bendixsens Brevsamling (forts.)

Utenlandske:

F. Bruns, Lybeck	1898-1914	15 brev
Charles Candler, Surrey	1907	1 brev
Jules Destre, Bruxelles	1892-1912	17 brev
Emil Eckhoff, Stockholm	1890	1 brev
Geiza von Ferdinandy, Budapest	1891-1892	2 brev
Chr. Fred. Herbst, København	1876-1900	11 brev
Hiort-Lorenzen, Roskilde	1905	1 brev
Edvard Holm, København	1904	1 brev
Konrad Maurer, München	1875-1900	33 brev
Julie Mestorg, Kiel	1890-1901	5 brev
Sophus Müller, København	1876-1916	20 brev
Allen Rosenkrans, U.S.A	1898	1 brev
Peter E. Roulin	1899	2 brev
Japetus Stenstrup, København	1897	2 brev
George Stephens	1872-1891	14 brev
Eckhardt von Sydow, Halle	1910-1912	6 brev
Sven Söderberg, Lund	1890	1 brev
Gust. Sødergren, Vexjø	1891	1 brev
P. Weber, Stuttgart	1895	1 brev

Brevsamlingen er foræret i 1918 av fru Bendixen.

Av disse breve er uttat: Ebbe Hertzberg', Karl Rygh', Hermann M. Schirmers og H. Sinding Larsens, og samtlige vedlagt i en forseglet konvolut med angivelse, at den kan først aapnes i 1935. (Brevene ligger i 652b).

652d

6 breve fra Hans Tank i tiden 1790-1801, samt 7 diverse dokumenter, heriblandt et (Licence-Brev for Skibet Unge Claus af Bergen, dat. London 19/6 1811).

Licensbrevet innlagt i Ms. 534.

Ms 653.

B.E. Bendixen: Tyskernes handel på Norge og Det hanseatiske kontor i Bergen.

Ms. Hefte 10-78. (61 skrivebokshefter)

Ms 654.

a. Bergens udsende og omfang i kong Sverres tid.

Ukomplet. 12 beskr. blade i 4°

b. Kjøbmansliv i Hansetiden.

Ukomplet. 12 beskr. blade, hvorav dog s. 2 mangler, samt alt efter s. 14.

- c. "Om mærkelige Bygninger i Bergen i Middelalderen." (Uten tittel) Komplet. 51 beskr. blade i 4°. H.
- d. Bothwell (Uten tittel). Komplet. 19 beskr. blade i Fol. L.
- e. Om Defensionsskibe. (Uten tittel) Komplet. 4 beskr. blade. L.
- f. Diverse ukomplete og spredte optegnelser om historiske bygninger i Bergen fra Middelalderen. 5 heftede brudstykker i 4° og Fol. L.
- g. Et Hefte i oktav indeholdende avskrift av breve fra admiral Peder Jacob Fasting i Kjøbenhavn, i Tiden 1781-85, samt fra Werner Hosewinchel Christie i tiden 1782-1783 til etatsrad Wollert Krohn i Bergen.

Avskriften er av konsul W. D. Krohn.

h Genealogiske optegnelser om:

- 1. Ætten Smør 1 ark i 4°
- 2. Gert Cramers slekt. 1 blad i 4°
- 3. Jørgen Lammers og Arent Meyers slekt. 1 ark i Fol.
- 4. Claus Krohns slegtoptegnelser. Avskrift. 1 ark i Fol.
- i. Avskrifter av adkomstdokumenter vedk. Smørsgaarden m.m. 4 blade i Fol.
- j. Diverse. 6 løse blade. Litt om Klostre.
(654.2, a-j i en mappe)

654.3

Uddrag af historiske, arkæologiske o.a. værker.
En folioprotokol med en del løse Indlæg.

654.4

B. E. Bendixen: Notiser og Utdrag.
En Folioprotokol.
(654, 1-4 i en Pakke)

Ms 655.

Signal-Bog for Skiød-Baaden Beijdenfeldt 1801.
Fol. 21 beskr. blade + 1 bilag. H.

Ms 656.

Et førfelet Liw, af L(ars) E. n. (Eriksson) Trondhjem 1898.

En selvbiografisk optegnelse tilligemed diverse digte foretat i fengslet av en svenskfødt straffange, dømt for mord. Av ham foræret Medicialdirektør Holmboe. Av dennes søn, professor Jens Holmboe til Biblioteket i 1918.
4° 96 beskr. blade, delvis haandskrevne. B.

Ms 657.

Uddrag af Herr Professorns och Archiæterus von Linne' Forelæsninger om Diæten.
Fra sidste halvdel av 1700 tallet. Foræret i 1918 til Biblioteket av professor Jens Holmboe, der havde kjøbt manuskriptet hos en antikvarbokhandler i Stockholm.
4° 58 beskr. blade. H.

Ms 658.

Blikkenslagernes Laugsprotokol for 1826, samt Blikkenslagernes Fagforenings
Forhandlingsprotokol for 1884-1916.
Foræret i 1918. Sterkt beskadiget av fugtighet.
Fol. 67 beskr. blade. H.

Ms 659.

Dokumenter vedk.: Slegten Kølle fra Holmen gaard i Ulvik.

Bestaaende av:

- a. O. T. Lekve: Biografiske optegnelser om familien Kølle.
Forfattet februar 1919 i Trondhjem.
Fol. 10 beskr. blade. H.
- b. Dokumenter vedk. Literatus Christian Kølle (1736-1814).
Bestaaende av:
  1. Selvbiografiske optegnelser. En liten indb. bok. 23 beskr. blade.
  2. Christian Kølles attester. Fol. 2 beskr. blade. H.
  3. Regnskapsekstrakter vedk. Lut?? cancelleraad Kølle, 1741.
  4. 2 breve til Christian Kølle (1789, 1791).
  5. Gravskrift over mig selv Christian Kølle.
Do. over min ældste søster H. J. Kølle.
Do. over min yngste søster Christiane M. Kølle.
Do. over min anden datter Petronelle J. Kølle.
  6. Christian Kølle og hustru Elisabet Monrad's Testament, dat. 29/6 1786.
- c. Skifte-Forretning efter Literatus Herr. Christian Kølle, begyndt den 16. Februar 1814, slut den 7. Februar 1815. Fol. 126 beskr. blade. H.

(659 a-c i en pakke)
- d. Dokumenter vedk. frøkenerne Kølle, bestaaende av:
  1. Selvbiografiske optegnelser av Catharine Hermine Kølle (f. 1788).
  2. Do. Helene Johanne Kølle (f. 1795).
  3. Do. Ambrosia Kølle (f. 1796).

4. Grav-vers over jomfrue Catrine Monrad (1753-1796)
5. Slegtregister over Jacob Monrads efterkommere. 4° 2 beskr. blade.
6. 2 Daapsattester vedk. frøkenerne Kølle.
7. 2 Breve (1829. 1841).
8. 4 Pass.
9. 3 Kgl. Bevilgninger for frk.ne. Kølle at være myndig under curator.
10. Tryksaker, bestaaende av:
  - a. Anhang til kart: Beskrivelse over Snarøen. (av Chr. Kølle).
  - b. Nyeste Morgenpost, Kjøbenhavn. 1828, No. 1,2,3,5,6,7,10.
  - c. Kjøbh. Adressecompt. Efterretn. 1/11 1828.
  - d. Tilleg til Norske Rigstidende, 1831 No 29.
  - e. Morgenblaet, 1833 4/11.
(659d i en pakke).
- e. Reiseoptegnelser av frk. Catharine Kølle. (En pakke)
- f. Diverse optegnelser av frk. Catharine Kølle, bestaaende av:
  1. Meteorologiske optegnelser i aarene 1812-58.
(3 hefter i 4°, 11 hefter i Fol)
  2. 23 Kartrids.
  3. Avskrifter av Digt og lignende.
  4. Avskrifter av diverse Bøker.
(1 Pakke).
(Cfr. Ms. no. 289).

Ms 660.

Skattemandtal for Bergen 1683, optat i anl. Forordn. om Kop og Kvæg Skat i Norge 16/12 1682. Avskrift efter originalen i Riksarkivet.

Ms 661.

Diverse Forarbeider, Avskrifter og lign. til Bergen 1814-1914.
(1 Pakke i Fol.)

Ms 662.

Manuskript indeholdende avskrift av:

1. Kort poetisk Beskrivelse over Krigen imellem de tvende Bogstaver P.H.
2. Hans Michelsens poetiske Efterretninger om Baron Holbergs Hendelsen i Plutonis Rige.
3. Et bondsk Bryllups Vers til Hr. Andreas Heijbergs, Sogne-Prest til Wenje i Tellemarken, og Jomfrue Sophie Heijberg.
4. Dr. Morten Reenbergs over Pontoppidans Catechismum.
5. Hr. Rotenborgs (Præst til Stutteriet i Kjøbh.) L??-Prædiken over Kong Friderich den 5te, for hvilken han blev sat fra sit Embete.
6. Relation af Parnasso.
7. Copie af et Brev fra Hertugen af Choiseul til Marquise de XXX.

Manuskriptet foræret 1920 av Sorenskriver Arentz, Hermansverk, Sogn, som formener det er skrevet av Peter Arentz (1747-1771), yngste søn av biskop Arentz i Bergen. 4° 36 beskr. sider. H.

Ms 663.

Mandtall paa de borgere som udi den sidste skadelige ildebrand 1660 miste deres huse og formue, och huad de udi same aars skatt ere taxeritt, som føres till affkostning. (Bergen). Avskrift efter originalen i Riksarkivet, 1920. Fol. 18 beskr. blade H.

Ms 664.

Forhandlings-Protocol for Det Philharmoniske Selskab, 1844-1848.

Fol. 43 beskr. blade. (275 pag.) B.

Foræret 1920 av kjøbmand Vilhelm Behrens.

Se og 527a-b, 549, 550, 664, 765a-b-c, 766.

Ms 665.

a Journal for Kvartetten "Concordia" 1855-57. 4° 51 beskr. blade B.

b. Do. 1858-59. 4° 72 beskr. blade B.

c. Do. 1860-65. 4° 125 beskr. Blade.

Foræret 1919 av fhv. Bakermester Bastian Reimers, der var medlem av Kvartetten.

d. Dokumenter og Tryksaker vedk. Sangforeningen Concordia i Bergen. Væsentlig vedk. 25 aars-jubilæet 4/10 1880. Bestaaende av: 1 Bind i 4° og diverse løse Indlæg. Foræret 1917 av Bakermester Bastian Reimers. 4° I Protokol med indheftede Sange etc. + 21 løse Dokumenter i omslag.

e. Telegrammer og Breve m.m. ved Sangforeningen Concordias 50 aars Jubilæum 4/10 1905. Foræret 1931 av Bakermester Trygve Reimers.

I Konvolut i 4° med 57 Telegrammer, 17 Breve, Brevkort og Visitkort.

f. Fotografi fra 1858.

NB ! No. 665 d og f indlagt i en Mappe.

Tidligere No 527b, 4. er henlagt under No 665d, idet man derved samler under ett No alle manuskripter vedk. Concordia.

Ms 666

Maurits Matssøn Rasch's Optegnelser fra Nordland i Tiden 1575-1652.

Fol. 20 beskr. blade. B.

Optegnelserne er indført bak i en foliant, der indeholder 2 Luthertryk fra 1544, nemlig: "In Primum Librum More Euarationes Reverende Patris O.D. Martini Lutheri etc." Witenbergæ 1544 (per Petrum Seitz) og "De Judæis et Eorum Mendaciis. D.M. Luther e Germanico Latine Redditum per Justum Jonam. P.V. Ecclesiæ Hallensis. Francofurti ex Officia Petri Buebachy 1544).

Rasch's optegnelser er tidligere udførlig gjengit i "Norske Samlinger" bd. II, s. 493-504 ved Joh. Fritzner og senere i Personahist. Tidsskrift, bd. II, s. 169-175, rekke 1, ved Riksarkivar Huitfeldt-Kaars.

Boken der er en særdeles vel konserveret, er indbundet i presset lærbind fra samme tid. Indkjøpt for 500 kr, der foræretes av Skibsreder O. Grolle Olsen, i 1920. Selgeren var Klokker Werner Hosewinckel Christie.

Ms 667

Dokumenter vedk. Processen mellem Ole Bull Fondets bestyrelse og visse personer i Amerika vedk. 30000 Dollar som var testamenteret av fru Bull til Norge.

Dokumenterne nr. 1-267 er indlagt i 2 mapper.

I: Indeholdende nr 1-111 - II: nr 112- 267.

Foræret 1921 av Kommiteen for Ole Bulls Fond ved Konsul Joachim Grieg.

2 folio-mapper i ett omslag.

Ms 668.

Die Nordpolar-Region.

Vier Vorträge gehalten im Verein für Geographie und Statistik zu Franckfurt. Von Heinrich Glogau, 1870.

Heinrich Glogau, f. Bergen 29/8 1821, + Frankfurt 17/8 1877, var søn av den til Bergen indvandrede jøde, kjøbmand Heinrich Martin Glogau, f. Hamburg 1786, +Bergen 11/11 1821 og hans 2den hustru Mariane Henriche Georgine Severin. Manuskriptet foræret 1921 av Konsul Haakon Ameln, der havde kjøpt det fra Tyskland. 8° 159 pag. sider + 1 kart. B.

Ms 669.

Skifte-akt efter justitsraad og overmaaler i Bergen Valentin Christian Valentinsen, beg. 16/5 1786 slut 20/9 1787. Fol. B.

Ms 670

2 Brev fra Præsident Christie til Professor Sv. Nilsson i Lund, dat. 30/9 1836 og 28/8 1837. Breverne ang. bestemmelse av diverse naturalier.

Ms 671.

Claus Døscher og øvrige Efterkommers Familie-Bog.

Familieoptegnelser begyndt av Kjøbmand i Bergen Claus D., f. 1725, + 1800.

Avskrift utført 1921 av frk. C. Abel efter originalmanuskriptet, som eies av kjøbmand Robert Døscher, Kalfaret. 8° 11 beskr. blade H.

Ms 672.

Kjøbmand Herman Frieles Kopibok 1870-1892.

4° 498 pag. kopiblade B.

Ms 673.

a. Iagttagelser over Bergens omegns Fugle, alfabetisk ordnede.

Av Herman Friele i tiden 1867-72. En notisbok. B.

b. Egne iagttagelser af Bergens og omegns Fugle-fauna 1869.

Av Herman Friele. En notisbok. B.

Ms 674.

Regnskabsbog for Barkskibet Kong Sverre, 1860-1871. F. 50 beskr. blade. B.

Ms 675.

a. 38 Breve fra Professor G. O. Sars til Herman Friele i tiden 1874-1887.

b. 1 Brev fra O. A. L. Mørde, Kjøbh. 11/3 1875 til Herman Friele.

c. 2 Breve fra T. A. Verkrügen, London, 1874 til samme.

Ms 676.

Herman Friele's Manuskript til Mollusca 1 & 2 i Norske Nordhavs Expedition tilligemed Originaltegninger og plancher. (1 stor foliopakke)

Ms 677.

Herman Friele: Diverse vedrørende Den Norske Nordhavs Expedition.
(1 pakke i 4°)

Ms 678.

Herman Friele: Nudibranchies fra Norges Vestkyst. Notiser og Tegninger.
(1 liten foliopakke)

Ms 679.

Herman Friele: Mollusker fra Bergens omegn. (1 pakke i 4°)

Ms 680.

- a. Herman Friele: Mollusker fra Michael Sars' Togt 1900. (1 pakke i 8°)
- b. Herman Friele: Østerspoller paa Vestkysten af Norge. (Foredrag).
(1 pakke i 8°)
(680 a og b i en pakke)
Ordnet av konservator James Grieg.

Ms 681.

Brev fra P. A. Munch til Artillerikaptein (Mathias) Dahl i Bergen, dat. Xania 14/1 1849.
Brevet omhandler historiske lokaliteter, bl. Klemens kirkens beliggenhed i Trondhjem, samt flere lokalia vedk. Bergen.
6 beskr. sider i 4°

Ms 682.

Fremmed-Protokol ført paa gaarden Høl ved Vøringsfossen i tiden 1842-48.
Har tidligere tilhørt marinemaler Johan Larsen. Avskrift vedlagt.
Smal fol. 6 beskr. blade + Avskrift. H.

Ms 683.

Krügeriana, Pakke I, indeholdende:

- a. Liste over Hr. Jochum Krügers eiendele paa Malmanger præstegaard ved hans udreise til Kjøbenhavn Anno 1776 og 1778. 2 foliohefter.
- b. 1 Lodseddel over hva det i arv tilfaldt Hans Astrup Krüger efter faren Jochum Krüger. (dat. 13/12 1800). 1 folioblad.
1 Do for Arent Henrich Krüger, 1802. 1 folioblad.
- c. Daabsattest for Arent Henrich Krüger 23/9 1784.
- d. 7 Breve til Hans Krüger paa Skjørsand i Fuse i tiden 1803-28.

e. Diverse Dokumenter, 6 stykker:

1. Avskrift av skrivelse fra biskop Niels Randulf m.fl. dat. 21/1 1691 ang. en strid mellem Sognepresten i Os og hans res. kapellan paa Fuse. (1 folioark).
2. Skole-Fundatz for Ous Præstegjæld, forfatted 28/4 1750 og ap?? 4/6 s.a. (1 foliohefte).
3. Tiende- og Landskyld og Skrifte-offer, som aarlig ydes sognepresten af Fusa sogn. (ca 1750). (3 folioblade).
4. Matrikelfortegnelse antag. Vedk. Extra-skatten 1764. (1 løsrevet blad.)
5. Tiende-Bog for Børcheland Annex kirke 1778 til 1784. (1 hefte i 4°).
6. Angaaende Konfirmationen i Os præstegjæld 1778 til 1779. (1 foliohefte).

Ms 684

Krügeriana, Pakke II, indeholdende:

- a. Arveskifte efter sal. Kari Olesdatter paa Gaarden Dahle i Bergens stift, avh. 6/10 1742. (1 foliohefte).
- b. Arveskifte efter ægtefolkene Ole Hansen og Marthe Olesdatter paa Gaarden Lille Lie i Fuse, avh. 11/4 1757. (1 foliohefte).
- c. Skifte efter Marthe Isaksdatter paa Gaarden Schaatum i Os præstegjæld og Strandvig Skibr. Avh. 30/3 1761. (1 foliohefte)
- d. Skifte efter Hr. Hans Astrup, res. kapl. Til Os præstegjæld, avh. 24/10 1769. (1 foliohefte)
- e. Skifte efter Wenche Chatrina Flor, g.m. Hr. Jochum Krüger paa Malmanger, avh. 18/1 1779. (1 foliohefte).
- f. Lodsedel for Drude Friman Astrup, g.m. Hr. Jochum Krüger paa Malmanger, paa den arv som hende paa Faders og Moders side er tilfalden efter Ingeborg Drude Finde sal. Hr. Iver Munthes. 1782. (2 folioark).
- g. Jochum Krüger, kapl. til Os vedkommende:
  1. Skifte efter Jochum Krüger, (+ 8/4 1786) 1786-88. (1 folioprotokol)
  2. Værgemaalsforretning for hans 2 børn, dat. 21/7 1787. (1 foliohefte)
  3. Fortegnelse over hva hans enke især begjærer for sig udi sin hovedlod in natura udlagt. (2 folioark).
  4. Registration- Og Taxationsforretning udi stervboet efter Jochum Krüger. (1 foliohefte).
  5. Auktionsforretning efter Jochum Krüger paa Fuse præstegaard, avh. 23/4

1787. 6. Do. (1 folioark)

(1 - 6 i en bundt)

- h. Skiftebrev efter Ole Larsen Haggens hustru Birthe Ols-Datter i Strandvig Skibr.
Avh. 17/10 1805.

(684 a-g i en pakke)

Ms 685

a Krügeriana, Pakke III, indeholdende:

1. Dokumenter vedk. Fuse præstegard, 6 stykker,
i tiden 1748-1787.
2. Dokumenter vedk. Gaarden Hage i Strandvig, 6 stykker,
i tiden 1769-1850.
3. Dokumenter vedk. Gaarden Helleland i Os, Skibrede, 10 stykker,
i tiden 1788-1856.
4. Dokumenter vedk. Gaarden Kleive i Askevold, Søndfjord, 4 stykker,
i tiden 1790-1846.
5. Dokumenter vedk. Gaarden Skjørsand i Fuse, 2 stykker,
i tiden 1793-1816.
6. Dokumenter vedk. Gaarden Store Ballesheme i Fuse, 3 stykker,
i tiden 1789-1818.
7. Dokumenter vedk. Diverse Gaarde:
Fuse-Fjeld, Hjertager, Markhuus, Matland, Sandvig, Schoutun, Tvedt,
Nord-Tvedt, Waagen, Windenæs, Øvstad og Øvstestue, 16 stykker,
I tiden 1743-1851.

685b

Krügeriana, Pakke III, indeholdende:

1. Skjøte paa Sjørsand, dat. 1680.
2. Skjøte paa Sjørsand, dat. 1759.
3. Skjøte paa Lille Lie, dat. 1776.
4. Skjøte paa Skjørsand, dat. 1781.
5. Bygselseddel paa Skjørsand, dat. 1794.
6. Bygselseddel paa Skjørsand, dat. 1794.

7. Forkjøpsret i anpart i Skjørsand, uten dato, ca. 1800.
8. Bygselseddel paa Træet under Skjørsand, dat. 1806.
9. Skjøde paa Skyld i Skjørsand, dat. 1812.
10. Udskiftningsforretning vedk. Lille Lie, 1826.
11. Vilkaarsbrev vedk. Lille Lie m.m. 1827.
12. Skjøte paa Lille Lie, dat. 1827.
13. Udskiftning med Storelid og Hage, 1848.
14. Udskiftning i Udmarken mellem Skjørsand og Lille Lie, 1848.
15. Revers av Bygselseddel paa Træet, 1850.
16. Skjøde paa brug i Lille Lie, 1852.
17. Bygselbrev paa en del av gaarden Lille Lie, 1853.
18. Joachim A. Krügers Obligation, 1853.
19. Kgl. Bevilling for H. C. Krüger at drive Landhandel paa Skjørsand, 1858.
20. Udskiftning med Rein, 1861.
21. Udskiftning med Schaathuun, 1864.
22. Skjøte paa Aase, 1870.
23. Værditaxt over Nedre Skjørsand, 1872.
24. Forlig om Skifte paa Belshovdestølen, 1875.
25. Pladsmandseddel paa Jupeskaarhaugen, 1880.

Alt i en Pakke. Fol.

Ms 686.

Krügeriana, Pakke V, indeholdende:

1. Diverse Naturvidenskabelige Optegnelser & Exempler.
2. Diverse Naturvidenskabelige Optegnelser & Exempler.
3. 9 Excerptbøker fra ca. 1803.
4. Diverse Fortegnelser over Krügers Bøker.
5. 2 Hefter Islandske Ord paa A og B.
6. Bok over frugt-avling paa Skjørsand ca. 1819-1863.

Ms 687.

O. Rygh: En udførlig fremstilling af forholdet mellem gaardsnavnenes skrevne former og udtaleformerne m.m. til brug for Stedsnavne-Kommissionen. Christiania 10. juni 1882. Foliobind, 408 pag. S.

Ms 688

- a Gift-Protocol, Løveapotheket i Bergen, 1796-1841.
Fol. 91 pag. B.
- b Gift-Protocol, Løveapotheket i Bergen, 1841-1871.
Fol. 91 pag. B.
- c. Gift-Protocol, Løveapotheket i Bergen, 1871-1898.
Fol. 95 pag. B.

Ms 689.

Diverse Dokumenter og Retsakter vedk. Løveapotheket i Bergen i Tiden 1706-1890 aarene.

I alt 16 numre. Herav kan mærkes No. 8 i en Retsakt fra 1772 findes en papmodel av Løveapotheket og nærl. Gaarders facader.
1 Pakke i Fol.

Ms 690.

Diverse Tegninger og Indretningsutkast av Løveapothekets Indre og Ydre i ældre og nyere Tid. 1 Rul.

Ms 691.

Brev fra Martin Vahl, dat. Kjøbh. 20/4 1799 bl.a. ang. hans slegt i Bergen. Avskrift.
1 ½ maskinskr. folioark.

Ms 692

a. Mandtax officer Bergen Byes Kopschat for Anno 1645.
Avskrift efter originalen i Riksarkivet.
Fol. 120 pag. sider. H.

692b.

Taxering paa Huse Waaninger och Eiendomme i Bergen anno 1645.
Avskrift efter originalen i Riksarkivet.
Fol. 91 pag. sider. H.

692c.

Overslag paa Børnepengene i Bergen 1645.
Avskrift efter originalen i Riksarkivet.

Fol. 30 par. Sider. H.

(692 a-c i en Foliokonvolut).

Ms 693.

Overlæge Danielssen: Manuskript til:

a. Bathyrcrinus carpenteri.

47 pag. fol. bl.

Vedlagt den engelske oversættelse (av Wilson), 49 pag. fol.bl.

Trykt i: Den norske Nordhavs- Exp. 1876-78 i Crinvida. Chra. 1892.

b. Echinida. 9 pag. fol. bl.

Vedlagt den engelske oversættelse (av Wilson) 9 pag.fol.bl., samt 2den korrektur.

Trykt i: Den norske Nordhavs-Exp., Chra. 1892.

c. Favus.

151 pag. fol.bl. + 1 bl. Forord.

Trykt i: Samling af iagttagelser over hudens sygdomme ved C. W. Boeck og D. C. Danielssen. Hefte 1-5. Ovenstaaende en manuskriptet til hefte 4/5 Trykt i Bergen 1892.Fra Museets arkiv 1924.

Ms 694.

Diverse Utskrifter fra danske Riksarkiv og Bergens Statsarkiv vedr. Bergenske Bogtrykkeri-forholde i 17ten tallet. 11 Folio-ark, tils. I 3 avd.

Ms 695

a-d. Prækener av Sognepræst til Tysnes (1806-41) Ole Tidenand Arenatz.
(I-V Bind) 4 oktavbind.

Ms 696.

Personalialia Carl Claus Henrich Steineger.

Kjøbmand i Bergen, f. Hamburg 28/3 1791, + Bergen 15/10 1828.

8 forskj. Dokumenter foræret 1920 av assurancekasserer Trumphy.

Ms 697.

Handels-Commissionen i Bergen 1773 vedk.

5 Hefter i Fol. Foræret 1925 av kjøbm. Emanuel Reimers.

Ms 698.

Catalog over det Bergenske Musæums Malerisamling. Bergen 1840.

Foræret 1925 av 1ste bibliotekar Hjalmar Pettersen, Oslo. Fundet blant professor L. Dietrichsons efterladenskaber. Er forfattet av Lyder Sagen.

Fol. 57 pag. s. + 1 indlæg. H.

Ms 699.

Gerhard Grans Literaturhistoriske Forelæsningshefter.

- a. Norsk Litteratur i 19de Aarhundrede. I.
- b. Henrik Wergeland. I. Forelæsninger, Vaarsemesteret 1901.
- c. Henrik Wergeland, II. Mai 1901.
- d. Johannes Ewald.
Forelæsninger, Høstsemesteret 1900.
- e. Svensk Litteratur, I - Frihedstiden. Vaarsemesteret 1904, gjentat
Høstsemesteret 1907 og 1911.
- f. Svensk Litteratur, II – Frihedstiden. Vaarsemesteret 1904.
- g. Svensk Litteratur, III - Frihedstiden. Høstsemesteret 1904.
- h. Svensk Litteratur, IV - Frihedstiden. Høstsemesteret 1904 og Vaarsemesteret
1905.
- i. Svensk Litteratur, V - Bellmann 1. Høstsemesteret 1905.
- j. Svensk Litteratur, VI – Bellmann 2. Høstsemesteret 1905 og Vaarsemesteret 1906.
- k. Svensk Litteratur, VII – Bellmann 3. Vaarsemesteret 1906.
- l. Tysk Litteratur. Det unge Tyskland, VII. Vaarsemesteret 1907 og Høstsemesteret
- m. Tysk Litteratur, VIII – Lessing.

Samtlige hefter nr 4° heftet. Alt i en Pakke.
Indkom 1925 sammen med Gerhard Grans boksamling.

Ms 700.

46 Breve til Overlæge D. C. Danielssen i Tiden 1843-1893.

NORSKE:

1. Fra E. Aubert, dat. 17/4 1847.
2. Fra W. Boeck, dat. 26/5 1847.
3. Fra O. J. Broch, dat. 26/5 1847.
4. Fra Joh. Koren Christie, dat. 10/12 1854.

5. Fra W. F. K. Christie, dat. 4/6 1843.
6. Fra J. C. C. Dahl, dat. 21/8 1843.
7. Fra Ludvig Dahl, dat. 25/9 1890.
8. Fra Laurits Esmark, dat. 26/6 1866.
9. Fra Th. Hiortdahl, dat. 25/1 1877.
10. Fra tor Holmboe, dat. 5/6 1851.
11. Fra. Henrik Mohn, dat. 17/9 1877.
12. Fra Thorvald Kierulf, dat. 1862.
13. Fra Theodor Kjerulf, dat. 1862.
- 14-18. Fra Fridtjof Nansen, dat. 5/4 1888, 3/6 89,
15/4 ???, 23/12 91, 16/7 93.
19. Fra O. Richter, dat. 29/1 1878.
20. Fra G. O. Sars, dat. 12/6 1865.
21. Fra Michael Sars, dat. 15/5 1854.
22. Fra J. Steen, dat. 27/11 1856.(53?)
23. Fra Carl Wille, dat. 22/10 1876.

UTENLANDSKE:

24. Fra E. van Beneden, dat Liege 17/1 1886.
25. Fra Von Gerhard den Busch, 1791-1868, lege og naturforsker, Bremen.
26. Fra Frederik Cailliaud, Nantes, 28/4 1856.
27. Fra L. von Graff, Graz, 5/7 1887.
- 28-29. Fra David Gruby, 1810-1898, Paris, 9/6 og 22/6 1847.
30. Fra Paul Guttman, Berlin, 14/12 1884.
31. Fra Hebra, Wien, 6/1 1853.
32. Fra G. Hjort, Göteborg, 5/5 1863.
33. Fra Charles Julin, Liege, 24/???
34. Fra Dr. Koch, Berlin, 23/11 1881.
35. Fra I. Lachmann, Berlin, 2/1 1856.
36. Fra I. Loven, Stockholm, 16/9 1877.

- 37-38. Fra Chr.Lütken, Kjøbenhavn, 13/12 1856 og 9/5 1866.
39. Fra E. Marenzeller, Wien, 19/11 1884.
40. Fra Ribbertz (?), Berlin, 14/5 1891.
- 41-42 Fra De la Roquette, Paris, 6/6 og 2/10 1847.
43. Fra J. W. Spengell, Bremen, 12/3 1885.
44. Fra W. Percy SSLaden, England,27/6 1887.
45. Fra Felix v. Willebrand, 6/9 1861.
- 46, Fra N. Zimmer, Wien, 1/7 1877.

Alt i en Mappe.

VEDLEGG.

I brev, dat. 20/4 1925, fra giveren, overrettssakfører Christen Gran Bøgh til professor Haakon Shetelig vedr. brevsamlingen:

Johan Bøghs sang ved festen i anl. dr. D. C. Danielssens 50-årige jubileum 3/9 1890, Trykk.

Ms 701.

Johan Bøgh's Samlinger til et biografisk Verk om Norske Kunstmalere.

Samlet ca. 1879-88.

Bestaaende av en række breve fra norskse malere med selvbiografiske oplysninger, samt en række avisutklip m.m. Materialet var indsamlet av Bøgh i 1880-aarene, da han paatænkte at utgi ovennevnte verk. Foræret 1924 til Bergens Museum. Samlingen indeholder breve fra følgende Kunstmalere.

A. Selvbiografier:

1. Johan Bøgh's manuskript om følgende 17 malere:

Baade, Bøe, Campbell, Cappelen, Dietrichson, Eckersbey, Fearnley, Frich, Grønvold, M., Gude, Morat, Nicolaysen, Petersen, Printz, Schilling, Schneider og Wigdahl.

2. Fortengelse over daværende (1880-aarene) norske kunstnere og billedhuggere. (avisutklip).
3. Konkurrance-udstillingen i Kunstforeningen 1879. (avisudklip).
4. Brade og Morat. Avisutklip.
5. Fearnley, Frich, Görbitz og Jakob Munch. Avisutklip.
6. Brev med oplysning om malerinden Marie Aarestrup, dat. 11/12 1888.
7. Arbo. Selvbiografi.
8. Knud Baade. Ny ill. Tidn. No 1 1880. Portr.

9. Belling. Selvbiografi.
10. Brev med oplysning om Ole Berenthardus eller Hardus, dat. 20/8 1888, heri indlagt Berenthardus' originale Svendebrev som maler, dat. Bergen 19/4 1831.
11. Magnus Berg. 2 avisutklip.
12. Knud. Selvbiografi.
13. Brev med oplysning om Niels Bergslien.
14. Bouilly. Selvbiografi.
15. Braadtland. Selvbiografi.
16. Bødtker. Selvbiografi.
17. Bøe. Selvbiografi.
18. Maleren Franats Bøe. En biografisk skitse av Johan Bøgh. Utklip av Bergens Tidende, 113 aarg.
19. J. G. B. Campbell. Biogr. Oplysning med Bøgh's haandskrift.
20. Dahl, Hans. 3 brev. Selvbiografi.
21. 2 avisutklip. Fra Dahl-udstillingen (Prof. Dahl).
22. Dahl, Olaf Christopher. Selvbiografi.
23. Dahl, Sigvald. Selvbiografi.
24. 2 Breve til Bøgh fra profs. L. Dietrichson, 27/10 og 10/11 1879.
25. Eckersberg. Avisutklip.
26. Ellertsen, Ella. Selvbiografi.
27. Gran, Jens. Selvbiografi.
28. Grimelund, J. M. Selvbiografi.
29. Grønvold, Bernt. Selvbiografi.
30. Grønvold, Marcus. 3 brev. Selvbiografi.
31. Hans Gude, av L. Dietrichson i Ude og Hjemme, No 157, 158 1888
32. Hanno, A. F. N. von. 2 brev. Selvbiografi.
33. Henrik August Helland, brev fra frisør A. Pettersen, dat. 25/8 1888.
34. Holck, Julius. 4 breve. Selvbiografi.
35. Hoeter, W. Selvbiografi.
36. Frk. Wenche Jakobine Irgens, brev fra Sofie Grieg, dat. 10/12 1888.

37. Isaaksen, O. 3 ark. Selvbiografi.
38. Fredrik Nikolai Jensen, brev indeh. biograf. oplysninger.
39. Johannesen, N. A. 2 brev. Selvbiografi.
40. Johnsen, Hjalmar. Selvbiografi.
41. Juul, Ole. Selvbiografi.
42. Jæger, Tycho. Selvbiografi.
43. Krohg, Christian. 5 ark + katalog. Selvbiografi.
44. Larsen, Johan. 4 ark. Selvbiografi.
45. Larsen, Knud. 2 ark. Selvbiografi.
46. Lercke, Vinc. St.??? 5 ark. Selvbiografi.
47. Lorck, K. J. Selvbiografi.
48. Luth, E. A. 2 ark. Selvbiografi.
49. Løvaas, H. M. W. 2 ark. (NB. Heri og omtalt broren Carl Christopher Adolph Løvaas.
50. Berent Madsen. Brev med biograf. oplysninger.
51. Munthe, Gerhard. Selvbiografi.
52. Ludvig Munthe. Nekrolog i Morgenbl. 30/3 1896.
53. Nils Bjørnson Møller. Nekrolog i Bergensposten 16/12 1887.
54. Nicolaysen, Hans Jørgen. Selvbiografi.
55. Nicolaysen, Lorentz A. Selvbiografi.
56. Nicolaysen, Lyder Wenzel. 3 ark. Selvbiografi.
57. Normann, A. Selvbiografi.
58. Prah, Hildur. Selvbiografi.
59. Rein, J. E. S. 2 ark. Selvbiografi.
60. Hans Legangaer Reusch, 2 skrevne biogr. Oplysninger, samt et avisutklip.
61. Schanche, Herman G., 3 ark. Selvbiografi.
62. Heinrich Ernst Schirmer. Biografi i Teknisk Ugeblad 15/12 1887.
63. Biografiske oplysninger om Georg Schjelderup og L?? Schjelderup. 1 ark.
64. Sinding, Elisabeth, 2 ark. Selvbiografi.
65. Sinding, Otto, 2 ark. Selvbiografi.

66. Skeibrok, M. Biografi i Folkebladet, No 20 31/10 1888.
67. 2 Brevkort fra Fr. Smith-Hald ang. malere i Paris 1879.
68. Agnes Steineger??? Biograf. oplysninger (1888) ???
69. N. M. Ulfsten. Biograf. oplysninger, 3 ark samt 4 avisutklip i konvolut.
70. Ingebrigt Vik. Biografiske oplysninger i brev dat. Paris 17/11 1908.
(2 ½ Fol. ark.) Selvbiografi.
71. A. Wigdahl. Selvbiografi i brev dat. Bergen 21/10 1879 (2 ark).
- Alle 71 numre indlagt i mappe

Ms 702.

Avskrifter av og notiser om en del litteratur om Nils Klims hule. Av Trygve Jakobsen.
Foræret 1926 av forfatteren. 24 s. H.

Ms 703.

H. Wiers-Jensen: Den nationale Scene 1876-1884.
Wier-Jensen's manuskript til teatrets 50 aars jubilæum, som delvis er utgit av
Nordahl-Olsen. 4° 407 s. B.

Ms 704.

W. C. Brøgger: "Naturen" gjennom halvhundrede Aar.
Professor Brøggers manusk. til hans artikkel, trykt i Naturen 1926,
No 12, dat. Oslo 1/12 1926. 4° 9 beskr. sider. H.